

T.C.

ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

**YABANCI DİL TESTİ İNGİLİZCE SORULARININ ORTAÖĞRETİM
İNGİLİZCE ÖĞRETİM PROGRAMI TEMA VE KAZANIMLARININ UYUMU
İLE YENİLENMİŞ BLOOM TAKSONOMİSİ BASAMAKLARINA GÖRE
DAĞILIMLARI**

Yüksek Lisans Tezi

Tuğçe YALDIZSAL YILDIRIM

**Danışman
Prof. Dr. Neşe ÖZKAL**

**ALANYA
2024**

T.C.
ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

YABANCI DİL TESTİ İNGİLİZCE SORULARININ ORTAÖĞRETİM
İNGİLİZCE ÖĞRETİM PROGRAMI TEMA VE KAZANIMLARININ UYUMU
İLE YENİLENMİŞ BLOOM TAKSONOMİSİ BASAMAKLARINA GÖRE
DAĞILIMLARI

Yüksek Lisans Tezi

Tuğçe Yıldızsal Yıldırım

Anabilim Dalı: Eğitim Bilimleri

Program Adı: Eğitim Programları ve Öğretim

Danışman

Prof. Dr. Neşe Özkal

ALANYA

(2024)

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilemeyen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmamın Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programıyla tarandığını ve “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm.

Tuğçe YALDIZSAL YILDIRIM

TEŞEKKÜR SAYFASI

Yüksek lisans eğitimim boyunca ders ve araştırma sürecimde kapsamlı yönlendirmeleri, sabırlı desteği ve yapıcı eleştirileriyle bana yol gösteren değerli tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Neşe Özkal'a içten teşekkürlerimi sunarım. Kendisi, akademik bir bakış açısı geliştirmeme ve araştırma yöntemlerini titizlikle uygulamama öncülük ederek bu çalışmanın ortaya çıkmasında en büyük pay sahibidir.

Gerek bilimsel açıdan zenginleştirici tartışmalarıyla gerekse yapıcı önerileriyle çalışmalarımı yakından takip eden öğretim üyelerine desteklerinden dolayı teşekkürlerimi sunarım. Bu süreçteki bilgi paylaşımının ve eleştirel geribildirimlerin tezimin niteliğini arttırmada önemli ölçüde katkı sağladığını belirtmek isterim.

Yüksek lisans eğitimim boyunca bana desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen; yararlandığım kaynakları temin etme, veri toplama ve analiz etme aşamalarında hayatıma dokunan değerli hocalarım Dr. Öğr. Üyesi Dilek Yaralı'ya, Doç. Dr. Derya Uysal'a ve Doç. Dr. Duygu Koçak'a teşekkürlerimi sunarım.

Yoğun emek gerektiren araştırma sürecimde akademik, teknik ve lojistik desteğinin yanında manevi varlığıyla yanımda olan; bir eş ve baba olarak sınırsız ve koşulsuz sabır, anlayış ve teşvik gösteren kıymetli eşim Doç. Dr. Sefa Yıldırım'a ve bu süreçte dünyaya gelen ve bu çalışmayı varlığıyla anlamlandıran, moral ve motivasyon kaynağım, biricik kızım Umay Yula'ya gönül borçluyum.

Dünümden bugünüme her koşulda beni destekleyerek yüreklendiren annem Tülin Yıldızsal'a, babam Mehmet Yıldızsal'a ve kız kardeşim Gökçe Yıldızsal Doğan'a minnettarım.

Tüm bu destek ve katkılar, bu tezin akademik literatüre mütevazı da olsa bir katkı sunmasına zemin hazırlamış; çabalarımı anlamlı kılmıştır.

Her birine en içten teşekkürlerimi sunarım.

Tuğçe YALDIZSAL YILDIRIM

ÖZET

YABANCI DİL TESTİ İNGİLİZCE SORULARININ ORTAÖĞRETİM İNGİLİZCE ÖĞRETİM PROGRAMI TEMA VE KAZANIMLARININ UYUMU İLE YENİLENMİŞ BLOOM TAKSONOMİSİ BASAMAKLARINA GÖRE DAĞILIMLARI

Tuğçe YALDIZSAL YILDIRIM

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,

Aralık, 2024 (128 Sayfa)

Bu araştırmanın amacı 2021-2022 Yabancı Dil Testi İngilizce sorularının, ortaöğretim İngilizce öğretim programı (2018) tema ve kazanımlarıyla uyumu ile Yenilenmiş Bloom Taksonomisinin basamaklarına göre dağılımlarını incelemektir. Araştırmada nitel araştırma paradigması kullanılmış ve veriler doküman incelemesi ile toplanılmıştır. Veriler betimsel analiz uygulanarak analiz edilmiştir. Betimsel analiz sürecinde ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan temalar, kazanımlar ve YBT matrisi kullanılarak kavramsal çerçeveler oluşturulmuştur. Yabancı Dil Testi İngilizcede yer alan tüm sorular tek tek incelenerek ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan temalar, kazanımlar ve yenilenmiş Bloom Taksonomisi matrisi ile ilişkilendirilmiştir. Çalışmada güvenilirlik, kodlamaların araştırmacı ve uzmanlar tarafından yapılarak görüş birliğine varılması ile sağlanmıştır. Araştırma sonucunda 2021 ve 2022 yılları Yabancı Dil Testi İngilizce sorularının temalar açısından eşit olarak dağılmadığı ancak tüm sınıf düzeylerinde en çok sorulan ve en az sorulan temaların ortak olduğu belirlenmiştir. Araştırmada temalara odaklı geliştirilen kazanımların Yabancı Dil Testi İngilizce sorularında yeterince ölçülmediği, daha genel ifade edilen kazanımların ise daha çok sayıda soruda yoklandığı saptanmıştır. Soruların yenilenmiş Bloom taksonomisinde ağırlıklı olarak alt düzey basamaklarda yığılma gösterdiği üst düzey basamaklarda ise yer almadığı belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Ortaöğretim İngilizce dersi öğretim programı, Yabancı Dil Testi, Yenilenmiş Bloom Taksonomisi.

ABSTRACT

ALIGNMENT OF THE ENGLISH QUESTIONS IN FOREIGN LANGUAGE TESTS WITH THE THEMES AND LEARNING OUTCOMES OF THE SECONDARY EDUCATION ENGLISH CURRICULUM AND THEIR DISTRIBUTION ACCORDING TO THE REVISED BLOOM'S TAXONOMY

Tuğçe YALDIZSAL YILDIRIM

Department of Educational Sciences

Graduate School of Alanya Alaaddin Keykubat University,

December, 2024

This study aims to determine the alignment of the 2021–2022 Foreign Language Test (YDT) English questions with the themes and outcomes specified in the 2018 secondary-level English curriculum, as well as their distribution according to the Revised Bloom's Taxonomy (RBT). Adopting a qualitative research paradigm, the study employs document analysis as its primary method. The data were analyzed through descriptive analysis. During the descriptive analysis process, conceptual frameworks were developed using the curriculum's themes and outcomes, as well as the RBT matrix. Each YDT English question was examined individually and correlated with the relevant themes, outcomes, and RBT categories. Reliability was ensured by achieving consensus among the researcher and field experts during the coding process. The findings reveal that the 2021 and 2022 YDT English questions are not evenly distributed across the themes; however, the most frequently and least frequently assessed themes were found to be consistent across all grade levels. The results also indicate that outcomes developed with a strong thematic focus were not adequately measured, while more generally stated outcomes were assessed more frequently. It was also observed that the questions predominantly clustered at lower levels of the Revised Bloom's Taxonomy, with none positioned at higher cognitive levels.

Keywords: Secondary English curriculum, Foreign Language Test, Revised Bloom's Taxonomy.

İÇİNDEKİLER

İÇ KAPAK SAYFASI	
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI	i
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ	ii
TEŞEKKÜR SAYFASI.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ	viii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı ve Alt Problemler	6
1.3. Araştırmanın Önemi.....	6
1.4. Sayıtlar	7
1.5. Sınırlılıklar	7
1.6. Kısaltmalar	7
2. KURAMSAL TEMELLER	8
2.1. Yabancı Dil Öğretimi.....	8
2.1.1. Dünya’da yabancı dil öğretimi.....	8
2.1.2. Türkiye’de yabancı dil öğretimi.....	9
2.2. Türkiye’de Ortaöğretim İngilizce Öğretim Programları.....	13
2.3. Avrupa Konseyi ve Dil Eğitim Politikası	14
2.4. Avrupa Konseyi Dil Eğitim Politikalarının Farklı Ülkelerde Yansımaları.....	21
2.5. Türkiye’de Uygulanan Ulusal ve Uluslararası Yabancı Dil Sınavları.....	23
2.6. 2018 yılı Ortaöğretim İngilizce Dersi Öğretim Programı.....	31
2.7. Bloom’un Bilişsel Alan Sınıflaması (Bloom Taksonomisi).....	36
2.7.1. Orijinal Bloom Taksonomisi (OBT).....	37
2.7.2. Yenilenmiş Bloom Taksonomisi.....	39
3. YÖNTEM.....	46
3.1. Araştırma Modeli	46
3.2. Verilerin Analizi	47
3.3. Geçerlik ve Güvenirlik.....	53
4. BULGULAR ve YORUMLAR	55
4.1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar.....	55

4.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar	63
4.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar	79
5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	108
5.1. 2021-2022 YDT İngilizce Soruları ile Ortaöğretim İngilizce 9-12. sınıf Öğretim Programı Temalarının Uyumu	108
5.2. 2021-2022 YDT İngilizce soruları ve İngilizce Öğretim Programı Kazanım Uyumu.....	110
5.3. 2021-2022 YDT İngilizce Sorularının YBT'ye Göre Dağılımı.....	113
6. KAYNAKLAR	120
ÖZGEÇMİŞ	128

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1. Dil yeterlik düzeyleri (İşisağ & Demirel, 2010)..... 17

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2.1. Avrupa Konseyi çalışmaları kapsamındaki belgeler ve programlar	15
Tablo 2.2. Ortak dil beceri düzeyleri	17
Tablo 2.3. Türkiye’de uygulanan uluslararası yabancı dil sınavları	24
Tablo 2.4. Türkiye’de uygulanan ulusal yabancı dil sınavları	26
Tablo 2.5. Türkiye’de uygulanan üniversite giriş sınavları	28
Tablo 2.6. Türkiye’de bir lisansüstü yerleştirmede uygulanan yabancı dil sınavları.....	30
Tablo 2.7. YDT İngilizce soru içerikleri ve sayıları	30
Tablo 2.8. Ortaöğretim İngilizce dersi (9-12. sınıflar) 2018 öğretim programı modeli.	32
Tablo 2.9. Ortaöğretim 9. sınıf tema ve okuma becerisine yönelik kazanımlar	34
Tablo 2.10. Ortaöğretim 10. sınıf tema ve okuma becerisine yönelik kazanımlar	34
Tablo 2.11. Ortaöğretim 11. sınıf tema ve okuma becerisine yönelik kazanımlar	35
Tablo 2.12. Ortaöğretim 12. sınıf tema ve okuma becerisine yönelik kazanımlar	35
Tablo 2.13. Ortaöğretim programı 9-12. sınıf program temaları, kazanımları ve ders saatleri ilişkisi	36
Tablo 2.14. Bloom taksonomisi bilgi düzeyleri	38
Tablo 2.15. YBT bilgi boyutu ana ve alt kategoriler	40
Tablo 2.16. YBT bilişsel süreç boyutu.....	41
Tablo 2.17. OBt ve YBT arasındaki önemli değişiklikler	42
Tablo 2.18. YBT bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları	43
Tablo 3.1. Ortaöğretim İngilizce öğretim programı 9. Sınıf Temaları kavramsal çerçeve tablosu	48
Tablo 3.2. Ortaöğretim İngilizce öğretim programı 10. Sınıf Temaları kavramsal çerçeve tablosu	48
Tablo 3.3. Ortaöğretim İngilizce öğretim programı 11. Sınıf Temaları kavramsal çerçeve tablosu	48
Tablo 3.4. Ortaöğretim İngilizce öğretim programı 12. Sınıf Temaları kavramsal çerçeve tablosu	49
Tablo 3.5. Ortaöğretim İngilizce öğretim programı 9. Sınıf kazanımları kavramsal çerçeve tablosu.....	49
Tablo 3.6. Ortaöğretim İngilizce öğretim programı 10. Sınıf Kazanımları kavramsal çerçeve tablosu.....	50
Tablo 3.7. Ortaöğretim İngilizce öğretim programı 11. Sınıf Kazanımları kavramsal çerçeve tablosu.....	50
Tablo 3.8. Ortaöğretim İngilizce öğretim programı 12. Sınıf Kazanımları kavramsal çerçeve tablosu.....	51
Tablo 3.9. YBT kavramsal çerçeve tablosu	52

Tablo 4.1. 2021 YDT İngilizce sorularının ortaöğretim İngilizce öğretim programı tema uyumu örnekleri.....	56
Tablo 4.2. 2022 YDT İngilizce sorularının ortaöğretim İngilizce öğretim programı tema uyumu örnekleri.....	58
Tablo 4.3. 2021-2022 YDT İngilizce soruları ile 9. sınıf İngilizce ortaöğretim programı temalarının uyumu	60
Tablo 4.4. 2021-2022 YDT İngilizce sorularının 10. sınıf İngilizce ortaöğretim programı temalarının uyumu	61
Tablo 4.5. 2021-2022 YDT İngilizce sorularının 11. sınıf İngilizce ortaöğretim programı temalarının uyumu	62
Tablo 4.6. 2021-2022 YDT İngilizce sorularının 12. sınıf İngilizce ortaöğretim programı temalarının uyumu	63
Tablo 4.7. 2021 YDT İngilizce sorularının ortaöğretim İngilizce öğretim programı kazanım uyumu örnekleri	64
Tablo 4.8. 2022 YDT İngilizce sorularının ortaöğretim İngilizce öğretim programı kazanım uyumu örnekleri	67
Tablo 4.9. 2021-2022 YDT İngilizce sorularının 9. sınıf İngilizce ortaöğretim programı kazanımlarının uyumu	69
Tablo 4.10. 2021-2022 YDT İngilizce sorularının 10. sınıf İngilizce ortaöğretim programı kazanımlarının uyumu.....	72
Tablo 4.11. 2021-2022 YDT İngilizce sorularının 11. sınıf İngilizce ortaöğretim programı kazanımlarının uyumu.....	75
Tablo 4.12. 2021-2022 YDT İngilizce sorularının 12. sınıf İngilizce ortaöğretim programı kazanımlarının uyumu.....	77
Tablo 4.13. 2021 YDT örnek İngilizce sorularının YBT'ye göre dağılımı	80
Tablo 4.14. 2021 YDT İngilizce kelime sorularının YBT'ye göre dağılımı	83
Tablo 4.15. 2021 YDT İngilizce dilbilgisi sorularının YBT'ye göre dağılımı	83
Tablo 4.16. 2021 YDT İngilizce boşluk doldurma sorularının YBT'ye göre dağılımı .	83
Tablo 4.17. 2021 YDT İngilizce cümle tamamlama sorularının YBT'ye göre dağılımı	84
Tablo 4.18. 2021 YDT İngilizce okuma parçası sorularının YBT'ye göre dağılımı	85
Tablo 4.19. 2021 YDT İngilizce karşılıklı konuşma sorularının YBT'ye göre dağılımı	85
Tablo 4.20. 2021 YDT İngilizce anlamca en yakın cümleyi bulma sorularının YBT'ye göre dağılımı	86
Tablo 4.21. 2021 YDT İngilizce verilen durumda söylenecek ifadeyi bulma sorularının YBT'ye göre dağılımı	87
Tablo 4.22. 2021 YDT İngilizce parçada anlam bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma sorularının YBT'ye göre dağılımı.....	87
Tablo 4.23. 2021 YDT İngilizce çeviri (İngilizce cümlenin Türkçe karşılığını bulma) sorularının YBT'ye göre dağılımı.....	88

Tablo 4.24. 2021 YDT İngilizce çeviri (Türkçe cümlenin İngilizce karşılığını bulma) sorularının YBT'ye göre dağılımı.....	89
Tablo 4.25. 2021 YDT İngilizce parçada anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulma sorularının YBT'ye göre dağılımı.....	90
Tablo 4.26. 2021 YDT İngilizce sorularının YBT'ye göre dağılımı	91
Tablo 4.27. 2022 YDT örnek İngilizce sorularının YBT'ye göre dağılımı	92
Tablo 4.28. 2022 YDT İngilizce kelime sorularının YBT'ye göre dağılımı	96
Tablo 4.29. 2022 YDT İngilizce dilbilgisi sorularının YBT'ye göre dağılımı	96
Tablo 4.30. 2022 YDT İngilizce boşluk doldurma sorularının YBT'ye göre dağılımı .	97
Tablo 4.31. 2022 YDT İngilizce cümle tamamlama sorularının YBT'ye göre dağılımı	98
Tablo 4.32. 2022 YDT İngilizce okuma parçası sorularının YBT'ye göre dağılımı	99
Tablo 4.33. 2022 YDT İngilizce karşılıklı konuşma sorularının YBT'ye göre dağılımı	99
Tablo 4.34. 2022 YDT İngilizce anlamca en yakın cümleyi bulma sorularının YBT'ye göre dağılımı	100
Tablo 4.35. 2022 YDT İngilizce verilen durumda söylenecek ifadeyi bulma sorularının YBT'ye göre dağılımı.....	101
Tablo 4.36. 2022 YDT İngilizce parçada anlam bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma sorularının YBT'ye göre dağılımı.....	102
Tablo 4.37. 2022 YDT İngilizce çeviri (İngilizce cümlenin Türkçe karşılığını bulma) sorularının YBT'ye göre dağılımı.....	103
Tablo 4.38. 2022 YDT İngilizce çeviri (Türkçe cümlenin İngilizce karşılığını bulma) sorularının YBT'ye göre dağılımı.....	103
Tablo 4.39. 2022 YDT İngilizce parçada anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulma sorularının YBT'ye göre dağılımı.....	104
Tablo 4.40. 2022 YDT İngilizce sorularının YBT'ye göre dağılımı	105
Tablo 4.41. Soru Tiplerine Göre YBT Dağılımları.....	106

1. GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, amacı, alt problemleri, önemi, varsayımlar, sınırlılıklar ve tanımlar ele alınmıştır.

1.1. Problem Durumu

İnsanlığın tarihsel, biyolojik, kültürel ve sosyal evriminin merkezi bir unsuru olan dilin ortaya çıkışı ve gelişimi, insan biyolojisi, sosyal etkileşim ve kültürel aktarım süreçlerinin kesişiminde gerçekleşmiştir. Bilimsel araştırmalar, dilin ortaya çıkışını hem biyolojik hem de toplumsal süreçlerin bir sonucu olarak ele almaktadır. Dilin kökenine dair geliştirilen teorilerin çoğu, dilin iletişim aracı olmasının yanında kültürel aktarım, sosyal örgütlenme ve kimlik inşası gibi işlevleri olduğunu ortaya koymuştur (Daslak, 2019; İşcan & Yassıtaş, 2018)

Dilin kökeni hakkındaki evrimsel yaklaşımlar, dilin gelişimini beynin prefrontal korteksinin genişlemesi, vokal aparatın gelişimi ve sosyal etkileşim ihtiyacına bağlı olarak açıklamaktadır (Dunbar, 1996). Chomsky (1965) dil öğrenme kapasitesinin genetik olarak insan beynine kodlandığını ve bu yetinin evrimsel bir sıçramayla ortaya çıktığını savunurken; Pinker (1954) dilin, insan türünün doğal bir adaptasyonu olduğunu belirtmektedir. Evrimsel süreçte, beyin kapasitesinin artması ve sosyal iletişim ihtiyacının doğması dilin evrimini hızlandırmıştır. Sosyal bir varlık olmasının kaçınılmaz ihtiyacı doğrultusunda çevresindekilerle sürekli etkileşim kurmak durumunda olan insan, bu ihtiyacı karşılamak üzere çeşitli iletişim yolları geliştirmiş; iletişim aracı olarak doğan dil zamanla bir kültürel aktarım ve toplumsal yapı unsuruna dönüşmüştür (Altınok, 2020).

Dilin iletişim aracı olmasının yanında kültürel bir yapı taşı olduğuna vurgu yapan Antropologlar Sapir ve Whorf (1956), dilin bir toplumun dünya görüşünü ve düşünce yapısını şekillendirmede önemli bir araç olduğu belirtmiş ve ayrıca toplumların kültürel değerlerini yansıtan ve koruyan bir sistem olduğuna da vurgu yapmışlardır. Ortaya koydukları Sapir-Whorf Hipotezi ile dilin kültürel kimlik üzerindeki etkisinin bilimsel bir çerçeveye oturtulmasına katkı sağlamışlardır (İşcan & Yassıtaş, 2018; Kay & Kempton, 1984; Türkben, 2018).

Kültürel aktarımın en önemli araçlarından biri olan dil; toplumsal kimliği, tarihsel ve kültürel mirasları koruyan ve nesilden nesle aktaran bir sistemdir. Bu bakımdan dil, toplumun tarihsel ve kültürel hafızasını canlı tutar (Ranger & Hobsbawm, 1983). Kültürel değerlerin korunması ve aktarılmasında kritik rol oynayan bir diğer unsur eğitimidir.

Eğitim, bir toplumun dil, gelenek ve göreneklerini genç kuşaklara aktararak kültürel sürekliliğini sağlar (Kay & Kempton, 1984). Bu nedenle eğitim hem bireylerin hem de toplumların sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan gelişiminin, dönüşümünün ve ilerlemesinin anahtarıdır. Toplumların eğitim ihtiyacının doğuşu, tarihsel olarak hayatta kalma gereksiniminden başlamış, sanayileşme ve küreselleşme süreçleriyle birlikte karmaşık bir yapıya dönüşmüştür. İlkel topluluklardan sanayi toplumlarına ve küresel dünyaya kadar eğitimin işlevi, bireylerin ve toplumların gereksinimlerine göre evrilmiştir (Bourdieu & Passeron, 1977; Friedman, 2005).

Küreselleşmenin bir sonucu olarak artan kültürel çeşitlilik çokkültürlü eğitim modellerinin önem kazanmasına yol açmıştır. Çokkültürlü eğitim, farklı kültürel grupların değer ve inançlarının tanınmasına ve eğitim sürecine dahil edilmesine olanak tanır. Çok kültürlülüğü model alan eğitim programları aracılığıyla bireylerin hem kendi kültürel kimliklerini geliştirmeleri hem de diğer kültürlere duyarlı hale gelmeleri sağlanarak sosyal bakımdan daha uyumlu bireyler olmaları hedeflenmektedir (Gorski, 2006).

Küreselleşmenin bir başka önemli etkisi yabancı dil ğretimi üzerine olmuş, yabancı dil eğitimi politikalarının, kültürel etkileşimlerin ve dil öğrenme modellerinin dönüştürülmesinde belirleyici unsur olmuştur. Araştırmalara göre küreselleşme süreci, özellikle İngilizcenin uluslararası iletişim dili haline gelmesini hızlandırmış, İngilizce dünya dili (lingua franca) olma özelliği kazanmıştır. Bu durum, İngilizce öğrenimini pek çok ülkede bir zorunluluk haline getirmiştir. Farklı kültürlerin bir arada yaşama anlayışını destekleyen çokkültürlü bir eğitim modeli ile sadece bir dilin yaygınlaşmasının önüne geçilmeye çalışılmış, okkltrllk ve küresel vatandaşlık bilinci de dil eğitiminin önemli bir parçası haline gelmiştir. Avrupa Ortak Başvuru Metni gibi programlar sayesinde dil becerilerinin öğretilmesinin yanında, hedef dilin kültürel öğelerinin de öğretilmesi önerilerek dil ve kültür arasındaki güçlü bağın önemi vurgulanmıştır (Ateş & Aytekin, 2020).

Uluslararası iletişimi güçlendirme gereksinimini arttırarak yabancı dil öğretimini daha stratejik hale getiren küreselleşmeyle birlikte, dil eğitiminde çok dillilik ve kültürlerarası anlayışın teşvik edilmesi sürecinde, Avrupa Konseyi aktif bir rol üstlenmiştir. Yabancı dil ğretiminde standartlaşmayı sağlamak ve bireyleri farklı dillere karşı hoşgrl olmaya teşvik etmek amacıyla konseyin belirlediği Avrupa Ortak Başvuru Metni (Common European Framework of Reference- CEFR) ve Avrupa Dil Portföyü geliştirilmiştir (Güler, 2005; Yücel, 2006).

Avrupa Konseyi dil politikaları Avrupa'nın dil mirasının korunmasına ve çok dilliliğin teşvik edilmesine dayanmaktadır. Ekonomik kalkınma, istihdam ve sosyal bütünleşme üzerinde dilin olumlu etkilerine vurgu yapan bu politikalar, Avrupa'nın kültürel çeşitliliği ve demokratik yapısının korunmasında kritik bir rol oynarken Avrupa genelinde dil eğitiminin daha tutarlı ve etkili bir şekilde uygulanmasına katkıda bulunmuştur. Avrupa Konseyi'nin rehberliği, hazırlanan yabancı dil öğretim programların standartlaşmasını ve çok dillilik anlayışının yaygınlaşmasını sağlayarak bireylerin dil becerilerini çok yönlü olarak geliştirmeyi hedefleyen öğrenci merkezli yaklaşımların benimsenmesine yol açmıştır. Uluslararası standartlara göre tasarlanmış öğretim programları sayesinde, dil öğreniminin daha tutarlı ve ölçülebilir olması mümkün olmuş; dilin kültürel boyutunu vurgulayan içerikler öğrencilerin sadece dil becerilerini değil aynı zamanda farklı kültürlere duyarlılıklarını arttırmada etkili olmuştur (Cakir, 2006; Güler, 2005; Yücel, 2006).

Yabancı dil öğretimi, dünya genelinde farklı kültürler, eğitim sistemleri ve dil politikaları ile şekillenerek evrilmiştir. Kültürel, sosyal ve teknolojik etmenler yabancı dil öğretiminde benimsenen yaklaşımları etkilemiş; öğrenci ihtiyaçları, yerel eğitim politikaları, küreselleşme, teknolojik yenilikler ve kültürel etkileşimler vb. faktörler dil öğrenme yöntemlerinin ve öğretim stratejilerinin farklılaşmasına yol açmıştır. Avrupa'da daha etkileşimli ve işlevsel dil öğretim metotları benimsenirken Amerika Birleşik Devletleri'nde genellikle daha akademik bir yaklaşım benimsenmiştir. Asya'da, küresel ekonomi ile entegrasyon sağlamak için İngilizceyi önemli bir araç olarak kabul eden özellikle Çin, Japonya ve Güney Kore gibi ülkelerde, dilbilgisi odaklı geleneksel yöntemler belirleyici olurken Afrika'da yabancı dil öğretimi, çoğunlukla Fransızca, İngilizce ve Portekizce gibi eski koloniyel diller etrafında şekillenmiş ve kültürel bağlamların ve yerel dilin korunmasına yönelik çeşitli yaklaşımlarla birleşmiştir (Avrupa Konseyi, 2001a; Littlewood, 2004; Richards & Rodgers, 2001). Özetle, farklı coğrafyalarda kültürel, ekonomik ve teknolojik faktörlere göre şekillenen yabancı dil öğretiminde toplumsal ihtiyaçlara ve dil politikalarına uygun dil öğretim yöntemleri benimsemiş ve zaman içinde değişen küresel dinamiklerle uyum sağlamıştır.

Türkiye'de yabancı dil öğretimi 19. yüzyılda Batı'ya açılma çabaları doğrultusunda önem kazanmış ve Tanzimat Dönemi'nde kurumsal bir yapıya kavuşarak eğitim sistemine entegre edilmiştir. Cumhuriyet döneminde yabancı dil eğitimi daha sistematik hale getirilmiş ve 1924 Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile tüm eğitim kurumları

Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanarak yabancı dil öğretimi devlet politikası haline gelmiştir (Doğan, 2010).

Özellikle 1950'lerden itibaren yabancı dil eğitimi önem kazanmıştır. İngilizce, Fransızca ve Almanca gibi diller ortaöğretim müfredatına eklenmiş, yabancı dil öğretmenleri yetiştirmek için özel enstitüler kurulmuştur. 1980'lerden sonra küreselleşme sürecinin hızlanmasıyla birlikte, yabancı dil eğitimi politikaları yeniden ele alınmış ve dil öğretimi daha erken yaşlara indirilmiş; yabancı dil eğitime yönelik artan ihtiyaç, Anadolu Liseleri ve yabancı dil ağırlıklı özel okulların sayısındaki artışla karşılanmıştır. Bu dönemde dil öğretiminde iletişimsel yaklaşımlar ve öğrenci merkezli yöntemler ön plana çıkmıştır (Alperen & Hertsch, 2013).

2000'li yıllardan itibaren teknolojinin eğitimde kullanımı artmış ve yabancı dil öğretimi dijital platformlarla desteklenmiştir. 2010'lu yıllarda mobil öğrenme araçlarının kullanımıyla öğrenciler, tabletler ve akıllı telefonlar üzerinden dil öğrenme süreçlerine katılmaya başlamıştır. Bu yaklaşım, zaman ve mekân esnekliği sunarak dil öğrenimini daha erişilebilir kılmıştır (Arslan, 2011; Dudeney & Hockly, 2011).

Günümüzde, teknolojik gelişmeler ve kültürel farkındalık odaklı yaklaşımlar, yabancı dil öğretimini dinamik bir yapıya kavuşturmuştur. Yabancı dil öğretiminde yaygın olarak kullanılan dijital araçlar, e-öğrenme platformları ve multimedya materyalleri, dil öğretiminin daha erişilebilir ve etkileşimli olmasını sağlamıştır (Kaya, 2006).

Türkiye'de yabancı dil öğretiminin tarihsel süreçleri, modernleşme, küreselleşme ve dijitalleşme ekseninde sürekli evrim geçirmiştir. Yabancı dil öğretim programlarının sistematik olarak hazırlanması ancak 1980'li yıllarda başlamıştır (Yücel vd., 2017). İngilizce ortaöğretim programları, 2014, 2016 ve son olarak 2017 yılında yenilenmiştir. Tasarım sürecinde Avrupa Konseyi Ortak Dil ölçütleri ve ilkeleri temel alınarak dil yeterlik düzeyleri belirlenmiştir. Ortaöğretim İngilizce öğretim programında eylem odaklı bir yaklaşım benimsenmiş; hedef dilin, öğretim aracı olmaktan öteye geçip iletişim aracı olması hedeflenmiştir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018)]. Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (CEFR) ile uyumlu olarak yapılandırılan bu programda, İngilizce öğretiminin dört temel beceriyi (dinleme, konuşma, okuma, yazma) içermesine ve öğrencilerin dil seviyelerinin A1'den C2'ye kadar farklı seviyelerde değerlendirilmesine önem verilmiştir (MEB, 2018).

Öğrencilerin öğrenme sürecinde aktif rol aldığı, öğrenci etkileşimine dayalı öğrenme ortamları dijital araçların kullanılması ile olanaklı hale gelmiştir (Şen & Altun,

2022). Çoktan seçmeli, doğru/yanlış, boşluk doldurma gibi geleneksel değerlendirme araçlarından ziyade portfolyo, proje ve iletişimsel aktiviteleri vurgulayarak dilin gerçek kullanımını ölçmeyi sağlayan araçlar, programın hedeflediği ölçme ve değerlendirme araçlarıdır (MEB, 2018). Eğitim sürecinde ölçme ve değerlendirme araçları, ihtiyaçların analizi, yürütülen eğitim faaliyetlerinin etkinliğinin ve verimliliğinin belirlenmesi, ilgi, başarı ve tutumların tespit edilmesi bakımından büyük önem taşımaktadır. Türkiye’de, ortaöğretimden yükseköğretime geçişte ölçme ve değerlendirme aracı olarak kullanılan sınavlar, 1974 yılından bu yana üniversiteye öğrenci yerleştirmenin ön koşulu olmuştur. Ön lisans ve lisans eğitimine devam etmek isteyen öğrencilerin edindiği bilgilerin yoklandığı üniversite giriş sınav sorularının, öğretim programında yer alan içerik (tema) ve kazanımlar bakımından ilişkili olması gerekmektedir. Türkiye’de yabancı dil öğretmenliği (İngilizce, Almanca, Fransızca vb.), mütercim tercümanlık vb. gibi lisans programlarında öğrenim görebilmenin ön şartı Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince (ÖSYM) yapılan Temel yeterlilik testi (YDT) ve Yabancı testinden (YDT) yeterli puanı almaktır. Öğretim programları okuma, yazma, konuşma, dinleme gibi tüm dil becerilerini kapsamakla birlikte YDT sınavlarına konuşma, dinleme ve yazma becerileri sınavı yapısı gereği yoklanmamaktadır. Dolayısıyla YDT sınavı yalnızca okuduğunu anlama becerilerinin ölçülmesi ile kısıtlı kalmaktadır. Öğretim programlarında yapılan değişikliklerin etkili olup olmadığı değerlendirme süreçlerinde programın öngördüğü kazanımlara ne derecede ölçüldüğünün belirlenmesidir. Bu noktada YDT sınavlarında sorulan soruların öğretim programı tema, kazanımları ile uyumlu olmasının incelenmesinin önemi ortaya çıkmaktadır. Bir ölçme aracında hazırlanan sınavın kazanımlarla uyumu yani kapsam geçerliğinin yeterli olması gereklidir (Linn, 1980). Türkiye’de YDT soruları ile İngilizce Ortaöğretim programlarının tema, kazanımları ile örtüşüp örtüşmediğinin inceleyen kısıtlı sayıda (Çakır, 2024) çalışmanın olduğu görülmektedir. Öğretim programının hedef ve kazanımları ile uyum içerisinde olmayan bir ölçme aracının, öğretimin verimliliğini ve etkinliğini ölçmesi beklenemeyeceği gibi öğrenci yeterliliğini ölçmesi de beklenemez. Bu noktada YDT sınavında yer alan soruların Yenilenmiş Bloom Taksonomisi (YBT) bağlamında incelenmesinin de bir üst öğrenime geçmek için kullanılan sınav sorularının düzeylerinin belirlenmesine ve öğretim programının uygulayıcısı öğretmen ve sınava katılacak olan öğrencilere yol göstereceği umulmaktadır.

Bu çalışmada, İngilizce dersi ortaöğretim programının okuduğunu anlama becerisine yönelik tema ve kazanımlarıyla 2021-2022 yılları Yabancı Dil Testi (YDT)

İngilizce sorularının uyumu incelenmiş; Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'ne (YBT) göre ait oldukları bilgi düzeyleri (yatay boyut) ve yer aldıkları bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) belirlenmiştir. Elde edilen bulgular ışığında, bu çalışmanın İngilizce dersi ortaöğretim programının kapsamı ve ölçme aracının (YDT'nin) içeriği konusunda yol gösterici olması ve gerekli iyileştirmelere yol açması umut edilmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Alt Problemler

Bu araştırmanın amacı, 2021-2022 YDT İngilizcede yer alan soruların YBT'ye göre ait oldukları bilgi düzeylerini (yatay boyut) ve yer aldıkları bilişsel süreç basamaklarını (dikey boyut) belirleyerek bu soruların MEB İngilizce dersi ortaöğretim programı kazanım ve temalarıyla uyumunu incelemektir.

Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere yanıt aranacaktır.

1. 2021-2022 YDT İngilizce sorularının, 2018 Ortaöğretim İngilizce dersi öğretim programı temalarıyla uyumu hangi düzeydedir?
2. 2021-2022 YDT İngilizce soruları, MEB İngilizce dersi ortaöğretim programı kazanımlarıyla uyumu hangi düzeydedir?
3. 2021-2022 YDT İngilizce sorularının YBT'ye göre dağılımları nasıldır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, 2018 yılında yenilenen ve halen uygulamada olan İngilizce dersi ortaöğretim programının kazanım ve temalarının, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından uygulanan üniversite giriş sınavı YKS'nin yabancı dil bölümü öğrencilerinin alan bilgisini ölçen YDT İngilizce sorularıyla uyumunun ve YDT İngilizce sorularının bilişsel alan sınıflamasına göre dağılımlarının incelenmesi ölçme ve değerlendirme sürecinde ölçülecek bilgi düzeylerinin ve bilişsel süreç basamaklarının tespit edilmesinde, öğretim süreçlerinin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde eğitim paydaşlarına (öğrenciler, öğretmenler, program tasarımcıları, ders materyalleri hazırlayan kişi-kurum ve kuruluşlar, yöneticiler, ölçme ve değerlendirme uzmanları vb.), İngilizce öğretim programının geliştirilmesine ve bir üst öğrenim basamağına geçişte tek kaynak olan sınav sorularının kapsayıcı olarak hazırlanmasına yol göstermesi açısından önemlidir.

1.4. Sayıtlar

2021-2022 yılı YDT İngilizce sorularının, İngilizce ortaöğretim programı kazanım ve temalarıyla uyumunu inceleyen ve YBT'ye göre kodlamasını yapan araştırmacıların yansız bir biçimde yorum yaptıkları varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

1. Bu araştırma, İngilizce dersi ortaöğretim programı (2018) ile sınırlıdır.
2. YDT İngilizce sorularının ortaöğretim programına yansması, programın yalnızca okuduğunu anlama becerisine yönelik tema ve kazanımları ile sınırlıdır.
3. YDT İngilizce soruları, 2021-2022 yıllarıyla sınırlıdır.

1.6. Kısaltmalar

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

ÖSYM: Öğrenci seçme ve yerleştirme merkezi

YBT: Yenilenmiş Bloom Taksonomisi

YDT: Yabancı dil testi

2. KURAMSAL TEMELLER

2.1. Yabancı Dil Öğretimi

2.1.1. Dünya’da yabancı dil öğretimi

Yabancı dil öğretimi, insanlık tarihinin erken dönemlerinden bu yana var olmuş, zaman içinde ticari, diplomatik ve kültürel amaçlar doğrultusunda değişim göstermiştir. Bu değişimler, toplumsal ihtiyaç ve beklentilerle yakından ilişkilidir (Richards & Rodgers, 2001). Yabancı dil öğretimi tarihsel süreç bakımından değerlendirildiğinde, Antik ve Orta Çağ Dönemi, Rönesans Dönemi ve günümüz olmak üzere üç ayrı dönemde ele alınmaktadır. Antik ve Orta Çağ Dönemi’nde yabancı dil öğretimi, Antik Mısır ve Mezopotamya uygarlıklarına dayanmaktadır. Antik Mısır’da yabancı dil öğretimi, diğer medeniyetlerle ticari ilişkiler kurmak amacıyla gerekli hale gelirken Antik Yunan ve Roma dönemlerinde kültürel ve politik etkileşimler sonucunda gerekli olmuştur. Roma İmparatorluğu’nda prestij kazanmasıyla Yunanca öğretimi ön plana çıkmış (Katzner & Miller, 2002); Batı Dünyası’nın bilim ve eğitim dili olarak öne çıkan Latin dili ise Orta Çağ’da öğretimi yapılan yabancı dil olmuştur (Kelly, 1969).

Rönesans Dönemi’nde yabancı dil öğretimine ilginin arttığı Rönesans Döneminde, Antik Yunan ve Roma klasiklerinin yeniden keşfedilmesiyle özellikle Avrupa’da Yunanca ve Latince öğretimi öne çıkmıştır. Bu dönemde yabancı dil öğretimi, teknolojik ve akademik gereksinimlerin yanında kültürel ve entelektüel bakımdan da önem kazanmıştır (Baugh & Cable, 1993).

Günümüzde yabancı dil öğretiminde ise çevrimiçi eğitim platformları, mobil uygulamalar ve multimedya araçlarının öğretime dâhil edilmesiyle, büyük bir dönüşüm geçirmiş olan yabancı dil öğretimine erişim kolaylaşırken, etkileşim artmış (Blake, 2013); teknolojik ve pedagojik yaklaşımlardaki gelişmeler sonucunda yapay zeka destekli araçların dil öğretiminde önem kazanmasıyla esnek bir öğrenme ortamı doğmuştur (Godwin-Jones, 2015). Bu teknolojik yenilikler ve araçlar sayesinde bireysel hız ve öğrenme stillerine uygun öğretime olanak sağlanmıştır (Chapelle, 2003). Kişiselleştirilmiş geri bildirimler sağlayan yapay zeka destekli dil öğrenme araçları sayesinde öğrenci hatalarını anında düzeltme ve bireysel öğrenme süreçlerine uygun olarak planlama yapabilme olanaklarıyla, dil öğrenim süreçleri daha verimli hale gelmiştir (Fryer & Carpenter, 2006). Çevrimiçi ve yüz yüze eğitimi bir araya getiren hibrit öğrenme yöntemleri sayesinde dijital öğrenme olanaklarına ek olarak sosyal etkileşimin

de dahil edildiği öğretim ortamları desteklenirken (Tafazoli vd., 2020); çevrimiçi platformlar yabancı dil öğretimine erişim engellerini ortadan kaldırarak küresel çapta öğrenciye ulaşmayı mümkün hale getirmiştir (Dewaele & Li, 2021).

Ülkeler arasındaki fiziksel sınırlar, günümüz teknolojileri ve sosyal ağlar sayesinde ortadan kalkarken kültürel bağlar güçlenmiş ve dil öğrenimi gereksinimi doğmuştur (Bür & Aycan, 2013). İngilizce, uluslararası ortak dil (lingua franca) olarak öne çıkmış ve bilim, teknoloji, ticaret ve küresel organizasyonlarda daha fazla önem kazanmıştır. Bu nedenle, ülkelerin eğitim politikalarında İngilizce öğretimiyle ilgili adımlar atılmıştır. Bilimsel ve teknolojik gelişmeleri takip etmek, çağa ayak uydurmak, sosyal, ekonomik ve siyasi ilişkileri devam ettirebilmek için Dünya’da pek çok ülkede erken yaşta yabancı dil öğretimi uygulamasına geçilmiş, İngilizce öğretim programları devreye girmiştir (Demir & Yavuz, 2014). Zorunlu yabancı dil olarak İngilizcenin öğretimi 1945 yılında Fransa’da başlamış, 1960’lı yılların sonuna doğru Almanya’da, 1970’li yıllarla birlikte, Finlandiya, Norveç ve İsveç’te uygulamaya koyulmuştur. 1980’li yıllarda Amerika Birleşik Devletleri’nde, 1985 yılında İtalya’da zorunlu yabancı dil eğitimi verilmeye başlanmıştır. Türkiye’de ise 1997 yılında zorunlu yabancı dil eğitimi verilmeye başlanmıştır (Bozavlı, 2012).

Özetle, yabancı dil öğretimi antik çağlardan günümüze dek değişen kültürel, politik, ekonomik ve toplumsal gereksinimlere göre şekillenmiş; günümüz teknoloji çağında, teknolojik araçlar sayesinde küresel olarak daha erişilebilir hale gelmiştir. Bireysel ve kültürel iletişim bakımından bir beceri olarak kazandığı önemini günümüzde sürdürmeye devam etmektedir.

2.1.2. Türkiye’de yabancı dil öğretimi

Türkiye’de Osmanlı döneminde başlayan yabancı dil öğretimi, tarihsel süreç içerisinde siyasi, kültürel ve ekonomik değişkenlerin etkisinde şekillenmiş ve çeşitli aşamalardan geçmiştir. Türkiye’de yabancı dil öğretimi, Cumhuriyet Öncesi Dönem (Osmanlı Dönemi) ve Cumhuriyet Sonrası Dönem olmak üzere iki ayrı dönemde ele alınmaktadır (Akyüz, 2021).

Osmanlı döneminde yabancı dil öğretimi mektepler ve mektepler sonrası olmak üzere iki ayrı dönemde ele alınmaktadır. Mektepler döneminde Osmanlıda eğitim ve öğretim 4-6 yaşındaki çocukların gittiği Sıbyan okulları, Medreseler ve Enderunlarda gerçekleştirilmektedir (Soner, 2007).

- *Sıbyan mektepleri:* Sıbyan mekteplerinde İslam dinine ait dualar ve ibadetler öğretilmiştir. Yazmanın çok yer verilmediği bu mekteplerde Arapça olarak okumalar gerçekleştirilmiştir (Akyüz, 2021). Türkçe'nin anadil olarak öğretiminin yapılmadığı bu okullarda, aslında bir Arapça öğretiminin de yapıldığı söylenemez (Başgöz & Wilson, 1968). Bu nedenle bu mekteplerde tam olarak bir dil öğretiminden söz edilmesi mümkün değildir.
- *Medreseler:* Medreselerde kullanılan kaynaklar Arapçadır. Dolayısı ile kitapların okuyup anlaşılabilmesi için Arapça öğretimi yapılmıştır. Böylelikle ilk kez Arapça ikinci bir dil olarak medreselerle birlikte eğitim sistemimize girmiştir. Ayrıca medreselerde Farsça eserler de okutulmuştur (Demirel, 2003).
- *Enderun:* Enderun mektepleri saray okulları olarak da anılmaktadır. Enderunlar daha çok Hristiyan tebaadan devlet adamı yetiştirmek için kurulan bir okuldur. Bu nedenle bu okullarda Türkçe, okullara alınan devşirme yabancı çocuklara ikinci bir dil olarak öğretilmiştir. Ayrıca Arapça ve Farsça öğretimi de yapılmıştır (Demirel, 2003).

Mektepler sonrası dönemde ise 1773 yılında açılan Mühendishane-i Bahri Hümayun ve 1796 yılında açılan Mühendishane-i Berri Hümayunda yabancı uzmanlar öğretmenlik yapmışlardır. Bu okullarda ilk iki yıl öğrencilere Fransızca dersleri verilmiştir. Böylelikle Osmanlı Devleti'nde askeri alanda açılan bu okullarda yabancı dil öğretiminin programa girmesi gerçekleşmiştir. Ayrıca 1827 yılında açılan Tıphane-i Amire'de öğretim Fransızca olarak yapılmıştır. Fransızca Mekteb-i Mülkiye programında da yer almıştır (Özkan, 2010).

Tanzimat döneminde açılan modern okullarda yabancı dil olarak Fransızca öğretimi etkin olarak yer almıştır. Yabancı dil eğitimi yapan Lisan Mektebi'nde Fransızca öğretim yapılmıştır (Balcı, 2008). Ayrıca Osmanlının ilk lisesi olan ve 1 Eylül 1968'de açılan Galatasaray Sultanisi, ortaöğretimde ilk kez başka bir dille (Fransızca) eğitim yapan okul olmuştur. 1869 sayılı Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ile açılan idadi ve sultanilerde de yabancı dil derslerine yer verilmiştir. 1873 yılında açılan ve bugün de varlığını sürdüren Darüşşafaka'da da Fransızca öğretimi yapılmıştır (Akyüz, 2021; Demirel, 2003).

Tanzimat sonrasında ise Arapçanın yanı sıra Fransızca, Almanca ve İngilizcenin öğretimine yer verilmiştir (Demirel, 2003). Bu dönemde özellikle yabancı ülkeler kapitülasyonların getirdiği ayrıcalıklarından yararlanarak Osmanlı Devleti'nde kendi dillerinde eğitim ve öğretim yapan okullar 1863 yılında Robert Kolejini 1871 yılında

Üsküdar Amerikan kolejini vb. açmışlardır (Akyüz, 2021; Potukoğlu & Büyüktolu, 2020).

Özetle Osmanlı İmparatorluğu'nda yabancı dil öğretimi, Batı ile diplomatik ve ticari ilişkiler doğrultusunda, 18. yüzyılda ön plana çıkmıştır. Diploması dili olan Fransızcanın öğretimine odaklanılmıştır (Kaya, 2015). 19.yüzyıl sonlarına doğru, yabancı dil öğretiminin yaygınlaştırılması Batılılaşma sürecinin bir gereği olarak görülmüş olsa da bu kapsamda yapılan çalışmalar yeterli olmamıştır (Akyüz, 2021; Üstün, 2021).

Cumhuriyet sonrası dönemde ise Türkiye'de okullarda yabancı dil öğretimi, 1924 yılında çıkarılan ve ülkedeki tüm eğitim kurumlarının tek bir merkezi kural koyucu yapıda (Millî Eğitim Bakanlığı) toplanmasını sağlayan Tevhid-i Tedrisat kanunu ile yaygınlaşmaya başlamıştır (Potukoğlu & Büyüktolu, 2020). Bu kanun ile Medreseler kapatılmış ve 1927 yılı itibari ile İmam Hatip Liseleri hariç okullarda Arapça ve Farsça öğretimi kaldırılmıştır (Demircan, 1988). Bu tarih itibari ile yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nde yabancı dil öğretimi artık bir batı dilinin zorunlu ya da seçmeli olarak öğretilmesi şekline dönüşmüştür (Soner, 2007). Ayrıca bu kanunla tüm okullar yabancı okullar da dahil olmak üzere Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanarak okul sayıları, eğitim ve öğretimleri vb. düzenlemelere gidilmiştir. Yabancı okullar yabancı dil öğretimleri için hazırlık sınıfları açmışlardır. Bu okullarda 1931 yılı 4215 sayılı Talim Terbiye Kurulu TTK kararı ile Matematik, Fen bilgisi, Kimya vb. dersler dışındaki derslerin Türkçe okutulması istenmiştir (Büyükboyacı & Doğan, 2024; Evcim, 2013).

Dünya'da önemli gelişmelerin yaşandığı Cumhuriyet Dönemi'nde, bu gelişmelere ayak uydurabilmek adına, Türkiye'de yabancı dil öğretimi gereksinimine yönelik çalışmalara yer verilmiştir. Bu çalışmaların başında 31 Ocak 1928 yılında Türk Eğitim Derneği (TED) kolejlerinin kurulması gelmektedir. Cumhuriyet tarihinin ilk özel okulları olan bu okullar aracılığıyla Türk çocuklarına, yabancı dil öğretimi edinme şansı tanınmıştır (Suna & Durmuşçelebi, 2013). TED'in çalışmaları neticesinde 1936-37 yılında Ankara Koleji açılmıştır. Ankara Koleji 1951-52 yılına kadar takviyeli (yabancı dil ders saatlerinin artırılarak verilmesi), daha sonrasında ise İngilizce eğitim-öğretim yürütmüştür. Daha sonraki yıllarda takviyeli İngilizce öğretimi büyük şehirler (Ankara, İzmir, İstanbul vb.) başta olmak üzere Türkiye'de yaygınlaşmıştır (Başar, 2017). Bu dönemde Fransızca baskın yabancı dil olmasına rağmen yükseköğrenim kurumlarında ve bazı okullarda İngilizce dersler verilmeye başlanmıştır (Demircan, 1988; Kırkgöz, 2007).

1950'li yıllarda Türkiye'nin ABD ile yakınlaşması ve akabinde NATO üyeliği almasıyla birlikte okullarda öğretilen baskın yabancı dil İngilizce olmaya başlamıştır. Bu

dönemde, İngilizce ortaöğretim kurumlarında zorunlu dil olarak kabul edilmiş, bazı liselerde ana dil olarak öğretilmeye başlanmış ve bazı yükseköğretim kurumlarında İngilizce hazırlık sınıfları açılmıştır (Güven, 2017; Nergis, 2011; Tosun, 2006). 1960'lı yıllarda ortaya atılan 'her öğrenciye bir yabancı dil politikası yabancı dil yetkinliğini artırmayı hedeflediyse de artan öğrenci sayısına karşın sınırlı sayıda okul ve yabancı dil öğretmeni bulunması bu politikanın uygulanmasında sorunlara neden olmuştur (Gültekin Talayhan & Babayiğit, 2023). 1970'li yıllarda ise yükseköğretim kurumlarından 4 yıllık yabancı dil öğretmenliği programları açılmaya başlanmıştır. 1975 yılından itibaren, artan ihtiyacı karşılamak amacıyla bu programların öğrenci sayıları artırılmış fakat bu plansız artış eğitim kalitesine olumlu yansımamıştır (Çetintaş & Genç, 2001).

1980'li yıllarda Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik süreci ve küreselleşmenin etkisiyle yabancı dil eğitim politikalarında köklü değişikliklere gidilmiş ve yabancı dil öğretiminin yaygınlaştırılması amacıyla yabancı dil ağırlıklı liseler kurulmuştur. Bu okullar aracılığıyla öğrencilerin üst düzey yabancı dil becerileri edinmesi ve uluslararası düzeyde başarılar kazanması hedeflenmiştir (Ceylan & Yorulmaz, 2010). Başlangıçta yabancı dil ağırlıklı liseler olarak kurulan Anadolu Liseleri'nde, bir yıl süreli hazırlık eğitimi zorunlu hale getirilmiş, bu okullarda yabancı dil eğitiminin yanı sıra fen, matematik ve sosyal bilimler derslerinin İngilizce olarak öğretimi sağlanarak nitelikli yabancı dil eğitimi verilmiştir. İngilizce öğretiminin Türkiye'de yeni bir boyut kazanmasıyla özel okullar yaygınlaşmış ve dil kurslarının sayısı hızla artmıştır. Özel okullar eğitim programlarındaki esneklik sayesinde daha geniş kapsamlı yabancı dil eğitim programları sunabilmiştir. Avrupa Birliği ile ilişkilerin güçlenmesi ve Türkiye'nin dışı açılma politikalarının bir getirisi olarak İngilizcenin eğitimdeki önemi oldukça artmış ve yükseköğretim kurumlarında %100 İngilizce öğretim veren programlar açılmaya başlamıştır. 1997 yılında gerçekleştirilen eğitim reformuyla 8 yıllık kesintisiz eğitim hedeflenmiş, yabancı dil öğretimi ilköğretim kademesine indirilmiştir. 2000'li yıllarda Türkiye'de hem devlet okulları hem de özel eğitim kurumlarında yaygınlaşan yabancı dil eğitimi kapsamında, İngilizce günümüzde öğretilen en yaygın yabancı dil olma özelliğini halen korumaktadır (Gültekin Talayhan & Babayiğit, 2023; Gürsoy vd., 2013; Işık, 2008; Kırkgöz, 2007).

Son yıllarda, yabancı dil öğretiminin kalitesini arttırmak amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı tarafından "Dil Eğitim Reformu" adı altında çalışmalar düzenlenerek bu çalışmalar aracılığıyla öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimler yoğunlaştırılmış, teknoloji destekli öğretim yöntem ve tekniklerinin yabancı dil öğretiminde aktif kullanımı

teşvik edilmiştir (Altun, 2019). Avrupa Ortak Dil Kriterleri'ne (CEFR) uyumlu hale getirilen yabancı dil öğretim programları sayesinde, öğrenci merkezli yaklaşımlar ön plana çıkarılarak dil öğretiminde iletişimsel yöntemler benimsenmiş ve dilin günlük yaşamda kullanılmasını hedefleyen becerilerin geliştirilmesi amaçlanmıştır (Doğançay-Aktuna & Kızıltepe, 2005).

Sonraki bölümde, bu amaçlar doğrultusunda tasarlanan ve uygulamaya koyulan ortaöğretim İngilizce öğretim programlarına ilişkin bilgilere genel olarak değinilerek söz konusu programların tasarımında dikkate alınan Avrupa Konseyi dil eğitim politikalarına ve uygulamalarına yer verilecektir.

2.2. Türkiye’de Ortaöğretim İngilizce Öğretim Programları

Cumhuriyet tarihimizin ilk ortaöğretim programı, 1924 yılında hazırlanmış ve günümüze dek 10 defa değişikliğe uğramıştır. 1973 yılına kadar yedi ortaöğretim programı hazırlanmış ancak bu öğretim programlarında ders saatleri dışında herhangi bir değişikliğe gidilmemiştir. 1973 yılında hazırlanan öğretim programı hazırlanan ilk kapsamlı ortaöğretim programıdır. Bu program, 2011 yılına kadar uygulamada kalmış ve 2011 yılında ise kapsamlı bir değişikliğe gidilmiştir (Can & Kartal, 2020).

Ulusal eğitim ve öğretimin merkezi yapısı olan MEB, Milli Eğitim politikalarının geliştirilmesini ve uygulamaya koyulmasını mümkün kılacak programların hazırlık ve denetleme yetkisini Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı bünyesine yüklemiş (Varış, 1989), bu programların merkezi olarak hazırlanmasını ve ülke genelinde uygulanmasını sağlamıştır (Kırkgöz, 2007).

Cumhuriyet sonrası dönemde, eğitim reformlarıyla birlikte yabancı dil öğretiminin gerekliliğine vurgu yapılsa da yabancı dil öğretim programlarının sistematik olarak hazırlanması ancak 1980’li yıllarda başlamıştır (Yücel vd., 2017).

2014 ve 2016 yıllarında yeniden güncellenen İngilizce ortaöğretim programları son olarak 2017 yılında yenilenerek Avrupa Konseyi Ortak Dil ölçütlerinin eğitim bilimsel (pedagojik) ve betimleyici ilkelerine uygun bir şekilde tasarlanmış ve dil yeterlik düzeyleri belirlenmiştir. Eylem odaklı bir yaklaşımın benimsendiği bu program, Hedeflenen dil, öğretim aracı olmaktan öteye geçip iletişim aracı olma özelliği taşımaktadır” hedefini taşımaktadır. Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (CEFR) ile uyumlu olarak yapılandırılan bu programlarda, İngilizce öğretimi dört temel beceri (dinleme, konuşma, okuma, yazma) üzerinden yürütülmekte ve öğrencilerin dil seviyeleri A1’den C2’ye kadar farklı seviyelerde değerlendirilmektedir (MEB, 2018).

Ortaöğretim düzeyinde İngilizce öğretiminde kullanılan dijital araçlar (dil öğrenme uygulamaları, etkileşimli ders materyalleri, sanal sınıflar, akıllı tahtalar vb.) öğrencilere etkileşimli bir öğrenme deneyimi ortamı sunarken aynı zamanda öğrencilerin dil becerilerini geliştirmede daha aktif olmalarına da olanak tanımaktadır (Doğan vd., 2022).

2018 İngilizce Dersi Öğretim programlarında Avrupa Konseyi ortak dil ölçütlerinin temel alındığı belirtilmektedir (MEB, 2018). Türkiye’de uygulanan ve bu araştırmada temel alınan programın daha iyi anlaşılması açısından yararlı olacağı düşünülerek aşağıda Avrupa Konseyi dil eğitim politikası ve uygulamaları, program tasarımında dikkate alınan Avrupa Konseyi Ortak Dil ölçütleri ve Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (CEFR) ve farklı ülkelerde yansımaları açıklanarak akabinde Türkiye’de uygulamada olan İngilizce ortaöğretim programına (2018) ilişkin detaylara yer verilmiştir.

2.3. Avrupa Konseyi ve Dil Eğitim Politikası

İnsan hakları, demokrasi ve hukuk gibi ortak değerlere saygılı, Avrupa kıtasında ortak bir demokratik ve yasal alan yaratmayı hedefleyen Avrupa Konseyi (AK), hükümetler arası bir iş birliği örgütüdür. Zengin dilsel ve kültürel mirasın korunması, kültürel ve dilsel zenginliğe erişme, herkes için kaliteli eğitim erişimi sağlama bu konseyin hedeflerinden bazılarıdır. Çok kültürlülük kavramının eğitim alanına yansımaları sonucunda; bütünleştirici ve birlikte hareket etmeyi destekleyen bir eğitim/öğretim yaklaşımı doğmuştur. Bu yaklaşım, sürekli değişen ve gelişen dünyamızda, çoğu eğitim programında kendisine yer bulmuştur. Çok kültürlü yaşamın getirdiği çok dillilik, yabancı dil eğitimi ve öğretimini daha önemli hale getirmiş, yabancı dil programlarına küresel vatandaş yetiştirmeye yönelik kazanımlar dahil edilmiştir (Ateş & Aytekin, 2020).

Avrupa Konseyi, öğrenen ihtiyaçlarına dayalı, yaşam boyu öğrenme odaklı, çok dilliliği ve kültürel çeşitliliği muhafaza etmeyi amaçlayan; sosyal uyum ve çeşitliliğe saygıyı önemseyen özetle toplumsal kapsayıcılığı hedefleyen bir eğitim politikasına sahiptir. Çoğul dilli ve kültürlerarası eğitim, yetişkin göçmenlerin dilsel bütünleşmesi, İşaret dilleri ve Roman dilleri programın tematik alanları kapsamındadır. Avrupa Konseyi dil politikasının temelini oluşturan *çoğul dillilik*, demokratik kültürün ve Avrupa kimliğinin yaratılmasına, toplumsal bütünleşmenin sağlanmasına ve dilsel kültürel çeşitliliğe saygı duyulmasına ve değer verilmesine katkı sağlamaktadır (Remmert, 2021).

Avrupa Konseyi, kıtadaki dil zenginliğini korumak ve kültürel çeşitliliğin sürdürülmesini sağlamak amaçlarının yanında ırkçılık, etnik ayrımcılık ve organize suçlar gibi temel sorunlara çözüm yolları aramak gibi amaçlara da hizmet edici çalışmalar yürütmektedir. Örneğin, 2001 yılının ‘Avrupa Diller Yılı’ ilan edilmesi ve bu kapsamda düzenlenen etkinlikler, Avrupa’daki çok dilliliğin ve çok kültürlülüğün muhafaza edilmesine yönelik bir çalışmadır. Konsey’in dil politikalarının somutlaştırılması ve üye ülkeler arasında uyumlu bir eğitim sisteminin oluşturulması için Modern Diller Bölümü etkin bir organ olarak rol oynamaktadır (Güler, 2005). Avrupa Konseyi tarafından bu politikalar kapsamında yürütülen çalışmalardan bazıları (Remmert, 2021) Tablo 2.1’de özetlenmiştir.

Tablo 2.1. Avrupa Konseyi çalışmaları kapsamındaki belgeler ve programlar

Belgeler	Programlar
Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni (DAOBM, 2001)	Erasmus+ Programı (2013 yılına kadar Socrates, Leonardo da Vinci, Hayat Boyu Öğrenme yapılarının bünyesinde Erasmus programı adıyla; 2014 itibariyle spor alanlarının da dahil edilmesiyle tüm programlar tek çatı altında Erasmus+ adıyla)
Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metni (CEFR, 2001)	
Avrupa Dil Portfolyosu (ELP, 2001)	
Avrupa Dil Eğitim Politikalarının Geliştirilmesi için Kılavuz (2007) (Dil Çeşitliliğinden Çoğul Dilli Eğitime)	
Müfredat Geliştirme ve Öğretmen Yetiştirme El Kitabı (2016) (Tüm Derslerde Dil Boyutu)	
Yetişkin Mülteciler için dil desteği- Avrupa Konseyi Araç Kiti (Yetişkin Göçmenlerin Dilsel Entegrasyonu)	

Tablo 2.1’de görüldüğü gibi dil eğitiminde üye ülkeler arasında tam bir bütünlük sağlamayı hedefleyen diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni (DAOBM), Avrupa dillerini kapsayan ortak bir çerçeve sunan Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi (Avrupa.Konseyi, 2001a), dil öğrenenlerin dil becerilerine yönelik tüm bilgileri saklayabilecekleri Avrupa Dil Gelişim Dosyası (ELP, 2001) ve Avrupa Dil Eğitim Politikalarının Geliştirilmesi için Kılavuz (2007), Müfredat Geliştirme ve Öğretmen Yetiştirme El Kitabı (2016), Yetişkin Mülteciler için dil desteği- Avrupa Konseyi Araç Kiti (Yetişkin Göçmenlerin Dilsel Entegrasyonu) ve Avrupa ülkeleri arasındaki iş birliğini geliştirmeyi hedefleyen Erasmus Programı, Avrupa Konseyi tarafından yürütülen çalışmalardan bazılarıdır.

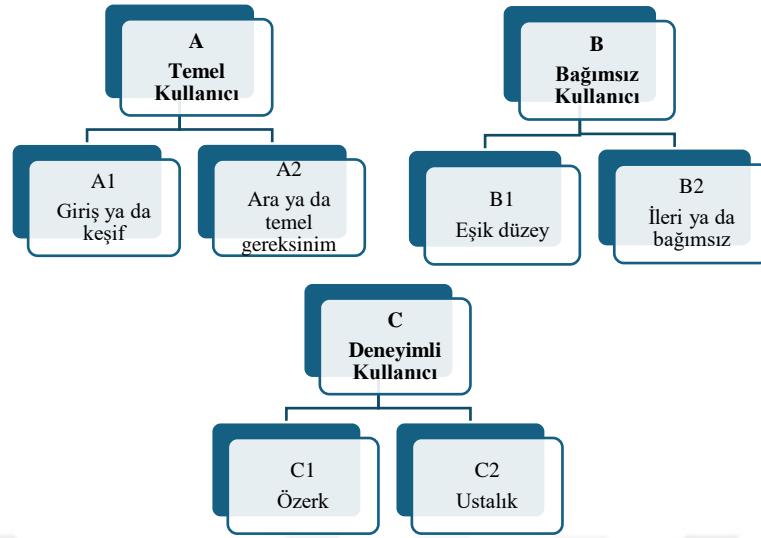
Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni (D-AOBM)

Avrupa Diller Yılı ilan edilen 2001 yılında, Avrupa Konseyi tarafından tanıtılan ‘‘Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni’’ bireylere birden çok dil öğrenmeyi teşvik etmenin yanında, çok dilli ve çok kültürlü Avrupalı olma bilincini kazandırmayı da hedeflemektedir (İşisağ & Demirel, 2010; Yücel, 2006). AB ana politika belgesi olan bu metin, nitelikli, çoğul dilli eğitimi destekleyen, sosyal hareketliliğe olanak sağlayan, dil yeterlilik ve ortak beceri düzeylerini tanımlayan, ulaşılabilir ve kontrol edilebilir hedefler içeren, Avrupa ülkeleri tarafından tanınan bir araçtır (Remmert, 2021).

En iyi bilinen ve en çok kullanılan Avrupa Konseyi politika araçlarından biri olan bu metin, 2001 yılından bu yana pek çok programın merkezinde olmuştur. Avrupa Konseyi üyelerinin dil eğitiminde bütünlük sağlanması temel hedefidir. Eğitim hakkı, insan hakları, kalkınma ve demokrasi kültürünün geliştirilmesi ve sürdürülmesi esasına dayanmaktadır. Çok dilli eğitimin teşvik edilmesi, sosyal hareketliliğin kolaylaştırılması, öğretim programı geliştirme ve öğretmen yetiştirmede dil uzmanları arasında iş birliği sağlama gibi amaçları kapsamaktadır (Celik vd., 2021).

DAOBM öz değerlendirme, öğrenen özerkliği, kültürlerarası farkındalık kavramlarını yabancı dil öğretimine kazandırmış (Avrupa Konseyi, 2001a), bireye dil gelişim sürecinde öz değerlendirme olanağı sağlamıştır (Ege, 2011). Yabancı dil öğretiminde dil becerilerinin (okuma, dinleme, konuşma ve yazma) önemi artmış, dili iletişim için öğrenme ilkesi doğrultusunda konuşma becerisi öne çıkan beceri olmuştur (İşisağ & Demirel, 2010; Yücel, 2006).

Ayrıca belirlenen dil yeterlik düzeyleriyle yabancı dilin becerilerini sınıflandırması bakımından; program geliştirme uzmanlarına, test geliştirme uzmanlarına ve değerlendirme uzmanlarına evrensel anlamda rehberlik edecek bir kaynak olma özelliğine sahiptir (Yücel, 2006). Yabancı dil öğretim programlarının ve program yönergelerinin tasarlanmasında, ölçme değerlendirme süreçlerinin ve ders materyallerinin hazırlanmasında ortak bir çerçeve sunan bu metin, geliştirmeleri gereken bilgi ve yetileri kapsamlı bir şekilde açıklayarak yabancı dil öğrenenlere de rehber olma niteliği taşımaktadır (Avrupa Konseyi, 2009). Bu belge kapsamında belirlenen dil yeterlilik düzeyleri Şekil 2.1’de, ortak dil beceri düzeyleri ise Tablo 2.2’de verilmiştir.

Şekil 2.1. Dil yeterlik düzeyleri (İşisağ & Demirel, 2010)

“Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metninde, öğrencilerin A1-A2 dil düzeylerinde, temel düzeyde yabancı dili kullanabilmeleri hedeflenirken, B1-B2 dil düzeylerinde bağımsız düzeyde iletişim kurabilmeleri beklenmektedir. C1 düzeyini tamamlayan öğrencilerin ise hedef dili deneyimli olarak kullanabilmeleri amaçlanmaktadır”- (AOBM: Tamamlayıcı Cilt, 2001)

“Dil yeterlilik alanları da dil öğretiminde dört temel dil becerileri olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerine göre belirlenmektedir. Dil becerileri anlama bağlamında dinlediğini anlama ve okuduğunu anlama olmak üzere ikiye ayrılmaktadır; konuşma becerisi de karşılıklı konuşma ve sözlü anlatım olmak üzere ikiye ayrılmakta ve yazma becerisi de yazılı anlatım olmak üzere dil becerileri üç aşamada ele alınmaktadır. Aşağıda evrensel temel ölçüt olarak kabul edilen ortak beceri düzeyleri verilmiştir” - (AOBM: Tamamlayıcı Cilt, 2001)

Tablo 2.2. Ortak dil beceri düzeyleri

Yetkin Kullanıcı	C2	Duyduğu ve okuduğu her şeyi kolayca anlayabilir. Akıcı bir dil kullanarak kendini tam anlamıyla ifade edebilir. Karmaşık durumlarda bile kendini ifade ederken ince anlam farklarından yararlanabilir.
	C1	Farklı yapıya sahip uzun ve karmaşık metinleri anlayabilir ve bu metinlerdeki dolaylı anlatımları ve imaları fark edebilir. Dili akademik ve mesleki amaçlar için ve günlük yaşamda esnek ve etkili bir şekilde kullanabilir.
Bağımsız Kullanıcı	B2	Çok zorlanmadan, belli ölçüde doğal ve akıcı bir dil kullanarak ana dilde konuşan birisiyle iletişim kurabilir. Farklı konularda, ayrıntılı bir şekilde kendini ifade edebilir ve bir konunun bütün yönlerini ortaya koyarak kendi bakış açısını yansıtabilir
	B1	Seyahatlerde, dilin konuşulduğu yerlerde karşılaşılabilecek çoğu durumların üstesinden gelebilir. Yaşadığı olayları ve deneyimlerini aktarabilir; düşlerinden, umutlarından ve isteklerinden söz edebilir, görüşlerini ve planlarını kısaca nedenleriyle ortaya koyabilir.

Tablo 2.2. Ortak dil beceri düzeyleri (devamı)

Temel Kullanıcı	A2	Kişisel, aile, alışveriş, iş ve yakın çevre ile ilgili konularda çok sık kullanılan temel deyimleri ve cümleleri anlayabilir. Bildiği, alışılmış konularda doğrudan bilgi alışverişinde bulunarak basit düzeyde iletişim kurabilir. Basit bir dil kullanarak kendi öz geçmişi ve yakın çevresi hakkında bilgi verebilir ve anlık gereksinimleri karşılayabilir.
	A1	Somut gereksinimlerini karşılayabilmek adına bilinen, günlük ifadeleri ve çok temel deyimleri anlayabilir ve kullanabilir. Kendini ya da başkalarını tanıtabilir; nerede oturduğu, kimleri tanıdığı, sahip oldukları ile ilgili sorular sorabilir, cevaplar verebilir. Konuştuğu kişilerin yavaş ve anlaşılır bir şekilde konuşması ve kendisine yardıma hazır olması durumunda basit düzeyde iletişim kurabilir.

Kaynak: (İşisağ & Demirel, 2010)

Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi (Common European Framework of References for Languages - CEFR)

Farklı kültür ve toplulukların etkileşime girdiği küreselleşen ve sınırların kalktığı dünyamızda, çok kültürlülüğün ve çok dilliliğin bir sonucu olarak iletişim sorunları yaşanmıştır. Bu sorunun üstesinden gelmeyi amaçlayan en önemli adım ise Avrupa dillerini kapsayan ortak bir çerçeve hazırlamak olmuştur. Avrupa'daki dil ve kültür çeşitliliğini ortak bir miras olarak gören ve çok dilli Avrupa yurttaşlığı bilincini kazandırmayı amaçlayan Avrupa Konseyi tarafından yayımlanan bu ortak çerçeve, iletişimsel beceriler başta olmak üzere dinleme ve yazma becerilerini de öne çıkaran bir yabancı dil öğretimi yaklaşımını benimseyen bir kaynak ve bu öğretimi sertifikalandırmak üzere tasarlanmış bir sistem olarak tanımlanabilir (MEB, 2013).

İlk kez 2001 yılında yayımlanmasının ardından zamanla teknolojik değişimlere paralel olarak güncellenen CEFR, dil yeterlik düzeylerinde özellikle iletişimsel dil yetisine yönelik ölçekleri güncelleyerek konuşma ve yazma gibi üretimsel dil becerileri ile dinleme ve okuma gibi alımlama becerileri ortak bir seviyeye göre derecelendirilmiş; bu becerilere yönelik çeşitli etkinlik ve faaliyetlerin tasarlanmasında, yeterliklerin değerlendirilmesinde, öz değerlendirme ve öğrenci performanslarının değerlendirilmesi süreçlerinde yabancı dil öğretmenlerine kaynak olmuştur (Sözer & Pilanci, 2021). Dil öğretiminde ortak bir referans sistemi oluşturmayı amaçlayan bu metin, dil öğrenme süreçlerinde ve öğrenci yeterlik düzeylerini belirlemede tutarlılık sağlama niteliğine sahiptir. Yabancı dil eğitim politikalarında büyük ölçüde benimsenerek uluslararası dil sertifikaları ve sınavların temelini oluşturmuş, dil eğitim kurumları ve dil sınavlarını değerlendiren kuruluşlar için önemli bir standart haline gelmiştir (Avrupa.Konseyi, 2001a). Ayrıca CEFR, yabancı dil öğretiminde bir değerlendirme aracı olmasının yanı

sıra öğretim sürecini de yönlendiren bir rehber olmuştur. Öğrencilerin bireysel gelişimlerini takip etmelerine ve öğrenme süreçlerini düzenlemelerine olanak sağladığından öz-değerlendirme ve öz-denetim aracı olarak da rehber olma niteliğindedir (Byram, 2022).

Yaşam boyu öğrenme felsefesine dayalı öğrenme süreçlerinin sürdürülmesi ve değerlendirilmesi için ihtiyaç duyulan yeterlikler, sınırlılıklar, standartlar ve imkanları belirleyen bir kaynak olma özelliğiyle CEFR, sosyal bakımdan uyumlu, kültürlerarası etkileşimi yüksek bireyler yetiştirmede büyük rol oynarken çok dilli eğitimin küresel olarak tutarlı bir şekilde gerçekleştirilmesine olanak sağlamaktadır (Çelik & Başutku, 2020). Ayrıca öğretim sürecinde yer alan tüm kişi ve kurumların çabalarının koordine edildiği, öğrenen ihtiyaçlarının karşılandığı ve iletişim engellerinin üstesinden geldiği bir yabancı dil öğretim ortamına ortak bir zemin hazırlamaktadır (Erdem vd., 2015).

Avrupa Dil Portfolyosu (ADP)

Avrupa Dil Portfolyosu, Avrupa Konseyi'nin çok dilli ve çokkültürlü bir Avrupa hedefi doğrultusunda, bireysel dil yeterliklerini evrensel olarak kabul edilen ortak dil ölçütlerine uygun bir biçimde ifade etme aracı olarak (Ada & Şahenk, 2010); çocuklar (10-14 yaş), gençler (15-18 yaş) ve yetişkinler (18 yaş ve sonrası) olmak üzere üç farklı yaş grubuna göre 2001 yılında Avrupa Konseyi tarafından geliştirilmiştir (Avrupa Konseyi, 2001b). Temel amaçlarından biri dil öğrenme süreçlerinde daha aktif bireyler yaratılmasını teşvik etmek olan ADP, bireylere kendi öğrenme süreçlerini takip etme ve yapılandırma imkânı sunarken güçlü ve zayıf yönleri fark ederek kendi öğrenme hedeflerini belirleme fırsatı sağlamaktadır (Little, 2002). Bir ders kitabı veya kaynak kitap olmaktan ziyade planlamadan değerlendirmeye kadar tüm öğrenme süreci içinde, öğrenciye bireysel gelişim ve yeterlik farkındalığı sağlamaya yönelik bir dosya olma özelliğine sahip olan bu portfolyo, dil öğretiminde şeffaflık sağlamak, öz değerlendirme ve öz farkındalık imkanları yaratmak ve öğrenme süreçlerini desteklemek gibi hedefler içermektedir (Kılınç, 2021).

Ülkemizde akredite edilen bir adet ADP dosyası bulunmaktadır. Bu dosya, 2003 yılında Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü Öğretim Üyesi ve Avrupa Konseyi Ulusal Koordinatörü Prof. Dr. Özcan Demirel tarafından akredite edilmiştir (Ada & Şahenk, 2010).

Avrupa eğitim sistemi ölçütlerinde bir belge olan ADP, CEFR'a dayanmakta; dil pasaportu, dil biyografisi ve dosya olmak üzere üç ayrı bileşeni bünyesinde barındırmaktadır. Bunlarla ilgili bilgilere sırasıyla yer verilmiştir.

Dil Pasaportu

Dil yeterliliklerinin ve dil öğrenme süreçlerinin standartlaştırılmış bir formatta belgelenmesi amacıyla Avrupa konseyi tarafından tasarlanan bir sistem olan dil pasaportu, dil becerilerinin Avrupa genelinde şeffaf ve tutarlı olarak değerlendirilmesini hedeflemektedir. Bireysel dil becerilerinin ve yeterliliklerin kaydedilebildiği, dil öğrenim geçmişinin, başarı ve deneyimlerin belgelenebildiği bir araç olan dil pasaportu sayesinde Avrupa’da yabancı dil eğitimi denkliği, serbest dolaşım izni ve hakkı elde edilebilmektedir (Avrupa Konseyi, 2021).

Bireylere, dil öğrenme süreçlerine dair öz değerlendirme ve dil becerilerini geliştirme hedeflerini belirleme imkânı tanınmasının yanında (Castaneda & Rodríguez-González, 2011) özellikle Avrupa’daki eğitim ve iş başvurularında bireylere kendini tanıtmaya fırsatı sunmakta, bu adayların dil yeterliklerini belirlemede işverenlerin ve eğitim kurumlarının objektif bir değerlendirme yapmasında önemli rol oynamaktadır (Jones & Carter, 2012).

Bireyin dil bilgi ve becerilerinin Avrupa Konseyi tarafından belirlenen ölçütlere göre hangi düzeyde olduğunun, bireyin kendi bildirimlerine dayanarak belirlendiği bilgileri içeren dil pasaportu, yabancı dil öğretiminde “Kendini Değerlendirme” ve “Öğrenen Özerkliği” felsefelerini destekleyerek programa, ders kitabına ve hedeflere ulaşmada öğrenciye sorumluluk yüklemektedir. Avrupa Konseyi, bunu “Modern Dillerde Öğrenen Özerkliği” olarak ifade etmektedir (Kılınç, 2021). Little (2009), dil öğrenenler için güçlü bir motivasyon kaynağı olduğunu düşündüğü dil pasaportunun, dil düzeylerinin ve becerilerinin somut bir şekilde belgelenebilmesi sayesinde bireylerin kariyer mücadelesinde uluslararası düzeyde rekabet ortamı yarattığını belirtmektedir.

Akademik çalışmalar, dil pasaportunun bireylere, öğrenme süreçlerinde öz farkındalık ve öz değerlendirme fırsatı sunma ve kariyer fırsatlarını artırma açısından etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Amacına uygun bir araç olarak kullanıldığında, ADP, dil öğreniminde ve dil becerilerinin geliştirilmesinde güçlü bir kaynak olabilir.

Dil Biyografisi

Bireylerin dil öğrenme yolculuklarını kişiselleştirilmiş bir bakış açısıyla ele alan dil biyografisi, ADP’nin en önemli bileşenlerinden biridir ve bireylerin dil öğrenim süreçlerinin detaylı olarak belgelendirilmesini sağlamaktadır. Dil öğrenme süreçlerine dair zaman, mekân, koşul ve deneyimlerin yanında dil yeterliklerini geliştirmede ileriye dönük hedeflerin kaydedilmesine olanak tanır. Hem öğrenme stratejilerinin

geliştirilmesinde hem de kültürel farkındalığın artırılmasında önemli rol oynamaktadır (Kohonen, 2004)

Dil öğrenme deneyimlerinin belirlenmesi, öğrenme hedeflerinin belirlenmesi ve kültürel farkındalık ve dil öğrenme stratejileri dil biyografisinin yerine getirdiği en önemli üç ana işlevdir. Bireyler, dil öğrenme sürelerini, düzeylerini ve deneyimlerini kaydedebilirler. Bu kayıtlar ışığında, öz değerlendirme yapabilir ve gelişim süreçlerini izleyebilirler (Schärer, 2000). Bireyler öğrendikleri dilin konuşulduğu kültürle etkileşime girerek kültürel farkındalık kazanabilir ve farklı kültürleri anlamak adına farklı bakış açıları geliştirebilirler. Tüm bunların yanında, dil öğrenme süreçlerinde kullandıkları stratejileri kaydederek gelecekteki öğrenme süreçlerinde kullanmak üzere kendilerine uygun olan teknikleri belirleyebilirler (Little, 2012). Özdeğerlendirme, bilinçli öğrenme, motivasyon artışı, öğrenme stratejilerinin geliştirilmesi ve kültürel farkındalık dil biyografisinin öğrenme sürecine katkılarında bazılarıdır.

Dil Dosyası

Dil dosyası, ömür boyu dil yaşantısıyla ilgili envanterlerin saklandığı (Özcan, 2021), bireylerin dil becerilerini ve öğrenme süreçlerini gösteren belgelerin toplandığı bir portföy bölümüdür. Dildeki başarıların ve gelişimlerin gösterildiği proje, yazılı ya da sözlü ödevler gibi somut belgeler bu bölümde saklanabilir (Schärer, 2000). Bireylerin dil öğrenme hedeflerinin belirlenmesinde, dil becerilerinin değerlendirilmesinde ve dil seviyelerindeki ilerlemenin kaydedilmesinde önemli bir rol oynayan dil dosyası, Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi bünyesinde yer aldığından öğrencilere sistematik bir özdeğerlendirme sağlamaktadır.

2.4. Avrupa Konseyi Dil Eğitim Politikalarının Farklı Ülkelerde Yansımaları

Genel olarak yabancı dil öğretim programlarının tasarlanmasında, uygulanmasında ve değerlendirilmesinde çoğunlukla benzer özellikler göstermesi, dünya çapında temel alınan Avrupa Konseyi dil eğitim politikaları ve uygulamalarının bir sonucudur. Konseyin hedeflediği gibi kültürel çeşitliliğin önemsendiği, dilin iletişimsel işlevlerinin öne çıktığı bir öğretim sürecinin desteklendiği ve öğretim süreçlerinin değerlendirilmesinde ortak ölçütlerin kullanıldığı öğretim programları tasarlanarak dünya genelinde tutarlılık ve benzerlik gösteren dil eğitim süreçleri yürütülmektedir. Örneğin; yabancı dil eğitimine başlama kademeleri 1-3. sınıf düzeyinde başlamaktadır. Almanya, İngiltere ve Şangay'da ilkökul 1. sınıf kademesinde, Türkiye'de ve Japonya'da zorunlu yabancı dil olarak İngilizce eğitimi 2. sınıf kademesinde başlamaktadır. Finlandiya, Kore

ve Çin’de ise ilkököl 3.sınıf kademesinde yabancı dil eğitime başlandığı görölmektedir. Bu ölkelerde, İngilizce öğretim program hedefleri de benzerlikler göstermektedir. Türkiye’de 2013 yılında uygulamaya konulan, iletişim odaklı genel hedefler içeren ve okuma, dinleme, konuşma ve yazma gibi dört temel dil becerisine yer verilen programda “öğrencilere yabancı dilde iletişim becerileri kazandırmak ve kültürel farkındalık yaratarak hedef kültürü ve diğer kültürleri anlamak ve farklı kültürlere değer vermek” hedefinin öne çıktığı görölmektedir. Bu hedef, Finlandiya, Japonya, Kore ve Çin gibi ölkelerle benzer niteliktedir (Aslan, 2008; Demir & Yavuz, 2014; Güler & Sönmez, 2023; Özbek, 2021; Şahin & Aykaç, 2019).

Ayrıca program öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirmenin yanı sıra kültür bilinci kazandırmayı da hedeflemektedir. Genel olarak bakıldığında Finlandiya, Kore ve Çin’de (Şangay) uygulanan öğretim programları da benzer şekilde iletişim odaklı genel hedefler içermekte; okuma, dinleme, konuşma ve yazma olan dört temel dil becerisine de yer verilmektedir. Öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirmenin yanı sıra kültür bilinci kazandırmak da yine ortak hedefler arasındadır. Türkiye İngilizce öğretim programlarında benzer özellikler taşımakla birlikte farklılar da göstermektedir. Örneğin; Finlandiya, öğretim programlarını tasarlarken daha öğrenci merkezli ve iletişim odaklı bir yaklaşımı benimseyerek öğrencilerin dili günlük yaşamlarında kullanabilmelerini hedeflemektedirler (Demir & Yavuz, 2014; Güler & Sönmez, 2023).

Program tasarımlarında ve öğretim süreçlerinde, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri gibi ölkeler, dilin sosyal ve kültürel bağlamda kullanımı üzerinde durarak dilin hem akademik hem de sosyal yaşamdaki kullanımını teşvik eden bir yaklaşım sergilemektedir. Batı Avrupa ölkelerinde ağırlıklı olarak dil kullanım becerilerini yoklayan uygulama temelli değerlendirmeler gözlemlenmektedir (Batdi, 2017).

Türkiye ile diğer ölkelerin dil öğretim programlarının karşılaştırılmasının yapıldığı çalışmalar, temel farklılıkları ve benzerlikleri ortaya koyarken Türkiye’nin merkezîyetçi bir dil öğretimini benimsediğini ancak diğer bazı Avrupa ölkelerindeki yaklaşımların daha esnek olduğunu ortaya koymuştur. Türkiye’deki programın dört dil becerisine de eşit ölçüde vurgu yaptığı; Danimarka, Macaristan ve Portekiz gibi ölkelerde konuşma becerisinin ön plana çıktığı görölmüştür (Alkan & Kartal, 2018).

Almanya, İngiltere ve Türkiye’deki İngilizce öğretim programlarının karşılaştırmasını yaptığı çalışmada (Özbek, 2021), hem uzak hem de genel hedeflerin öğrenci ihtiyaçları dikkate alınarak belirlendiği; bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişim alanlarına ve dört temel dil becerisine göre hazırlandığı sonucuna ulaşmıştır. İngiltere ve

Almanya programlarından farklı olarak Türkiye'deki program hedeflerinin, kurum türlerini ve ders saatlerindeki farklılıkları gözlemlediği belirlenmiş, Almanya programlarının 4 temel dil becerisinin yanında farklı yetkinlik alanlarını da gözlemlediği, İngiltere program hedeflerinin ise çerçeve program niteliğinde olduğunu belirtmiştir. Her 3 ülkenin programında da ortak olan yetkinlik alanlarının işlevsel iletişim yetkinliği, konuşma, iletişim kurma-konuşmalara katılım, okuma-okuduğunu anlama ve yazma olduğuna dikkat çekmiştir. Kültürlerarası iletişim yetkinliği, metin ve medya okuryazarlığı yetkinliği, tutarlı-monolojik konuşma yetkinliğinin sadece Almanya programlarında yer alırken telaffuz yetkinliğinin sadece Türkiye programlarında yer aldığını aktarmıştır.

Programlar arasında görülen benzerlikleri, Avrupa Konseyi dil eğitim politikalarıyla ilişkilendirmek mümkünken, programlar arasında görülen farklılıkları, her ülkenin eğitim politikaları, kültürel yaklaşımlarındaki farklılıklar ve toplumsal değerleri ile ilişkilendirmek mümkündür.

2.5. Türkiye'de Uygulanan Ulusal ve Uluslararası Yabancı Dil Sınavları

Türkiye'de uygulanan yabancı dil sınavları, farklı hedef kitlelere ve eğitim seviyesine göre yapılmakta olup soru içerikleri, sayıları ve uygulama biçimleri bakımından değişiklik göstermektedir. Türkiye'de uygulanan ulusal yabancı dil sınavları çoğunlukla ÖSYM bünyesinde yer alırken uluslararası yabancı dil sınavlarının hazırlanması ve uygulanması ise farklı kurum ya da kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmektedir.

Türkiye'de uygulanan uluslararası yabancı dil sınavlarına ilişkin bilgilere Tablo 2.3'te yer verilmiştir.

Tablo 2.3. Türkiye’de uygulanan uluslararası yabancı dil sınavları

Sınavı Hazırlayan veya Uygulayan Kurum	Sınav Adı	Uygulandığı Hedef Kitle	Uygulandığı Diller	Uygulama Şekli	Beceri	Soru Sayısı
ETS (Educational Testing Service)	TOEIC (Test of English for International Communication)	Kurumsal şirketlerin, danışmanlık firmalarının, banka vb. kurumların çalışanları	İngilizce (Mesleki İngilizce)	Yazılı	Okuma	100
					Dinleme	100
				Çevrimiçi	Konuşma	11
					Yazma	8
British Council ve IDP Turkey	IELTS (International English Language Testing System)	Anadili İngilizce olan ülkelerde yaşamak, çalışmak veya eğitim almak isteyen kişiler	İngilizce (Akademik İngilizce ve Genel İngilizce)	Klasik veya Çevrimiçi	Okuma	3
					Yazma	2
				Dinleme	40dk süren dinleme kayıtları	
					Konuşma	11-14dk süren mülakat
Pearson	PTE ACADEMIC (Pearson Test of English Academic) *YDS ve YÖKDİL denkliği kabul edilir)	İngilizce dil yeterliliğini belgelendirmek isteyen kişiler, Avustralya ve Yeni Zelanda’ya göçmenlik ve vize başvurusu yapacak kişiler, Yurtiçinde ve yurtdışında lisanüstü eğitim programlarına başvuru yapacak kişiler	İngilizce	PTE Akademik sınav merkezlerinde çevrimiçi	Dinleme	12-20
					Okuma	13-18
					Konuşma ve Yazma	28-36
Cambridge	BULATS (Business Language Testing Service)	İşletme okullarının ve şirketlerin talep ettiği dil yeterlilik belgesini almak isteyen kişiler	Almanca, Fransızca, İspanyolca (2017’de sona erdi) İngilizce (Mesleki İngilizce)	Yazılı veya Çevrimiçi	Okuma (zorunlu)	60
					Dinleme (zorunlu)	50
					Konuşma (seçmeli)	5
					Yazma (seçmeli)	2

Tablo 2.3. Türkiye’de uygulanan uluslararası yabancı dil sınavları (devamı)

Cambridge	FCE (First Certificate in English)	B1 Preliminary ve C1 Advanced arasındaki İngilizce seviyelerini belgelendirmek isteyen kişiler, Anadili İngilizce olan ülkelerde yaşamak, çalışmak veya eğitim almak isteyen kişiler	İngilizce	Yazılı veya Çevrimiçi	Okuma	53
					Yazma	2
					Dinleme	30
					Konuşma	4
					bölümde n oluşan sınav (ilk 2 bölümde bireysel, son 2 bölümde çift halinde konuşma)	
ETS	TOEFL (Test of English as a Foreign Language)	Anadili İngilizce olan ülkelerde üniversite eğitimi almak ya da kurumlarda çalışmak isteyen kişiler	İngilizce	Çevrimiçi (TOEFL İBT)	Okuma	30-40
					Dinleme	28-39
					Konuşma	4
				Yazılı (TOEFL)	Yazma	2
					Okuma	30-40
					Dinleme	28-39
					Yazma	2

Tablo 2.3 incelendiğinde, IELTS (International English Language Testing System), PTE ACADEMIC (Pearson Test of English Academic), FCE (First Certificate in English) ve TOEFL (Test of English as a Foreign Language) sınavlarının akademik ve genel İngilizce yeterlik düzeylerini ölçtüğü; TOEIC (Test of English for International Communication) ve BULATS (Business Language Testing Service) sınavlarının ise mesleki İngilizce yeterlik düzeyini ölçmek üzere tasarlanan ve uygulanan sınavlar olduğu görülmektedir. Bu sınavlar, ülkemizde uygulanan ulusal yabancı dil sınavlarından farklı olarak, çevrimiçi veya yazılı olarak uygulanabilmekte ve dört dil becerisini (okuma, yazma, dinleme, konuşma) de kapsamaktadır.

Türkiye’de Yabancı Dil Testi (YDT), Üniversitelerarası Kurul Yabancı Dil Sınavı (ÜDS), Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı (KPDS), Yabancı Dil Seviye Tespit Sınavı (YDS), Yükseköğretim Kurumları Yabancı Dil Sınavı (YÖKDİL) ÖSYM tarafından uygulanan ulusal yabancı dil sınavlarıdır. Tıpta Uzmanlık İçin Dil Sınavı (TIPDİL) Ankara Üniversitesi (TÖMER) bünyesindedir. Bu sınavlarda okuma becerisi (kelime, dilbilgisi, okuduğunu anlama ve çeviri) ölçülürken dinleme, konuşma ve yazma becerileri yoklanmamaktadır. Bu sınavlara ilişkin bilgiler Tablo 2.4’te verilmiştir.

Tablo 2.4. Türkiye’de uygulanan ulusal yabancı dil sınavları

Sınavı Hazırlayan veya Uygulayan Kurum	Sınav Adı	Uygulandığı Hedef Kitle	Uygulandığı Diller	Uygulama Şekli	Beceri	Soru Sayısı
ÖSYM	YDT	Lise 12. Sınıf öğrencileri ve Lise mezunları	Almanca, Arapça, Fransızca, İngilizce, Rusça	Yazılı	Dilbilgisi Kelime Bilgisi Okuduğunu Anlama Çeviri	80
ÖSYM	ÜDS (2012’de son kez uygulandı.)	Doçent adayları, Doktora ve sanatta yeterlilik çalışmasına başvuracak kişiler	Almanca, Fransızca, İngilizce (Fen Bilimleri, Sağlık Bilimleri ve Sosyal Bilimler Alanı)	Yazılı	Dilbilgisi Kelime Bilgisi Okuduğunu Anlama Çeviri	80
ÖSYM	KPDS (2012’de son kez uygulandı.)	Yabancı Dil Tazminatı almak isteyen kamu personelleri, Kamu kuruluşlarına yerleşmek isteyen kişiler, Tıpta Uzmanlık Sınavı (TUS) ya da Dış Hekimliği Uzmanlık Sınavı (DUS) ve Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) kapsamında yabancı dil bilgisi düzeyini belgelemek isteyen kişiler	Almanca, Arapça, Bulgarca, Farsça, Fransızca, İngilizce, İtalyanca, Rusça ve Yunanca	Yazılı	Dilbilgisi Kelime Bilgisi Okuduğunu Anlama Çeviri	80
ÖSYM	YDS e YDS	Yabancı Dil Tazminatı almak isteyen kamu personelleri, Kamu kuruluşlarına yerleşmek isteyen kişiler, Tıpta Uzmanlık Sınavı (TUS) ya da Dış Hekimliği Uzmanlık Sınavı (DUS) kapsamında dil muafiyeti almak isteyen adaylar, Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) kapsamında yabancı dil bilgisi düzeyini belgelemek isteyen kişiler	Almanca, Arapça, Arnavutça, Boşnakça, Çince, Danimarkaca, Ermenice, Fransızca, Gürcüce, Hollandaca, İngilizce, Japonca, Korece, Lehçe, Macarca, Portekizce, Rumence, Rusça, Sırpça ve Ukraynaca	Yazılı	Dilbilgisi Kelime Bilgisi Okuduğunu Anlama Çeviri	80
ÖSYM	YÖKDİL e YÖKDİL	Kamu kurum ve kuruluşlarına lisansüstü başvuruda bulunacak kişiler	İngilizce (Fen Bilimleri, Sağlık Bilimleri ve Sosyal Bilimler Alanı)	Yazılı	Dilbilgisi Kelime Bilgisi Okuduğunu Anlama Çeviri	80
Ankara Üniversitesi (TÖMER)	TIPDİL	Tıpta Uzmanlık Sınavı (TUS), Dış Hekimliği Uzmanlık Sınavı (DUS) ve Eczacılıkta Uzmanlık Sınavı (EUS) sınavlarına girmeye hak kazanmış ya da kazanacak olan adaylar, Dış hekimliği ve tıp alanı dahilinde doktora programlarına başvuruda bulunacak kişiler	Almanca, Fransızca ve İngilizce	Yazılı	Dilbilgisi Kelime Bilgisi Okuduğunu Anlama Çeviri	80

Kaynak: ÖSYM, 2023 (osym.gov.tr)

Tablo 2.4 incelendiğinde, ÖSYM bünyesinde yer alan ulusal yabancı dil sınavlarının tamamının yazılı olarak uygulandığı; bu sınavlarda dilbilgisi, kelime bilgisi, okuduğunu anlama ve çeviri yeterlik düzeylerinin belirlendiği görülmektedir. Sınavların her biri, 80 sorudan oluşmakta ve bu sorular dinleme ya da konuşma becerisini yoklamamaktadır. Ankara Üniversitesi (TÖMER) bünyesindeki Tıpta Uzmanlık İçin Dil Sınavı (TIPDİL), soru sayısı, uygulandığı diller, uygulama biçimi ve yokladığı dil becerileri bakımından benzer özelliklere sahiptir. Yabancı Dil Seviye Tespit Sınavı (YDS), uygulandığı diller bakımından en kapsamlı sınavken; Yükseköğretim Kurumları Yabancı Dil Sınavı (YÖKDİL) bu bakımdan en sınırlı sınavdır.

Türkiye’de yabancı dille eğitim yapan lisans programlarına kayıt için ÖSYM’nin düzenlemiş olduğu merkezi sınavlara katılarak yeterli puanları almak gerekmektedir. 1960’lı yıllara kadar merkezi sınav yapılmadan öğrenci kabul eden üniversitelerin, bu yıllardan itibaren kontenjanlarını aşan taleple karşılaşmaları üzerine bazı üniversiteler kendi bünyelerinde giriş sınavları düzenlemeye başlarken bazı üniversiteler ise ortak bir sınav yapma yoluna gitmiştir. Aday sayısındaki artışın sınavlarda çok sorulu ve objektif testlerin hazırlanması, başvuruların alınması, puanlama yapılması, seçme ve yerleştirme işlemlerinin gerçekleştirilmesi ile sonuçların bildirilmesi gibi faaliyetlerde doğurduğu zorluklar neticesinde Üniversitelerarası Kurul (ÜAK), üniversiteye giriş sınavlarının tek merkezden yapılmasına karar vermiştir. Bu karara istinaden, 19 Kasım 1974 tarihinde Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÜSYM) kurulmuş ve sınavdan sorumlu tek merkez olmuştur. 1981 yılına kadar üniversitelere öğrenci seçme ve yerleştirme işlemleri bu merkez tarafından yürütülmüş, 1981 yılında ise Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) adı ile Yükseköğretim Kurulunun bir alt kuruluşu hâline dönüştürülmüştür. Kuruluşunda üniversitelere öğrenci seçme görevini yürüten ÖSYM, ulusal ihtiyaçlar ve tarihsel gelişmeler doğrultusunda 1981 yılından itibaren yeni sınavları da bünyesine alarak yıllık ortalama 50-60 sınav gerçekleştirmektedir (ÖSYM, 2023).

ÖSYM’nin ilk sınav uygulaması olan ve tek aşamalı olarak gerçekleştirilmiş olan Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS), 2006 yılında iki aşamalı hale getirilmiştir. 2010 yılı itibarıyla bu sistem Yükseköğretime Geçiş Sınavı (YGS) ve Lisans Yerleştirme Sınavı (LYS) olmak üzere yeniden yapılandırılmıştır. Bu süreçte, sınavların güvenli, şeffaf ve adil bir şekilde yapılması öncelikli hale gelmiştir. 2018 yılında ise Temel Yeterlilik Testi (TYT) ve Alan Yeterlilik Testi (AYT) adlarıyla bugünkü sınav sistemi oluşturulmuştur

Türkiye’de uygulanan üniversite giriş sınavlarına ilişkin bilgiler Tablo 2.5’te özetlenmiştir (ÖSYM, 2023).

Tablo 2.5. Türkiye’de uygulanan üniversite giriş sınavları

Sınavı Hazırlayan ve Uygulayan Kurum	Sınav Adı	Uygulandığı Yıllar	Oturum Bilgileri	Testler
Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÜSYM)	Üniversitelerarası Seçme Sınavı (ÜSS)	1974-1980	1 Oturum ÜSS	Genel Yetenek Fen Bilimleri Sosyal Bilimler Yabancı Dil (Almanca, İngilizce, Fransızca)
Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM)	Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) Öğrenci Yerleştirme Sınavı (ÖYS)	1981-1998	1. Oturum ÖSS	Sözel Bölüm Türkçe Sosyal Bilimler
			2. Oturum ÖYS	Sayısal Bölüm Yabancı Dil Bölümü Türkçe Matematik Fen Bilimleri Almanca İngilizce Fransızca
Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM)	Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS)	1999-2010	1 Oturum	Ortak Testler Türkçe Sosyal Bilimler 1 Matematik 1 Fen Bilimleri 1
				Alan Testleri Edebiyat Sosyal Bilimler 2 Matematik 2 Fen Bilimleri 2 Yabancı Dil (Almanca, İngilizce, Fransızca)
Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM)	Yükseköğretime Geçiş Sınavı (YGS) Lisans Yerleştirme Sınavı (LYS)	2010-2019	1. Oturum YGS	Türkçe Sosyal Bilimler Temel Matematik Fen Bilimleri
			2. Oturum LYS	Edebiyat Coğrafya Fizik Kimya Biyoloji Yabancı Dil (Almanca, İngilizce, Fransızca) 2018 yılı sonrası (+ Arapça, Rusça)
Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM)	Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS)	2020-	1. Oturum TYT	Türkçe Temel Matematik Fen Bilimleri Sosyal Bilimler
			2. Oturum AYT	Türk Dili ve Edebiyatı-Sosyal Bilimler-1 Sosyal Bilimler-2 Matematik Fen Bilimleri
			3. Oturum YDT	Yabancı Dil (Almanca, İngilizce, Fransızca, Arapça, Rusça)

Tablo 2.5’e göre, 1974-1980 yılları arasında tek oturum olarak uygulanan üniversite giriş sınavının, Üniversitelerarası Seçme Sınavı (ÜSS) olarak adlandırılmış ve bu sınavda Genel Yetenek, Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler ve Yabancı Dil olmak üzere toplamda 4 teste yer verilmiştir. 1981 yılında, üniversite giriş sınavının ismi, Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) olarak değiştirilmiş, tek oturumlu sınav uygulamasından iki

oturumlu sınav uygulamasına geçilmiştir. 1989 yılında, ÖSS (Öğrenci Seçme Sınavı) ismiyle uygulanan ilk oturum Nisan ayında, ikinci oturum ÖYS (Öğrenci Yerleştirme Sınavı) ismiyle Haziran ayında uygulanmıştır. 1. oturum olan ÖSS'de Türkçe ve Sosyal Bilimler olmak üzere sözel bölümler; Matematik ve Fen Bilimleri olmak üzere sayısal bölümler yer almıştır. 2. oturum olan ÖYS'de Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri ve Yabancı Dil testlerine yer verilmiştir. 1999 yılından itibaren tek oturum haline getirilen ve 2010 yılına kadar Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) adıyla uygulanmaya devam edilen üniversite sınavı, Türkçe, Sosyal Bilimler 1, Matematik 1, Fen Bilimleri 1 olmak üzere Ortak Testler; Edebiyat, Sosyal Bilimler 2, Matematik 2, Fen Bilimleri 2 olmak üzere Alan Testleri içermektedir.

Yükseköğretime Geçiş Sınavı (YGS) ve Lisans Yerleştirme Sınavı (LYS) olarak adlandırılan sınavlar 2010 yılında iki oturum olarak uygulanmaya başlanmış ve bu uygulamaya 2019 yılına kadar devam edilmiştir. 1. Oturum sınavı olan YGS'de baraj puanını aşan öğrencilere LYS'ye katılma hakkı tanınmıştır. Türkçe, Sosyal Bilimler, Temel Matematik ve Fen Bilimleri testleri YGS oturumunda yer alan testlerken, Edebiyat, Coğrafya, Fizik, Kimya ve Biyoloji testlerine LYS oturumunda yer verilmiştir. 2020 yılı itibariyle, Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) olarak adlandırılan ve 3 oturumdan oluşan bir sınav sistemine geçilmiştir. 1. Oturum sınavı olan Temel Yeterlilik Testinde (TYT) 150 puan barajını aşan öğrencilere, Alan Yeterlilik Testi (AYT) ve Yabancı Dil Testi (YDT) oturumlarına girme hakkı tanınmaktadır. TYT oturumu, Türkçe, Temel Matematik, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler testlerini içermektedir. 2. Oturum sınavı olan AYT, Türk Dili ve Edebiyatı-Sosyal Bilimler-1 testi, Sosyal Bilimler-2 testi, Matematik ve Fen Bilimleri testlerini içermektedir. 3. Oturum sınavı olan YDT, Almanca, İngilizce, Fransızca Arapça ve Rusça testlerini içermektedir. Türkiye'de yabancı dille eğitim veren lisans ve ön lisans programlarına yerleşmek isteyen öğrencilerin, 3. oturum sınavı olan YDT'nin ilgili dile yönelik testinden başarılı olması gerekmektedir.

Türkiye'de, üniversiteye girişte ilk kez 1974 yılında uygulanan yabancı dil sınavı, yıllar içerisinde isim, içerik ve soru sayısı bakımından değişikliklere uğramıştır. Söz konusu değişiklikler, Tablo 2.6'da özetlenmiştir.

Tablo 2.6. Türkiye’de bir lisansüstü yerleştirmede uygulanan yabancı dil sınavları

Sınavı Hazırlayan ve Uygulayan Kurum	Sınav Adı	Uygulandığı Yıllar	Uygulandığı Diller
Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÜSYM)	ÜSS (YDS OTURUMU)	1974-1980	Almanca, İngilizce, Fransızca
Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM)	ÖYS (YDS OTURUMU)	1981-1998	Almanca, İngilizce, Fransızca
Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM)	ÖSS (YDS OTURUMU)	1999-2010	Almanca, İngilizce, Fransızca
Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM)	LYS (YDS OTURUMU)	2010-2019	Almanca, İngilizce, Fransızca (*2018 yılından itibaren) Arapça, Rusça
Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM)	YKS (YDT OTURUMU)	2020-	Almanca, İngilizce, Fransızca, Arapça, Rusça

Kaynak: ÖSYM, 2023 (osym.gov.tr)

Tablo 2.6 incelendiğinde, Yabancı Dil Sınavı’nın, 1974-2009 yılları arasında YDS, 2010-2022 yılları arasında ise YDT olarak isimlendirildiği görülmektedir. 2018 yılına kadar Almanca, İngilizce ve Fransızca dillerinde yapılan sınav, 2018 yılı itibariyle Arapça ve Rusça dillerinde de yapılmaya başlanmıştır.

Yabancı Dil Sınavı’nda yoklanan beceriler, soru sayıları ve içerikleri Tablo 2.7’de gösterilmiştir.

Tablo 2.7. YDT İngilizce soru içerikleri ve sayıları

Beceri	Konu	Soru Sayısı
Kelime Bilgisi	Kelime/ Öbek Fiiller	5 Soru
Dilbilgisi	Zamanlar	4 Soru
	Edatlar	2 Soru
	Bağlaçlar	3 Soru
	Belirteçler	1 Soru
Okuduğunu Anlama	Boşluk Doldurma	5 Soru
	Okuma Parçası (Paragraf)	15 Soru
	Cümle Tamamlama	8 Soru
	Karşılıklı Konuşma (Diyalog Tamamlama)	5 Soru
	Anlam Bütünlüğünü Sağlayacak Cümleyi Bulma	5 Soru
	Anlam Bütünlüğünü Bozan Cümleyi Bulma	5 Soru
	Çeviri (İngilizce Cümlelerin Türkçe Karşılığını Bulma)	6 Soru
	Çeviri (Türkçe Cümlelerin İngilizce Karşılığını Bulma)	6 Soru
	Anlamca En Yakın Cümleyi Bulma	5 Soru
	Verilen Durumda Söylenecek Cümleyi Bulma	5 Soru
Toplam Soru Sayısı		80 Soru

Kaynak: ÖSYM, 2023 (osym.gov.tr)

Tablo 2.7 incelendiğinde, YDT’de yoklanan becerilerin kelime, dilbilgisi ve okuduğunu anlama ile sınırlı olduğu; dinleme, konuşma ve yazma becerilerini içeren herhangi bir soruya yer verilmediği görülmektedir. 80 sorudan oluşan sınavın 65 sorusu okuduğunu anlama becerisini ölçmeye yönelik soru içerirken; kelime becerisini ölçen 5 soru, dilbilgisi becerisini ölçen 10 soru bulunmaktadır.

Konu (soru tipi) dağılımları bakımından değerlendirildiğinde, en yüksek oran okuma parçası (paragraf) sorularındadır. Bunu 12 soruyla çeviri soruları takip etmektedir. Cümle tamamlamaya yönelik 8 soru sorulurken boşluk doldurma, anlam bütünlüğünü sağlayan/ bozan cümleyi bulma ve karşılıklı konuşma (diyalog tamamlama) cümleleri 5’er soru ile en düşük soru sayısına sahiptir. Dilbilgisi becerisini ölçen sorulardan 4’ü zamanlardan çıkarken, bağlaçlar ile ilgili 3 soru, edatlarla ilgili 2 soru ve son olarak belirteçlerle ilgili sadece 1 soru sorulmaktadır.

Ülkemizde yabancı dil becerisini ölçme ve değerlendirmeye yönelik olarak uygulanan ulusal ve uluslararası sınavlar genel olarak incelendiğinde, ulusal sınavların yalnızca okuduğunu anlama becerisini yoklayan sorulardan oluştuğu görülmüştür. Bu sınavlarda dilin konuşma, yazma ve dinleme becerilerini ölçmeye yönelik sorulara yer verilmezken uluslararası sınavlar dört dil becerisini de yoklamaktadır.

Bu çalışmada önemli yeri olan ortaöğretim İngilizce dersi öğretim programı ve Yabancı Dil Testi (YDT) sorularının uyumu bakımından yapılan değerlendirmeler sonucunda elde edilen veriler bulgular ve yorum bölümünde detaylı bir biçimde verilecektir.

2.6. 2018 yılı Ortaöğretim İngilizce Dersi Öğretim Programı

Ortaöğretim İngilizce dersi öğretim programı, Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı (CEFR) yeterlik seviyelerine göre A1, A2 (Temel Kullanıcı) ve B1, B2 (Bağımsız Kullanıcı) şeklinde tasarlanmış; etkili, akıcı ve yanlışsız dil kullanımını edindirmeyi amaçlayan teşvik edici ve iş birliğine dayalı bir yaklaşımı benimsemiştir. İngilizceyi etkin, akıcı ve yanlışsız kullanabilmeyi teşvik/motive edici ve eğlenceli bir öğrenme ortamı ile buluşturmak, programın temel amacıdır. Öğretim sürecinde yer alan paydaşların (öğretmen, öğrenci, idareci ve materyal tasarımcıları) iş birliği içinde olması, programın amacına ulaşması ve başarılı bir şekilde uygulanması için elzemdir. Ortaöğretim İngilizce Dersi (9-12. Sınıflar) öğretim programı modeli, Tablo 2.8’te gösterilmiştir (MEB, 2018).

Tablo 2.8. Ortaöğretim İngilizce dersi (9-12. sınıflar) 2018 öğretim programı modeli

Seviyeler (CEFR*) Haftalık Ders Saati	Öğrenci Yaşı	Beceri/Dil Bilgisi/Kelime Bilgisi/Telaffuz Hedefi	Temel Aktiviteler (Tüm seviyelerde kullanılabilir.)
9 (A1/A2) 4	14-14,5	Dört temel beceri birbiri ile bütünlük olarak, Dinleme ve Konuşma, Ders başına en fazla yedi yeni sözcük bilgisi, Sınırlı Seviyede Telaffuz pratiği.	Rol-yapma/Canlandırma Grafikler/Tablolar Paragraf Okuma ve Yazma
10 (A2+/B1) 4	15-15,5	Dört temel beceri birbiri ile bütünlük olarak, Dinleme ve Konuşma, Sınırlı Seviyede Dil Bilgisi Yapısı, Ders başına en fazla yedi yeni sözcük bilgisi, Sınırlı Seviyede Telaffuz pratiği.	Bilgi Tamamlama Aktiviteleri/Rol yapma Paragraf Okuma ve Yazma/Genel Anlamaya Yönelik Okuma/Belli Bir Bilgiyi Bulmaya Yönelik Okuma
11 (B1+/B2) 4	16-16,5	Dört temel beceri birbiri ile bütünlük olarak, Dinleme ve Konuşma, Ders başına en fazla yedi yeni sözcük bilgisi, Sınırlı Seviyede Telaffuz pratiği.	Anketler/Kısa ve Sözlü Sunumlar Drama/Kısa Okuma Parçaları ve Paragraf Yazma
12 (B2+) 4	17-17,5	Dört temel beceri birbiri ile bütünlük olarak, Dinleme ve Konuşma, Ders başına en fazla yedi yeni sözcük bilgisi, Sınırlı Seviyede Telaffuz pratiği.	Karşılıklı Konuşmalar/Sözlü Sunumlar/Projeler Görev bazlı Aktiviteler Tartışmacı/Betimleyici Metin Yazma

Tablo 2.8 incelendiğinde, Ortaöğretim İngilizce Dersi (9-12. Sınıflar) öğretim program modelinin seviyeleri, haftalık ders saatleri, dil becerileri ve temel aktivitelerine ilişkin bilgilere yer verildiği; dört temel dil becerisinin (dinleme, konuşma, okuma ve yazma) birbiri ile bütünlük olarak verilmesinin hedeflendiği ve lise öğrencilerinin gereksinimlerine uygun olarak düzenlendiği görülmektedir (MEB, 2018).

Ortaöğretim İngilizce Dersi öğretim programını, sınıf düzeylerine göre değerlendirmek faydalı olacaktır. Öncelikle, 9. Sınıf düzeyinde ele alındığında; Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programında yer alan dil düzeylerine göre, 9. Sınıf İngilizce dersi ortaöğretim programı A1 ve A2 seviyelerine denk gelmektedir. Program, öğrencilerin, önceki öğretim süreçlerinde edindikleri İngilizce bilgi ve becerilerini pekiştirmeyi amaçlanmaktadır. Basit konuşmaları kolaylıkla anlayabilmek, kendini rahatça tanıtabilmek ve günlük yaşantısını hedef dilde sürdürebilmek öğrencilerden geliştirmesi beklenen becerilerdir. Dört dil becerisinin (dinleme, konuşma, okuma ve yazma) de her üniteye bütünlük olarak sunulduğu; içeriğin yoğun olması yerine sade ve

sık tekrarlı olmasına önem verildiği bir başka ifadeyle içeriğin niceliğinden ziyade niteliğinin önemsendiği görülmektedir.

10. sınıf düzeyindeki öğrencilerin, A2+ (Temel düzey) seviyesinden B1 seviyesine (Bağımsız Kullanıcı) geçmesi beklenmektedir. Bu geçiş sürecinde, dinleme ve konuşma becerilerinin günlük hayata entegre edilerek geliştirilmesi amaçlanırken okuma ve yazma aktivitelerinin dinleme ve konuşma aktiviteleriyle paralellik göstermesine ve tüm becerilerin dengeli olarak önemsenmesine çalışılmıştır. Telaffuz hatalarının giderilmesi ve kalıcı olmasının önüne geçilmesi için 10. Sınıf düzeyinde telaffuz çalışmalarına özel bir önem verilmiştir. Öğretim sürecinde genel kültür alanına ve dilin günlük hayattaki kullanımına dikkat çekilmiştir.

Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programına göre B1+ ve B2 seviyelerine denk gelen 11. Sınıf öğrencilerinin, bu program ile kültürlerarası ve toplumlararası bir bakış açısı edinerek kültürel farklılıkları yordayabilmesi beklenmektedir. Dil örüntüleri ve metin organizasyonları hakkında bilgi sahibi olan öğrencilerin, İngilizceyi yaratıcı ve eleştirel bir şekilde kullanması; kendini ifade etme, iş birlikli çalışma ve problem çözme becerileri edinmeleri hedeflenmektedir.

12. sınıf İngilizce dersi öğretim programı, Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programında belirlenen düzeylerden B2 ve B2+ (Bağımsız Kullanıcı) düzeylerine denk gelmektedir. Programın genel hedeflerini, 11. Sınıf düzeyinde yer alan kazanımlara ek olarak B2 düzeyindeki kazanımlar oluşturmaktadır. Dört dil becerisinin (dinleme, konuşma, okuma ve yazma) bütünleşik olarak verildiği bu düzeyde; sözlü ve yazılı iletişim becerilerinin, iletişimsel işlemlere dayalı olarak hazırlanan materyaller ve proje çalışmaları aracılığıyla geliştirilmesi hedeflenmektedir (MEB, 2018).

Programda, kazanımlar dört dil becerisine (dinleme, konuşma, okuma ve yazma) göre ve öğrenciyi merkeze alacak şekilde düzenlenmiştir. Bu beceriler, programda birbirleriyle bütünleşik olarak verilirken kazanım ve içerik genişletilerek sarmal bir yaklaşımla sunulmuştur.

“Programın hedeflediği değerlendirme araçları, çoktan seçmeli, doğru/yanlış, boşluk doldurma gibi geleneksel değerlendirme araçlarından ziyade, portfolyo, proje ve iletişimsel aktiviteleri vurgulayarak dilin gerçek kullanımını ölçmeyi sağlar.” (MEB, 2018)

9-12. sınıf Ortaöğretim İngilizce dersi öğretim programında yer alan kazanımlar; dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerine göre ayrı ayrı verilmiştir. YDT İngilizce’de, dilbilgisi, kelime bilgisi ve okuduğunu anlama becerisine yönelik sorular

bulunmaktadır. Bu nedenle, bu araştırma kapsamında, İngilizce dersi ortaöğretim programının yalnızca okuma becerisine yönelik kazanımlarına yer verilecektir. Program temaları ve okuma becerisine yönelik kazanımlar (MEB, 2018), 9. sınıf seviyesinden başlanarak sırasıyla 10., 11. ve 12. sınıf seviyelerine göre ayrı ayrı ele alınmıştır. Hedef dilde (İngilizce) verilen program tema ve kazanımlarının anadile (Türkçe) çevirisi yapılarak Tablo 2.9 Tablo 2.10 Tablo 2.11 ve Tablo 2.12’te verilmiştir.

Tablo 2.9. Ortaöğretim 9. sınıf tema ve okuma becerisine yönelik kazanımlar

9. Sınıf Temaları	Okuma Becerisine Yönelik 9. Sınıf Kazanımları
Tema 1 Yurtdışında Okumak	E9.1.R1. Kartpostallar, tebrik kartları ve e-postalar gibi basit metinlerdeki tanıdık isimleri, kelimeleri ve çok temel kalıpları tanıyabilir. E9.1.R2. Meslekler/milliyetler/ülkeler hakkında basit bir metinde belirli bilgileri bulabilir.
Tema 2 Muhitim	E9.2.R.1. Mahallesi/şehri vb. hakkında belirli bilgi için basit bir metni okuyabilir.
Tema 3 Filmler	E9.3.R.1. İzleyeceği filme karar vermek için bloglardaki film incelemelerini tarayabilir. E9.3.R.2. Filmlerle ilgili bir metnin ana fikrini bulabilir.
Tema 4 Tabiatta İnsan	E9.4.R.1. Doğal olayların etkileri hakkında kısa gazete makaleleri gibi basit bir yazılı materyalde belirli bilgileri tanımlayabilir. E9.4.R.2. Farklı/olağandışı yetenekler bulmak için insanlarla ilgili okuma parçalarını tarayabilir.
Tema 5 İlham Veren İnsanlar	E9.5.R.1. Belirli bilgiler için bir metni tarayabilir. E9.5.R.2. Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir.
Tema 6 Birleştiren Kültürler	E9.6.R.1. Dünyadaki bazı ünlü şehirleri anlatan kısa metinleri belirli bilgiler için tarayabilir. E9.6.R.2. Kültürlerarası farklılıklar ile ilgili bilgilendirici metinlerin ana fikirlerine ulaşabilir.
Tema 7 Dünya Mirası	E9.7.R.1. Dünya mirası ile ilgili bir metin hakkında soru sorabilir ve soruları cevaplayabilir. E9.7.R.2. Kısa bir hikayede olayları yeniden sıralayabilir.
Tema 8 Acil Durum ve Sağlık Sorunları	E9.8.R.1. Son zamanlarda meydana gelen sağlık sorunları/acil durumlar hakkında bir metnin ana fikrini bulabilir.
Tema 9 Davetler ve Kutlamalar	E9.9.R.1. Bir metinde yardımcı fikirleri bulabilir.
Tema 10 Televizyon ve Sosyal Medya	E9.10.R.1. Kısa ve basit metinleri gözden geçirerek sosyal medya ile ilgili çıkarım yapabilir.

Tablo 2.10. Ortaöğretim 10. sınıf tema ve okuma becerisine yönelik kazanımlar

10. Sınıf Temaları	Okuma Becerisine Yönelik 10. Sınıf Kazanımları
Tema 1 Okul yaşamı	E10.1.R1. Günlük yaşamla ilgili bir metni görsel sembollerle diyagramlaştırabilir.
Tema 2 Planlar	E10.2.R1. Bir metinde insanların gelecek planları ve düzenlemeleri hakkında belirli bilgileri tespit edebilir. E10.2.R2. Çıkarım yapmak için bir metni gözden geçirebilir.
Tema 3 Efsanevi kişiler	E10.3.R1. Zaman çizelgelerini, olaylar ve tarihlerle doldurmak için kısa bir hikaye tarayabilir. E10.3.R2. Metinde verilen geçmiş olaylarla ilgili soruları cevaplayabilir.
Tema 4 Gelenekler	E10.4.R1. Dünya çapında geçmişteki insanların sosyal, eğitimsel ve teknolojik yaşamları hakkında verilen kısa metinlerle ilgili soruları cevaplayabilir. E10.4.R2. Yazılı bir metinde, geçmişteki ve 21. yüzyıldaki insanların yaşam tarzları ve gelenekleri arasındaki farkları tespit edebilir.
Tema 5 Yolculuk	E10.5.R1. Bir rota çizmek için yazılı yönergeleri kullanabilir. E10.5.R2. Metindeki farklı tatil türlerini sınıflandırabilir.
Tema 6 İşe yarar taktikler	E10.6.R1. Bir metindeki tavsiye, kural ve düzenlemeleri tespit edebilir. E10.6.R2. Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir.
Tema 7 Yiyecekler ve festivaller	E10.7.R1. Dünyadaki çeşitli mutfakları sınıflandırmak için bir metni inceleyebilir. E10.7.R2. Dünyanın her yerindeki farklı festivallerle ilgili bir metni diyagrama dönüştürebilir.
Tema 8 Dijital çağ	E10.8.R1. Teknolojinin evrimi hakkında bir metni belirli bir bilgi için tarayabilir. E10.8.R.2 Çıkarıma ulaşmak için yazılı bir metinde sosyal medyanın etkilerini değerlendirebilir.
Tema 9 Modern erkek Ve kadın kahramanlar	E10.9.R1. Bağlamsal ipuçlarını kullanarak, modern erkek ve kadın kahramanlar hakkında bir metinden tanıdık olmayan kelimelerin anlamını tahmin edebilir. E10.9.R2. Yazarın amacını belirlemek için bir metni yorumlayabilir.
Tema 10 Alışveriş	E10.10.R1. Farklı kültürlerde giyim ile ilgili bir metnin kavrama sorularını cevaplayabilir.

Tablo 2.11. Ortaöğretim 11. sınıf tema ve okuma becerisine yönelik kazanımlar

11. Sınıf Temaları	Okuma Becerisine Yönelik 11. Sınıf Kazanımları
Tema 1 Geleceğin meslekleri	E11.1.R1. Gazetelerden/web sitelerinden alınan farklı iş ilanlarını CV'lerle eşleştirmek için analiz edebilir. E11.1.R2. 21. yüzyılın başarılı girişimcileri ile ilgili bir metnin ana fikrini bulabilir.
Tema 2 Hobiler ve beceriler	E11.2.R1. Bir metindeki geçmiş zamandaki yeteneklerle ilgili cümle ve ifadeleri tespit edebilir. E11.2.R2. İnsanların seçimleri hakkında bir metindeki bilgileri, başka sözcüklerle ifade edebilir.
Tema 3 Zor zamanlar	E11.3.R1. İnsanların geçmişteki alışkanlıkları ve deneyimleri ile ilgili bir metnin ilgili soruları cevaplayabilir. E11.3.R2. Bir kısa hikayeyi (konu, olay yeri/zamanı, önemli olay, karakterler vb.) özetlemek için analiz edebilir. E11.3.R3. Düelloyu konu alan bir deneme yazısında, ana fikir, konu cümleleri, yardımcı fikir ve örnekleri belirleyebilir.
Tema 4 Ne hayat ama!	E11.4.R1. Ünlü/meşhur bir kişinin, mucitin, bilim insanının biyografisindeki olayları sıralayabilir.
Tema 5 Geçmişe dönüş	E11.5.R1. Bir metni, dilek, pişmanlık ve gerçek olmayan geçmiş (hayali geçmiş zaman) ifadelerini ayırt etmek için analiz edebilir.
Tema 6 Sırlarını paylaş	E11.6.R1. Bir metinde yer alan geçmişteki olaylara ilişkin çıkarım yapabilir.
Tema 7 Türkiye'ye ilişkin gerçekler	E11.7.R1. Türkiye'deki tarihi yerleri anlatan bir metinde belirli bilgileri bulabilir.
Tema 8 Sporlar	E11.8.R1. Karışık verilen paragrafları yeniden sıralamak için farklı türlerde ekstrem sporları içeren bir metni analiz edebilir.
Tema 9 Dostlarını	E11.9.R1. Kişisel bilgilerini öğrenmek için tanınmış kişiler hakkında çevrimiçi ve basılı gazete makalelerini tarayabilir.
Tema 10 Değerler ve normlar	E11.10.R1. Değerlerin toplumlar üzerindeki etkileriyle ilgili bir metindeki ana fikir ile yardımcı fikirleri birbirinden ayırabilir.

Tablo 2.12. Ortaöğretim 12. sınıf tema ve okuma becerisine yönelik kazanımlar

12. Sınıf Temaları	Okuma Becerisine Yönelik 12. Sınıf Kazanımları
Tema 1 Müzik	E12.1.R1. Bir okuma metninde insanların müzik hakkındaki fikirlerinden müzik tercihlerini çıkarabilir E12.1.R2. İlgili soruları yanıtlamak için anketleri/röportajları analiz edebilir.
Tema 2 Dostluk	E12.2.R1. Bir metinde yer alan kişilerin tasvirleriyle ilgili içeriklerden ilgisiz olanı bulabilir. E12.2.R2. Tartışmacı metinlerdeki ana çıkarımları belirleyebilir.
Tema 3 İnsan hakları	E12.3.R1. Bir metinde dünyadaki insan haklarına ilişkin iyi uygulamalar hakkında destekleyici fikirleri bulabilir. E12.3.R2. Paragrafları, doğru ifadeler/görsellerle (çocuk hakları/cinsiyet eşitliği/hayvan hakları/dezavantajlı insan hakları vb.) eşleştirebilir.
Tema 4 Çok yakında	E12.4.R1. Sözlük ve jargonu ayırt etmek için siber suçlar ve haklarla ilgili bir metni (yüksek sesle) okuyabilir. E12.4.R2. Bir metinde siber oyunun karışık olarak verilmiş adımlarını yeniden sıralayabilir.
Tema 5 Psikoloji	E12.5.R1. Bir şiiri, tonlama yaparak yüksek sesle okuyabilir. E12.5.R2. Bir gerçek hayat metninde verilen belirli bilgileri tanımlayabilir.
Tema 6 İyilik	E12.6.R1. Bir metni, bir yardım kuruluşu/vakfı hakkındaki belirli bilgiler için tarayabilir.
Tema 7 Yeni hikayeler	E12.7.R1. Bir metindeki olayları anlatmak ve ifade etmek için kelimeleri listeleyebilir. E12.7.R2. Bir gazete makalesindeki geçmiş olayları yeniden sıralayabilir.
Tema 8 Yenilenebilir enerji	E12.8.R1. Yenilenebilir enerji ile ilgili bir okuma parçasını özetleyebilir. E12.8.R2. Çevre sorunlarına çözümler bulmak için bir okuma parçasını analiz edebilir.
Tema 9 Teknoloji	E12.9.R1. Teknoloji ile ilgili bir web sayfası hakkında yazılı sözlük ve jargonu tanımlayabilir. E12.9.R2. Web siteleri, broşürler ve dergiler gibi günlük materyallerdeki bilgileri kategorize edebilir.
Tema 10 Örfler	E12.10.R1. Tartışmacı metinlerdeki ana çıkarımları belirleyebilir. E12.10.R2. Günlüklerde ve kişisel mektuplarda olayların, duyguların ve dileklerin tanımını organize edebilir.

Ortaöğretim 9-12. Sınıf program temalarına, kazanımlara ve haftalık ders saatlerine ilişkin bilgiler Tablo 2.13'te verilmiş olup kazanım sayıları yalnızca bu çalışmada yer verilen okuduğunu anlama becerisine yönelik kazanımlarla sınırlı tutulmuştur.

Tablo 2.13. Ortaöğretim programı 9-12. sınıf program temaları, kazanımları ve ders saatleri ilişkisi

Sınıf Düzeyi	Tema Sayısı	Kazanım Sayısı	Haftalık Ders Saati
9. sınıf	10	16	4 saat
10. sınıf	10	18	4 saat
11. sınıf	10	14	4 saat
12.sınıf	10	19	4 saat

Kaynak: (MEB, 2018)

Genel olarak Türkiye’de uygulamada olan 2018 yılı ortaöğretim İngilizce öğretim programı incelendiğinde, tüm sınıf düzeylerinde (9-12) 10 temaya ve bu temalara odaklı kazanımlara yer verildiği görülmektedir. Her bir temaya odaklı olarak verilen kazanım sayısı farklılık göstermektedir. Kazanım sayıları yalnızca bu çalışmada yer verilen okuduğunu anlama becerisine yönelik kazanımlarla sınırlı tutulmuştur. Haftalık ders saatleri tüm bölümlerde (sayısal, sözel, eşit ağırlık ve dil) zorunlu olarak uygulanan yabancı dil dersi dikkate alınarak verilmiştir. Diğer bölümlerden farklı olarak, 11. ve 12. sınıf dil bölümlerinde yabancı dil dersine ek olarak seçmeli yabancı dil dersi verilmektedir. Bu ders, haftada 12 saat olarak uygulanmaktadır.

Programda yer alan temalar, kazanımlar ve ders materyali olarak MEB tarafından öğrencilere sağlanan ders kitapları yabancı dil dersi için hazırlanmış olup dil bölümü öğrencilerinin zorunlu olarak aldıkları seçmeli yabancı dil dersini kapsamamaktadır.

2.7. Bloom’un Bilişsel Alan Sınıflaması (Bloom Taksonomisi)

Güncel Türkçe sözlükte “sınıflandırma ve bu sınıflandırmada kullanılan kurallar bütünü” olarak açıklanan taksonomi, bitki ve hayvanların tür ve cinslerine göre ayrıldığı kategorileri ifade etmek için kullanılan bir biyoloji terimidir (TDK, 2023). Eğitim bilimlerinde ise öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel açıdan öğrenme durumları ve değerlendirme sürecine ortak ve genel bir matris ile çerçeve çizen bir sistem olarak açıklanabilir (Birgin, 2016).

Bilişsel Alan Sınıflaması (Bloom Taksonomisi), Amerikalı eğitim psikoloğu Benjamin Bloom tarafından 1956 yılında öğrenme hedeflerini sınıflandırmak üzere tasarlanmış bir modeldir. Bloom Taksonomisinde en çok bilinen bilişsel alan; bireylerin bilgi edinme, anlama ve uygulama süreçlerine odaklanır (Beyreli & Sönmez, 2017; Bloom vd., 1956). Bloom Taksonomisi’ne ilişkin detaylar, orijinal Bloom Taksonomisi ve yenilenmiş Bloom Taksonomisi olmak üzere iki ayrı başlık altında açıklanmaktadır

2.7.1. Orijinal Bloom Taksonomisi (OBT)

Orijinal Bloom Taksonomisi (OBT), öğrenme hedeflerinin hiyerarşik biçimde tanımlanması ve sınıflandırılması amacıyla 1950'li yıllarda geliştirilen önemli bir kuramsal çerçevedir (Bloom vd., 1956). Bu taksonominin temelleri, Amerikan Psikoloji Birliği (APA) öncülüğünde gerçekleştirilen bir dizi çalışmaya dayanmaktadır. Nihayetinde, 1956 yılında Benjamin S. Bloom ve çalışma arkadaşları, *Taxonomy of Educational Objectives: The Classification of Educational Goals, Handbook I: Cognitive Domain* başlıklı eserle bilişsel alanı sistematik biçimde sınıflandırarak eğitim dünyasına kapsamlı bir rehber sunmuştur (Bloom vd., 1956). Türkiye'de ve dünyada, program geliştirme süreçlerinden ölçme-değerlendirme araçlarının tasarımına kadar pek çok uygulama alanında hâlâ yaygın şekilde kullanılmakta ve tartışılmaktadır (Coşkun & Kartal, 2020; Demirel, 2012).

OBT'de öğrenme hedefleri başlangıçta bilişsel, duyuşsal ve psikomotor olmak üzere üç temel alana ayrılmış olsa da 1956'da yayımlanan ilk kısım esasen bilişsel alan (cognitive domain) üzerine odaklanmaktadır. Diğer alanların sistematikleştirilmesi ise daha sonraki yıllara bırakılmıştır (Dave, 1970; Simpson, 1966; Harrow, 1972). Bilişsel alan taksonomisi basitten karmaşığa, kolaydan zora doğru altı basamağı içermektedir. Bu basamaklar bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme olarak adlandırılmış olup hiyerarşik bir sıra izlemektedir (Bloom, 1956).

1. Bilgi (Knowledge): Temel kavramların, tanımların ve olgusal bilgilerin hatırlanması.
2. Kavrama (Comprehension): Bilginin yorumlanması, açıklanması ve özetlenmesi.
3. Uygulama (Application): Öğrenilen bilgilerin yeni durumlarda veya problem çözmede kullanılması.
4. Analiz (Analysis): Bilginin parçalarına ayrılması, yapı veya ilişkilerin incelenmesi.
5. Sentez (Synthesis): Parçaları birleştirerek özgün bir bütün oluşturulması, yeni bir fikir veya ürün ortaya koyma.
6. Değerlendirme (Evaluation): Bir fikri, ürünü veya yöntemi belirli ölçütlere göre yargılama, eleştirel bir bakışla kıyaslama (Bloom vd., 1956; Krathwohl, 2002).

OBT, özellikle öğrenme hedeflerinin net tanımlanması ve öğretim programlarının planlanmasında öğretmenler ve eğitim tasarımcıları için kritik bir rehber niteliğindedir (Demirel, 2012). Söz konusu basamaklar, hangi derste veya hangi konuda ne tür bilişsel işlemlerin öne çıkacağını belirlemeye yardımcı olur:

- Bilgi ve Kavrama basamakları, daha çok anlama ve temel tanımları akılda tutma becerilerini öne çıkarır.
- Uygulama, kuramsal bilgiyi pratik problemlere uyarlamayı, laboratuvar çalışmalarını veya vaka analizlerini içerir.
- Analiz, bir metni veya durumu derinlemesine incelemeyi, veriler arasındaki ilişkileri sorgulamayı gerektirir.
- Sentez, yaratıcılık ve üretkenliği tetikleyen, öğrenciye yeni bir bütün oluşturma şansı veren bir düzeydir.
- Değerlendirme, eleştirel düşünme ve argümantasyon becerilerinin ön plana çıktığı, farklı görüş veya yöntemleri kıyaslamayı içeren en üst düzey bilişsel süreç olarak tanımlanır (Bloom vd., 1956; Coşkun & Kartal, 2020).

Öğrenme sürecinin basitten karmaşığa doğru ilerlediği varsayılan bu hiyerarşik yapıda, alt düzey düşünme becerilerinin ilk üç seviyede yer aldığı; son üç seviyenin ise daha karmaşık ve üst düzey düşünme becerilerini içerdiği görülmektedir (Krathwohl, 2002). Öğrencilerin bilgi edinme ve problem çözme süreçlerindeki ilerlemelerini belirleyen bu seviyelere ilişkin bilgiler Tablo 2.14’te verilmiştir.

Tablo 2.14. Bloom taksonomisi bilgi düzeyleri

Bilgi Düzeyi	Edinilmesi Beklenen Beceriler
Bilgi Basamağı	Olguların, terimlerin ve temel kavramların hatırlanması
Kavrama Basamağı	Bilgilerin anlama düzeyinde işlenmesi
Uygulama Basamağı	Bilgilerin yeni durumlara aktarılması
Analiz Basamağı	Bilgilerin parçalara ayrılması ve ilişkilerinin ortaya koyulması
Sentez Basamağı	Bilgilerin yeni bir yapıya dönüştürülmesi
Değerlendirme Basamağı	Bilgilere ve süreçlere ilişkin yargıya varılması

Kaynak: (Birgin, 2016)

Bu yapı, ders planı hazırlarken ya da ölçme araçları tasarlarken hangi tür bilişsel işlemlerin hedeflendiğinin açıkça belirlenmesine olanak tanımaktadır. Türkiye’de Ortaöğretim Programları başta olmak üzere Millî Eğitim Bakanlığı’nın hazırladığı pek

çok program, bu basamakları dikkate alarak kazanımları hiyerarşik bir düzende yapılandırmaktadır (Demirel, 2012; MEB, 2018).

Bu sınıflama, öğretim etkinliklerinde kullanılacak yöntem ve materyallerin seçiminde de yol göstericidir. Örneğin, bilgi düzeyini ölçmek için kısa yanıtli sorular veya çoktan seçmeli testler uygunken; analiz veya değerlendirme düzeyinde proje, tartışma, makale incelemesi veya portfolyo gibi performans temelli araçların kullanılması önerilmektedir (Demirel, 2012; Sezer, 2018).

OBT, Türkiye'deki öğretim programlarının oluşturulmasında ve sınıf içi uygulamalarda yoğun biçimde referans alınmakta, uluslararası literatürde de temel kuramsal modeller arasında yer almaya devam etmektedir (MEB, 2018; OECD, 2018). Yetişkin eğitimi, uzaktan eğitim ve çevrimiçi öğrenme platformlarının yaygınlaşmasıyla, taksonominin alt basamaklarına uygun öğrenme materyallerinin tasarımı ve değerlendirme araçlarının çeşitliliği üzerine de yeni çalışmalar yapılmaktadır (Forehand, 2010; Ormancı vd., 2017).

OBT, eğitim bilimlerine yaptığı kuramsal ve pratik katkılarla öne çıksa da, bilişsel sürecin her zaman hiyerarşik ve doğrusal bir şekilde ilerlemediği, özellikle yaratıcılık ve eleştirel düşünme gibi becerilerin daha erken safhalarda da ortaya çıkabileceği yönünde eleştirilerin hedefi olmuştur (Marzano & Kendall, 2006). Ayrıca hızlı teknolojik değişimin ve 21. yüzyıl becerilerinin (problem çözme, yenilikçilik, iletişim vb.) eğitimde daha fazla yer bulması, OBT'nin çağın gereksinimlerine göre yeniden yorumlanması gereğini doğurmuştur (Anderson & Krathwohl, 2001; Raths, 2002). Bu bağlamda, 2001 yılında Anderson ve Krathwohl başta olmak üzere çeşitli araştırmacılar, *A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives* adlı çalışmayla bazı kavramsal değişikliklerle yaratıcılık ve üretkenlik becerilerini daha belirgin hâle getirdikleri Yenilenmiş Bloom Taksonomisini tanıtmışlardır (Anderson & Krathwohl, 2001; Tutkun vd., 2015).

2.7.2. Yenilenmiş Bloom Taksonomisi

Yenilenmiş Bloom Taksonomisi (YBT), bilişsel süreç boyutunun Hatırlama (Remember), Anlama (Understand), Uygulama (Apply), Analiz (Analyze), Değerlendirme (Evaluate) ve Yaratma (Create) şeklinde altı basamaktan oluştuğunu vurgulamaktadır (Anderson & Krathwohl, 2001). Bu yapıdaki en önemli değişim, orijinal taksonomide "Sentez" olarak adlandırılan en üst düzeyin, yenilenmiş taksonomide "Yaratma" (Create) olarak yerini almasıdır. Böylece 21. yüzyılda giderek önem kazanan

yaratıcı düşünme, yenilikçilik ve özgün ürün ortaya koyma becerileri net bir biçimde hedef olarak belirlenmiştir (Forehand, 2010; Tutkun ve ark., 2015). Ayrıca YBT, yalnızca bilişsel süreç boyutunu değil, bilgi boyutunu da “Olgu bilgisi (factual)”, “Kavramsal bilgi (conceptual)”, “İşlemsel bilgi (procedural)” ve “Üstbilişsel bilgi (metacognitive)” biçiminde sınıflayarak, öğrenme hedeflerinin çeşitliliğini daha açık şekilde tanımlamayı mümkün kılmıştır (Demirel, 2012; Marzano & Kendall, 2006).

İki boyutlu hale gelen yenilenmiş taksonomi, bilgi boyutu ve bilişsel süreç boyutunu içermekte; bilgi boyutu taksonomi tablosunun dikey boyutunu oluştururken bilişsel süreç boyutu taksonomi tablosunun yatay boyutunu oluşturmaktadır. Dikey boyutta yer alan bilgiler olgusal, kavramsal, işlemsel ve üstbilişsel olmak üzere dört ana basamaktan oluşmaktadır (Bümen, 2006). Yenilenmiş Bloom Taksonomisinin (YBT'nin) bilgi boyutu, ana kategoriler ve alt kategoriler olmak üzere ele alınmış (Anderson & Krathwohl, 2001; Bümen, 2006; Köğçe vd., 2009) ve bu kategorilere ilişkin açıklamalar Tablo 2.15'te gösterilmiştir.

Tablo 2.15. YBT bilgi boyutu ana ve alt kategoriler

Bilgi Düzeylerine ait Ana Kategoriler		Bilgi Düzeylerine ait Alt Kategoriler
1. Olgusal Bilgi	Bir disiplin veya onun içindeki problemleri çözerek öğrencilerin bilmek durumunda oldukları temel unsurlarla ilgili bilgi.	a. Terimler bilgisi b. Özel ayrıntı ve öğelerin bilgisi
2. Kavramsal Bilgi	Birlikte işlevini yerine getirebilen bir yapı içerisindeki temel unsurlar arasındaki karşılıklı ilişkilerle ilgili bilgi.	a. Sınıflamalar ve sınıfların bilgisi b. İlke ve genellemeler bilgisi c. Kuram, model ve yapıların bilgisi
3. İşlemsel Bilgi	Bir şeyin nasıl yapılacağıyla ilgili bilgi; araştırma metodları ve becerileri, algoritmaları, teknikleri ve metodları kullanma kriteri.	a. Beceri ve algoritmaların bilgisi b. Teknik ve yöntemlerin bilgisi c. Ölçütler bilgisi
4. Üstbilişsel Bilgi	Bilinçli olmanın yanı sıra genelde bilişsel bilgi ve birisinin kendi bilişsel bilgisi ile ilgili bilgi	a. Stratejik bilgiler b. Bilişsel görevlerle ilgili bilgiler c. Kendisi hakkında bilgiler

Kaynak: Köğçe, Aydın & Yıldız, 2009.

Olgusal bilgi düzeyinde terminolojik ve spesifik bilgiler yer alırken kavramsal bilgi düzeyinde sınıflamalar, kategoriler, ilkeler, kuram, yapı ve modeller gibi daha karmaşık ve düzenlenmiş bilgi formları bulunmaktadır. Beceri, yöntem ve tekniklere ilişkin bilgiler işlemsel bilgi düzeyine aittir. Üstbilişsel bilgi düzeyi, bireyin kendi

bilişleriyle ilgili öz farkındalığa ulaştığı bilgi düzeyidir. Stratejik bilgiler ve bilişsel bilgiler bu düzeyde yer almaktadır (Bümen, 2006).

YBT'nin bilgi düzeyleri, ana ve alt kategoriler olmak üzere sınıflandırılmıştır. Olgusal bilgi, kavramsal bilgi, işlemsel bilgi ve üstbilişsel bilgi düzeyleri ana kategorileri oluşturmaktadır. Bu kategorilerin her birinin alt kategorileri bulunmaktadır. Terimler bilgisi ile özel ayrıntı ve öğelerin bilgisi olgusal bilgi düzeyine ait alt kategorilerdir. Kavramsal bilgi düzeyi, üç alt kategoriye ayrılmıştır. Bunlar; sınıflamalar ve sınıfların bilgisi, ilke ve genellemeler bilgisi ile kuram, model ve yapıların bilgisidir. İşlemsel bilgi düzeyi, beceri ve algoritmaların bilgisi, teknik ve yöntemlerin bilgisi ile ölçütler bilgisini içermektedir. YBT'nin son bilgi düzeyi olan üstbilişsel bilginin alt kategorilerini stratejik bilgiler, bilişsel görevlerle ilgili bilgiler ile kendisi hakkında bilgiler oluşturmaktadır (Gökdeniz, 2018).

YBT'nin yatay boyutunda yer alan bilişsel süreç basamakları, hatırlama, anlama, uygulama, çözümlenme, değerlendirme ve yaratma olmak üzere altı basamaktan oluşmaktadır. Orijinal Bloom Taksonomisi'nde (OBT) birinci basamağında olan bilgi, hatırlamak olarak değiştirilirken, ikinci basamağında olan kavrama, anlamak olarak yeniden adlandırılmıştır. Üçüncü, dördüncü ve beşinci basamaklar korunurken isim formları eylem formlarına çevrilerek uygulamak, analiz etmek ve değerlendirmek olarak yenilenmiştir. Altıncı basamak olan sentez basamağı değerlendirme basamağıyla yer değiştirilerek yaratmak olarak yeniden adlandırılmıştır (Köğce vd., 2009; Krathwohl, 2002) YBT'nin bilişsel süreç boyutu oluşturan süreç basamaklarına ve bilişsel süreçlere ilişkin bilgiler Tablo 2.16'da verilmiştir.

Tablo 2.16. YBT bilişsel süreç boyutu

Süreç Basamakları	Bilişsel Süreçler
1. Hatırlamak <i>1.1 Tanıma</i> <i>1.2 Anımsama</i>	Uzun süreli bellekten ilgili bilgi hatırlama.
2. Anlamak <i>2.1 Yorumlama</i> <i>2.2 Örnek Gösterme</i> <i>2.3 Sınıflama</i> <i>2.4 Özetleme</i> <i>2.5 Sonuç Çıkarma</i> <i>2.6 Karşılaştırma</i> <i>2.7 Açıklama</i>	Sözlü, yazılı ve grafik iletişimi içeren öğretici mesajlardan anlam çıkarma

Tablo 2.16. YBT bilişsel süreç boyutu (devamı)

3. Uygulamak 3.1 Yapma 3.2 Tamamlama	Bir yöntemi verilen bir durumda kullanma veya uygulama
4. Analiz Etmek 4.1 Ayırt etme 4.2 Organize Etme 4.3 İlişkilendirme / dayandırma	Materyali bileşenlerine ayırma ve parçaların birbiriyle ve materyalin genel yapısı veya amacıyla nasıl bir ilişkisi olduğunu belirleme
5. Değerlendirmek 5.1 Kontrol Etme 5.2 Kritik Etme	Kriter ve standartlara dayalı olarak karara varma / hüküm verme
6. Sentez Yapmak (Yaratmak) 6.1 Oluşturma 6.2 Planlama 6.3 Üretme	Orijinal bir ürün oluşturmak veya tutarlı bir bütün oluşturmak için parçaları bir araya getirme

Kaynak: Köğce, Aydın ve Yıldız, 2009

Orijinal Bloom taksonomisi (OBT) ana basamaklara odaklanılırken, yenilenmiş Bloom taksonomisinde alt basamaklara yoğunlaşmıştır. YBT’de de belli bir hiyerarşiye yer verilse de OBT’deki kadar katı bir hiyerarşiye yer verilmemiş ve esneklik eklenmiştir. Terminolojik, yapısal ve önemli noktalar olmak üzere üç ayrı kategoride ele alınan OBT ve YBT arasındaki farklılıklar Tablo 2.17’de özetlenmiştir (Anderson & Krathwohl, 2001; Bümen, 2006)

Tablo 2.17. OBT ve YBT arasındaki önemli değişiklikler

Önemli Noktalardaki Farklılıklar	Terminolojik Farklılıklar	Yapısal Farklılıklar
1. Taksonominin kullanımındaki temel odak değişmiştir. İlk taksonomi daha çok değerlendirmeye yardımcı olurken, yenilenmiş taksonomi planlama, öğretim ve değerlendirmeye; programın öğeleri arasındaki tutarlılıklara da odaklanmaktadır.	1. Ana basamakların isimleri, hedefler nasıl gerçekleştiriliyorsa öyle isimlendirilmiştir. Örneğin ilk taksonomide yer alan “Bilgi” basamağı bir addır. Eylem değildir. Benzer sorun analiz ve sentezde de geçerlidir. Bu nedenle basamaklar eylemsi -ad ilişkisini kurabilmek için eylem biçiminde isimlendirilmiştir.	1. Hedeflerdeki ad ve eylemsi öğeleri ayrı birer boyut haline getirilmiştir. Ad öğesi, bilgi boyutunu oluşturmuştur. İlk taksonomideki bilgi basamağındaki eylem öğesi “Hatırlama” haline getirilmiştir. Her ana basamağın eylem öğesi de bilişsel süreç boyutunu oluşturmuştur.
2. Yenilenmiş taksonomi tüm düzeylerde çalışan öğretmenler için hazırlanmıştır. İlk taksonomi daha çok yükseköğretim örnekleri verirken, ikincisi ilk ve ortaöğretime de örnekler vermektedir.	2. İlk taksonomideki “bilgi” basamağının alt basamakları olgusal, kavramsal, işlemsel ve üstbilişsel bilgi olarak sınıflanmıştır. Özellikle üstbilişsel bilginin eklenmesi yeni ihtiyaçlardan kaynaklanmıştır	2. İki boyutlu Taksonomi tablosunun oluşturulması analitik bir araç haline gelmiştir. Hedefler, Taksonomi Tablosunun hücrelerine yerleştirileceğinden, öğretim etkinliklerinin ve değerlendirmenin planlanmasına da yardımcı olacaktır. Böylece bu üç program öğesinin arasındaki tutarlılıkların görülmesi de sağlanabilecektir.

Tablo 2.17. OBТ ve YBT arasındaki önemli değişiklikler (devamı)

3. Yeni taksonomi değişik basamakları anlamlı hale getirmek için örnek ölçme işlemleri içermektedir. Oysa eski taksonomi daha çok çoktan seçmeli testlere odaklaşmıştır.	3. İlk taksonomide bazı basamakların alt basamakları ad ya da yalın halde bulunmaktaydı. Bunları eylem haline getirmek kullanışlılığı artıracığı için değiştirilmiştir.	3. Bilişsel süreç basamakları (hatırlama, anlama, uygulama vb.) birikerek çoğalan (kümülatif) bir hiyerarşi olmaktan çıkarılmıştır. İlk taksonomide bir basamak gerçekleştirilmeden diğerine geçilemiyordu. Oysa araştırmalar sadece bazı basamaklar arasında (kavrama, uygulama, analiz) kümülatif hiyerarşi olduğuna kanıt göstermektedir.
4. Orijinal taksonomi altı ana basamağa önem vermişken, yenilenmiş taksonomi daha çok alt basamaklara odaklaşmıştır. Ana basamaklar sadece tanımlayıcı haline getirilmiştir.	4. Kavrama ve sentez basamakları yeniden isimlendirilmiştir.	4. Sentez/yaratma ve değerlendirme sınıflarının sırası değiştirilmiştir.

Kaynak: Anderson vd., 2001.

Yenilenmiş taksonomide hedefler, taksonomi tablosundaki yatay ve dikey boyutların keşiştiği hücre ya da hücelere yerleştirilmiştir ve bir eğitim hedefinin, birden fazla hücrede yer alması mümkündür (Bümen, 2006). Taksonomi tablosunda yer alan yatay boyutların (bilişsel süreç basamakları) ve dikey boyutların (bilgi düzeyleri) keşişim hücreleri Tablo 2.18’de gösterilmiştir.

Tablo 2.18. YBT bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları

Bilgi Düzeyleri	Bilişsel Süreç Basamakları					
	1.Hatırlama	2.Anlama	3.Uygulama	4.Analiz (Çözümleme)	5.Değerlendirme	6.Yaratma
A.Olgusal Bilgi	A1	A2	A3	A4	A5	A6
B.Kavramsal Bilgi	B1	B2	B3	B4	B5	B6
C.İşlemsel Bilgi	C1	C2	C3	C4	C5	C6
D.Üstbilişsel Bilgi	D1	D2	D3	D4	D5	D6

Kaynak: Birgin, 2016

YBT, günümüzde hem ulusal hem de uluslararası bağlamda ders planlarının, öğretim materyallerinin ve ölçme-değerlendirme etkinliklerinin tasarlanmasında yaygın olarak kullanılmaktadır (Forehand, 2010; Ormancı vd., 2017). Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), ortaöğretimden yükseköğretime dek uzanan çeşitli düzeylerdeki öğretim programlarında, kazanımların belirlenmesi sürecinde bu taksonomiden yararlanmaktadır (MEB, 2018). Uluslararası arenada ise OECD ve UNESCO gibi kuruluşlar tarafından öne çıkarılan problem çözme, eleştirel düşünme ve yaratıcılık gibi 21. yüzyıl becerilerinin öğrencilere kazandırılmasında, YBT’nin üst düzey bilişsel

süreçlere dair öngörülerini yol gösterici rol oynamaktadır (McGraw.Hill.Education & Ennis, 2018; OECD, 2018; UNESCO, 2015).

Ders planlamada öğretmenler, hedef davranışları YBT'deki ilgili basamaklarla eşleştirmekte, bu sayede daha sistematik ve tutarlı bir öğretim tasarımı gerçekleştirebilmektedir. Örneğin, Hatırlama düzeyinde öğrencilerin bir kavramın tanımını ya da tarihsel verileri ezberlemeleri beklenirken, Anlama düzeyinde bu kavramlar arasındaki ilişkilerin farkına varmaları, farklı örnekler üretebilmeleri amaçlanır. Uygulama düzeyinde ise öğrencilerin fen bilimlerinde deney tasarımları, matematikte yeni problem türleri çözmeleri veya sosyal bilimlerde vaka analizleri yapmaları sağlanabilir (Demirel, 2020; MEB, 2018). Benzer şekilde Analiz, Değerlendirme ve Yaratma basamakları, öğrencilerin eleştirel düşünme, akıl yürütme, sentez yapma, yeni çözümler geliştirme gibi üst düzey bilişsel becerileri kazanmasına odaklanır (Tutkun, 2012).

YBT, öğretim tasarımının yanı sıra ölçme-değerlendirme süreçlerinde de kapsamlı bir rehber işlevi görmektedir (Krathwohl, 2002). Geleneksel yazılı sınavlar ve çoktan seçmeli testler, çoğunlukla alt düzey bilişsel süreçlerin (hatırlama ve anlama) ölçümüne yönelikken, daha üst düzey becerilerin ölçülmesinde performans görevi, proje, portfolyo, akran değerlendirmesi ve sözlü sunumlar gibi yöntemlerin de kullanılması önerilmektedir (Demirel, 2020; Ormancı vd., 2017). Örneğin, Yaratma (Create) basamağında öğrencilerden yepyeni bir model ya da ürün ortaya koymaları beklenebilir; bu tür özgün ürünler, rubrikler ve akran değerlendirmesi yoluyla hem nicel hem de nitel ölçütlere göre değerlendirilebilir (Dave, 1970). Eğitim fakülteleri ve sürekli eğitim merkezleri tarafından öğretmenlere yönelik düzenlenen hizmet içi eğitim programlarında, YBT'nin bu çok boyutlu ölçme yaklaşımı sıklıkla vurgulanmaktadır (MEB, 2018; UNESCO, 2015).

YBT, fen bilimleri, sosyal bilimler, matematik, dil eğitimi, güzel sanatlar ve hatta spor bilimleri gibi çok çeşitli disiplinlerde uygulama potansiyeline sahiptir (Forehand, 2010). Fen eğitiminde kavramsal bilgiden deneysel sürece, hipotez testinden sonuç değerlendirmesine kadar uzanan etkinliklerde, farklı basamaklara yönelik hedefler oluşturulabilir (MEB, 2018). Sosyal bilimlerde tartışma, karşılaştırma, eleştirel düşünme ve argümantasyon gibi beceriler, analize ve değerlendirmeye yönelik kazanımlara ağırlık verilmesini gerektirir (Tutkun, 2012). Güzel sanatlar veya tasarım alanlarında ise yaratıcılık temelli çalışmalar, YBT'nin "Yaratma" basamağıyla doğrudan ilişkilendirilerek öğrencilere özgün ürün tasarlama olanağı sunar (Demirel, 2020).

YBT, oldukça yapılandırılmış ve sistematik bir öğrenme hedefleri çerçevesi sunmakla birlikte eleştiriye de açıktır. Bilişsel becerilerin her zaman doğrusal veya hiyerarşik olmadığı, bazen “Yaratma” veya “Analiz” gibi süreçlerin erken öğrenme aşamalarında da gözlenebileceği belirtilmektedir (Demirel, 2020; Marzano & Kendall, 2006). Bununla birlikte, öğrenme-öğretme süreçlerini yapılandırmada çok boyutlu bir bakış açısı sağlayan YBT, farklı ülke ve kurumlardaki öğretim programlarına entegre edilebilmesiyle öne çıkmaktadır (McGraw Hill Education & Ennis, 2018; UNESCO, 2015).

Dijital teknolojilerin eğitimde yaygınlaşması ve pandemi sonrası dönemde hızlanan uzaktan eğitim uygulamaları, YBT'nin gelecekte daha da önem kazanacağını göstermektedir (Forehand, 2010). Özellikle çevrim içi ölçme-değerlendirme araçlarının çeşitlenmesi, zengin içerik geliştirme platformlarının yaygın kullanımı ve çoklu ortam (multimedya) destekli öğrenme materyallerinin geliştirilmesi, YBT'nin “Uygulama”, “Analiz” ve “Yaratma” basamaklarına yönelik uygulamaları güçlendirmektedir (Marzano & Kendall, 2006; Ormanlı vd., 2017). Hem ulusal hem de uluslararası bağlamda yürütülen eğitim reformları, “21. yüzyıl becerilerini” merkeze alan bir yaklaşımla Bloom'un yenilenmiş çerçevesine referans vermeye devam etmektedir (MEB, 2018).

3. YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Araştırmada nitel paradigma kullanılmıştır. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman inceleme gibi nitel veri toplama yöntemlerini kullanan, olay ve olguların buldukları olağan ortamlarında bütünsel ve sahici bir şekilde ortaya konmasına olanak sağlayan nitel bir sürecin izlendiği bir çalışmadır (Yıldırım & Simsek, 2021). Bu çalışma da 2021 ve 2022 YDT soruları 2018 Ortaöğretim İngilizce öğretim programı tema, kazanım ve YBT açısından incelenmiştir. Çalışmada 2021 ve 2022 YDT İngilizce soruları ve ortaöğretim İngilizce Öğretim Programından (2018) veriler toplanılmıştır. Dolayısıyla araştırmada veriler doküman inceleme ile toplanılmıştır. Doküman incelemesi araştırılması amaçlanan olgu veya olgular hakkında yazılı bilgi kaynaklarının analiz edilmesi olarak açıklanabilir (Yıldırım & Simsek, 2021). İncelenen konuyla ilgili olgu ve olaylarla bağlantılı yazılı belgelerin analizi yoluyla veri elde edilebilen doküman incelemesiyle, araştırma yapılan alanla ilgili görüşme ve gözlem yapmaya gerek kalmaksızın pek çok bilgi elde edilebilir (Karataş, 2015).

Veri toplamaktan ziyade veri seçmeyi gerektiren doküman analizi, zaman ve maddiyat açısından sağladığı ekonomiklik nedeniyle nitel araştırmacılar için cazip bir seçenek haline gelmiştir (Koyuncu vd., 2018). Üzerinde çalışılan olgu ile ilgili verilerin sistematik bir şekilde toplanması ve analizi noktasında yaygın bir araştırma yöntemi olan doküman incelemesi, basılı materyallerin yanı sıra elektronik materyallerin incelenmesi ve değerlendirilmesinde tercih edilmektedir (Özkan, 2019). Bu nedenle alan yazında en yaygın kullanılan doküman analizi yöntemi, dokümana ulaşım, orijinallik teyiti, dokümanı anlama, analiz etme ve veriyi kullanmadır (Forster, 1995'den akt. Yıldırım & Simsek, 2021). Çeşitli dokümanların toplanması, sorgulanması ya da incelenmesine dayanan bu yöntem, tek başına bilimsel bir araştırma yöntemi olarak kullanılacağı gibi farklı araştırma yöntemlerinin tamamlayıcısı olarak da kullanılabilir (Sak vd., 2021). Bu çalışmada, 2018 yılında yayınlanan İngilizce dersi ortaöğretim programı kazanım ve temaları ile 2021-2022 yılları YDT İngilizce sorularının uyumu incelenmiş; sınav sorularının YBT'ye göre ait oldukları bilgi düzeyleri (yatay boyut) ve yer aldıkları bilişsel süreç düzeyleri (dikey boyut) belirlenmiştir.

Araştırma verilerini Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu tarafından hazırlanan 2018 Ortaöğretim İngilizce dersi öğretim programı (MEB, 2018), ÖSYM

tarafından uygulanan YDT 2021 ve 2022 yıllarına ait sorular (ÖSYM, 2021, 2022) oluşturmaktadır.

Araştırmanın alt problemlerine yönelik program kazanımları ve temaları, Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 19.01.2018 tarihinde yayınladığı Millî Eğitim Bakanlığı web sitesinden (<https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/201812411191321%C4%B0NG%C4%B0L%C4%B0ZCE%20%C3%96%C4%99ERET%C4%B0M%20PROGRAMI%20Klas%C3%B6r%C3%BC.pdf>) temin edilmiştir. 2021-2022 yılları YDT İngilizce soruları, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi web sitesinden (https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2021/YKS/TSK/ydt_ingilizce_yks_2021.pdf; https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2022/YKS/TSK/yks_2022_ydt_ingilizce.pdf) temin edilmiştir.

3.2. Verilerin Analizi

Çalışma süresince elde edilen veriler, betimsel analiz tekniği ile incelenmiştir. Betimsel analiz, “derinlemesine analiz gerektirmeyen verilerin işlenmesinde kullanılırken, içerik analizi elde edilen verilerin daha yakından incelenmesini ve bu verileri açıklayan kavram ve temalara ulaşılmasını gerektirir” (Yıldırım & Simsek, 2021). Betimsel analizde önceden belirlenmiş temalar doğrultusunda veriler gruplandırılarak yorumlanmaktadır. Betimsel analiz dört aşamadan oluşur (Yıldırım & Simsek, 2021):

1. Betimsel Analiz İçin Bir Çerçeve Oluşturma: Bu aşamada veri analizi için kavramsal çerçevede temalar belirlenir. Bu çalışmada 2021-2022 YDT İngilizce soruları YBT ve 9-12 Ortaöğretim İngilizce öğretim programı tema ve kazanımları açısından incelenmiştir. Bu nedenle çalışmada 9-12 Ortaöğretim İngilizce öğretim programı kazanım ve temaları ilk kavramsal çerçeve, (Anderson & Krathwohl, 2001) tarafından yeniden düzenlenmiş olan YBT ikinci kavramsal çerçeveyi oluşturmuştur.

İlk kavramsal çerçeve için ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan temalar ve kazanımlar her sınıf için ayrı olacak şekilde hazırlanmıştır. Her bir sınıf için hazırlanan çerçeve tabloları Tablo 3.1, Tablo 3.2, Tablo 3.3 ve Tablo 3.4'te verilmiştir.

Tablo 3.1. Ortaöğretim İngilizce öğretim programı 9. Sınıf Temaları kavramsal çerçeve tablosu

Temalar	YDT İngilizce Soru Numarası
1 Yurtdışında Okumak	
2 Muhitim	
3 Filmler	
4 Tabiatta İnsan	
5 İlham Veren İnsanlar	
6 Birleştiren Kültürler	
7 Dünya Mirası	
8 Acil Durum ve Sağlık Sorunları	
9 Davetler ve Kutlamalar	
10 Televizyon ve Sosyal Medya	

Tablo 3.2. Ortaöğretim İngilizce öğretim programı 10. Sınıf Temaları kavramsal çerçeve tablosu

Temalar	YDT İngilizce Soru Numarası
1 Okul Yaşamı	
2 Planlar	
3 Efsanevi Kişiler	
4 Gelenekler	
5 Yolculuk	
6 İşe Yarar Taktikler	
7 Yiyecekler ve Festivaller	
8 Dijital Çağ	
9 Modern Erkek ve Kadın Kahramanlar	
10 Alışveriş	

Tablo 3.3. Ortaöğretim İngilizce öğretim programı 11. Sınıf Temaları kavramsal çerçeve tablosu

Temalar	YDT İngilizce Soru Numarası
1 Geleceğin Meslekleri	
2 Hobiler ve Beceriler	
3 Zor Zamanlar	
4 Ne Hayat Ama!	
5 Geçmişe Dönüş	
6 Sırlarını Paylaş	
7 Türkiye'ye İlişkin Gerçekler	
8 Sporlar	
9 Dostlarım	
10 Değerler ve Normlar	

Tablo 3.4. Ortaöğretim İngilizce öğretim programı 12. Sınıf Temaları kavramsal çerçeve tablosu

Temalar	YDT İngilizce Soru Numarası
1 Müzik	
2 Dostluk	
3 İnsan Hakları	
4 Çok Yakında	
5 Psikoloji	
6 İyilik	
7 Yeni Hikayeler	
8 Yenilenebilir Enerji	
9 Teknoloji	
10 Örfler	

Bu kavramsal çerçevelere göre 2021 ve 2022 YDT sorularının tümü tek tek incelenerek ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan hangi tema/temalarla ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3.5. Ortaöğretim İngilizce öğretim programı 9. Sınıf kazanımları kavramsal çerçeve tablosu

Kazanımlar	YDT İngilizce Soru Numarası
E9.1.R1. Kartpostallar, tebrik kartları ve e-postalar gibi basit metinlerdeki tanıdık isimleri, kelimeleri ve çok temel kalıpları tanıyabilir.	
E9.1.R2. Meslekler/milliyetler/ülkeler hakkında basit bir metinde belirli bilgileri bulabilir.	
E9.2.R.1. Mahallesi/şehri vb. hakkında belirli bilgi için basit bir metni okuyabilir.	
E9.3.R.1. İzleyeceği filme karar vermek için bloglardaki film incelemelerini tarayabilir.	
E9.3.R.2. Filmlerle ilgili bir metnin ana fikrini bulabilir.	
E9.4.R.1. Doğal olayların etkileri hakkında kısa gazete makaleleri gibi basit bir yazılı materyalde belirli bilgileri tanımlayabilir.	
E9.4.R.2. Farklı/olağandışı yetenekler bulmak için insanlarla ilgili okuma parçalarını tarayabilir.	
E9.5.R.1. Belirli bilgiler için bir metni tarayabilir.	
E9.5.R.2. Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir.	
E9.6.R.1. Dünyadaki bazı ünlü şehirleri anlatan kısa metinleri belirli bilgiler için tarayabilir.	
E9.6.R.2. Kültürlerarası farklılıklar ile ilgili bilgilendirici metinlerin ana fikirlerine ulaşabilir.	
E9.7.R.1. Dünya mirası ile ilgili bir metin hakkında soru sorabilir ve soruları cevaplayabilir.	
E9.7.R.2. Kısa bir hikâyede olayları yeniden sıralayabilir.	
E9.8.R.1. Son zamanlarda meydana gelen sağlık sorunları/acil durumlar hakkında bir metnin ana fikrini bulabilir.	
E9.9.R.1. Bir metinde yardımcı fikirleri bulabilir.	
E9.10.R.1. Kısa ve basit metinleri gözden geçirerek sosyal medya ile ilgili çıkarım yapabilir.	

Tablo 3.6. Ortaöğretim İngilizce öğretim programı 10. Sınıf Kazanımları kavramsal çerçeve tablosu

Kazanımlar	YDT İngilizce Soru Numarası
E10.1.R1. Günlük yaşamla ilgili bir metni görsel sembollerle diyagramlaştırabilir.	
E10.2.R1. Bir metinde insanların gelecek planları ve düzenlemeleri hakkında belirli bilgileri tespit edebilir.	
E10.2.R2. Çıkarım yapmak için bir metni gözden geçirebilir.	
E10.3.R1. Zaman çizelgelerini, olaylar ve tarihlerle doldurmak için kısa bir hikâye tarayabilir.	
E10.3.R2. Metinde verilen geçmiş olaylarla ilgili soruları cevaplayabilir.	
E10.4.R1. Dünya çapında geçmişteki insanların sosyal, eğitimsel ve teknolojik yaşamları hakkında verilen kısa metinlerle ilgili soruları cevaplayabilir.	
E10.4.R2. Yazılı bir metinde, geçmişteki ve 21. yüzyıldaki insanların yaşam tarzları ve gelenekleri arasındaki farkları tespit edebilir.	
E10.5.R1. Bir rota çizmek için yazılı yönergeleri kullanabilir.	
E10.5.R2. Metindeki farklı tatil türlerini sınıflandırabilir.	
E10.6.R1. Bir metindeki tavsiye, kural ve düzenlemeleri tespit edebilir.	
E10.6.R2. Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir.	
E10.7.R1. Dünyadaki çeşitli mutfakları sınıflandırmak için bir metni inceleyebilir.	
E10.7.R2. Dünyanın her yerindeki farklı festivallerle ilgili bir metni diyagrama dönüştürebilir.	
E10.8.R1. Teknolojinin evrimi hakkında bir metni belirli bir bilgi için tarayabilir.	
E10.8.R2. Çıkarıma ulaşmak için yazılı bir metinde sosyal medyanın etkilerini değerlendirebilir.	
E10.9.R1. Bağlamsal ipuçlarını kullanarak, modern erkek ve kadın kahramanlar hakkında bir metinden tanıdık olmayan kelimelerin anlamını tahmin edebilir.	
E10.9.R2. Yazarın amacını belirlemek için bir metni yorumlayabilir.	
E10.10.R1. Farklı kültürlerde giyim ile ilgili bir metnin kavrama sorularını cevaplayabilir.	

Tablo 3.7. Ortaöğretim İngilizce öğretim programı 11. Sınıf Kazanımları kavramsal çerçeve tablosu

Kazanımlar	YDT İngilizce Soru Numarası
E11.1.R1. Gazetelerden/web sitelerinden alınan farklı iş ilanlarını CV'lerle eşleştirmek için analiz edebilir.	
E11.1.R2. 21. yüzyılın başarılı girişimcileri ile ilgili bir metnin ana fikrini bulabilir.	
E11.2.R1. Bir metindeki geçmiş zamandaki yeteneklerle ilgili cümle ve ifadeleri tespit edebilir.	
E11.2.R2. İnsanların seçimleri hakkında bir metindeki bilgileri, başka sözcüklerle ifade edebilir.	
E11.3.R1. İnsanların geçmişteki alışkanlıkları ve deneyimleri ile ilgili bir metinle ilgili soruları cevaplayabilir.	
E11.3.R2. Bir kısa hikâyeyi (konu, olay yeri/zamanı, önemli olay, karakterler vb.) özetlemek için analiz edebilir.	
E11.3.R3. Düşelloyu konu alan bir deneme yazısında, ana fikir, konu cümleleri, yardımcı fikir ve örnekleri belirleyebilir.	
E11.4.R1. Ünlü/meşhur bir kişinin, mucitin, bilim insanının biyografisindeki olayları sıralayabilir.	
E11.5.R1. Bir metni, dilek, pişmanlık ve gerçek olmayan geçmiş (hayali geçmiş zaman) ifadelerini ayırt etmek için analiz edebilir.	

Tablo 3.7. Ortaöğretim İngilizce öğretim programı 11. Sınıf Kazanımları kavramsal çerçeve tablosu (devamı)

E11.6.R1. Bir metinde yer alan geçmişteki olaylara ilişkin çıkarım yapabilir.	
E11.7.R1. Türkiye'deki tarihi yerleri anlatan bir metinde belirli bilgileri bulabilir.	
E11.8.R1. Karışık verilen paragrafları yeniden sıralamak için farklı türlerde ekstrem sporları içeren bir metni analiz edebilir.	
E11.9.R1. Kişisel bilgilerini öğrenmek için tanınmış kişiler hakkında çevrimiçi ve basılı gazete makalelerini tarayabilir.	
E11.10.R1. Değerlerin toplumlar üzerindeki etkileriyle ilgili bir metindeki ana fikir ile yardımcı fikirleri birbirinden ayırabilir.	

Tablo 3.8. Ortaöğretim İngilizce öğretim programı 12. Sınıf Kazanımları kavramsal çerçeve tablosu

Kazanımlar	YDT İngilizce Soru Numarası
E12.1.R1. Bir okuma metninde insanların müzik hakkındaki fikirlerinden müzik tercihlerini çıkarabilir.	
E12.1.R2. İlgili soruları yanıtlamak için anketleri/röportajları analiz edebilir.	
E12.2.R1. Bir metinde yer alan kişilerin tasvirleriyle ilgili içeriklerden ilgisiz olanı bulabilir.	
E12.2.R2. Tartışmacı metinlerdeki ana çıkarımları belirleyebilir.	
E12.3.R1. Bir metinde dünyadaki insan haklarına ilişkin iyi uygulamalar hakkında destekleyici fikirleri bulabilir.	
E12.3.R2. Paragrafları, doğru ifadeler/görsellerle (çocuk hakları/cinsiyet eşitliği/hayvan hakları/dezavantajlı insan hakları vb.) eşleştirebilir.	
E12.4.R1. Sözlük ve jargonu ayırt etmek için siber suçlar ve haklarla ilgili bir metni (yüksek sesle) okuyabilir.	
E12.4.R2. Bir metinde siber oyunun karışık olarak verilmiş adımlarını yeniden sıralayabilir.	
E12.5.R1. Bir şiiri, tonlama yaparak yüksek sesle okuyabilir.	
E12.5.R2. Bir gerçek hayat metninde verilen belirli bilgileri tanımlayabilir.	
E12.6.R1. Bir metni, bir yardım kuruluşu/vakfı hakkındaki belirli bilgiler için tarayabilir.	
E12.7.R1. Bir metindeki olayları anlatmak ve ifade etmek için kelimeleri listeleyebilir.	
E12.7.R2. Bir gazete makalesindeki geçmiş olayları yeniden sıralayabilir.	
E12.8.R1. Yenilenebilir enerji ile ilgili bir okuma parçasını özetleyebilir.	
E12.8.R2. Çevre sorunlarına çözümler bulmak için bir okuma parçasını analiz edebilir.	
E12.9.R1. Teknoloji ile ilgili bir web sayfası hakkında yazılı sözlük ve jargonu tanımlayabilir.	
E12.9.R2. Web siteleri, broşürler ve dergiler gibi günlük materyallerdeki bilgileri kategorize edebilir.	
E12.10.R1. Tartışmacı metinlerdeki ana çıkarımları belirleyebilir.	
E12.10.R2. Günlüklerde ve kişisel mektuplarda olayların, duyguların ve dileklerin tanımını organize edebilir.	

Tablo 3.5, Tablo 3.6, Tablo 3.7 ve Tablo 3.8'de yer alan kavramsal çerçevelere göre 2021 ve 2022 YDT sorularının tümü tek tek incelenerek ortaöğretim İngilizce öğretim programındaki hangi kazanım/kazanımlarla ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3.9. YBT kavramsal çerçeve tablosu

Bilgi Basamağı (Yatay Boyut)	Bilişsel Süreç Basamağı (Dikey Boyut)	YBT Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	YDT Soru Numaraları
Olgusal Bilgi Basamağı (Bir alana özgü terimler, ayrıntılar ve öğeler bilgisi.)	Anlama Basamağı (Bilgi boyutunda belirtilen bilgileri anlama, açıklama, yorumlama ve bu bilgilerden çıkartım yapma.)	A2 Olgusal Bilgi Basamağı + Anlama Basamağı	
	Analiz Basamağı (Bir bütünü oluşturan bilgileri ayrıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünlü ilişkilendirme.)	A4 Olgusal Bilgi Basamağı + Analiz Basamağı	
Kavramsal Bilgi Basamağı (Sınıflama ve kategoriler, ilke ve genellemeler, kuramlar, yapılar ve modeller bilgisi.)	Anlama Basamağı (Bilgi boyutunda belirtilen bilgileri anlama, açıklama, yorumlama ve bu bilgilerden çıkartım yapma.)	B2 Kavramsal Bilgi Basamağı + Anlama Basamağı	
	Analiz Basamağı (Bir bütünü oluşturan bilgileri ayrıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünlü ilişkilendirme.)	B4 Kavramsal Bilgi Basamağı + Analiz Basamağı	
İşlemler Bilgisi Basamağı (Bir alana özgü beceriler ve kurallar, teknik ve yöntemler ve ölçütler bilgisi.)	Anlama Basamağı (Bilgi boyutunda belirtilen bilgileri anlama, açıklama, yorumlama ve bu bilgilerden çıkartım yapma.)	C2 İşlemler Bilgisi Basamağı + Anlama Basamağı	
	Analiz Basamağı (Bir bütünü oluşturan bilgileri ayrıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünlü ilişkilendirme.)	C4 İşlemler Bilgisi Basamağı + Analiz Basamağı	

2021 ve 2022 İngilizce YDT soruları tek tek incelenerek YBT matrisine (Tablo 3.9) yerleştirilmiştir.

2. Tematik Çerçeveye Göre Verilerin İşlenmesi: Elde edilen veriler oluşturulan çerçevede yer alan temalara bağlı olarak düzenlenir. Bu çalışmada 1. Kavramsal çerçeveye göre 2021-2022 YDT İngilizce soruları 9. Sınıftan başlayarak tüm sınıf düzeylerinde Ortaöğretim İngilizce öğretim programı kazanımları ve temaları açısından ayrı ayrı incelenerek hangi tema ve kazanımla ilişkili oldukları belirlenmiştir. Daha sonra

2. Kavramsal çerçeveye göre 2021-2022 YDT İngilizce soruları (Anderson & Krathwohl, 2001) tarafından yeniden düzenlenmiş olan YBT'ye göre incelenerek bilişsel alanın hangi bilgi basamağı ve bilişsel süreç boyutunda olduğu belirlenmiştir.

3. Bulguların Tanımlanması: Veriler tanımlanarak doğrudan alıntılar sunulur. Bu çalışmada bulguların sunumunda veriler her sınıf düzeyinde Ortaöğretim İngilizce öğretim programı kazanımları ve temaları açısından ve düzenlenmiş olan YBT'ye göre önce örnek sorular üzerinde açıklanmış daha sonra her sınıf düzeyi için ayrı ayrı olarak tablolarda sunulmuştur.

4. Bulguların Yorumlanması: Elde edilen bulgulara dayalı olarak yorumlama yapılır. Bu çalışmada Ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan tüm tema, kazanımlar ile 2021-2022 yılı YDT İngilizce sınav sorularının tümü yukarıda açıklandığı şekli ile betimsel analizle incelenerek elde edilen bulgular önce örneklerle daha sonra tümünden elde edilenler frekans ve yüzdeler hesaplanarak tablolar ile açıklanarak sunulmuştur.

3.3. Geçerlik ve Güvenirlik

YDT İngilizcede yer alan sorular kelime, dilbilgisi, boşluk doldurma, cümle tamamlama, okuma parçası, karşılıklı konuşma, anlamca en yakın cümleyi bulma, verilen durumda söylenecek ifadeyi bulma, parçada anlam bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma, çeviri-İngilizce cümlenin Türkçe karşılığını bulma/ Türkçe cümlenin İngilizce karşılığını bulma, parçada anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulma olmak üzere alt kategorilerden oluşmaktadır. Verilerin analizinde araştırmacı belirlenen kavramsal çerçevede öncelikle 2021 ve 2022 YDT İngilizcede yer alan alt kategorilerden tesadüfi olarak seçilen soruları analiz etmiş daha sonra Eğitim Programı ve Öğretim alanından 3, Yabancı Dil Alanı'ndan 1 uzman olmak üzere 4 alan uzmanının görüş ve önerilerine sunmuştur. Daha sonra ise bu görüş ve önerilere göre YDT İngilizce 2021 ve 2022 sorularının tümünü belirlenen kavramsal çerçevelerde analiz etmiştir. Son olarak İngilizce lisans ve yüksek lisans ve Eğitim Programları ve Öğretim anabilim dalında doktora yapmış olan bir uzman tüm soruları belirlenen kavramsal çerçevede incelemiştir. Araştırmacının yaptığı ilk inceleme ve diğer uzmanların yaptığı ikinci inceleme karşılaştırılarak görüş ayrılıklarının yaşandığı sorular üzerinde birlikte çalışılmış ve karar birliğine varılmıştır.

2021-2022 YDT İngilizce soruları ve Ortaöğretim İngilizce öğretim programı (2018) temalarının ilişkisi bakımından araştırmacı ve uzmanlar tarafından elde edilen bulgular 9 (dokuz) soruda görüş ayrılığı içermiş; geri kalan soruların tamamında görüş

birliği olduğu belirlenmiştir. Araştırmacı, 2021 YDT İngilizce kelime soruları olan 1 ve 2. soruları herhangi bir tema ile ilişkilendirememiş ancak uzmanlar ile yaptığı görüşme sonucunda her iki sorunun da 10. sınıf ‘‘Efsanevi Kişiler’’ temasıyla ilişkili olduğu yönünde görüş birliğine varmıştır. 2022 YDT İngilizce sorularının boşluk doldurma soruları (cloze test) olan 16-20. soruların 9. sınıf ‘‘Efsanevi Kişiler’’ temasıyla ilişkili olduğu; karşılıklı konuşma sorusu olan 47. soru ile anlamca en yakın cümleyi bulma sorusu olan 49. sorunun ise 9. sınıf ‘‘Dünya Mirası’’ temasıyla ilişkili olduğu konusunda görüş birliği sağlanmıştır.

2021-2022 YDT İngilizce soruları ve Ortaöğretim İngilizce ğretim programı (2018) kazanımlarının ilişkisi bakımından araştırmacı ve uzmanlar tarafından elde edilen bulgular 12 soruda görüş ayrılığı içermiş; geri kalan soruların tamamında görüş birliği olduğu belirlenmiştir. Araştırmacı ve uzmanların birlikte yaptığı yeniden inceleme sonucunda, 38, 39 ve 40. sorularda; ‘‘Meslekler/milliyetler/ülkeler hakkında basit bir metinde belirli bilgileri bulabilir.’’ ve ‘‘Dünyadaki bazı ünlü şehirleri anlatan kısa metinleri belirli bilgiler için tarayabilir.’’ 9. Sınıf kazanımlarının; ‘‘İnsanların geçmişteki alışkanlıkları ve deneyimleri ile ilgili bir metinle ilgili soruları cevaplayabilir.’’ ve ‘‘ Bir metinde yer alan geçmişteki olaylara ilişkin çıkarım yapabilir.’’ 11. sınıf kazanımlarının yokladığı yönünde görüş birliğine varmıştır. 2022 YDT İngilizce boşluk doldurma soruları (cloze test) olan 16-20. soruların ‘‘Bir metindeki geçmiş zamandaki yeteneklerle ilgili cümle ve ifadeleri tespit edebilir.’’ 11. sınıf kazanımını yokladığı; okuma parçası soruları olan 29-31. soruların ‘‘Bir metinde yer alan geçmişteki olaylara ilişkin çıkarım yapabilir.’’ 11. sınıf kazanımını yokladığı ve son olarak karşılıklı konuşma sorusu olan 47. sorunun ‘‘Meslekler/milliyetler/ülkeler hakkında basit bir metinde belirli bilgileri bulabilir.’’ ve ‘‘Dünya mirası ile ilgili bir metin hakkında soru sorabilir ve soruları cevaplayabilir.’’ 9. sınıf kazanımlarını yokladığına ilişkin görüş birliği sağlanmıştır.

2021-2022 YDT İngilizce sorularının YBT’ye göre dağılımlarının belirlenmesinde, araştırmacı ve uzmanlar arasında dilbilgisi sorularının ait oldukları bilgi düzeyleri ve verilen duruma uygun ifadeyi bulma sorularının yer aldıkları bilişsel süreç basamakları ile ilgili olmak üzere 36 soruda görüş ayrılığı yaşanmış ancak söz konusu soruların birlikte yeniden incelenmesi sonucunda dilbilgisi sorularının işlemler bilgisi düzeyinde olduğu; verilen duruma uygun ifadeyi bulma sorularının ise anlama basamağında yer aldığı yönünde görüş birliğine varılmıştır.

4. BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde, araştırma problemi içinde yer alan alt problemlere ilişkin bulgu ve yorumlara sırasıyla yer verilmiştir. YDT İngilizce, kelime bilgisini, dilbilgisi, okuduğunu anlama becerisini (boşluk doldurma, cümle tamamlama, paragraf, karşılıklı konuşma anlamca en yakın cümleyi bulma verilen durumda söylenecek ifadeyi bulma parçada anlam bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma, İngilizce cümlelerin Türkçe karşılığını bulma Türkçe cümlelerin İngilizce karşılığını bulma) ölçmeye yönelik sorular olmak üzere alt kategorilerden oluşmaktadır. Bu nedenle bulguların sunumunda öncelikle her alt problemle ilişkili olarak bu alt kategorilere ait 2021 ve 2022 YDT İngilizce sorularından örnekler seçilerek ortaöğretim İngilizce öğretim programı tema ve kazanımlarıyla ilişkisi açıklanmıştır. Daha sonra 2021 ve 2022 YDT İngilizce tüm sorularının ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan tema ve kazanımlarıyla uyumu sınıf seviyelerine göre sırasıyla 9., 10., 11. ve 12. sınıflar olmak üzere sunulmuştur. Son olarak 2021-2022 yılları YDT İngilizce soruları yıllar bazında YBT'ne göre incelenerek ait oldukları bilgi (yatay boyut) ve bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) belirlenerek sunulmuştur.

4.1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt problemini “2021-2022 YDT İngilizce soruları ortaöğretim İngilizce öğretim programı temaları ile uyumu nasıldır?” sorusu oluşturmaktadır. Araştırmanın 1. alt problemini yanıtlayabilmek için 2021-2022 YDT İngilizcede yer alan sorular tek tek incelenerek ortaöğretim İngilizce öğretim programı 9.-12. sınıf temalarıyla ilişkilendirilmiştir. Bunlara ait örnekler ve açıklamaları Tablo 4.1 ve Tablo 4.2’de sunulmuştur. Daha sonra 2021-2022 YDT İngilizcede yer alan tüm soruların İngilizce ortaöğretim programı temaları ile uyumu sınıflar (9-12) bazında incelenerek sunulmuştur.

Tablo 4.1. 2021 YDT İngilizce sorularının ortaöğretim İngilizce öğretim programı tema uyumu örnekleri

Yıl	Soru no	Kategori	Tema
2021	5	Kelime	Soru serotonin hormonundan ve bu hormonun sağlık üzerindeki etkilerinden söz etmektedir. Serotonin hormonu eksikliğinin yol açtığı hem biyolojik hem de psikolojik sorunlara değinmektedir. Soru içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından 9. Sınıf Tema 8- Acil Durum ve Sağlık Sorunları ve 12. Sınıf Tema 5- Psikoloji temalarının bu soru ile ilgili olduğu tespit edilmiştir.
2021	11	Dilbilgisi	Bu soru, araştırmacıların, müziğin beyni aktif hale getirdiğine ve dopamin hormonu salgılanmasını tetikleyerek beyin üzerinde daha parlak fikirler oluşturma konusunda etkili olduğuna inandıklarından fakat uzmanların ise sessiz bir ortamda çalıştığımızda problem çözme becerilerinde daha iyi olduğumuzu söylediklerinden bahsetmektedir. Soru içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından 10. Sınıf Tema 6- İşe Yarar Taktikler, 11. Sınıf Tema 2- Hobiler ve Beceriler, 12. Sınıf Tema 1- Müzik ve 12. Sınıf Tema 5- Psikoloji temalarının bu soru ile ilgili olduğu belirlenmiştir.
2021	16-20	Boşluk doldurma	Parça 1869 yılında inşa edilmeye başlanan Brooklyn Köprüsü ve bu projede görev alan önemli isimlerle, proje yürütme esnasında karşılaşılan sağlık sorunlarını içermektedir. İnşaat sektörü ile ilgili terimlere de yer verilen parçada, tarihi bilgileri görmek mümkündür. Parça içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından 9. Sınıf Tema 5- İlham Veren İnsanlar, 10. Sınıf Tema 3- Efsanevi Kişiler, 11. Sınıf Tema 2- Hobiler ve Beceriler, 11. Sınıf Tema 3- Zor Zamanlar, 11. Sınıf Tema 4- Ne Hayat Ama! ve 11. Sınıf Tema 6-Sırlarını Paylaş temalarının bu soru ile ilgili olduğu tespit edilmiştir.
2021	22	Cümle Tamamlama	Bu soru, çoğu antik toplumun krallar tarafından yönetilirken Yunan şehir devletlerinin yüzyıllar boyunca erkek vatandaşlardan oluşan kurullar tarafından yönetildiğini ifade etmektedir. Soru içerik bakımından değerlendirildiğinde, antik toplumların sosyal yaşam ve yönetim biçimlerine yönelik bilgiler içerdiği ve ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından, 9. Sınıf Tema 1- Yurtdışında Okumak, 9. Sınıf Tema 6- Birleştiren Kültürler, 10. Sınıf Tema 4- Gelenekler, 11. Sınıf Tema 3- Zor Zamanlar, 11. Sınıf Tema 6-Sırlarını Paylaş, 11. Sınıf Tema 10- Değerler ve Normlar ve 12. Sınıf Tema 10- Örfler temalarının bu soru ile ilgili olduğu belirlenmiştir.
2021	32-34	Paragraf	Okuma parçası, Sosyal medya, aile ve sosyal bağlar ilişkisini, toplumsal değerleri ve normları, insan doğasını, duygularını ve sosyal ilişkilerini anlatmaktadır. Sosyal medyanın insan izolasyonu ve yalnızlığı üzerine etkilerine ve psikolojik sonuçlarına değinmekte, sosyal yalnızlık seviyeleri ile ilgili çıkarımlarda bulunmaktadır. Parça içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından 9. Sınıf Tema 10- Televizyon ve Sosyal Medya, 11. Sınıf Tema 10- Değerler ve Normlar ve 12. Sınıf Tema 5- Psikoloji temalarının bu soru ile ilgili olduğu tespit edilmiştir.
2021	44	Karşılıklı Konuşma	Bu soru, doğal afetler ve hayvan davranışları arasındaki ilişki üzerine kurulan bir karşılıklı konuşmadan oluşmaktadır. Soru içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından 9. Sınıf Tema 4- Tabiatta İnsan temasının bu soru ile ilgili olduğu belirlenmiştir.
2021	51	Anlamca en yakın cümleyi bulma	Soru 17.yy.dan önce gazlarla ilgili ciddi bir bilimsel çalışmanın olmadığı, gazların sadece hava olarak düşünüldüğü bilgisini vermektedir. Soru içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından, 10. Sınıf Tema 4- Gelenekler, 11. Sınıf Tema 3- Zor Zamanlar ve 12. Sınıf Tema 10- Örfler temalarının bu soru ile ilgili olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.1. 2021 YDT İngilizce sorularının ortaöğretim İngilizce öğretim programı tema uyumu örnekleri (devamı)

2021	54	Verilen durumda söylenecek ifadeyi bulma	Bu soru, sosyal, günlük ve toplumsal yaşamın etik kurallarını ve normları, insanların davranışlarını ve duygularını ve bunlara verilen psikolojik ve ahlaki tepkileri ele almaktadır. Soru içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından, 9. Sınıf Tema 2- Muhitim, 10. Sınıf Tema 6- İşe Yarar Taktikler ve 11. Sınıf Tema 10- Değerler ve Normlar temalarının bu soru ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir.
2021	61	Parçada anlam bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma	Bu parça, teknolojinin modern dünyanın en güçlü bileşeni olduğundan, teknoloji olmasaydı 20.yy.daki pek çok başarının mümkün olmayacağından bahsetmektedir. 20. yy. teknolojik gelişmelerinin sonucundaki deneyimlere değinerek seyahat, eğitim, gıda, ulaşım, inşaat, astronomi ve uzay, iletişim ve alışveriş gibi alanlarda teknolojinin etkisi üzerinde durmaktadır. Parça içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından, 10. Sınıf Tema 4- Gelenekler, 10. Sınıf Tema 5- Yolculuk, 10. Sınıf Tema 6- Yiyecekler ve Festivaller, 10. Sınıf Tema 8- Dijital Çağ, 10. Sınıf Tema 10- Alışveriş, 11. Sınıf Tema 3- Zor Zamanlar, 11. Sınıf Tema 6- Sırlarını Paylaş ve 12. Sınıf Tema 9- Teknoloji temalarının bu soru ile ilgili olduğu belirlenmiştir.
2021	69	Çeviri (İngilizce cümlenin Türkçe karşılığını bulma)	Bu soru, havada bulunan yüksek orandaki nitrojenin, Dünya'nın oluşumu esnasındaki volkanik patlamaların bir sonucu olduğu bilgisini vermektedir. Soru içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından, 9. Sınıf Tema 4- Tabiatta İnsan temasının bu soru ile ilgili olduğu belirlenmiştir.
2021	71	Çeviri (Türkçe cümlenin İngilizce karşılığını bulma)	Bu soru, kalabalık şehirlerde yeşil alanların azlığı sorununa değinmekte ve çevre mühendislerinin yenilikçi çözümler üretmesinin beklendiğini ifade etmektedir. Soru içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından herhangi birinin bu soru ile ilgili olmadığı tespit edilmiştir.
2021	78	Parçada anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulma	Bu parça, insan sağlığının ve Tıp alanının tarihsel gelişimi, bitkinin sağlık alanında kullanımı, hazır gıda sektörü ve beslenme alanı ile ilgili bilgiler vermektedir. Parça içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından, 9. Sınıf Tema 8- Acil Durum ve Sağlık Sorunları, 10. Sınıf Tema 4- Gelenekler, 10. Sınıf Tema 7- Yiyecekler ve Festivaller, 11. Sınıf Tema 3- Zor Zamanlar, 11. Sınıf Tema 6- Sırlarını Paylaş ve 12. Sınıf Tema 10- Örfler temaları ile uyumlu olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.2. 2022 YDT İngilizce sorularının ortaöğretim İngilizce öğretim programı tema uyumu örnekleri

Yıl	Soru no	Kategori	Tema
2022	4	Kelime	Bu soru, gebelik döneminde çoğu kadının karşı karşıya kaldığı nefes darlığı sorununa değinerek aynı zamanda merkezi sinir sistemi üzerinde etkili olan progesteron hormonunun bu sorunun artış nedeni olduğunu belirtmektedir. Biyoloji alanına yönelik olduğu ve sağlık sorunlarıyla ilgili terimlere yer verdiği, gebe kadınların tecrübelerine değindiği görülmektedir. Soru içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından, 9. Sınıf Tema 8- Acil Durum ve Sağlık Sorunları ve 11. Sınıf Tema 3- Zor Zamanlar temalarının bu soru ile uyumlu olduğu tespit edilmiştir.
2022	15	Dilbilgisi	Atina, Meksika, Paris ve Madrid gibi belirli şehirlerdeki liderlerin çevre kirliliği kaygılarıyla 2025 yılından itibaren dizel araçların kullanımını yasaklayacaklarını duyurdukları bilgisini vermektedir. Soru içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından, 9. Sınıf Tema 1- Yurt Dışında Okumak, 10. Sınıf Tema 2- Planlar, 12. Sınıf Tema 4- Çok Yakında ve 12. Sınıf Tema 8- Yenilenebilir Enerji temalarının bu soru ile uyumlu olduğu belirlenmiştir.
2022	16-20	Boşluk Doldurma	Bu parça, Dünya'nın en tanınan havacılarından Amelia Earhart'ın Atlantik Okyanusu üzerinden uçan ilk kadın pilot olduğundan bahsetmektedir. Pilotun hayatı hakkında bilgi verirken aynı zamanda döneme ait sosyal yaşam ve örflerle, geçmiş deneyimlerle ilgili bilgiler vermektedir. Parça içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından, 9. Sınıf Tema 1- Yurtdışında Okumak, 9. Sınıf Tema 5- İlham Veren İnsanlar, 10. Sınıf Tema 3- Efsanevi Kişiler, 10. Sınıf Tema 4- Gelenekler, 11. Sınıf Tema 2- Hobiler ve Beceriler, 11. Sınıf Tema 3- Zor Zamanlar, 11. Sınıf Tema 4- Ne Hayat Ama!, 11. Sınıf Tema 6- Sırlarını Paylaş, 11. Sınıf Tema 10- Değerler ve Normlar ve 12. Sınıf Tema 10- Örfler temalarının bu soru ile uyumlu olduğu görülmüştür.
2022	22	Cümle tamamlama	Birleşik Devletlerde yer alan Büyük Göller'e seyahat etmenin öylesi geniş bir alanda, görülecek ve yapılacak çok fazla şey olması nedeniyle ciddi bir planlama gerektirdiği bilgisini vermektedir. Soru içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından, 9. Sınıf Tema 1- Yurtdışında Okumak, 9. Sınıf Tema 6- Birleşiren Kültürler, 10. Sınıf Tema 2- Planlar, 10. Sınıf Tema 5- Yolculuk ve 10. Sınıf Tema 6- İşe Yarar Taktikler temalarının bu soru ile uyumlu olduğu görülmüştür.
2022	41-43	Okuma parçası	Bu parça, Prediyabetin oluşumu, teşhisi ve süreçleri üzerine bilgiler vermekte, alan uzmanlarının görüşleri ve hastalığın tarihsel gelişimi, hastaların deneyimleri, genetik faktörler, hastalığı önlemeye yönelik beslenme ve spor tavsiyelerine yer vermektedir. Parça içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından, 9. Sınıf Tema 8- Acil Durum ve Sağlık Sorunları, 10. Sınıf Tema 2- Planlar, 10. Sınıf Tema 6- İşe Yarar Taktikler, 10. Sınıf Tema 7- Yiyecekler ve Festivaller, 11. Sınıf Tema 3- Zor Zamanlar ve 11. Sınıf Tema 6- Sırlarını Paylaş temalarının bu sorular ile ilgili olduğu belirlenmiştir.
2022	44	Karşılıklı konuşma	Bebek bakıcısı arayan bir anne ile arkadaşı arasında geçen bir karşılıklı konuşmadan oluşmakta, arkadaşının tecrübelerinden ve geçmiş yaşantılarından yola çıkarak verdiği tavsiyeleri içermektedir. Soru içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından, 10. Sınıf Tema 2- Planlar, 10. Sınıf Tema 4- Gelenekler, 10. Sınıf Tema 6- İşe Yarar Taktikler, 11. Sınıf Tema 2- Hobiler ve Beceriler, 11. Sınıf Tema 3- Zor Zamanlar, 11. Sınıf Tema 6- Sırlarını Paylaş ve 12. Sınıf Tema 5- Psikoloji temalarının bu soru ile ilgili olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.2. 2022 YDT İngilizce sorularının ortaöğretim İngilizce öğretim programı tema uyumu örnekleri (devamı)

2022	51	Anlamca en yakın cümleyi bulma	Bu soru, ulusal gelirden sağlık hizmetlerine daha büyük pay ayrılmadığı takdirde, sağlık hizmetlerindeki kısıtlılığın daha da kötüye gideceği bilgisini vermektedir. Soru içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından, 9. Sınıf Tema 8- Acil Durum ve Sağlık Sorunları, 10. Sınıf Tema 2- Planlar, 10. Sınıf Tema 6- İşe Yarar Taktikler ve 12. Sınıf Tema 4- Çok Yakında temalarının bu soru ile ilgili olduğu belirlenmiştir.
2022	54	Verilen durumda söylenecek ifadeyi bulma	Ayı, kurt ve yılan gibi vahşi hayvanların yaygın olduğu bilinen bir bölgede doğa yürüyüşü yapmayı planlayan bir arkadaşını, olası tehditlere ve tehlikelere karşı uyarmak isteyen bir kişinin bu durumda söyleyeceği ifadeyi buldurmayı amaçlamaktadır. Soru içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından, 10. Sınıf Tema 2- Planlar, 10. Sınıf Tema 5- Yolculuk, 10. Sınıf Tema 6- İşe Yarar Taktikler, 11. Sınıf Tema 2- Hobiler ve Beceriler ve 11. Sınıf Tema 8- Sporlar temalarının bu soru ile ilgili olduğu görülmüştür.
2022	59	Parçada anlam bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma	Bu parça, konvektif bulutlardan gök gürültülü fırtına oluşması için pek çok koşulun gerekli olduğu bilgisini verirken bu oluşumun aşamalarını meteorolojik terimlerle ifade etmekte, doğa olayları ve hava durumları hakkında bilgilere yer vermektedir. Parça içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından, 9. Sınıf Tema 4- Tabiatta İnsan temasının bu soru ile ilgili olduğu belirlenmiştir.
2022	69	Çeviri (İngilizce cümlenin Türkçe karşılığının bulma)	Antik Mısırlıların hayvanlarla simgelenen ve her birinin özel güçlere sahip olduğuna inandığı yüzlerce tanrıya taptığı bilgisini vermektedir. Soru içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından, 9. Sınıf Tema 1- Yurtdışında Okumak, 10. Sınıf Tema 4- Gelenekler, 11. Sınıf Tema 3- Zor Zamanlar, 11. Sınıf Tema 6- Sırlarını Paylaş, 11. Sınıf Tema 10- Değerler ve Normlar ve 12. Sınıf Tema 10- Örfler temalarının bu soru ile ilgili olduğu tespit edilmiştir
2022	71	Çeviri (Türkçe cümlenin İngilizce karşılığının bulma)	Bu soru, Doğal afetlerden biri olan depremin oluşum süreci ve seyri hakkında bilgi vermektedir. Soru içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından, 9. Sınıf Tema 4- Tabiatta İnsan, 10. Sınıf Tema 2- Planlar, 10. Sınıf Tema 6- İşe Yarar Taktikler ve 12. Sınıf Tema 4- Çok Yakında temalarının bu soru ile ilgili olduğu tespit edilmiştir.
2022	77	Parçada Anlam Bütünlüğünü Bozan Cümleyi Bulma	Örümceklerin bir alt türü olan zıplayan örümcek ile ilgili bilgiler içermekte, özellikle bu türe ait anatomik ve biyolojik özelliklere yer vermektedir. Parça içerik bakımından değerlendirildiğinde, ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9.-12. sınıf temalarından, herhangi birinin bu soru ile ilgili olmadığı görülmüştür.

Tablo 4.3. 2021-2022 YDT İngilizce soruları ile 9. sınıf İngilizce ortaöğretim programı temalarının uyumu

Temalar	Soru numarası		Soru Sayısı		Yüzde	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
1 Yurtdışında Okumak	2, 15, 22, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 59, 65, 66, 67, 73	6, 7, 9, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 29, 30, 31, 47, 48, 60, 61, 65, 66, 69	17	21	%21,25	%26,25
2 Muhitim	54, 66	Bu temayla uyumlu bir soru bulunmamıştır.	2	0	%2,50	%0
3 Filmler	46	Bu temayla uyumlu bir soru bulunmamıştır.	1	0	%1,25	%0
4 Tabiatta İnsan	6, 7, 27, 28, 44, 59, 62, 67, 69, 72, 80	14, 59, 71	11	3	%13,75	%3,75
5 İlham Veren İnsanlar	1, 16, 17, 18, 19, 20, 77, 79	16, 17, 18, 19, 20, 29, 30, 31, 61	8	9	%10	%11,25
6 Birleştiren Kültürler	15, 22, 29, 30, 31, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 59, 65, 66	6, 9, 22, 29, 30, 31, 47, 48, 60, 66	14	10	%17,50	%12,50
7 Dünya Mirası	Bu temayla uyumlu bir soru bulunmamıştır.	47, 49	0	2	%0	%2,50
8 Acil Durum ve Sağlık Sorunları	3, 5, 9, 12, 25, 26, 56, 60, 63, 78	35, 36, 37, 41, 42, 43, 45, 51, 53, 70, 74	10	11	%12,50	%13,75
9 Davetler ve Kutlamalar	Bu temayla uyumlu bir soru bulunmamıştır.	47, 55	0	2	%0	%2,50
10 Televizyon ve Sosyal Medya	10, 32, 33, 34	46, 60	4	2	%5	%2,50

Tablo 4.3 incelendiğinde 9. sınıf İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 10 temadan 2021 YDT’de “Dünya Mirası” ve “Davetler ve Kutlamalar” teması ile ilgili sorunun olmadığı ancak 2022 YDT’de bu temalarla ilgili soruların yer aldığı görülmektedir. 2022 YDT’de “Muhitim” ve “Filmler” temaları ile ilişkili soru olmadığı ancak 2021 YDT’de bu temayla ilişkili soruların yer aldığı belirlenmiştir. 2021 ve 2022 YDT’de en az soru bu temalarla ilişkilidir. 2021 ve 2022 YDT’de en çok sorunun ilişkili olduğu temaların ise “Yurtdışında Okumak” ve “Birleştiren Kültürler” teması olduğu belirlenmiştir. Soruların bazıları, aynı anda birden çok 9. sınıf temasıyla ilişkilendirilmiştir.

Tablo 4.4. 2021-2022 YDT İngilizce sorularının 10. sınıf İngilizce ortaöğretim programı temalarının uyumu

Temalar	Soru numarası		Soru Sayısı		Yüzde	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Okul Yaşamı	45, 55, 56	55	3	1	%3,75	%1,25
Planlar	45, 46, 47, 48, 57, 65, 76,	7, 15, 22, 23, 25, 26, 27, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 48, 51, 52, 54, 55, 56, 58, 60, 71, 72	7	28	%8,75	%35
Efsanevi Kişiler	1, 2, 16, 17, 18, 19, 20, 35, 36, 37, 77, 79	16, 17, 18, 19, 20, 29, 30, 31, 61	12	9	%15	%11,25
Gelenekler	2, 22, 23, 25, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 51, 59, 60, 61, 63, 65, 68, 70, 77, 78	6, 16, 17, 18, 19, 20, 24, 29, 30, 31, 44, 47, 49, 50, 60, 61, 63, 64, 65, 67, 69	23	21	%28,75	%26,25
Yolculuk	47, 61, 62	22, 52, 54	3	3	%3,75	%3,75
İşe Yarar Taktikler	3, 11, 25, 41, 42, 43, 45, 46, 54, 55, 58, 60, 63, 75, 76	7, 11, 22, 23, 25, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 48, 51, 54, 55, 57, 58, 70, 71, 72, 80	15	27	%18,75	%33,75
Yiyecekler ve Festivaller	10, 47, 61, 78	23, 25, 41, 42, 43, 47, 50, 76	4	8	%5	%10
Dijital Çağ	25, 61, 76	46, 52, 58, 60, 76	3	5	%3,75	%6,25
Modern Erkek ve Kadın Kahramanlar	1	Bu temayla uyumlu bir soru bulunmamıştır.	1	0	%1,25	%0
Alışveriş	10, 13, 23, 29, 30, 31, 38, 39, 40, 57, 61,	46, 55, 56, 58, 60, 76	11	6	%13,75	%7,50

Tablo 4.4'e göre, 2021 YDT İngilizce sorularının 10. sınıf İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 10 temanın tümü ile 2022 YDT İngilizce sorularında ise "Modern Erkek ve Kadın Kahramanlar" dışında kalan 9 tema ile ilişkili olduğu görülmektedir. 2021 ve 2022 YDT İngilizce soruları birlikte incelendiğinde en çok yoklanan temaların "gelenekler", "işe yarar taktikler" ve "planlar" temaları olduğu, az yoklanan temaların ise "modern erkek ve kadınlar", "okul yaşamı" ve "yolculuk" temaları olduğu belirlenmiştir. Soruların bazıları, aynı anda birden çok 10. sınıf temasıyla ilişkilendirilmiştir.

Tablo 4.5. 2021-2022 YDT İngilizce sorularının 11. sınıf İngilizce ortaöğretim programı temalarının uyumu

Temalar	Soru numarası		Soru Sayısı		Yüzde	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Geleceğin Meslekleri	Bu temayla uyumlu bir soru bulunamamıştır.	55	0	1	%0	%0
Hobiler ve Beceriler	8, 11, 16, 17, 18, 19, 20, 29, 30, 31, 38, 39, 40, 47, 49, 58, 60, 76, 79,	7, 15, 22, 23, 25, 26, 27, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 48, 51, 52, 54, 55, 56, 58, 60, 71, 72	19	28	%23,75	%25
Zor Zamanlar	2, 12, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 26, 29, 30, 31, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 51, 59, 60, 61, 63, 65, 68, 70, 77, 78, 79	16, 17, 18, 19, 20, 29, 30, 31, 61	32	9	%40	%42,50
Ne Hayat Ama!	1, 2, 16, 17, 18, 19, 20, 29, 30, 31, 77, 79	6, 16, 17, 18, 19, 20, 24, 29, 30, 31, 44, 47, 49, 50, 60, 61, 63, 64, 65, 67, 69	12	21	%15	%11,25
Geçmişe Dönüş	2	22, 52, 54	1	3	%1,25	%0
Sırlarını Paylaş	2, 6, 12, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 26, 29, 30, 31, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 59, 60, 61, 63, 65, 68, 70, 77, 78, 79	7, 11, 22, 23, 25, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 48, 51, 54, 55, 57, 58, 70, 71, 72, 80	32	27	%40	%20
Türkiye'ye İlişkin Gerçekler	66	23, 25, 41, 42, 43, 47, 50, 76	1	8	%1,25	%20
Sporlar	60, 75	46, 52, 58, 60, 76	2	5	%2,50	%8,75
Dostlarım	2	Bu Temayla Uyumlu Bir Soru bulunamamıştır.	1	0	%1,25	%0
Değerler ve Normlar	10, 22, 23, 32, 33, 34, 54, 58, 65, 68, 77	46, 55, 56, 58, 60, 76	11	6	%13,75	%25

Tablo 4.5'e göre, 2021 ve 2022 YDT İngilizce sorularının 11. sınıf İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 10 temadan 9'u ile ilişkili olduğu ancak 2021 YDT'de "Geleceğin meslekleri" ve 2022 YDT'de "dostlarım" temasına ilişkin herhangi bir soru sorulmadığı görülmektedir. 2021 ve 2022 YDT'de en çok sorulan temanın "Sırlarını Paylaş" teması olduğu görülmektedir. Bu temaları, "hobiler ve beceriler", "ne hayat ama" ve "zor zamanlar" temaları izlemektedir. En az yoklanan temaların ise "geleceğin meslekleri", "dostlarım" ve "geçmişe dönüş" temaları olduğu belirlenmiştir. Soruların bazıları, aynı anda birden çok 11. sınıf temasıyla ilişkilendirilmiştir.

Tablo 4.6. 2021-2022 YDT İngilizce sorularının 12. sınıf İngilizce ortaöğretim programı temalarının uyumu

Temalar	Soru numarası		Soru Sayısı		Yüzde	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Müzik	11, 77, 79	Bu temayla uyumlu bir soru bulunamamıştır.	3	0	%3,75	%0
Dostluk	63	Bu temayla uyumlu bir soru bulunamamıştır.	1	0	%1,25	%0
İnsan Hakları	Bu temayla uyumlu bir soru bulunamamıştır.	48, 58	0	2	%0	%2,50
Çok Yakında	47, 48, 76	15, 26, 51, 52, 56, 71	3	6	%3,75	%7,50
Psikoloji	5, 11, 32, 33, 34, 47, 55, 56, 58, 60	15, 25, 28, 38, 39, 40, 44, 45, 46, 53, 56, 57, 72, 77	10	14	%12,50	%17,50
İyilik	Bu temayla uyumlu bir soru bulunamamıştır.	Bu temayla uyumlu bir soru bulunamamıştır.	0	0	%0	%0
Yeni Hikayeler	Bu temayla uyumlu bir soru bulunamamıştır.	Bu temayla uyumlu bir soru bulunamamıştır.	0	0	%0	%0
Yenilenebilir Enerji	21	15, 46, 62	1	3	%1,25	%3,75
Teknoloji	26, 57, 61, 76	46, 52, 58, 60	4	4	%5	%5
Örfler	22, 23, 26, 35, 36, 37, 41, 42, 43, 51, 59, 63, 68, 70, 77, 78	6, 6, 17, 18, 19, 20, 24, 29, 30, 31, 47, 50, 60, 61, 63, 64, 65, 66, 69, 76	16	20	%20	%25

Tablo 4.6 incelendiğinde 2021 YDT İngilizce sorularının 12. sınıf İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 10 temadan 7’si ile ilişkili olduğu ancak “insan hakları”, “iyilik” ve “yeni hikayeler” temasına ilişkin herhangi bir soru sorulmadığı görülmektedir. 2022 YDT ise 10 temanın 6’sı ile ilgili olarak soru sorulduğu ancak “müzik”, “dostluk”, “iyilik” ve “yeni hikayeler” temalarına ilişkin hiçbir soru sorulmadığı görülmektedir. Diğer sınıflarda yıllar bazında bir temada soru sorulmadığında diğer yıl o temada sorunun yer aldığı belirtilmiştir. Ancak 12. sınıflarda hem 2021 hem de 2022 YDT İngilizcede “iyilik” ve “yeni hikayeler” temalarına ilişkin soru sorulmamıştır. 2021 ve 2022 YDT’ de en çok sorulan temanın “Örfler” ve “psikoloji” teması olduğu görülmektedir. Soruların bazıları, aynı anda birden çok 12. sınıf temasıyla ilişkilendirilmiştir.

4.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt problemini “2021-2022 YDT İngilizce soruları, İngilizce dersi ortaöğretim programı kazanımları ile uyumu nasıldır?” sorusu oluşturmaktadır. Araştırmanın 2. alt problemini yanıtlayabilmek için 2021-2022 YDT İngilizcede yer alan sorular tek tek incelenerek ortaöğretim İngilizce öğretim programı 9-12. sınıf kazanımlarıyla ilişkilendirilmiştir. Bunlara ait örnekler ve açıklamaları Tablo 4.7 ve

Tablo 4.8’de sunulmuştur. Daha sonra 2021-2022 YDT İngilizcede yer alan tüm soruların İngilizce ortaöğretim programı kazanımları ile ilişkisi sınıflar (9-12) bazında incelenerek sunulmuştur.

Tablo 4.7. 2021 YDT İngilizce sorularının ortaöğretim İngilizce öğretim programı kazanım uyumu örnekleri

Yıl	Soru no	Kategori	Kazanım
2021	4	Kelime	Bu soru, Coğrafya'nın resmi olarak Dünya yüzeyini, nüfusunu ve yakın zamanda da çevresine yönelik çalışmaları kapsayan bir akademik alan olduğunu açıklamaktadır. Soruda boşluğa gelmesi gereken fiilin belirlenebilmesi için kelime bilgisi gerektirmektedir. Ancak bu soruda, İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından herhangi birinin yoklanmadığı tespit edilmiştir.
2021	14	Dilbilgisi	İnsanların iştmesinin, bir yarasanın ya da bir köpeğin iştmesi kadar hassas olmadığından fakat insanların daha geniş bir ses yelpazesine sahip olduğundan bahsetmektedir. Boşluğa gelmesi gereken bağlacın belirlenebilmesi için öncelikle ikileme bağlaçlarından as/as bağlacının bilinmesi ve bağlamdan çıkarım yapılarak cümlenin anlamlı bir bütün olarak tamamlanması için bağlaçların kullanım kurallarına da hakim olunması beklenmektedir. Dolayısıyla bu soruda, İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından, E9.5.R2''Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir'' ve E10.6.R2''Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir'' kazanımlarının yoklandığı tespit edilmiştir.
2021	16-20	Boşluk Doldurma	Bu parça, 1869 yılında inşa edilmeye başlanan Brooklyn Köprüsü ve bu projede görev alan önemli isimlerle, proje yürütme esnasında karşılaşılan sağlık sorunlarını içermektedir. İnşaat sektörü ile ilgili terimlere de yer verilen parçada, tarihi bilgileri görmek mümkündür. 16. ve 17. sorular kelime bilgisini ve dilbilgisini (edat) yoklamaktadır. Bu soruları yanıtlayabilmek için kelimelerin anlamlarının bilinmeli ve boşluktan önce verilen fiilin gerektirdiği edat belirlenmelidir. 18. ve 19. sorular, bağlaç ve çatı bilgisi gerektirmektedir. Bu soruların yanıtlanabilmesi için, bağlamdan hareketle içeriğe uygun bağlacın belirlenmesi beklenmektedir. Hem bağlaçların anlamlarının hem de kullanımının bilinmesi gereklidir. Çatı bilgisi olmadan öğrencinin etken ya da edilgen yapıyı belirlemesi de mümkün değildir. İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından, E9.5.R1''Belirli bilgiler için bir metni tarayabilir'' ve E9.6.R1''Dünyadaki bazı ünlü şehirleri anlatan kısa metinleri belirli bilgiler için tarayabilir'' kazanımlarının 16.-20. soruların her birinde yoklandığı tespit edilmiştir. E9.5.R2''Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir'' ve E10.2.R2 ''Çıkarım yapmak için bir metni gözden geçirebilir'' kazanımlarının hem 18. hem de 20. sorularda yoklandığı görülmektedir. E10.6.R2''Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir'' kazanımlarının 18., 19. ve 20. sorularda yoklanan ortak kazanımlar olduğu belirlenmiştir.
2021	24	Cümle tamamlama	''Uzun kuyruklu ördeklerin dalgaların altında balık arayışına kalkıştıklarında'' cümlesinin devamı olabilecek cümleyi buldurmayı amaçlamaktadır. Cümlenin anlamlı bir bütün haline gelebilmesi ancak içeriğin anlaşılması ve bağlamdan çıkarım yapılmasıyla mümkün olduğundan, bu soruda İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından, E9.5.R2''Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir'' ve E10.6.R2''Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir'' kazanımlarının yoklandığı tespit edilmiştir.
2021	5	Kelime	2. Dünya Savaşı, insanlık tarihindeki açık ara en ölümcül ve en yıkıcı felaket olduğunu, neredeyse 6 yıl boyunca Avrupa'da devam ettiğini ve milyonlarca sivilin ölümüyle sonuçlandığını belirtmektedir. Soruda boşluğa gelmesi gereken fiilin belirlenebilmesi için kelime bilgisi gerektirmektedir ancak bu soruda, İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından herhangi birinin yoklanmadığı tespit edilmiştir

Tablo 4.7. 2021 YDT İngilizce sorularının ortaöğretim İngilizce öğretim programı kazanım uyumu örnekleri (devamı)

2021	16-20	Boşluk doldurma	<p>Dünya'nın en tanınan havacılarından Amelia Earhart'ın Atlantik Okyanusu üzerinden uçan ilk kadın pilot olduğundan bahsetmektedir. Pilotun hayatı hakkında bilgi verirken aynı zamanda döneme ait sosyal yaşam ve örflerle, geçmiş deneyimlerle ilgili bilgiler vermektedir.</p> <p>16. ve 17. sorular bağlaç bilgisi gerektirmektedir. Bu soruların yanıtlanabilmesi için, bağlamdan hareketle içeriğe uygun bağlacın belirlenmesi beklenmektedir. Hem bağlaçların anlamlarının hem de kullanımının bilinmesi gereklidir. 18. ve 19. sorular, dilbilgisini (edat) ve kelime bilgisini yoklamaktadır. Bu soruları yanıtlayabilmek için boşluktan önce verilen fiilin gerektirdiği edat belirlenmeli ve kelimelerin anlamları bilinmelidir. 20. soruda, fiil çekimlerini ve kipleri bilmeden öğrencinin doğru yanıtı bulması mümkün değildir.</p> <p>İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımları incelendiğinde, 16. ve 17. sorularda yoklanan kazanımların, E9.5.R1''Belirli bilgiler için bir metni tarayabilir'', E9.5.R2''Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir'', E9.6.R.1''Dünyadaki bazı ünlü şehirleri anlatan kısa metinleri belirli bilgiler için tarayabilir'', E10.2.R2''Çıkarım yapmak için bir metni gözden geçirebilir.'' ve E10.6.R2''Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir.'' kazanımları olduğu belirlenmiştir.</p> <p>18., 19. ve 20. sorularda ise E9.5.R1''Belirli bilgiler için bir metni tarayabilir'', E9.5.R2''Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir'' kazanımlarının yoklandığı görülmüştür. Bunlara ek olarak 20. Soruda yoklanan bir diğer kazanımın ise E10.6.R2''Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir.'' kazanımı olduğu belirlenmiştir.</p>
2021	41-43	Okuma parçası	<p>Bu okuma parçası, insanların varlığını sürdürmesine yardımcı olması açısından hayvanları gözlemleme becerisinin tarihsel ve sosyal gelişimini anlatmaktadır. Kuzey Amerika Yerlileri'nin avlanmak için bizon davranışlarını gözlemleme ve derinlemesine yorumlama becerilerinden, doğal yaşamla alakalı halkbiliminin bilime aktarılmasına sağladıkları katkılardan, 2013 yılında Amerikan bilim insanlarının kocakarı hikayelerini test etmek için yaptıkları bilimsel çalışmalardan bahsetmektedir.</p> <p>41. soruda, parçada hayvanları gözlemleme ile ilgili olarak vurgulanan bilginin bulunması beklenmektedir. 42. soruda, hayvan davranışlarını gözlemleme konusunda paragraftan anlaşılabilir olan bilginin tespit edilmesi istenmektedir. 43. soruda ise Amerikan bilim insanlarının yürüttüğü çalışmaya göre ulaşılabilir bilgi istenmektedir.</p> <p>İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından, E10.9.R2''Yazarın amacını belirlemek için bir metni yorumlayabilir'' kazanımının yalnızca 41. soruda yoklandığı belirlenmiştir. 41.,42. Ve 43. soruların her birinde ortak olarak yoklanan kazanımların ise E9.1.R2 ''Meslekler/milliyetler/ülkeler hakkında basit bir metinde belirli bilgileri bulabilir'', E9.5.R1''Belirli bilgiler için bir metni tarayabilir'', E9.5.R2''Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir'', E9.9.R1''Bir metinde yardımcı fikirleri bulabilir'', E10.2.R2''Çıkarım yapmak için bir metni gözden geçirebilir, E10.3.R2''Metinde verilen geçmiş olaylarla ilgili soruları cevaplayabilir'', E10.4.R1''Dünya çapında geçmişteki insanların sosyal, eğitimsel ve teknolojik yaşamları hakkında verilen kısa metinlerle ilgili soruları cevaplayabilir'', E10.4.R2''Yazılı bir metinde, geçmişteki ve 21. yüzyıldaki insanların yaşam tarzları ve gelenekleri arasındaki farkları tespit edebilir'', E10.6.R2''Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir'', E11.3.R1''İnsanların geçmişteki alışkanlıkları ve deneyimleri ile ilgili bir metinle ilgili soruları cevaplayabilir'', E11.6.R1''Bir metinde yer alan geçmişteki olaylara ilişkin çıkarım yapabilir'', E11.10.R1''Değerlerin toplumlar üzerindeki etkileriyle ilgili bir metindeki ana fikir ile yardımcı fikirleri birbirinden ayırabilir'' ve E12.5.R2''Bir gerçek hayat metninde verilen belirli bilgileri tanımlayabilir'' kazanımlarının yoklandığı tespit edilmiştir.</p>
2021	46	Karşılıklı konuşma	<p>Sinemaya gitmek isteyen iki arkadaş arasında geçen bir karşılıklı konuşmadan oluşmaktadır. Vizyondaki filmler hakkında yorum yaptıkları ve gün içerisinde sinemaya gitmek üzere plan yapabilecekleri konusunda bir içerik sunmaktadır. Diyaloğu tamamlayabilmek için öncelikle bağlamlardan hareketle içeriğe uygun ve anlam bütünlüğünü sağlayabilecek cümlenin tespit edilmesi gerekmektedir. Bu bakımdan değerlendirildiğinde, İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından, E9.5.R2''Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir'', E10.6.R2''Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir'' ve E12.1.R2'' Bir okuma metninde insanların müzik hakkındaki fikirlerinden müzik tercihlerini çıkarabilir'' kazanımlarının bu soruda yoklandığı tespit edilmiştir.</p>

Tablo 4.7. 2021 YDT İngilizce sorularının ortaöğretim İngilizce öğretim programı kazanım uyumu örnekleri (devamı)

2021	49	Anlamca en yakın cümleyi bulma	Bu soru, memelilerin sıcak kanlı hayvanlar olmasından dolayı çevrelerindeki hava sıcaklığının önemi olmaksızın vücut ısılarını yaklaşık olarak aynı ısıda tutabildiklerini ifade etmektedir. Anlamca en yakın cümle sorularını yanıtlamak için öncelikle içeriği anlayabilmek için kelime bilgisi, yapı ve kurallara hakimiyet gerektiren dilbilgisi gereklidir. Bağlamlardan hareketle eş anlamlı kelimelerin, aynı anlama gelebilecek bağlaçların ve benzer yapıdaki fiil çekimlerinin seçilmesi mümkündür. Dolayısıyla bu soruda, İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından, E9.5.R2''Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir'' ve E10.6.R2''Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir'' kazanımlarının yoklandığı tespit edilmiştir.
2021	58	Verilen durumda söylenecek ifadeyi bulma	Son zamanlarda resim yapmaya başlayan bir arkadaşının yetenekli olmamasına rağmen aşırı özgüvenli olduğu ve resimlerinden birini sana göstererek fikrini sorduğu bir durumda onunla alay ederek verdiği cevabı buldurmayı amaçlamaktadır. Verilen durumda söylenebilecek ifadeyi bulabilmek için bütünden hareketle bağlamsal ipuçlarından faydalanarak içerik ve durumla uyumlu bir çıkarım yapılmalıdır. Özellikle durumda verilen 'so you say making fun of her' ifadesi, sorunun doğru yanıtını bulabilmek için kesinlikle anlaşılması gereken bir cümledir. Cümlede 'alay ederek şöyle söylüyorsun' ipucu ile şıklardaki alaycı ifadeyi bulabilmek mümkündür. Bu nedenle, İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından, E9.5.R1''Belirli bilgiler için bir metni tarayabilir'', E9.5.R2''Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir'', E10.2.R2''Çıkarım yapmak için bir metni gözden geçirebilir'', E10.6.R2''Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir'', E11.5.R1'' Bir metni, dilek, pişmanlık ve gerçek olmayan geçmiş (hayali geçmiş zaman) ifadelerini ayırt etmek için analiz edebilir'' ve E12.5.R2'' Bir gerçek hayat metninde verilen belirli bilgileri tanımlayabilir'' kazanımlarının bu soruda yoklandığı tespit edilmiştir
2021	61	Parçada anlam bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma	Modern dünyanın en güçlü bileşeni olan teknoloji olmadan 20.yy.daki pek çok başarının mümkün olmayacağından bahsedilen bu parçada, 20.yy. teknolojik gelişmelerin seyahat, eğitim, gıda, ulaşım, inşaat, astronomi ve uzay, iletişim ve alışveriş gibi alanlardaki etkisi üzerinde durulmaktadır. Bağlamlardan hareketle ve ipuçlarından yola çıkarak anlam ve içerik bütünlüğünü sağlayabilecek cümlelerin bulunması beklenmektedir. Bu bakımdan değerlendirildiğinde, İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından, E9.5.R1''Belirli bilgiler için bir metni tarayabilir'', E9.5.R2''Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir'', E9.9.R1''Bir metinde yardımcı fikirleri bulabilir'', E10.2.R2''Çıkarım yapmak için bir metni gözden geçirebilir'', E10.3.R2''Metinde verilen geçmiş olaylarla ilgili soruları cevaplayabilir'', E10.4.R1''Dünya çapında geçmişteki insanların sosyal, eğitimsel ve teknolojik yaşamları hakkında verilen kısa metinlerle ilgili soruları cevaplayabilir'', E10.4.R2''Yazılı bir metinde, geçmişteki ve 21. yüzyıldaki insanların yaşam tarzları ve gelenekleri arasındaki farkları tespit edebilir'', E10.6.R2''Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir'', E10.8.R1''Teknolojinin evrimi hakkında bir metni belirli bir bilgi için tarayabilir'', E11.2.R1''Bir metindeki geçmiş zamandaki yeteneklerle ilgili cümle ve ifadeleri tespit edebilir'' ve E11.3.R1''İnsanların geçmişteki alışkanlıkları ve deneyimleri ile ilgili bir metinle ilgili soruları cevaplayabilir'', E11.6.R1''Bir metinde yer alan geçmişteki olaylara ilişkin çıkarım yapabilir'', E11.10.R1''Değerlerin toplumlar üzerindeki etkileriyle ilgili bir metindeki ana fikir ile yardımcı fikirleri birbirinden ayırabilir'' ve E12.5.R2''Bir gerçek hayat metninde verilen belirli bilgileri tanımlayabilir'' kazanımlarının bu soruda yoklandığı tespit edilmiştir.
2021	66	Çeviri (İngilizce cümlelerin Türkçe karşılığını bulma)	Avrupa ile Asya arasındaki köprü olarak İstanbul'un, çoğunlukla farklı fikirlerin ve kültürlerin bir buluşma noktası, Türkiye'nin tamamının bir sembolü olarak tanımlandığını ifade etmektedir. Çeviri sorularının yanıtlanabilmesi için hem hedef dilde hem de anadilde dilbilgisi becerisi ve kelime bilgisi gerekmektedir. Özellikle kullanılan bağlaçlar ve cümle yapıları ile kelime karşılıklarının tespiti bağlamlardan yola çıkarak ve gerekli ipuçlarını da kullanarak yapılabilir. İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından, bu soruda yoklandığı belirlenen kazanımlar, E9.5.R2''Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir'' ve E10.6.R2''Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir'' kazanımlarıdır.

Tablo 4.7. 2021 YDT İngilizce sorularının ortaöğretim İngilizce öğretim programı kazanım uyumu örnekleri (devamı)

2021	74	Çeviri (Türkçe cümlelerin İngilizce karşılığını bulma)	Bu soru, nerede olursa olsunlar, böceklerin dayanıklılığı ve beslenme esnekliğinin onları ekolojik değişimin eşsiz tanıkları yaptığı ifade etmektedir. Çeviri sorularının yanıtlanabilmesi için hem hedef dilde hem de anadilde dilbilgisi becerisi ve kelime bilgisi gerekmektedir. Özellikle kullanılan bağlaçlar ve cümle yapıları ile kelime karşılıklarının tespiti bağlamlardan yola çıkarak ve gerekli ipuçlarını da kullanarak yapılabilir. Bu soruda, İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından, E9.5.R2''Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir'' ve E10.6.R2''Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir'' kazanımlarının yoklandığı tespit edilmiştir.
2021	77	Parçada Anlam Bütünlüğün ü Bozan Cümleyi Bulma	Al-Farabi'nin eserlerinin ilgili olduğu diğer felsefeciler, Neoplatonizm fikrini temsil eden eserleri ve görüşleri ile ilgili bilgiler içermektedir. Parça, felsefe üzerine bilgiler sıralarken Farabi'nin önde gelen müzik alimlerinden olduğu bilgisini veren cümle, parça bütünlüğünü bozan cümledir. Parçadaki içeriğe uygun olmayan cümlenin tespit edilebilmesi için öncelikle içeriği oluşturan kelimelerin anlamlarının bilinmesi, parçanın bütünlüyle kavranabilmesi, ipuçlarından yola çıkılması ve bağlamlardan hareket edilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla bu soruda, İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından, E9.5.R1''Belirli bilgiler için bir metni tarayabilir'', E9.5.R2''Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir'', E9.9.R1''Bir metinde yardımcı fikirleri bulabilir'', E10.2.R2''Çıkarım yapmak için bir metni gözden geçirebilir'' ve E10.6.R2''Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir'' kazanımlarının yoklandığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.8. 2022 YDT İngilizce sorularının ortaöğretim İngilizce öğretim programı kazanım uyumu örnekleri

2022	5	Kelime	Bu soru, 2. Dünya Savaşı, insanlık tarihindeki açık ara en ölümcül ve en yıkıcı felaket olduğunu, neredeyse 6 yıl boyunca Avrupa'da devam ettiğini ve milyonlarca sivilin ölümüyle sonuçlandığını belirtmektedir. Soruda boşluğa gelmesi gereken fiilin belirlenebilmesi için kelime bilgisi gerektirmektedir ancak bu soruda, İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından herhangi birinin yoklanmadığı tespit edilmiştir.
2022	13	Dilbilgisi	Bu soru, kimsenin kesin olarak bilmese de çoğu bilim insanının, uyku sırasında beyin bilgileri işlediğini, depoladığını ve anılar oluşturduğunu düşündüğünden bahsetmektedir. Boşluğa gelmesi gereken yanıtın belirlenebilmesi için öncelikle belgisiz zamirler konusunun bilinmesi ve bağlamdan çıkarım yapılarak cümlenin anlamlı bir bütün olarak tamamlanması için uygun zamir kullanımının tespit edilmesi beklenmektedir. Yapıca olumlu anlamca olumsuz kullanım gerektiren no one zamiri ile sayılabilen ve çoğul isimlerle kullanılabilen most belirtecini bilmeyen birinin bu soruyu yanıtlaması mümkün değildir. Dolayısıyla yukarıda bahsedilen ipuçları ve kullanım kurallarından hareketle doğru yanıtın bulunması mümkün olacaktır. Bu soruda İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından, E9.5.R2''Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir'' ve E10.6.R2''Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir'' kazanımlarının yoklandığı tespit edilmiştir.
2022	16-20	Boşluk doldurma	Bu parça, Dünya'nın en tanınan havacılarından Amelia Earhart'ın Atlantik Okyanusu üzerinden uçan ilk kadın pilot olduğundan bahsetmektedir. Pilotun hayatı hakkında bilgi verirken aynı zamanda döneme ait sosyal yaşam ve örflerle, geçmiş deneyimlerle ilgili bilgiler vermektedir. 16. ve 17. sorular bağlaç bilgisi gerektirmektedir. Bu soruların yanıtlanabilmesi için, bağlamdan hareketle içeriğe uygun bağlacın belirlenmesi beklenmektedir. Hem bağlaçların anlamlarının hem de kullanımının bilinmesi gereklidir. 18. ve 19. sorular, dilbilgisini (edat) ve kelime bilgisini yoklamaktadır. Bu soruları yanıtlayabilmek için boşluktan önce verilen fiilin gerektirdiği edat belirlenmeli ve kelimelerin anlamları bilinmelidir. 20. soruda, fiil çekimlerini ve kipleri bilmeden öğrencinin doğru yanıt bulması mümkün değildir. İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımları incelendiğinde, 16. ve 17. sorularda yoklanan kazanımların, E9.5.R1''Belirli bilgiler için bir metni tarayabilir'', E9.5.R2''Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir'', E9.6.R1''Dünyadaki bazı ünlü şehirleri anlatan kısa metinleri belirli bilgiler için tarayabilir'', E10.2.R2''Çıkarım yapmak için bir metni gözden geçirebilir.'' ve E10.6.R2''Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir.'' kazanımları olduğu belirlenmiştir. 18., 19. ve 20. sorularda ise E9.5.R1''Belirli bilgiler için bir metni tarayabilir'', E9.5.R2''Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir'' kazanımlarının yoklandığı görülmüştür. Bunlara ek olarak 20. Soruda yoklanan bir diğer kazanımın ise E10.6.R2''Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir.'' kazanımı olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.8. 2022 YDT İngilizce sorularının ortaöğretim İngilizce öğretim programı kazanım uyumu örnekleri (devamı)

2022	22	Cümle tamamlama	Bu soru, Birleşik Devletler'deki Büyük Göller'i ziyaret etmenin, görecek ve yapacak çok fazla şey olduğundan ciddi planlama gerektirdiğini belirtmektedir. Cümlelerin anlamlı bir bütün haline gelebilmesi ancak içeriğin anlaşılması ve bağlamdan çıkarım yapılmasıyla mümkün olacaktır, bu soruda İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından, E9.5.R2''Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir'' ve E10.6.R2''Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir'' kazanımlarının yoklandığı tespit edilmiştir.
2022	32-34	Paragraf	En gelişmiş omurgalı hayvanlar olarak memelilerin, aşırıya kaçan doğa koşullarının olduğu çöller ya da buzullar dahil olmak üzere tüm dünyaya başarılı bir şekilde yayılması bilgisiyyle başlamaktadır. Onların yaşam koşullarına, anatomik, fizyolojik ve biyolojik özelliklerine yönelik bilgiler de vermektedir. Sürüngenlerin anatomik, fizyolojik ve biyolojik yapılarıyla kıyaslamalar yaparak beslenmelerine ve metabolizmalarına da değinmektedir. 32. soruda, memelilerle ilgili olarak verilen bilgilerden doğru olanın bulunması istenmektedir. 33. soruda, parçaya göre memelilerin biyolojisiyle ilgili olarak doğru olan yanıtın bulunması beklenmektedir. 34. soru, parçanın neyle ilgili olduğunu sormaktadır. Bu paragrafla ilgili soruların yanıtlanabilmesi için bağlamlardan hareketle ve ipuçlarından faydalanarak çıkarım yapılması gereklidir. 32., 33. ve 34. sorularda, İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından, E9.5.R1.''Belirli bilgiler için bir metni tarayabilir'', E9.5.R2.''Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir'', E9.6.R1.''Dünyadaki bazı ünlü şehirleri anlatan kısa metinleri belirli bilgiler için tarayabilir'', E9.9.R1.''Bir metinde yardımcı fikirleri bulabilir'', E10.2.R2.''Çıkarım yapmak için bir metni gözden geçirebilir'', E10.3.R2.''Metinde verilen geçmiş olaylarla ilgili soruları cevaplayabilir'', E10.6.R2.''Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir'', E11.3.R1.''İnsanların geçmişteki alışkanlıkları ve deneyimleri ile ilgili bir metinle ilgili soruları cevaplayabilir'', E11.6.R1.''Bir metinde yer alan geçmişteki olaylara ilişkin çıkarım yapabilir'' ve E12.5.R2.''Bir gerçek hayat metninde verilen belirli bilgileri tanımlayabilir'' kazanımlarının yoklandığı tespit edilmiştir. Bunlara ek olarak, 34. soruda E10.4.R1.''Dünya çapında geçmişteki insanların sosyal, eğitimsel ve teknolojik yaşamları hakkında verilen kısa metinlerle ilgili soruları cevaplayabilir'' kazanımının da yoklandığı görülmektedir.
2022	47	Karşılıklı Konuşma	Bu soru, Mısır Piramitleri'ne bakarak Mısırlıların yaşam ve ölüm hakkındaki yaklaşımları üzerine iki arkadaş arasında geçen bir karşılıklı konuşmadan oluşmaktadır. Diyalogu tamamlayabilmek için öncelikle bağlamlardan hareketle içeriğe uygun ve anlam bütünlüğünü sağlayabilecek cümlelerin tespit edilmesi gerekmektedir. Bu bakımdan değerlendirildiğinde, İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından, E9.5.R2''Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir'', E10.6.R2''Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir'' ve E12.1.R2'' Bir okuma metninde insanların müzik hakkındaki fikirlerinden müzik tercihlerini çıkarabilir'' kazanımlarının bu soruda yoklandığı tespit edilmiştir.
2022	50	Anlamca en yakın cümleyi bulma	Beslenmemizi şekillendirmede kültürün rolüne ek olarak kendi öğrenme deneyimlerimizin de beslenmemize dahil edeceğimiz yiyecekleri belirlediğine değinmektedir. Anlamca en yakın cümle sorularını yanıtlamak için öncelikle içeriği anlayabilmek için kelime bilgisi, yapı ve kurallara hakimiyet gerektiren dilbilgisi gereklidir. Bağlamlardan hareketle eş anlamlı kelimelerin, aynı anlama gelebilecek bağlaçların ve benzer yapıdaki fiil çekimlerinin seçilmesi mümkündür. Bu soruda, İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından, E9.5.R2''Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir'' ve E10.6.R2''Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir'' kazanımlarının yoklandığı tespit edilmiştir.
2022	57	Verilen durumda söylenecek ifadeyi bulma	Bu soru, işverenin bir çalışanın sürekli işe geç gelmesi ve defalarca uyarılmasına rağmen hala bunu sürdürmesi durumunu anlatarak çalışanı işten çıkarmaya karar veren işverenin bu durumda söyleyeceği ifadeyi buldurmayı amaçlamaktadır. Verilen durumda söylenebilecek ifadeyi bulabilmek için bütünden hareketle bağlamsal ipuçlarından faydalanarak içerik ve durumla uyumlu bir çıkarım yapılmalıdır. Bu nedenle, İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından, E9.5.R1''Belirli bilgiler için bir metni tarayabilir'', E9.5.R2''Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir'', E10.2.R2''Çıkarım yapmak için bir metni gözden geçirebilir'', E10.6.R2''Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir'' ve E12.5.R2'' Bir gerçek hayat metninde verilen belirli bilgileri tanımlayabilir'' kazanımlarının bu soruda yoklandığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.8. 2022 YDT İngilizce sorularının ortaöğretim İngilizce öğretim programı kazanım uyumu örnekleri (devamı)

2022	60	Parçada anlam bütünlüğün ü sağlayan cümleyi bulma	Kullandığımız bir cep telefonunun, sürdürdüğümüz bir aracın ya da izlediğimiz bir televizyonun Kore’de yapılmış olma ihtimalinden bahsederek Dünya’ya yüksek teknolojiler kazandıran Kore’nin, Asya’nın “kaplan” ekonomilerinden biri olduğu bilgisıyla devam etmektedir. Bağlamlardan hareketle ve ipuçlarından yola çıkarak anlam ve içerik bütünlüğünü sağlayabilecek cümlenin bulunması beklenmektedir. Bu bakımdan değerlendirildiğinde, İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından, E9.5.R1”Belirli bilgiler için bir metni tarayabilir”, E9.5.R2”Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir” ve E10.6.R2”Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir”, E10.8.R1”Teknolojinin evrimi hakkında bir metni belirli bir bilgi için tarayabilir” kazanımlarının bu soruda yoklandığı tespit edilmiştir.
2022	64	Çeviri (İngilizce cümlenin Türkçe karşılığını bulma)	Bu soru, Paleoantropolojik kanıtların yaklaşık 45.000 yıl önce ortaya çıkmış olabileceğini gösterse de dövmeciliğin ne kadar eski olduğunu kesin olarak bilemeyeceğimizi ifade etmektedir. Çeviri sorularının yanıtlanabilmesi için hem hedef dilde hem de anadilde dilbilgisi becerisi ve kelime bilgisi gerekmektedir. Özellikle kullanılan bağlaçlar ve cümle yapıları ile kelime karşılıklarının tespiti bağlamlardan yola çıkarak ve gerekli ipuçlarını da kullanarak yapılabilir. İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından, bu soruda yoklandığı belirlenen kazanımlar, E9.5.R2”Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir” ve E10.6.R2”Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir” kazanımlarıdır.
2022	74	Türkçe Cümlenin İngilizce Karşılığını Bulma	Tip 1 diyabet hastalığının, vücut yanlılıkla pankreastaki insülin hormonunu üreten hücreleri yok ettiğinde ortaya çıktığına dair bilgi içermektedir. Çeviri sorularının yanıtlanabilmesi için hem hedef dilde hem de anadilde dilbilgisi becerisi ve kelime bilgisi gerekmektedir. Özellikle kullanılan bağlaçlar ve cümle yapıları ile kelime karşılıklarının tespiti bağlamlardan yola çıkarak ve gerekli ipuçlarını da kullanarak yapılabilir. İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından, bu soruda yoklandığı belirlenen kazanımlar, E9.5.R2”Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir” ve E10.6.R2”Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir” kazanımlarıdır.
2022	78	Parçada anlam bütünlüğün ü bozan cümleyi bulma	Bu parça, renklerle ilgili kelimelerin çevirisini yaparken iki farklı şekilde ortaya çıkan sorundan bahsetmektedir. Bu sorunlardan ilkinin, rengin betimsel veya gerçek bir anlamda kullanıldığı durumda, ikincisinin ise rengin tamamen mecazi bir anlamda kullanıldığı durumda ortaya çıkmasından bahsederek çözüm yollarına değinmektedir. Parça bütünlüğünü bozan cümle, rengin aslında tüm dillerde mecaz anlam yaratmada en yaygın olarak kullanılan faktör olduğunu belirten cümledir. Parçadaki içeriğe uygun olmayan cümlenin tespit edilebilmesi için öncelikle içeriği oluşturan kelimelerin anlamlarının bilinmesi, parçanın bütünüyle kavranabilmesi, ipuçlarından yola çıkılması ve bağlamlardan hareket edilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla bu soruda, İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan 9.-12. sınıf kazanımlarından, E9.5.R1”Belirli bilgiler için bir metni tarayabilir”, E9.5.R2”Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir”, E9.9.R1”Bir metinde yardımcı fikirleri bulabilir”, E10.2.R2”Çıkarım yapmak için bir metni gözden geçirebilir” ve E10.6.R2”Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir” kazanımlarının yoklandığı tespit edilmiştir.

2021 ve 2022 YDT İngilizce sorularının İngilizce dersi ortaöğretim programı 9. sınıf kazanımları ile ilişkilerine ait bulgular Tablo 4.9’da verilmiştir.

Tablo 4.9. 2021-2022 YDT İngilizce sorularının 9. sınıf İngilizce ortaöğretim programı kazanımlarının uyumu

Kazanımlar	Soru Numaraları		Sayısı		Yüzde	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Kartpostallar, tebrik kartları ve e-postalar gibi basit metinlerdeki tanıdık isimleri, kelimeleri ve çok temel kalıpları tanıyabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır.	0	0	%0	%0

Tablo 4.9. 2021-2022 YDT İngilizce sorularının 9. sınıf İngilizce ortaöğretim programı kazanımlarının uyumu (devamı)

Meslekler/milliyetler/ülkeler hakkında basit bir metinde belirli bilgileri bulabilir.	35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 59	16,17,18,19,20	9	5	%11,25	%6,25
Mahallesi/şehri vb. hakkında belirli bilgi için basit bir metni okuyabilir.	54	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır.	1	0	%1,25	%0
İzleyeceği filme karar vermek için bloglardaki film incelemelerini tarayabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır.	0	0	%0	%0
Filmlerle ilgili bir metnin ana fikrini bulabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır.	0	0	%0	%0
Doğal olayların etkileri hakkında kısa gazete makaleleri gibi basit bir yazılı materyalde belirli bilgileri tanımlayabilir.	35, 36, 37, 38, 59, 62	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır.	6	0	%7,50	%0
Farklı/olağandışı yetenekler bulmak için insanlarla ilgili okuma parçalarını tarayabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır.	0	0	%0	%0
Belirli bilgiler için bir metni tarayabilir.	16, 17, 18, 19, 20, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 76, 77, 78, 79, 80	16, 17, 18, 19, 20, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 62, 63, 76, 77, 78, 79, 80	33	27	%41,25	%33,75
Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir.	64,65,66,67,68,69,70,71, 72,73,74,75	64,65,66,67,68,69,70,71, 72,73,74,75	12	12	%15	%15
Dünyadaki bazı ünlü şehirleri anlatan kısa metinleri belirli bilgiler için tarayabilir.	16, 17, 18, 19, 20, 29, 30, 31, 35, 36, 37, 38, 39,40	16, 17, 18, 19, 20, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 41	14	12	%17,50	%15
Kültürlerarası farklılıklar ile ilgili bilgilendirici metinlerin ana fikirlerine ulaşabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır.	0	0	%0	%0
Dünya mirası ile ilgili bir metin hakkında soru sorabilir ve soruları cevaplayabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır.	47	0	1	%0	%1,25

Tablo 4.9. 2021-2022 YDT İngilizce sorularının 9. sınıf İngilizce ortaöğretim programı kazanımlarının uyumu (devamı)

Kısa bir hikayede olayları yeniden sıralayabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır.	0	0	%0	%0
Son zamanlarda meydana gelen sağlık sorunları/acil durumlar hakkında bir metnin ana fikrini bulabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır.	41, 42	0	2	%0	%2,50
Bir metinde yardımcı fikirleri bulabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır.	0	0	%0	%0
Kısa ve basit metinleri gözden geçirerek sosyal medya ile ilgili çıkarım yapabilir.	32, 33	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır.	2	0	%2,50	%0

Tablo 4.9 incelendiğinde, 7 kazanımın 2021 YDT İngilizce sorularında yoklandığı ancak 9 kazanımın hiçbir soruda yoklanmadığı tespit edilmiştir. 33 soruyla (%41,25) ‘‘Belirli bilgiler için bir metni tarayabilir’’ kazanımının sorularda en çok yoklanan kazanım olduğu görülmektedir. Bu kazanımı, 14 soruyla (%17,50) ‘‘Dünyadaki bazı ünlü şehirleri anlatan kısa metinleri belirli bilgiler için tarayabilir.’’ ve ‘‘12 soruyla (%15) ‘‘Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir.’’ kazanımları izlemektedir. 9 soruyla (%11,25) ‘‘Meslekler/milliyetler/ülkeler hakkında basit bir metinde belirli bilgileri bulabilir.’’ ve 6 soruyla (%7,50) ‘‘Doğal olayların etkileri hakkında kısa gazete makaleleri gibi basit bir yazılı materyalde belirli bilgileri tanımlayabilir.’’ kazanımlarının en az yoklanan kazanımlar olduğu belirlenmiştir. Bu kazanımlar dışında, geriye kalan 9 kazanımın, 2021 YDT İngilizcede yoklandığı hiçbir soru olmadığı görülmektedir.

2022 YDT İngilizce sorularında 6 kazanımın yoklandığı ancak 10 kazanımın hiçbir soruda yoklanmadığı tespit edilmiştir. 27 soruyla (%33,75) ‘‘Belirli bilgiler için bir metni tarayabilir’’ kazanımının sorularda en çok yoklanan kazanım olduğu görülmektedir. Bu kazanımı, 12’şer soruyla (%15) ‘‘Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir.’’ Ve ‘‘Dünyadaki bazı ünlü şehirleri anlatan kısa metinleri belirli bilgiler için tarayabilir.’’ kazanımları izlemektedir. ‘‘Dünya mirası ile ilgili bir metin hakkında soru sorabilir ve soruları cevaplayabilir’’ kazanımı 1 soruyla (%1,25) en az yoklanan kazanımken, bu kazanımı 2 soruyla (%2,50) ‘‘Son zamanlarda meydana gelen sağlık sorunları/acil durumlar hakkında bir metnin ana fikrini bulabilir.’’ kazanımı izlemektedir. Bu kazanımlar dışında, geriye kalan 10 kazanımın, 2022 YDT İngilizce’de

yoklandığı hiçbir soru olmadığı görülmektedir. Bazı sorularda, aynı anda birden fazla kazanımın yoklandığı belirlenmiştir.

2021 ve 2022 YDT İngilizce sorularının İngilizce dersi ortaöğretim programı 10. sınıf kazanımları ile ilişkilerine ait bulgular Tablo 4.10'da verilmiştir.

Tablo 4.10. 2021-2022 YDT İngilizce sorularının 10. sınıf İngilizce ortaöğretim programı kazanımlarının uyumu

Kazanımlar	Soru Numaraları		Sayısı		Yüzde	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Günlük yaşamla ilgili bir metni görsel sembollerle diyagramlaştırabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Bir metinde insanların gelecek planları ve düzenlemeleri hakkında belirli bilgileri tespit edebilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Çıkarım yapmak için bir metni gözden geçirebilir.	18, 20, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 76, 78, 79, 80	16, 17, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 76, 77, 78, 79, 80	30	31	%37,5	%38,75
Zaman çizelgelerini, olaylar ve tarihlerle doldurmak için kısa bir hikaye tarayabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Metinde verilen geçmiş olaylarla ilgili soruları cevaplayabilir.	30, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 59, 61	29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 41, 42	13	12	%16,25	%15
Dünya çapında geçmişteki insanların sosyal, eğitimsel ve teknolojik yaşamları hakkında verilen kısa metinlerle ilgili soruları cevaplayabilir.	32, 33, 35, 36, 37, 41, 42, 43, 61	29, 30, 31, 34	9	4	%11,25	%5
Yazılı bir metinde, geçmişteki ve 21. yüzyıldaki insanların yaşam tarzları ve gelenekleri arasındaki farkları tespit edebilir.	32, 33, 41, 42, 43, 61	30, 31	6	2	%7,50	%2,50
Bir rota çizmek için yazılı yönergeleri kullanabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Metindeki farklı tatil türlerini sınıflandırabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Bir metindeki tavsiye, kural ve düzenlemeleri tespit edebilir.	54, 60, 63, 76	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	3	0	%3,75	%0

Tablo 4.10. 2021-2022 YDT İngilizce sorularının 10. sınıf İngilizce ortaöğretim programı kazanımlarının uyumu (devamı)

Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir.	11, 12, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80	11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80	65	67	%81,25	%83,75
Dünyadaki çeşitli mutfakları sınıflandırmak için bir metni inceleyebilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Dünyanın her yerindeki farklı festivallerle ilgili bir metni diyagrama dönüştürebilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Teknolojinin evrimi hakkında bir metni belirli bir bilgi için tarayabilir.	61	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	1	0	%1,25	%0
Çıkarıma ulaşmak için yazılı bir metinde sosyal medyanın etkilerini değerlendirebilir.	32, 33	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	2	0	%2,5	%0
Bağlamsal ipuçlarını kullanarak, modern erkek ve kadın kahramanlar hakkında bir metinden tanıdık olmayan kelimelerin anlamını tahmin edebilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Yazarın amacını belirlemek için bir metni yorumlayabilir.	31, 34, 41	30	3	1	%3,75	%1,25
Farklı kültürlerde giyim ile ilgili bir metnin kavrama sorularını cevaplayabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0

İngilizce dersi ortaöğretim programında, 10. sınıf seviyesinde 10 temaya ve bu temalara odaklı 18 kazanıma yer verildiği görülmektedir. Her temaya odaklı kazanım sayısı farklılık göstermektedir. Örneğin Tema 1 ve 10'da 1'er kazanıma yer verilirken Tema 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve 9'da 2'şer kazanıma yer verilmiştir.

Tablo 4.10 incelendiğinde, 9 kazanımın 2021 YDT İngilizce sorularında yoklandığı ancak 9 kazanımın hiçbir soruda yoklanmadığı tespit edilmiştir. 65 soruyla (%81,25) "Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir." kazanımının sorularda en çok yoklanan kazanım olduğu ve bu kazanımı 30

soruyla (%37,50) ‘‘Çıkarım yapmak için bir metni gözden geçirebilir.’’ kazanımının izlediği görülmektedir. En çok yoklanan bu iki kazanımı, 13 soruyla (%16,25) ‘‘Metinde verilen geçmiş olaylarla ilgili soruları cevaplayabilir.’’, 9 soruyla (%11,25) ‘‘Dünya çapında geçmişteki insanların sosyal, eğitimsel ve teknolojik yaşamları hakkında verilen kısa metinlerle ilgili soruları cevaplayabilir.’’, 6 soruyla (%7,50) ‘‘Yazılı bir metinde, geçmişteki ve 21. yüzyıldaki insanların yaşam tarzları ve gelenekleri arasındaki farkları tespit edebilir.’’ kazanımları takip etmektedir. 3’er soruyla (3,75) ‘‘Bir metindeki tavsiye, kural ve düzenlemeleri tespit edebilir.’’ ve. ‘‘Yazarın amacını belirlemek için bir metni yorumlayabilir.’’ kazanımlarının, 2 soruyla (%2,50) ‘‘Çıkarıma ulaşmak için yazılı bir metinde sosyal medyanın etkilerini değerlendirebilir.’’ ve 1 soruyla (%1,25) ‘‘Teknolojinin evrimi hakkında bir metni belirli bir bilgi için tarayabilir.’’ kazanımlarının en az yoklanan kazanımlar olduğu belirlenmiştir, bu kazanımlar dışında, geriye kalan 9 kazanımın, 2021 YDT İngilizce’de yoklandığı hiçbir soru olmadığı görülmektedir.

2022 YDT İngilizce sorularında 6 kazanımın yoklandığı ancak 12 kazanımın hiçbir soruda yoklanmadığı tespit edilmiştir. 67 soruyla (%83,75) ‘‘Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir.’’ kazanımının sorularda en çok yoklanan kazanım olduğu ve bu kazanımı 31 soruyla (%38,75) ‘‘Çıkarım yapmak için bir metni gözden geçirebilir.’’ kazanımının izlediği görülmektedir. En çok yoklanan bu iki kazanımı, 12 soruyla (%15) ‘‘Metinde verilen geçmiş olaylarla ilgili soruları cevaplayabilir.’’ kazanımı takip etmektedir. 4 soruyla (%5) ‘‘Dünya çapında geçmişteki insanların sosyal, eğitimsel ve teknolojik yaşamları hakkında verilen kısa metinlerle ilgili soruları cevaplayabilir.’’, 2 soruyla (%2,50) ‘‘Yazılı bir metinde, geçmişteki ve 21. yüzyıldaki insanların yaşam tarzları ve gelenekleri arasındaki farkları tespit edebilir.’’ ve 1 soruyla (%1,25) ‘‘Yazarın amacını belirlemek için bir metni yorumlayabilir.’’ kazanımlarının en az yoklanan kazanımlar olduğu belirlenmiştir. Bu kazanımlar dışında, geriye kalan 12 kazanımın, 2022 YDT İngilizce’de yoklandığı hiçbir soru olmadığı görülmektedir. Bazı sorularda, aynı anda birden fazla kazanımın yoklandığı belirlenmiştir.

2021 ve 2022 YDT İngilizce sorularının İngilizce dersi ortaöğretim programı 11. sınıf kazanımları ile ilişkilerine ait bulgular Tablo 4.11’de verilmiştir.

Tablo 4.11. 2021-2022 YDT İngilizce sorularının 11. sınıf İngilizce ortaöğretim programı kazanımlarının uyumu

Kazanımlar	Soru Numaraları		Sayısı		Yüzde	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Gazetelerden/web sitelerinden alınan farklı iş ilanlarını CV'lerle eşleştirmek için analiz edebilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
21. yüzyılın başarılı girişimcileri ile ilgili bir metnin ana fikrini bulabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Bir metindeki geçmiş zamandaki yeteneklerle ilgili cümle ve ifadeleri tespit edebilir.	61	16-17-18-19-20	1	5	%1,25	%6,25
İnsanların seçimleri hakkında bir metindeki bilgileri, başka sözcüklerle ifade edebilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	29, 30, 31, 35, 36, 38, 39, 41, 42	0	9	%0	%11,25
İnsanların geçmişteki alışkanlıkları ve deneyimleri ile ilgili bir metinle ilgili soruları cevaplayabilir.	30, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 60, 61	16,17,18,19,20,29 ,30,31	11	8	%13,75	%10
Bir kısa hikayeyi (konu, olay yeri/zamanı, önemli olay, karakterler vb.) özetlemek için analiz edebilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Düelloyu konu alan bir deneme yazısında, ana fikir, konu cümleleri, yardımcı fikir ve örnekleri belirleyebilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Ünlü/meşhur bir kişinin, mucitin, bilim insanının biyografisindeki olayları sıralayabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Bir metni, dilek, pişmanlık ve gerçek olmayan geçmiş (hayali geçmiş zaman) ifadelerini ayırt etmek için analiz edebilir.	58, 76	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	2	0	%2,5	%0
Bir metinde yer alan geçmişteki olaylara ilişkin çıkarım yapabilir.	31, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 59, 60, 61,	29,30,31	13	3	%16,25	%3,75
Türkiye'deki tarihi yerleri anlatan bir metinde belirli bilgileri bulabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Karışık verilen paragrafları yeniden sıralamak için farklı türlerde ekstrem sporları içeren bir metni analiz edebilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Kişisel bilgilerini öğrenmek için tanınmış kişiler hakkında çevrimiçi ve basılı gazete makalelerini tarayabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Değerlerin toplumlar üzerindeki etkileriyle ilgili bir metindeki ana fikir ile yardımcı fikirleri birbirinden ayırabilir.	41, 42, 43	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	3	0	%3,75	%0

İngilizce dersi ortaöğretim programında, 11. sınıf seviyesinde 10 temaya ve bu temalara odaklı 14 kazanıma yer verildiği görülmektedir. Her temaya odaklı kazanım

sayısı farklılık göstermektedir. Örneğin Tema 1 ve 2’de 2’şer kazanıma yer verilirken Tema 3’te 3, Tema 4, 5, 6, 7, 8, 9 ve 10’da 1’er kazanıma yer verilmiştir.

Tablo 4.11 incelendiğinde, 5 kazanımın 2021 YDT İngilizce sorularında yoklandığı ancak 9 kazanımın hiçbir soruda yoklanmadığı tespit edilmiştir. 13 soruyla (%16,25) “Bir metinde yer alan geçmişteki olaylara ilişkin çıkarım yapabilir” kazanımının sorularda en çok yoklanan kazanım olduğu ve bu kazanımı 11 soruyla (%13,75) “İnsanların geçmişteki alışkanlıkları ve deneyimleri ile ilgili bir metinle ilgili soruları cevaplayabilir.” kazanımı izlemektedir. “Değerlerin toplumlar üzerindeki etkileriyle ilgili bir metindeki ana fikir ile yardımcı fikirleri birbirinden ayırabilir.” kazanımının 3 soruyla (%3,75) ve “Bir metni, dilek, pişmanlık ve gerçek olmayan geçmiş (hayali geçmiş zaman) ifadelerini ayırt etmek için analiz edebilir.” kazanımının 2 soruyla (%2,50) en az yoklanan kazanımlar olduğu belirlenirken bu kazanımlar dışında geriye kalan 9 kazanımın 2021 YDT İngilizce’de yoklandığı hiçbir soru olmadığı görülmektedir. 9 soruyla (%11,25), “İnsanların seçimleri hakkında bir metindeki bilgileri, başka sözcüklerle ifade edebilir.”, 8 soruyla “İnsanların geçmişteki alışkanlıkları ve deneyimleri ile ilgili bir metinle ilgili soruları cevaplayabilir”, 5 soruyla “Bir metindeki geçmiş zamandaki yeteneklerle ilgili cümle ve ifadeleri tespit edebilir” ve 3 soruyla “Bir metinde yer alan geçmişteki olaylara ilişkin çıkarım yapabilir” kazanımlarının 2022 YDT İngilizce sorularında yoklandığı, geriye kalan 10 kazanımın hiçbir soruda yoklanmadığı görülmektedir. Bazı sorularda, aynı anda birden fazla kazanımın yoklandığı belirlenmiştir.

2021 ve 2022 YDT İngilizce sorularının İngilizce dersi ortaöğretim programı 12. sınıf kazanımları ile ilişkilerine ait bulgular Tablo 4.12’de verilmiştir.

Tablo 4.12. 2021-2022 YDT İngilizce sorularının 12. sınıf İngilizce ortaöğretim programı kazanımlarının uyumu

Kazanımlar	Soru Numaraları		Sayısı		Yüzde	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Bir okuma metninde insanların müzik hakkındaki fikirlerinden müzik tercihlerini çıkarabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
İlgili soruları yanıtlamak için anketleri/röportajları analiz edebilir.	44, 45, 48	44, 45, 46, 47, 48	3	5	%3,75	%6,25
Bir metinde yer alan kişilerin tasvirleriyle ilgili içeriklerden ilgisiz olanı bulabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Tartışmacı metinlerdeki ana çıkarımları belirleyebilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Bir metinde dünyadaki insan haklarına ilişkin iyi uygulamalar hakkında destekleyici fikirleri bulabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Paragrafları, doğru ifadeler/görsellerle (çocuk hakları/cinsiyet eşitliği/hayvan hakları/dezavantajlı insan hakları vb.) eşleştirebilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Sözlük ve jargonu ayırt etmek için siber suçlar ve haklarla ilgili bir metni (yüksek sesle) okuyabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Bir metinde siber oyunun karışık olarak verilmiş adımlarını yeniden sıralayabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Bir şiiri, tonlama yaparak yüksek sesle okuyabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Bir gerçek hayat metninde verilen belirli bilgileri tanımlayabilir.	30, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 76	29, 30, 31, 32, 33, 34, 38, 39, 54, 55, 56, 57, 58	22	13	%27,50	%16,25
Bir metni, bir yardım kuruluşu/vakfı hakkındaki belirli bilgiler için tarayabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Bir metindeki olayları anlatmak ve ifade etmek için kelimeleri listeleyebilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Bir gazete makalesindeki geçmiş olayları yeniden sıralayabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Yenilenebilir enerji ile ilgili bir okuma parçasını özetleyebilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Çevre sorunlarına çözümler bulmak için bir okuma parçasını analiz edebilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	38, 39	0	2	%0	%2,50

Tablo 4.12. 2021-2022 YDT İngilizce sorularının 12. sınıf İngilizce ortaöğretim programı kazanımlarının uyumu (devamı)

Teknoloji ile ilgili bir web sayfası hakkında yazılı sözlük ve jargonu tanımlayabilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Web siteleri, broşürler ve dergiler gibi günlük materyallerdeki bilgileri kategorize edebilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Tartışmacı metinlerdeki ana çıkarımları belirleyebilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0
Günlüklerde ve kişisel mektuplarda olayların, duyguların ve dileklerin tanımını organize edebilir.	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	Bu kazanımı yoklayan bir soru bulunamamıştır	0	0	%0	%0

İngilizce dersi ortaöğretim programında, 12. sınıf seviyesinde 10 temaya ve bu temalara odaklı 19 kazanıma yer verildiği görülmektedir. Her temaya odaklı kazanım sayısı farklılık göstermektedir. Örneğin; tema 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9 ve 10’da 2’şer kazanıma yer verilirken Tema 6’da 1 kazanıma yer verilmiştir.

Tablo 4.12 incelendiğinde, hem 2021’de 2 hem de 2022 YDT’de 3 kazanımın İngilizce sorularında yoklandığı tespit edilmiştir. YDT İngilizcede 2021’de 22 soruyla (%27,50) ve 2022’de 13 soruyla (%16,25) “‘Bir gerçek hayat metninde verilen belirli bilgileri tanımlayabilir.” kazanımının sorularda en çok yoklanan kazanım olduğu belirlenmiştir. 2021’de 3 soruyla (%3,75), 2022’de 5 soruyla “İlgili soruları yanıtlamak için anketleri/röportajları analiz edebilir.” kazanımının ise ikinci sırada yoklandığı görülmektedir. 2022 YDT İngilizcede 2021’den farklı olarak 2 soruyla (%2,50) “‘Çevre sorunlarına çözümler bulmak için bir okuma parçasını analiz edebilir.” kazanımı ise en az yoklanan kazanımdır. Bazı sorularda, aynı anda birden fazla kazanımın yoklandığı belirlenmiştir. 2021’de 17 kazanımın ve 2022’de 16 kazanımın hiçbir soruda yoklanmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, İngilizce dersi ortaöğretim programı 9.-12. sınıf kazanımlarıyla 2021 YDT sorularının uyumu incelendiğinde, 9. Sınıf kazanımlarından “Belirli bilgiler için bir metni tarayabilir” kazanımı (%41,25), 10. Sınıf kazanımlarından “Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir.” kazanımı (%81,25), 11. Sınıf kazanımlarından “Bir metinde yer alan geçmişteki olaylara ilişkin çıkarım yapabilir.” kazanımı (%16,25) ve 12. Sınıf kazanımlarından “Bir gerçek hayat metninde verilen belirli bilgileri tanımlayabilir.” kazanımları (%27,50), YDT 2021 İngilizce sorularında en çok yoklanan kazanımlar olarak değerlendirilmiştir.

İngilizce dersi ortaöğretim programı 9.-12. sınıf kazanımlarıyla 2022 YDT sorularının uyumu incelendiğinde, 9. sınıf kazanımlarından “Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir.” kazanımı (83,75), 10. sınıf kazanımlarından” Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir.” kazanımı (%82,50), 11. sınıf kazanımlarından “İnsanların seçimleri hakkında bir metindeki bilgileri, başka sözcüklerle ifade edebilir.” kazanımı (%11,25) ve 12. sınıf kazanımlarından “Bir gerçek hayat metninde verilen belirli bilgileri tanımlayabilir.” kazanımları (%16,25), YDT 2022 İngilizce sorularında en çok yoklanan kazanımlar olarak değerlendirilmiştir.

İngilizce dersi ortaöğretim programında verilen 9.-12. sınıf kazanımları incelendiğinde, kazanımlarının büyük ölçüde program temalarına odaklı olarak verildiği görülmüştür. Örneğin, 12. sınıf kazanımlarından “Bir okuma metninde insanların müzik hakkındaki fikirlerinden müzik tercihlerini çıkarabilir.” kazanımı 12. sınıf temalarından Tema 1 “Müzik” temasına odaklı olarak verilmiştir. Bu şekilde tema odaklı olarak verilen kazanımların çoğu soruda yoklanmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak bazı kazanımlar, temalara odaklı olarak sunulmamış olup daha genel ifadeler içermektedir. Örneğin 10. sınıf kazanımlarından “Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir.” kazanımı herhangi bir temaya odaklı değildir. Bu nedenle bu kazanımın daha fazla soruda yoklandığı görülmüştür. Bazı sorularda, aynı anda birden fazla kazanımın yoklandığı belirlenmiştir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt problemini “2021-2022 YDT İngilizce sorularının Yenilenmiş YBT’ye göre dağılımları nasıldır? sorusu oluşturmaktadır. Araştırmanın üçüncü alt problemini yanıtlayabilmek için 2021 ve 2022 YDT İngilizcede yer alan sorular tek tek incelenerek soruların YBT’ye göre hangi bilgi düzeyine ait oldukları (yatay boyut) ve hangi bilişsel süreç basamaklarında (dikey boyut) yer aldıkları belirlenmiştir. 2021 ve 2022 YDT İngilizce soruları soru tiplerine göre incelenmiştir. Her soru tipine ait örnek sorulara ilişkin olarak elde edilen bulgular, sırasıyla verilerek yorumlanmıştır.

Tablo 4.13. 2021 YDT örnek İngilizce sorularının YBT'ye göre dağılımı

Yıl	Soru no	Kategori	Örnek soru
2021	3	Kelime	<p>Dünya çapında hükümetlerin sivil toplumlarla birlikte önlenebilir başlıca küresel ölüm sebebi olan tütün salgınına karşı kararlı bir biçimde harekete geçmeyi sürdürmesi gerektiği bilgisini içermektedir.</p> <p>Bilgi düzeyi bakımından değerlendirildiğinde, ilgili sorunun içerik bakımından ayrıntı bilgi (sağlık alanı) olduğu için Olgusal Bilgi Düzeyi'nde olduğu görülmektedir.</p> <p>Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bilgi boyutunda belirtilen bilgileri anlama, açıklama, yorumlama ve bu bilgilerden çıkarım yapma gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı bu sorunun Anlama Basamağı'nda yer aldığı görülmüştür.</p> <p>Özetle, bir kelime sorusu olan 3. sorunun yer aldığı bilgi düzeyi ve bilişsel süreç basamağı, Olgusal Bilgi Düzeyi + Anlama Basamağı (A2) olarak tespit edilmiştir.</p>
2021	6	Dilbilgisi	<p>Bu soru, ilk yıldızların doğduğu anın, Kozmos'un evrimini hatırlatan en önemli dönüm noktalarından biri olduğunu ve Evren'in bizim için fark edilebildiği ışık çağının başlangıcını gösterdiğini ifade etmektedir. Bilgi düzeyi bakımından değerlendirildiğinde, ilgili sorunun iki farklı bilgi düzeyinde yer aldığı belirlenmiştir. Öncelikle, içerik bakımından Astronomi ve Uzay alanına yönelik terimlerin ve ifadelerin yer verildiği bu sorunun, Olgusal Bilgi Düzeyi'nde olduğu görülmektedir. Dil bilgisi sorularının yanıtlanabilmesi için bir alana özgü beceriler ve kurallar, teknik ve yöntemler ve ölçütler bilgisi gerekmektedir. Bu soruda, ilk yıldızların doğuşu ifadesinin bir geçmiş zaman (simple past tense) çekimi gerektirdiği, nesne ile başlayan bir cümlelerin edilgen (passive) yapı ile devam etmesi gerektiği çıkarımının yapılması da ancak dil bilgisi kurallarının ve tekniklerinin bilinmesi ile mümkündür. Bu nedenle bu sorunun aynı zamanda İşlemler Bilgisi düzeyinde olduğu görülmektedir.</p> <p>Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bilgi boyutunda belirtilen bilgileri anlama, açıklama, yorumlama ve bu bilgilerden çıkarım yapma gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı bu sorunun Anlama Basamağı'nda yer aldığı görülmüştür.</p> <p>Özetle, bir dil bilgisi sorusu olan 6. Sorunun yer aldığı bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları, Olgusal Bilgi Düzeyi + Anlama Basamağı (A2) ile İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı (C2) olarak tespit edilmiştir.</p>
2021	16-20	Boşluk Doldurma	<p>Bu parça, 1869 yılında inşa edilmeye başlanan Brooklyn Köprüsü ve bu projede görev alan önemli isimlerle, proje yürütme esnasında karşılaşılan sağlık sorunlarını içermektedir. İnşaat sektörü ile ilgili terimlere de yer verilen parçada, tarihi bilgileri görmek mümkündür. Bu nedenle bilgi düzeyi bakımından değerlendirildiğinde, ilgili sorunun içeriği nedeniyle Olgusal Bilgi Düzeyi'nde olduğu görülmektedir. 16. ve 17. Soruların yanıtlanabilmesi için kelime ve edat bilgisi gerekmektedir. 18. Ve 20. Sorular bağlaç bilgisini ölçmeye yönelik sorularken 19. soruda etken ve edilgen yapı bilgisi yoklanmaktadır. Dolayısıyla, parçayla ilgili soruların yanıtlanabilmesi dilbilgisi becerisi gerektirdiğinden bu parçanın aynı zamanda İşlemler Bilgisi Düzeyi'nde olduğu belirlenmiştir.</p> <p>Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bir bütünü oluşturan bilgileri ayrıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünüle ilişkilendirme gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı da bu sorunun Analiz Basamağı'nda yer aldığı görülmüştür.</p> <p>Özetle, boşluk doldurma sorusu olan 16.-20. soruların yer aldığı bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları Olgusal Bilgi Düzeyi + Analiz Basamağı (A4) ile İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı (C4) olarak tespit edilmiştir.</p>
2021	21	Cümle tamamlama	<p>Bu soru, Dünya'da kısıtlı bir tedariki olan Petrol'ün yenilenemeyen enerji kaynağı olarak adlandırıldığı çünkü bir defa yerinden çıkarıldığında yerine yenisinin gelmeyeceği bilgisini içermektedir.</p> <p>Bilgi düzeyi bakımından değerlendirildiğinde, ilgili sorunun iki farklı bilgi düzeyinde yer aldığı belirlenmiştir. Öncelikle, içerik bakımından maden alanı ve enerji kaynakları ile ilgili bilgilerin verildiği bu sorunun, Olgusal Bilgi Düzeyi'nde olduğu görülmektedir. Cümle tamamlama sorularının yanıtlanabilmesi için bir alana özgü beceriler ve kurallar, teknik ve yöntemler ve ölçütler bilgisi gerekmektedir. Bu soruda, petrol ile ilgili genel geçer (bilimsel) bilgilerin verildiği geniş zaman (simple present tense) yapısının kullanıldığı ve sebep sonuç ilişkisi içeren bir bağlaça (because) yer verildiği görülmektedir. Bağlacın ardından devam eden cümle yapısının edilgen (passive) çekimli bir fiil içerdiği dikkate alınarak seçeneklerde yer alan cümlelerden nesne ile başlayan bir cümlelerin doğru seçenek olduğu çıkarımının yapılabilmesi ancak dilbilgisi kurallarının ve tekniklerinin bilinmesi ile mümkündür. Bu nedenle bu sorunun aynı zamanda İşlemler Bilgisi düzeyinde olduğu görülmektedir.</p> <p>Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bir bütünü oluşturan bilgileri ayrıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünüle ilişkilendirme gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı da bu sorunun Analiz Basamağı'nda yer aldığı görülmüştür.</p> <p>Özetle, bir cümle tamamlama sorusu olan 21. sorunun yer aldığı bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları, Olgusal Bilgi Düzeyi + Analiz Basamağı (A4) ile İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı (C4) olarak tespit edilmiştir.</p>

Tablo 4.13. 2021 YDT örnek İngilizce sorularının YBT'ye göre dağılımı (devamı)

2021	37	Okuma parçası	<p>Bu okuma parçası, Orta Anadolu'daki şehir devletlerinin işgalini, Hitit Kralları'nın kazandıkları ve kaybettikleri toprakları, Doğu Akdeniz'de hüküm süren imparatorlukları ve yaşadıkları tarihi süreçleri anlatan bir içeriğe sahiptir. Bilgi düzeyi bakımından değerlendirildiğinde, bu parçanın içerdiği tarihi bilgiler nedeniyle Olgusal Bilgi Düzeyi'nde olduğu belirlenmiştir. Belirli bir coğrafyaya (Orta Anadolu) ve belirli imparatorluklara (Hititler, Mısırlılar, Neo-Hitit Krallıkları, Suriyeliler ve Asurlular vb.) değinmesi, sınıflama ve kategoriler, ilke ve genellemeler, kuramlar, yapılar ve modeller bilgisi içerdiğini göstermektedir. Bu nedenle bu soruların aynı zamanda Kavramsal Bilgi Düzeyi'nde olduğu görülmektedir.</p> <p>35. soruda, Hititler ve Mısırlılar arasındaki rekabetin ne sonucunda ortaya çıktığı sorulmaktadır. Bu sorunun yanıtlanabilmesi için sebep sonuç ilişkisi belirten ve soruda yer alan "as a result of" bağlacının bilinmesi gerekmektedir.</p> <p>36. soruda, parçaya göre Hititlerin diye başlayan cümlelerin uygun şekilde tamamlanması beklenmektedir. Bunun için parçada geçen bilgilerin analiz edilerek aynı anlama gelebilecek cümlelerle ifade edildiği doğru seçeneği bulmak gerekmektedir.</p> <p>37. soruda ise parçanın ne hakkında olduğu sorularak tüm bilgilerin tek bir cümle ile özetlenmesi beklenmektedir. Tüm bu bilgiler ışığında, 35.-37. soruların yanıtlanabilmesi için dilbilgisi kurallarının yoklandığı görülmektedir. Bu nedenle bu soruların aynı zamanda İşlemler Bilgisi Düzeyi'nde olduğu belirlenmiştir.</p> <p>Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bir bütünü oluşturan bilgileri ayrıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünü ilişkilendirme gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı da bu sorunun Analiz Basamağı'nda yer aldığı görülmüştür.</p> <p>Özetle, bu sorunun yer aldığı bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları, Olgusal Bilgi Düzeyi + Analiz Basamağı (A4), Kavramsal Bilgi Düzeyi + Analiz Basamağı (B4) ve İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı (C4) olarak tespit edilmiştir.</p>
2021	48	Karşılıklı konuşma	<p>Bu soru, denizaltı çalışmaları ve derin denizlerdeki yaşam formları ve mikroplar üzerine bir diyalog içermektedir.</p> <p>Bilgi düzeyi bakımından değerlendirildiğinde, ilgili sorunun içerik bakımından Biyoloji ve Oşinografi alanına yönelik olması nedeniyle Olgusal Bilgi Düzeyi'nde olduğu belirlenmiştir. Karşılıklı konuşmanın eksik kısımlarını tamamlamak için gerekli yapı ve dilbilgisi kurallarını yoklamasından dolayı da aynı zamanda bu sorunun İşlemler Bilgisi Düzeyi'nde olduğu görülmüştür.</p> <p>Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bir bütünü oluşturan bilgileri ayrıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünü ilişkilendirme gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı da bu sorunun Analiz Basamağı'nda yer aldığı görülmüştür.</p> <p>Özetle, 48. sorunun yer aldığı bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları Olgusal Bilgi Düzeyi + Analiz Basamağı (A4) ile İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı (C4) olarak tespit edilmiştir.</p>
2021	53	Anlamca en yakın cümleyi bulma	<p>Bu soru, bir hayvanın yasal olarak koruma altına alınabilmesi için nesli tehlikede olan ve vahşi doğada yaşayan hayvan olarak listelenmesi gerektiği bilgisini içermektedir.</p> <p>Bilgi düzeyi bakımından değerlendirildiğinde, ilgili sorunun iki farklı bilgi düzeyinde yer aldığı belirlenmiştir. Öncelikle, içerik bakımından vahşi ve nesli tükenen hayvanlara odaklanması bu sorunun sınıflama ve kategoriler, ilke ve genellemeler, kuramlar, yapılar ve modeller bilgisi içerdiğini göstermektedir. Dolayısıyla Kavramsal Bilgi Düzeyi'nde olduğu görülmektedir. Bu sorunun içeriğini oluşturan kelime bilgisi, yapı bilgisi (fiil çekimleri, özne, nesne, çatı bilgisi vb.) ve anlam bilgisi aynı anlamı farklı ifadelerle verebilmek için gereklidir. Bu da ancak dilbilgisi kurallarının ve tekniklerinin bilinmesi ile mümkündür. Bu nedenle bu sorunun aynı zamanda İşlemler Bilgisi düzeyinde olduğu görülmektedir.</p> <p>Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bilgi boyutunda belirtilen bilgileri anlama, açıklama, yorumlama ve bu bilgilerden çıkarım yapma gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı bu sorunun Anlama Basamağı'nda yer aldığı görülmüştür.</p> <p>Özetle, 53. sorunun yer aldığı bilgi düzeyi ve bilişsel süreç basamağı, Kavramsal Bilgi Düzeyi + Anlama Basamağı (B2) ile İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı (C2) olarak tespit edilmiştir.</p>
2021	56	Verilen durumda söylenecek ifadeyi bulma	<p>Bu soru, Pazartesi günü ödevini teslim etmesi gerektiği halde hafta sonu yaşadığı sağlık sorunu nedeniyle bir öğrencinin öğretmeninden bir günlük uzatma süresi istemesini anlatan bir durum içermektedir. Öğrencinin, neden ekstra süre istediğini soran öğretmenine "kibarca" cevap vermesi beklenmektedir. Bu sorunun doğru yanıtını bulmak için dilbilgisi yapılarından özür ve mazeret ifadelerini bilmek gerekmektedir.</p> <p>Bilgi düzeyi bakımından değerlendirildiğinde, ilgili sorunun İşlemler Bilgisi Düzeyi'nde olduğu görülmektedir.</p> <p>Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bir bütünü oluşturan bilgileri ayrıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünü ilişkilendirme gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı da bu sorunun Analiz Basamağı'nda yer aldığı görülmektedir.</p> <p>Özetle, 56. sorunun yer aldığı bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları, İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı (C4) olarak tespit edilmiştir.</p>

Tablo 4.13. 2021 YDT örnek İngilizce sorularının YBT'ye göre dağılımı (devamı)

2021	63	Parçada anlam bütünlüğü sağlayan ifadeyi bulma	<p>İnsanlar ve köpekler arasındaki ilişkinin 10.000 yıldan fazla süreden beri var olduğu bilgisini içeren bu soru, bilgi düzeyi bakımından değerlendirildiğinde, ilgili sorunun iki farklı bilgi düzeyinde yer aldığı belirlenmiştir. Öncelikle, içerik bakımından insanlar ve hayvanlar arasındaki ilişkiden özellikle belirli bir sınıfa yani köpeklere yer verilmesinden dolayı bu sorunun sınıflama ve kategoriler, ilke ve genellemeler, kuramlar, yapılar ve modeller bilgisi içerdiği dolayısıyla Kavramsal Bilgi Düzeyi'nde olduğu görülmektedir. Parça bütünlüğünü sağlayan cümle, parçanın içeriğini oluşturan kelime bilgisi, yapı bilgisi (fiil çekimleri, özne, nesne, çatı bilgisi vb.) ve anlam bilgisi ile bulunabilir. Bu da ancak dilbilgisi kurallarının ve tekniklerinin bilinmesi ile mümkündür. Bu nedenle bu sorunun aynı zamanda İşlemler Bilgisi düzeyinde olduğu görülmektedir. Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bir bütünü oluşturan bilgileri ayırıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünü ilişkilendirme gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı da bu sorunun Analiz Basamağı'nda yer aldığı görülmektedir. Özetle, bir parça bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma sorusu olan 63. sorunun yer aldığı bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları, Kavramsal Bilgi Düzeyi + Analiz Basamağı (B4) ile İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı (C4) olarak tespit edilmiştir.</p>
2021	67	Çeviri (İngilizce cümlelerin Türkçe karşılığını bulma)	<p>Problemin kaynağında çok az payları olmasına rağmen Afrika'daki pek çok ülkenin küresel ısınmanın etkilerini halihazırda yaşadığını ifade edildiği bu soru, çevresel sorunlardan özellikle küresel ısınmaya ve Afrika'daki ülkelere değinmesi sebebiyle sınıflama ve kategoriler içermektedir. Bu nedenle bilgi düzeyi bakımından değerlendirildiğinde Kavramsal Bilgi Düzeyi'nde olduğu belirlenmiştir. Çeviri sorularının yanıtlanabilmesi için bir alana özgü beceriler ve kurallar, teknik ve yöntemler ve ölçütler bilgisi gerekmektedir. Ana dildeki bir cümlelerin hedef dildeki ifadesi ancak kelime bilgisi, yapı bilgisi (fiil çekimleri, özne, nesne, çatı bilgisi vb.) ve anlam bilgisi ile bulunabilir. Bu da ancak dilbilgisi kurallarının ve tekniklerinin bilinmesi ile mümkündür. Bu nedenle bu sorunun aynı zamanda İşlemler Bilgisi düzeyinde olduğu görülmektedir. Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bilgi boyutunda belirtilen bilgileri anlama, açıklama, yorumlama ve bu bilgilerden çıkarım yapma gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı bu sorunun Anlama Basamağı'nda yer aldığı görülmektedir. Özetle, 67. sorunun yer aldığı bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları, Kavramsal Bilgi Düzeyi + Anlama Basamağı (B2) ile İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı (C2) olarak tespit edilmiştir.</p>
2021	74	Çeviri (Türkçe cümlelerin İngilizce karşılığını bulma)	<p>Böceklerin dayanıklılığı ve beslenme esnekliğine değinilen bu soru, bilgi düzeyi bakımından değerlendirildiğinde ilgili sorunun iki farklı bilgi düzeyinde yer aldığı belirlenmiştir. Öncelikle, içerik bakımından hayvanlardan özellikle belirli bir sınıfa yani böceklere yer verilmesinden dolayı bu sorunun sınıflama ve kategoriler, ilke ve genellemeler, kuramlar, yapılar ve modeller bilgisi içerdiği dolayısıyla Kavramsal Bilgi Düzeyi'nde olduğu görülmektedir. Çeviri sorularının yanıtlanabilmesi için bir alana özgü beceriler ve kurallar, teknik ve yöntemler ve ölçütler bilgisi gerekmektedir. Ana dildeki bir cümlelerin hedef dildeki ifadesi ancak kelime bilgisi, yapı bilgisi (fiil çekimleri, özne, nesne, çatı bilgisi vb.) ve anlam bilgisi ile bulunabilir. Bu da ancak dilbilgisi kurallarının ve tekniklerinin bilinmesi ile mümkündür. Bu nedenle bu sorunun aynı zamanda İşlemler Bilgisi düzeyinde olduğu görülmektedir. Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bilgi boyutunda belirtilen bilgileri anlama, açıklama, yorumlama ve bu bilgilerden çıkarım yapma gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı bu sorunun Anlama Basamağı'nda yer aldığı görülmektedir. Özetle, bir çeviri sorusu olan 74. Sorunun yer aldığı bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları, Kavramsal Bilgi Düzeyi + Anlama Basamağı (B2) ile İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı (C2) olarak tespit edilmiştir.</p>
2021	76	Parçada anlam bütünlüğü bozan cümleyi bulma	<p>Yaratıcılığın tanımı ile başlayan bu parça, sosyal ve duygusal olarak yaratıcı makinelerin yaratılmasının mümkün olup olmadığını sorgulayarak devam etmektedir. Bunun yerine getirilmesi için gerekli koşulların anlatıldığı cümle parça bütünlüğünü bozan 4. cümle ile devam etmektedir. Bu cümlede, pek çok insanın söylediklerini yazıya dökebilecek bir makinenin hayalini kurduklarına dair parçanın içeriğiyle alakasız bir bilgi verilmektedir. Bilgi düzeyi bakımından incelendiğinde, bu sorunun doğru yanıtını bulabilmek için öncelikle içerikte anlatılanların anlaşılması ancak kelime ve yapı bilgisine hakim olarak parçayı analiz edebilmeye bağlıdır. Bu nedenle İşlemler Bilgisi Düzeyi'nde olduğu açıktır. Bu parçanın teknoloji ve tasarım alanlarına yönelik içeriği nedeniyle Olgusal Bilgi Düzeyi'nde olduğu belirlenmiştir. Özellikle yapay zeka ve makinelere odaklanması ise bu parçanın sınıflama ve kategorilere yer verdiğini göstermektedir. Dolayısıyla Kavramsal Bilgi Düzeyi'nde olduğu da görülebilir. Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bir bütünü oluşturan bilgileri ayırıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünü ilişkilendirme gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı da bu sorunun Analiz Basamağı'nda yer aldığı görülmektedir. Özetle, 76. sorunun yer aldığı bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları, Olgusal Bilgi Düzeyi + Analiz Basamağı, (A4), Kavramsal Bilgi Düzeyi + Analiz Basamağı (B4) ile İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı (C4) olarak tespit edilmiştir.</p>

2021 YDT İngilizce soruları tek tek incelenerek YBT'ye göre dağılımlarına ilişkin elde edilen bulgular, alt kategorilere göre sırasıyla aşağıda verilmiştir.

Tablo 4.14. 2021 YDT İngilizce kelime sorularının YBT'ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2021 YDT Kelime Soruları (5 soru)	A2 Olgusal Bilgi Düzeyi + Anlama Basamağı	5	%100

2021 YDT İngilizce'de sorulan 5 kelime sorusu, sınavın %6,25'ini oluşturmaktadır. Kelime soruları, YBT'ye göre incelendiğinde, soruların tamamının bilgi düzeyi (yatay boyut) bakımından olgusal bilgi düzeyinde olduğu; bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından ise anlama basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2021 YDT İngilizce kelime sorularının %100'ünün yatay ve dikey boyut kesişiminin olgusal bilgi düzeyi ve anlama basamağında (A2) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.15. 2021 YDT İngilizce dilbilgisi sorularının YBT'ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2021 YDT Dilbilgisi Soruları (10 soru)	A2 Olgusal Bilgi Düzeyi C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	10	%100

2021 YDT İngilizce'de sorulan 10 dilbilgisi sorusu, sınavın %12,50'sini oluşturmaktadır. 2021 YDT İngilizce dilbilgisi soruları, YBT'ye göre incelendiğinde, soruların tamamının bilgi düzeyi (yatay boyut) bakımından olgusal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu; bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından ise anlama basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2021 YDT İngilizce dilbilgisi sorularının %100'ünün yatay ve dikey boyut kesişiminin olgusal bilgi düzeyi ve anlama basamağı (A2) ile işlemler bilgisi düzeyi ve anlama basamağı (C2) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.16. 2021 YDT İngilizce boşluk doldurma sorularının YBT'ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2021 YDT Boşluk Doldurma Soruları (5 soru)	A4 Olgusal Bilgi Düzeyi C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	5	%100

2021 YDT İngilizce’de sorulan 5 boşluk doldurma sorusu, sınavın %6,25’ini oluşturmaktadır. 2021 YDT İngilizce boşluk doldurma soruları, YBT’ye göre incelendiğinde, soruların tamamının bilgi düzeyi (yatay boyut) bakımından olgusal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu; bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından ise analiz basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2021 YDT İngilizce boşluk doldurma sorularının %100’ünün yatay ve dikey boyut kesişiminin olgusal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (A4) ile işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu tespit edilmiştir. Boşluk doldurma sorularının tümünün, tek bir bilişsel süreç basamağında (analiz basamağı) yığıldığı ancak aynı anda farklı bilgi düzeylerinde yer aldığı görülmüştür.

Tablo 4.17. 2021 YDT İngilizce cümle tamamlama sorularının YBT’ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2021 YDT Cümle Tamamlama Soruları (8 soru)	A4 Olgusal Bilgi Düzeyi C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	5	%62,50
	B4 Kavramsal Bilgi Düzeyi C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	2	%25
	C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	1	%12,50

2021 YDT İngilizce’de sorulan 8 cümle tamamlama sorusu, sınavın %10’unu oluşturmaktadır. 2021 YDT İngilizce cümle tamamlama soruları, YBT’ye göre incelendiğinde, 5 sorunun bilgi düzeyi (yatay boyut) bakımından olgusal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu; 2 sorunun kavramsal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu, 1 sorunun ise yalnızca işlemler bilgisi düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından ise soruların tamamının analiz basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2021 YDT İngilizce cümle tamamlama sorularının %62,50’sinin yatay ve dikey boyut kesişiminin olgusal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (A4)/ işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu; %25’inin olgusal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (A4)/ kavramsal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (B4)/ işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu ve %12,50’sinin işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu tespit edilmiştir. Cümle tamamlama sorularının

tamamının analiz basamağında yığıldığı ancak aynı anda farklı bilgi düzeylerinde yer aldığı görülmüştür.

Tablo 4.18. 2021 YDT İngilizce okuma parçası sorularının YBT'ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2021 YDT Okuma Parçası (Paragraf) Soruları (15 soru)	A4 Olgusal Bilgi Düzeyi C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	9	%60
	A4 Olgusal Bilgi Düzeyi B4 Kavramsal Bilgi Düzeyi C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	6	%40

2021 YDT İngilizce'de sorulan 15 okuma parçası (paragraf) sorusu, sınavın %18,75'ini oluşturmaktadır. 2021 YDT İngilizce okuma parçası (paragraf) soruları, YBT'ye göre incelendiğinde, 9 sorunun bilgi düzeyi (yatay boyut) bakımından olgusal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu, 6 sorunun ise olgusal bilgi düzeyinde, kavramsal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından ise soruların tamamının analiz basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2021 YDT İngilizce okuma parçası (paragraf) sorularının %60'ının yatay ve dikey boyut kesişiminin olgusal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (A4)/ işlemler bilgisi düzeyi /işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu; %40'ının A4 olgusal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (A4)/ kavramsal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (B4)/ işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu tespit edilmiştir. Okuma parçası (paragraf) sorularının tümünün, analiz basamağında yığıldığı ancak aynı anda farklı bilgi düzeylerinde yer aldığı görülmüştür.

Tablo 4.19. 2021 YDT İngilizce karşılıklı konuşma sorularının YBT'ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2021 YDT Karşılıklı Konuşma (Diyalog Tamamlama) Soruları (5 soru)	A4 Olgusal Bilgi Düzeyi C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	4	%80
	C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	1	%20

2021 YDT İngilizce'de sorulan 5 karşılıklı konuşma (diyalog tamamlama) sorusu, sınavların %6,25'ini oluşturmaktadır. 2021 YDT İngilizce karşılıklı konuşma (diyalog

tamamlama) soruları, YBT'ye göre incelendiğinde, 4 sorunun bilgi düzeyi (yatay boyut) bakımından olgusal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu, 1 sorunun ise yalnızca işlemler bilgisi düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından ise soruların tamamının analiz basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2021 YDT İngilizce karşılıklı konuşma (diyalog tamamlama) sorularının %80'inin yatay ve dikey boyut kesişiminin olgusal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (A4)/ işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu; %20'sinin işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu tespit edilmiştir. Karşılıklı konuşma sorularının tümü analiz basamağında yığılmıştır. Bilgi düzeyleri bakımından 4 soru aynı anda iki farklı bilgi düzeyindeyken (olgusal bilgi ve işlemler bilgisi) 1 soru yalnızca işlemler bilgisi düzeyinde yer almıştır.

Tablo 4.20. 2021 YDT İngilizce anlamca en yakın cümleyi bulma sorularının YBT'ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2021 YDT Anlamca En Yakın Cümleyi Bulma Soruları (5 soru)	C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	1	%20
	A2 Olgusal Bilgi Düzeyi B2 Kavramsal Bilgi Düzeyi C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	1	%20
	A2 Olgusal Bilgi Düzeyi C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	1	%20
	A2 Olgusal Bilgi Düzeyi C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	1	%20

2021 YDT İngilizce'de sorulan 5 anlamca en yakın cümleyi bulma sorusu, sınavın %6,25'ini oluşturmaktadır. 2021 YDT İngilizce anlamca en yakın cümleyi bulma soruları, YBT'ye göre incelendiğinde, 1 sorunun bilgi düzeyi (yatay boyut) bakımından işlemler bilgisi düzeyinde olduğu, 1 sorunun olgusal bilgi düzeyinde, kavramsal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu, 1 sorunun olgusal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu, 2 sorunun ise kavramsal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından ise soruların tamamının anlama basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2021 YDT İngilizce anlamca en

yakın cümleyi bulma sorularının %20'sinin yatay ve dikey boyut kesişiminin işlemler bilgisi düzeyi ve anlama basamağı (C2) olduğu, %20'sinin A2 olgusal bilgi düzeyi ve anlama basamağı (A2)/ kavramsal bilgi düzeyi ve anlama basamağı (B2)/ işlemler bilgisi düzeyi ve anlama basamağı (C2) olduğu, %20'sinin olgusal bilgi düzeyi ve anlama basamağı (A2)/ işlemler bilgisi düzeyi ve anlama basamağı (C2) olduğu ve %40'ının ise kavramsal bilgi düzeyi ve anlama basamağı (B2)/ işlemler bilgisi düzeyi ve anlama basamağı (C2) olduğu tespit edilmiştir. anlamca en yakın cümleyi bulma sorularının aynı anda farklı bilgi düzeylerinde yer aldığı ancak tek bir bilişsel süreç basamağında (anlama basamağı) yığıldıkları görülmüştür.

Tablo 4.21. 2021 YDT İngilizce verilen durumda söylenecek ifadeyi bulma sorularının YBT'ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2021 YDT Verilen Durumda Söylenecek İfadeyi Bulma Soruları (5 soru)	C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	5	%100

2021 YDT İngilizce'de sorulan 5 verilen durumda söylenecek ifadeyi bulma sorusu, sınavın %6,25'ini oluşturmaktadır. 2021 YDT İngilizce verilen durumda söylenecek ifadeyi bulma soruları, YBT'ye göre incelendiğinde, soruların tamamının bilgi düzeyi (yatay boyut) bakımından işlemler bilgisi düzeyinde olduğu; bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından ise analiz basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2021 YDT İngilizce verilen durumda söylenecek ifadeyi bulma sorularının %100'ünün yatay ve dikey boyut kesişiminin işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.22. 2021 YDT İngilizce parçada anlam bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma sorularının YBT'ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2021 YDT Parçada Anlam Bütünlüğünü Sağlayan Cümleyi Bulma Soruları (5 soru)	A4 Olgusal Bilgi Düzeyi	2	%40
	C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	2	%40
	B4 Kavramsal Bilgi Düzeyi C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	1	%20

2021 YDT İngilizce’de sorulan 5 parçada anlam bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma sorusu, sınavın %6,25’ini oluşturmaktadır. 2021 YDT İngilizce parçada anlam bütünlüğünü sağlayacak cümleyi bulma soruları, YBT’ye göre incelendiğinde, 2 sorunun bilgi düzeyi (yatay boyut) bakımından olgusal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu, 2 sorunun yalnızca işlemler bilgisi düzeyinde olduğu ve 1 sorunun ise kavramsal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu; bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından ise soruların tamamının analiz basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2021 YDT İngilizce parçada anlam bütünlüğünü sağlayacak cümleyi bulma sorularının %40’ının yatay ve dikey boyut kesişiminin olgusal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (A4)/ işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu, %40’ının yalnızca işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu ve %20’sinin kavramsal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (B4)/ işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu tespit edilmiştir. Parçada anlam bütünlüğünü sağlayacak cümleyi bulma sorularının aynı anda farklı bilgi düzeylerinde yer aldığı ancak tek bir bilişsel süreç basamağında (analiz basamağı) yığıldıkları görülmüştür.

Tablo 4.23. 2021 YDT İngilizce çeviri (İngilizce cümlelerin Türkçe karşılığını bulma) sorularının YBT’ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2021 YDT Çeviri (İngilizce Cümlelerin Türkçe Karşılığını Bulma) Soruları (6 soru)	A2 Olgusal Bilgi Düzeyi B2 Kavramsal Bilgi Düzeyi C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	2	%33,33
	B2 Kavramsal Bilgi Düzeyi C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	3	%50
	C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	1	%16,67

2021 YDT İngilizce’de sorulan 6 çeviri (İngilizce cümlelerin Türkçe karşılığını bulma) sorusu, sınavların %7,50’sini oluşturmaktadır. 2021 YDT İngilizce çeviri (İngilizce cümlelerin Türkçe karşılığını bulma) soruları, YBT’ye göre incelendiğinde, 2 sorunun bilgi düzeyi (yatay boyut) bakımından olgusal bilgi düzeyinde, kavramsal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu, 3 sorunun kavramsal bilgi düzeyinde ve

işlemler bilgisi düzeyinde olduğu, 1 sorunun ise olgusal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu; bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından ise soruların tamamının anlama basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2021 YDT İngilizce çeviri (İngilizce cümlelerin Türkçe karşılığını bulma) sorularının %33,33'ünün yatay ve dikey boyut kesişiminin olgusal bilgi düzeyi ve anlama basamağı (A2)/ kavramsal bilgi düzeyi ve anlama basamağı (B2)/ işlemler bilgisi düzeyi ve anlama basamağı (C2) olduğu, %50'sinin kavramsal bilgi düzeyi ve anlama basamağı (A2)/ işlemler bilgisi düzeyi ve anlama basamağı (B2) olduğu, %16,67'sinin ise olgusal bilgi düzeyi ve anlama basamağı (A2)/ işlemler bilgisi düzeyi ve anlama basamağı (C2) olduğu tespit edilmiştir. çeviri (İngilizce cümlelerin Türkçe karşılığını bulma) sorularının aynı anda farklı bilgi düzeylerinde yer aldığı ancak tek bir bilişsel süreç basamağında (anlama basamağı) yığıldıkları görülmüştür.

Tablo 4.24. 2021 YDT İngilizce çeviri (Türkçe cümlelerin İngilizce karşılığını bulma) sorularının YBT'ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2021 YDT Çeviri (Türkçe Cümlelerin İngilizce Karşılığını Bulma) Soruları (6 soru)	B2 Kavramsal Bilgi Düzeyi C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	4	%66,67
	A2 Olgusal Bilgi Düzeyi C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	1	%16,67
	C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	1	%16,67

2021 YDT İngilizce'de sorulan 6 çeviri (Türkçe cümlelerin İngilizce karşılığını bulma) sorusu, sınavların %7,50'sini oluşturmaktadır. 2021 YDT İngilizce çeviri (Türkçe cümlelerin İngilizce karşılığını bulma) soruları, YBT'ye göre incelendiğinde, 4 sorunun bilgi düzeyi (yatay boyut) bakımından kavramsal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu, 1 sorunun olgusal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu, 1 sorunun ise yalnızca işlemler bilgisi düzeyinde olduğu; bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından ise soruların tamamının anlama basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2021 YDT İngilizce çeviri (Türkçe cümlelerin İngilizce karşılığını bulma) sorularının %66,67'sinin yatay ve dikey boyut kesişiminin kavramsal bilgi düzeyi ve anlama basamağı (B2)/ işlemler bilgisi düzeyi ve anlama basamağı (C2) olduğu,

%16,67'sinin olgusal bilgi düzeyi ve anlama basamağı (A2)/ işlemler bilgisi düzeyi ve anlama basamağı (C2) olduğu, %16,67'sinin ise işlemler bilgisi düzeyi ve anlama basamağı (C2) olduğu tespit edilmiştir. Çeviri (Türkçe cümlelerin İngilizce karşılığını bulma) sorularının aynı anda farklı bilgi düzeylerinde yer aldığı ancak tek bir bilişsel süreç basamağında (anlama basamağı) yığıldıkları görülmüştür.

Tablo 4.25. 2021 YDT İngilizce parçada anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulma sorularının YBT'ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2021 YDT Parçanın Anlam Bütünlüğünü Bozan Cümleyi Bulma Soruları (5 soru)	A4 Olgusal Bilgi Düzeyi B4 Kavramsal Bilgi Düzeyi C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	2	%40
	A4 Olgusal Bilgi Düzeyi C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	1	%20
	B4 Kavramsal Bilgi Düzeyi C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	1	%20
	C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	1	%20

2021 YDT İngilizce'de sorulan 5 parçada anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulma sorusu, sınavların %6,25'sini oluşturmaktadır. 2021 YDT İngilizce parçada anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulma soruları, YBT'ye göre incelendiğinde, 2 sorunun bilgi düzeyi (yatay boyut) bakımından olgusal bilgi düzeyinde, kavramsal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu, 1 sorunun olgusal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu, 1 sorunun kavramsal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu, 1 sorunun ise yalnızca işlemler bilgisi düzeyinde olduğu; bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından soruların tamamının analiz basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2021 YDT İngilizce parçada anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulma sorularının %40'ının yatay ve dikey boyut kesişiminin olgusal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (A4)/ kavramsal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (B4)/ işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu, %20'sinin olgusal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (A4)/

işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu, %20'sinin kavramsal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (A4)/ işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu ve %20'sinin işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu tespit edilmiştir. parçada anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulma sorularının aynı anda farklı bilgi düzeylerinde yer aldığı ancak tek bir bilişsel süreç basamağında (analiz basamağı) yığıldıkları görülmüştür.

2021 YDT İngilizce sorularının YBT'ye göre dağılımları alt kategorilere ayrılmaksızın genel olarak değerlendirildiğinde, soruların ait oldukları bilgi basamakları (yatay boyut) ve yer aldıkları bilişsel süreç basamaklarına (dikey boyut) ilişkin veriler Tablo 4.26'da verilmiştir.

Tablo 4.26. 2021 YDT İngilizce sorularının YBT'ye göre dağılımı

Bilgi Düzeyi (Yatay Boyut)	Bilişsel Süreç Basamağı (Dikey Boyut)	Kesişim Basamağı	Soru Numaraları	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
Olgusal Bilgi Basamağı (Bir alana özgü terimler, ayrıntılar ve öğeler bilgisi.)	Anlama Basamağı (Bilgi boyutunda belirtilen bilgileri anlama, açıklama, yorumlama ve bu bilgilerden çıkarım yapma.)	A2 Olgusal Bilgi Düzeyi + Anlama Basamağı	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,12, 13, 14, 15, 49, 51, 64, 65, 68, 69, 75	22	%27,50
	Analiz Basamağı (Bir bütünü oluşturan Bilgileri ayrıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünlü ilişkileştirme.)	A4 Olgusal Bilgi Düzeyi + Analiz Basamağı	16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 48, 59, 60, 76, 77, 80	36	%45
Kavramsal Bilgi Basamağı (Sınıflama ve kategoriler, ilke ve genellemeler, kuramlar, yapılar ve modeller bilgisi.)	Anlama Basamağı (Bilgi boyutunda belirtilen bilgileri anlama, açıklama, yorumlama ve bu bilgilerden çıkarım yapma.)	B2 Kavramsal Bilgi Düzeyi + Anlama Basamağı	49, 52, 53, 64, 65, 66, 67, 68, 71, 72, 73, 74	12	%15
	Analiz Basamağı (Bir bütünü oluşturan Bilgileri ayrıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünlü ilişkileştirme.)	B4 Kavramsal Bilgi Düzeyi + Analiz Basamağı	22, 24, 35, 36, 37, 41, 42, 43, 63, 76, 77, 79	12	%15
İşlemler Bilgisi Basamağı (Bir alana özgü beceriler ve kurallar, teknik ve yöntemler ve ölçütler bilgisi.)	Anlama Basamağı (Bilgi boyutunda Belirtilen bilgileri anlama, açıklama, yorumlama ve bu bilgilerden çıkarım yapma.)	C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 49, 50, 51, 52, 53, 56, 57, 58, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75	30	%37,50

Tablo 4.26 incelendiğinde, bilgi düzeyinde ve anlama basamağında (A2) yer alan 22 soru (%27,50) olduğu belirlenmiştir. Soruların en az dağılım gösterdiği bilgi düzeylerinin ve bilişsel alan basamaklarının ise 12'şer soruyla (%15) kavramsal bilgi

düzeyi ve anlama basamağı (B2) ile kavramsal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (B4) olduğu görülmüştür. 2021 YDT İngilizce sorularının belirli soru tiplerine göre belirli bilişsel süreç basamaklarında istikrarlı olarak yığılma gösterdiği; bilgi düzeyleri bakımından bazı soruların aynı anda birden çok bilgi düzeyinde yer aldığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.27. 2022 YDT örnek İngilizce sorularının YBT'ye göre dağılımı

Yıl	Soru no	Kategori	Örnek soru
2022	1	Kelime	<p>Bu soru, oldukça kesin meteorolojik tahminlerin bulutların şekillerine bakarak ve nasıl değiştiklerini izleyerek yapıldığı bilgisini vermektedir.</p> <p>Bilgi düzeyi bakımından değerlendirildiğinde, içerik bakımından meteoroloji alanına yönelik terimlerin ve ifadelerin yer verildiği bu sorunun, Olgusal Bilgi Düzeyi'nde olduğu görülmektedir. Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bilgi boyutunda belirtilen bilgileri anlama, açıklama, yorumlama ve bu bilgilerden çıkarım yapma gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı bu sorunun Anlama Basamağı'nda yer aldığı görülmüştür.</p> <p>Özetle, bir kelime sorusu olan 1. sorunun yer aldığı bilgi düzeyi ve bilişsel süreç basamakları, Olgusal Bilgi Düzeyi + Anlama Basamağı (A2) olarak tespit edilmiştir.</p>
2022	8	Dilbilgisi	<p>Bu soru, Güneş'i çevreleyen tüm gezegenler arasında Dünya'nın yaşam için gerekli oksijen içeren atmosfere ve doğru sıcaklığa sahip olan tek gezegen olduğu bilgisini vermektedir. Bilgi düzeyi bakımından değerlendirildiğinde, uzay ve astronomi alanına yönelik bilgiler içermesi nedeniyle Olgusal Bilgi Düzeyi'nde olduğu belirlenmiştir.</p> <p>Kelime bilgisini, yapı bilgisini (fil çekimleri, özne, nesne, çatı bilgisi vb.) ve anlam bilgisini gerektirmesi nedeniyle dilbilgisi kurallarını ve tekniklerini yoklamaktadır. Dolayısıyla bu sorunun aynı zamanda İşlemler Bilgisi düzeyinde olduğu görülmektedir.</p> <p>Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bilgi boyutunda belirtilen bilgileri anlama, açıklama, yorumlama ve bu bilgilerden çıkarım yapma gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı bu sorunun Anlama Basamağı'nda yer aldığı görülmüştür.</p> <p>Özetle, 8. sorunun yer aldığı bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları, Olgusal Bilgi Düzeyi + Anlama Basamağı (A2) ile İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı (C2) olarak tespit edilmiştir.</p>
2022	16-20	Boşluk doldurma	<p>Bu parça, Dünya'nın en tanınan havacılarından Amelia Earhart'ın Atlantik Okyanusu üzerinden uçan ilk kadın pilot olduğundan bahsetmektedir. Pilotun hayatı hakkında bilgi verirken aynı zamanda döneme ait sosyal yaşam ve örflerle, geçmiş deneyimlerle ilgili bilgiler vermektedir. Bu nedenle bilgi düzeyi bakımından değerlendirildiğinde, ilgili sorunun içeriği nedeniyle Olgusal Bilgi Düzeyi'nde olduğu görülmektedir.</p> <p>16. ve 17. soruların yanıtlanabilmesi için kelime ve edat bilgisi gerekmektedir. 18. ve 20. sorular bağlaç bilgisini ölçmeye yönelik sorularken 19. soruda etken ve edilgen yapı bilgisi yoklanmaktadır. Dolayısıyla, parçayla ilgili soruların yanıtlanabilmesi dilbilgisi becerisi gerektirdiğinden bu parçanın aynı zamanda İşlemler Bilgisi Düzeyi'nde olduğu belirlenmiştir.</p> <p>Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bir bütünü oluşturan bilgileri ayırıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünlü ilişkilendirme gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı da bu sorunun Analiz Basamağı'nda yer aldığı görülmüştür.</p> <p>Özetle, boşluk doldurma sorusu olan 16.-20. soruların yer aldığı bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları Olgusal Bilgi Düzeyi + Analiz Basamağı (A4) ile İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı (C4) olarak tespit edilmiştir.</p>

Tablo 4.27. 2022 YDT örnek İngilizce sorularının YBT'ye göre dağılımı (devamı)

2022	21	Cümle tamamlama	<p>Bu soru, Uykusuzluk hastalığı hakkındaki makalelerin ve kitapların sayısındaki artışa rağmen sadece birkaçının bilimsel araştırmalara ve klinik uygulamalara dayandığı bilgisini vermektedir. Bilgi düzeyi bakımından değerlendirildiğinde, ilgili sorunun iki farklı bilgi düzeyinde yer aldığı belirlenmiştir. Öncelikle, içerik bakımından tıp alanı ile ilgili olarak bir hastalığa yönelik bilgilerin verildiği bu sorunun, Olgusal Bilgi Düzeyi'nde olduğu görülmektedir. Cümle tamamlama sorularının yanıtlanabilmesi için dilbilgisi becerilerine sahip olmak gerekir. Bu soruda verilen "although" bağlacının zıtlık belirten bir bağlaç olduğunun bilinmesi ve cümleyi tamamlayacak ifade belirlenirken yapı ve zaman uyumuna dikkat edilmesi beklenmektedir. Bir alana özgü beceriler ve kurallar, teknik ve yöntemler ve ölçütler bilgisi gerektirdiğinden ötürü bu sorunun aynı zamanda İşlemler Bilgisi Düzeyi'nde olduğu görülmektedir.</p> <p>Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bir bütünü oluşturan bilgileri ayrıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünlü ilişkilendirme gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı da bu sorunun Analiz Basamağı'nda yer aldığı görülmüştür.</p> <p>Özetle, 21. sorunun yer aldığı bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları, Olgusal Bilgi Düzeyi + Analiz Basamağı (A4) ile İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı (C4) olarak tespit edilmiştir.</p>
2022	37	Okuma parçası	<p>Bu okuma parçası, çoğu insanın düşünme becerilerini geliştirmek ve zihinsel gerilemesini engellemek istediği bilgisiyile giriş yapılan bu okuma parçasında çapraz bulmacaların, sudokuların ve dil öğrenmenin bu amaçla tercih edilebilecek hobiler olduğuna değinilmektedir. Bu parçanın, içerik bakımından özellikle belirli hobilere odaklanması sınıflama ve kategoriler, ilke ve genellemeler, kuramlar, yapılar ve modeller bilgisi içerdiğini göstermektedir. Bu nedenle bu soruların aynı zamanda Kavramsal Bilgi Düzeyi'nde olduğu görülmektedir. Linguistik ve Tıp alanına yönelik bilgiler içermesi ve bunama hastalığına değinmesi nedeniyle de Olgusal Bilgi Düzeyi'nde olduğu belirlenmiştir.</p> <p>35. soruda, metne göre bulmacalarla ilgili doğru bilginin bulunması beklenmektedir. 36. soru, dil öğrenimiyle ilgili olarak parçadan yapılabilecek çıkarımın bulunmasını istemektedir. Bunun için parçada geçen bilgilerin analiz edilerek bir çıkarıma ulaşılması ve doğru seçeneğin bulunması gerekmektedir. 37. soruda ise yazarın asıl amacının ne olduğu sorularak, parçada verilen bilgilerin tek bir cümle ile özetlenmesi beklenmektedir. Tüm bu bilgiler ışığında, 35.-37. soruların yanıtlanabilmesi için dilbilgisi kurallarının yoklandığı görülmektedir. Bu nedenle bu soruların aynı zamanda İşlemler Bilgisi Düzeyi'nde olduğu belirlenmiştir.</p> <p>Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bir bütünü oluşturan bilgileri ayrıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünlü ilişkilendirme gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı da bu sorunun Analiz Basamağı'nda yer aldığı görülmüştür.</p> <p>Özetle, bu sorunun yer aldığı bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları, Olgusal Bilgi Düzeyi + Analiz Basamağı (A4), Kavramsal Bilgi Düzeyi + Analiz Basamağı (B4) ve İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı (C4) olarak tespit edilmiştir.</p>

Tablo 4.27. 2022 YDT örnek İngilizce sorularının YBT'ye göre dağılımı (devamı)

2022	48	Karşılıklı konuşma	<p>Bir öğretim elemanı ile öğrenci arasında geçen diyaloga yer verilen bu soruda, Doğu Kongo'nun çoğu bölgesinde altın madencilerinin %40 civarının çocuklar olduğu bilgisi paylaşılarak öğrencinin bu konuyla ilgili düşüncelerine değinilmiştir.</p> <p>Bilgi düzeyi bakımından değerlendirildiğinde, ilgili sorunun iki farklı bilgi düzeyinde yer aldığı belirlenmiştir. Öncelikle, içerik bakımından belirli bir bölgeye yer verilmesi ve çocuk işçilere değinilmesi nedeniyle bu sorunun sınıflama ve kategoriler, ilke ve genellemeler, kuramlar, yapılar ve modeller bilgisi içerdiği dolayısıyla Kavramsal Bilgi Düzeyi'nde olduğu görülmektedir.</p> <p>Karşılıklı konuşma (diyalog tamamlama) soruları, içeriği oluşturan kelime bilgisi, yapı bilgisi (fiil çekimleri, özne, nesne, çatı bilgisi vb.) ve anlam bilgisi ile yanıtlanabilir. Bu da ancak dilbilgisi kurallarının ve tekniklerinin bilinmesi ile mümkündür. Bu nedenle bu sorunun aynı zamanda İşlemler Bilgisi düzeyinde olduğu görülmektedir.</p> <p>Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bir bütünü oluşturan bilgileri ayrıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünlü ilişkilendirme gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı da bu sorunun Analiz Basamağı'nda yer aldığı görülmektedir.</p> <p>Özetle, bir karşılıklı konuşma (diyalog tamamlama) sorusu olan 48. Sorunun yer aldığı bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları Kavramsal Bilgi Düzeyi + Analiz Basamağı (A4) ile İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı (C4) olarak tespit edilmiştir.</p>
2022	49	Anlamca en yakın cümleyi bulma	<p>Köle işçiler iddialarına rağmen Giza Piramitleri'nin yetenekli işçiler tarafından inşa edildiğinin düşünüldüğü bilgisini veren bu soru, bilgi düzeyi bakımından değerlendirildiğinde, içerik olarak özellikle Giza Piramitleri'ne değinmesi nedeniyle, sınıflama ve kategoriler, ilke ve genellemeler, kuramlar, yapılar ve modeller bilgisi içerdiği dolayısıyla Kavramsal Bilgi Düzeyi'nde olduğu görülmektedir. Anlamca en yakın cümleyi bulma soruları, içerikte yer alan kelime bilgisini, yapı bilgisini (fiil çekimleri, özne, nesne, çatı bilgisi vb.) ve anlam bilgisini gerektirir; dilbilgisi kurallarını ve tekniklerini yoklamaktadır. Bu nedenle bu sorunun aynı zamanda İşlemler Bilgisi düzeyinde olduğu görülmektedir.</p> <p>Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bilgi boyutunda belirtilen bilgileri anlama, açıklama, yorumlama ve bu bilgilerden çıkarım yapma gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı bu sorunun Anlama Basamağı'nda yer aldığı görülmüştür.</p> <p>Özetle, anlamca en yakın cümleyi bulma sorusu olan 49. sorunun yer aldığı bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları, Kavramsal Bilgi Düzeyi + Anlama Basamağı (B2) ile İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı (C2) olarak tespit edilmiştir.</p>
2022	55	Verilen durumda söylenecek ifadeyi bulma	<p>Bu soru, Okul balosu için çok çirkin bir kıyafet deneyen ve o kıyafeti çok beğenen bir arkadaşının, fikrini sorduğunda onu kırmadan doğruyu söylemek istediğın bir durumu anlatmaktadır. Doğru yanıtı bulmak için dilbilgisi yapılarından fikir sunma ve düşüncelerini dile getirme yapılarının ve kırıcı olmayan ifadelerin bilinmesi gerekmektedir.</p> <p>Bilgi düzeyi bakımından değerlendirildiğinde, ilgili sorunun İşlemler Bilgisi Düzeyi'nde olduğu görülmektedir.</p> <p>Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bir bütünü oluşturan bilgileri ayrıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünlü ilişkilendirme gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı da bu sorunun Analiz Basamağı'nda yer aldığı görülmektedir.</p> <p>Özetle, 55. sorunun yer aldığı bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları, İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı (C4) olarak tespit edilmiştir.</p>

Tablo 4.27. 2022 YDT örnek İngilizce sorularının YBT'ye göre dağılımı (devamı)

2022	59	Parçada anlam bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma	<p>Konvektif bulutlardan bir fırtına oluşması için gerekli koşulların sıralandığı bu parçada, özellikle hava olayları ve meteoroloji ile ilgili çok sayıda kelime ve terime yer verilen bu soru, bilgi düzeyi bakımından değerlendirildiğinde, ilgili sorunun iki farklı bilgi düzeyinde yer aldığı belirlenmiştir. Öncelikle, içerik bakımından kullanılan terimler ve alan dikkate alındığında bu sorunun Olgusal Bilgi Düzeyi'nde olduğu görülmektedir. Parça bütünlüğünü sağlayan cümle, parçanın içeriğini oluşturan kelime bilgisi, yapı bilgisi (fiil çekimleri, özne, nesne, çatı bilgisi vb.) ve anlam bilgisi ile bulunabilir. Bu da ancak dilbilgisi kurallarının ve tekniklerinin bilinmesi ile mümkündür. Bu nedenle bu sorunun aynı zamanda İşlemler Bilgisi düzeyinde olduğu görülmektedir.</p> <p>Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bir bütünü oluşturan bilgileri ayrıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünü ilişkilendirme gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı da bu sorunun Analiz Basamağı'nda yer aldığı görülmektedir. Özetle, bir parça bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma sorusu olan 59. Sorunun yer aldığı bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları, Olgusal Bilgi Düzeyi + Analiz Basamağı (A4) ile İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı (C4) olarak tespit edilmiştir.</p>
2022	65	Çeviri (İngilizce cümlenin Türkçe karşılığını bulma)	<p>Afrika'nın birçok farklı hayvan türüne ev sahipliği yaptığı fakat yaşam alanlarının büyük bir bölümünün çiftçilik amacıyla ele geçirildiğinden bu nedenle de sayılarının azaldığından bahsedilen bu soru, özellikle Afrika'daki doğal yaşam alanlarına değinmesi sebebiyle sınıflama ve kategoriler içermektedir. Bu nedenle bilgi düzeyi bakımından değerlendirildiğinde, Kavramsal Bilgi Düzeyi'nde olduğu belirlenmiştir. Çeviri sorularının yanıtlanabilmesi için bir alana özgü beceriler ve kurallar, teknik ve yöntemler ve ölçütler bilgisi gerekmektedir. Ana dildeki bir cümlenin hedef dildeki ifadesi ancak kelime bilgisi, yapı bilgisi (fiil çekimleri, özne, nesne, çatı bilgisi vb.) ve anlam bilgisi ile bulunabilir. Bu da ancak dilbilgisi kurallarının ve tekniklerinin bilinmesi ile mümkündür. Bu nedenle bu sorunun aynı zamanda İşlemler Bilgisi düzeyinde olduğu görülmektedir.</p> <p>Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bilgi boyutunda belirtilen bilgileri anlama, açıklama, yorumlama ve bu bilgilerden çıkarım yapma gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı bu sorunun Anlama Basamağı'nda yer aldığı görülmektedir. Özetle, 65. sorunun yer aldığı bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları, Kavramsal Bilgi Düzeyi + Anlama Basamağı (B2) ile İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı (C2) olarak tespit edilmiştir.</p>
2022	73	Çeviri (Türkçe cümlenin İngilizce karşılığını bulma)	<p>Felsefe üzerine bir tanımlama yapılan bu sorunun yanıtlanabilmesi için bir alana özgü beceriler ve kurallar, teknik ve yöntemler ve ölçütler bilgisi gerekmektedir. Ana dildeki bir cümlenin hedef dildeki ifadesi ancak kelime bilgisi, yapı bilgisi (fiil çekimleri, özne, nesne, çatı bilgisi vb.) ve anlam bilgisi ile bulunabilir. Bu da ancak dilbilgisi kurallarının ve tekniklerinin bilinmesi ile mümkündür. Bu nedenle bu sorunun bilgi düzeyi bakımından değerlendirilmesi yapıldığında, İşlemler Bilgisi düzeyinde olduğu görülmektedir.</p> <p>Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bilgi boyutunda belirtilen bilgileri anlama, açıklama, yorumlama ve bu bilgilerden çıkarım yapma gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı bu sorunun Anlama Basamağı'nda yer aldığı görülmektedir. Özetle, bu sorunun yer aldığı bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları, İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı (C2) olarak tespit edilmiştir.</p>

Tablo 4.27. 2022 YDT örnek İngilizce sorularının YBT'ye göre dağılımı (devamı)

2022	80	Parçada Anlam Bütünlüğ ünü Bozan Cümleyi Bulma	Konvektif bulutlardan bir fırtına oluşması için gerekli koşulların sıralandığı bu parçada, özellikle hava olayları ve meteoroloji ile ilgili çok sayıda kelime ve terime yer verilen bu soru, bilgi düzeyi bakımından değerlendirildiğinde, ilgili sorunun iki farklı bilgi düzeyinde yer aldığı belirlenmiştir. Öncelikle, içerik bakımından kullanılan terimler ve alan dikkate alındığında bu sorunun Olgusal Bilgi Düzeyi'nde olduğu görülmektedir. Parça bütünlüğünü sağlayan cümle, parçanın içeriğini oluşturan kelime bilgisi, yapı bilgisi (fiil çekimleri, özne, nesne, çatı bilgisi vb.) ve anlam bilgisi ile bulunabilir. Bu da ancak dilbilgisi kurallarının ve tekniklerinin bilinmesi ile mümkündür. Bu nedenle bu sorunun aynı zamanda İşlemler Bilgisi düzeyinde olduğu görülmektedir. Bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirildiğinde ise, bir bütünü oluşturan bilgileri ayrıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünü ilişkilendirme gibi beceriler gerektirdiğinden dolayı da bu sorunun Analiz Basamağı'nda yer aldığı görülmektedir. Özetle, bir parça bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma sorusu olan 59. Sorunun yer aldığı bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları, Olgusal Bilgi Düzeyi + Analiz Basamağı (A4) ile İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı (C4) olarak tespit edilmiştir.
------	----	--	---

2022 YDT İngilizce soruları tek tek incelenerek elde edilen bulgular, alt kategorilere göre sırasıyla Tablo 4.28'de verilmiştir.

Tablo 4.28. 2022 YDT İngilizce kelime sorularının YBT'ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2022 YDT Kelime Soruları (5 soru)	A2 Olgusal Bilgi Düzeyi + Anlama Basamağı	5	% 100

2022 YDT İngilizce'de sorulan 5 kelime sorusu, sınavların %6,25'ini oluşturmaktadır. Kelime soruları, YBT'ye göre incelendiğinde, soruların tamamının bilgi düzeyi (yatay boyut) bakımından olgusal bilgi düzeyinde olduğu; bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından ise anlama basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2022 YDT İngilizce kelime sorularının %100'ünün yatay ve dikey boyut kesişiminin olgusal bilgi düzeyi ve anlama basamağı (A2) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.29. 2022 YDT İngilizce dilbilgisi sorularının YBT'ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2022 YDT Dilbilgisi Soruları (10soru)	A2 Olgusal Bilgi Düzeyi C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	5	%50
	C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	5	%50

2022 YDT İngilizce'de sorulan 10 dilbilgisi sorusu, sınavın %12,50'sini oluşturmaktadır (Tablo 4.29). Dilbilgisi soruları, YBT'ye göre incelendiğinde, 5 sorunun bilgi düzeyi (yatay boyut) bakımından olgusal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi

düzeyinde olduğu; 5 sorunun ise sadece işlemler bilgisi düzeyinde olduğu görülmüştür. Bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından ise tüm dilbilgisi sorularının anlama basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2022 YDT İngilizce dilbilgisi sorularının %50'sinin yatay ve dikey boyut kesişiminin olgusal bilgi düzeyi ve anlama basamağı (A2)/ işlemler bilgisi düzeyi ve anlama basamağı (C2) olduğu; %50'sinin ise işlemler bilgisi düzeyi ve anlama basamağı (C2) olduğu tespit edilmiştir. Dilbilgisi sorularının tümü anlama basamağında yığılmış; %50'si aynı anda hem olgusal bilgi hem işlemler bilgisi düzeyinde, %50'si ise sadece işlemler bilgisi düzeyinde yer almıştır.

Tablo 4.30. 2022 YDT İngilizce boşluk doldurma sorularının YBT'ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2022 YDT Boşluk Doldurma Soruları (5 soru)	A4 Olgusal Bilgi Düzeyi	5	%100
	C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı		

2022 YDT İngilizce'de sorulan 5 boşluk doldurma sorusu, sınavın %6,25'ini oluşturmaktadır. 2022 YDT İngilizce boşluk doldurma soruları, YBT'ye göre incelendiğinde, soruların tamamının bilgi düzeyi (yatay boyut) bakımından olgusal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu; bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından ise analiz basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2022 YDT İngilizce boşluk doldurma sorularının %100'ünün yatay ve dikey boyut kesişiminin olgusal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (A4) ile işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu tespit edilmiştir. Boşluk doldurma sorularının tümünün tek bir bilişsel süreç basamağında (analiz basamağı) yığıldığı ancak aynı anda birden fazla bilgi düzeyinde (olgusal bilgi ve işlemler bilgisi) yer aldığı görülmüştür.

Tablo 4.31. 2022 YDT İngilizce cümle tamamlama sorularının YBT'ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2022 YDT Cümle Tamamlama Soruları (8 soru)	A4 Olgusal Bilgi Düzeyi C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	2	%25
	B4 Kavramsal Bilgi Düzeyi C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	2	%25
	C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	3	%37,50
	A4 Olgusal Bilgi Düzeyi B4 Kavramsal Bilgi Düzeyi C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	1	%12,50

2022 YDT İngilizce'de sorulan 5 cümle tamamlama sorusu, sınavın %6,25'ini oluşturmaktadır. 2022 YDT İngilizce boşluk doldurma soruları, YBT'ye göre incelendiğinde, 2 sorunun bilgi düzeyi (yatay boyut) bakımından olgusal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu; 2 sorunun kavramsal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu; 3 sorunun işlemler bilgisi düzeyinde olduğu ve 1 sorunun ise olgusal bilgi düzeyinde, kavramsal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu görülmüştür. Bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından ise soruların tamamının analiz basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2022 YDT İngilizce cümle tamamlama sorularının %25'inin yatay ve dikey boyut kesişiminin olgusal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (A4)/ işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu; %25'inin kavramsal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (B4)/ işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu, %37,50'sinin işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı olduğu (C4) ve %12,50'sinin olgusal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (A4)/ kavramsal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (B4)/ işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu tespit edilmiştir. Cümle tamamlama sorularının aynı anda birden çok bilgi düzeyinde yer aldığı ancak tümünün analiz basamağında yığıldığı görülmüştür.

Tablo 4.32. 2022 YDT İngilizce okuma parçası sorularının YBT'ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2022 YDT Okuma Parçası (Paragraf) Soruları (15 soru)	A4 Olgusal Bilgi Düzeyi B4 Kavramsal Bilgi Düzeyi C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	12	%80
	C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	3	%20

2022 YDT İngilizce'de sorulan 15 okuma parçası (paragraf) sorusu, sınavın %18,75'ini oluşturmaktadır. 2022 YDT İngilizce okuma parçası (paragraf) soruları, YBT'ye göre incelendiğinde, 12 sorunun bilgi düzeyi (yatay boyut) bakımından olgusal bilgi düzeyinde, kavramsal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu, 3 sorunun ise yalnızca işlemler bilgisi düzeyinde olduğu görülmüştür. Bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından ise soruların tamamının analiz basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2022 YDT İngilizce okuma parçası (paragraf) sorularının %80'inin yatay ve dikey boyut kesişiminin olgusal bilgi düzeyi ve analiz basamağı/ kavramsal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (B4)/ işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu, %20'sinin işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu tespit edilmiştir. Okuma parçası (paragraf) sorularının yığılma gösterdiği bilişsel süreç basamağının analiz basamağı olduğu; bilgi düzeyleri bakımından 12 sorunun aynı anda birden çok bilgi düzeyinde yer aldığı ancak 3 sorunun sadece işlemler bilgisi düzeyinde olduğu görülmüştür.

Tablo 4.33. 2022 YDT İngilizce karşılıklı konuşma sorularının YBT'ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2022 YDT Karşılıklı Konuşma (Diyalog Tamamlama) Soruları (5 soru)	A4 Olgusal Bilgi Düzeyi C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	4	%80
	C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	1	%20

2022 YDT İngilizce'de sorulan 5 karşılıklı konuşma (diyalog tamamlama) sorusu, sınavın %6,25'ini oluşturmaktadır. 2022 YDT İngilizce karşılıklı konuşma (diyalog tamamlama) soruları YBT'ye göre incelendiğinde, 1 sorunun bilgi düzeyi (yatay boyut) bakımından olgusal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu, 1 sorunun

yalnızca işlemler bilgisi düzeyinde olduğu ve 3 sorunun kavramsal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından ise soruların tamamının analiz basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2022 YDT İngilizce karşılıklı konuşma (diyalog tamamlama) sorularının %20'sinin yatay ve dikey boyut kesişiminin olgusal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (A4) / işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu; %20'sinin işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu ve %60'ının kavramsal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (B4)/ işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu tespit edilmiştir. Karşılıklı konuşma (diyalog tamamlama) sorularının 4'ü birden fazla bilgi düzeyinde yer alırken 1 soru sadece işlemler bilgisi düzeyinde yer almış; soruların tümü analiz basamağında yığılmıştır.

Tablo 4.34. 2022 YDT İngilizce anlamca en yakın cümleyi bulma sorularının YBT'ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2022 YDT Anlamca En Yakın Cümleyi Bulma Soruları (5 soru)	C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	3	%60
	A2 Olgusal Bilgi Düzeyi B2 Kavramsal Bilgi Düzeyi C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	1	%20
	Kavramsal Bilgi Düzeyi C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	1	%20

2022 YDT İngilizce'de sorulan 5 anlamca en yakın cümleyi bulma sorusu, sınavın %6,25'ini oluşturmaktadır. 2022 YDT İngilizce anlamca en yakın cümleyi bulma soruları YBT'ye göre incelendiğinde, 3 sorunun bilgi düzeyi (yatay boyut) bakımından işlemler bilgisi düzeyinde olduğu; 1 sorunun olgusal bilgi düzeyinde, kavramsal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu; 1 sorunun ise kavramsal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından ise soruların tamamının anlama basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2022

YDT İngilizce anlamca en yakın cümleyi bulma sorularının %60'ının yatay ve dikey boyut kesişiminin işlemler bilgisi düzeyi ve anlama basamağı (C2) olduğu, %20'sinin olgusal bilgi düzeyi ve anlama basamağı (A2)/ kavramsal bilgi düzeyi ve anlama basamağı (B2)/ işlemler bilgisi ve anlama basamağı (C2) olduğu, %20'sinin ise olgusal bilgi düzeyi ve anlama basamağı (A2)/ işlemler bilgisi ve anlama basamağı (C2) olduğu tespit edilmiştir. Anlamca en yakın cümleyi bulma sorularının bazıları, aynı anda birden çok bilgi düzeyinde bulunurken tüm sorular anlama basamağında yığılmıştır.

Tablo 4.35. 2022 YDT İngilizce verilen durumda söylenecek ifadeyi bulma sorularının YBT'ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2022 YDT Verilen Durumda Söylenecek İfadeyi Bulma Soruları (5 soru)	C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	4	%80
	B4 Kavramsal Bilgi Düzeyi C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	1	%20

2022 YDT İngilizce'de sorulan 5 verilen durumda söylenecek ifadeyi bulma sorusu, sınavın %6,25'ini oluşturmaktadır. 2022 YDT İngilizce verilen durumda söylenecek ifadeyi bulma soruları YBT'ye göre incelendiğinde, 4 sorunun bilgi düzeyi (yatay boyut) bakımından işlemler bilgisi düzeyinde olduğu; 1 sorunun kavramsal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu; Bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından ise analiz basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2022 YDT İngilizce verilen durumda söylenecek ifadeyi bulma sorularının %80'inin yatay ve dikey boyut kesişiminin işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu, %20'sinin ise kavramsal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (B4)/ işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu tespit edilmiştir. Verilen durumda söylenecek ifadeyi bulma sorularının tümünün işlemler bilgisi düzeyindeyken 1 sorunun aynı zamanda kavramsal bilgi düzeyinde olduğu; analiz basamağının tüm soruların yığıldığı bilişsel süreç basamağı olduğu görülmüştür.

Tablo 4.36. 2022 YDT İngilizce parçada anlam bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma sorularının YBT'ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2022 YDT Parçada Anlam Bütünlüğünü Sağlayacak Cümleyi Bulma Soruları (5 soru)	A4 Olgusal Bilgi Düzeyi C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	2	%40
	A4 Olgusal Bilgi Düzeyi B4 Kavramsal Bilgi Düzeyi C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	2	%40
	C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	1	%20

2022 YDT İngilizce’de sorulan 5 parçada anlam bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma sorusu, sınavın %6,25’ini oluşturmaktadır. 2022 YDT İngilizce parçada anlam bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma soruları YBT’ye göre incelendiğinde, 2 sorunun bilgi düzeyi (yatay boyut) bakımından olgusal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu; 2 sorunun olgusal bilgi düzeyinde, kavramsal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu, 1 sorunun ise yalnızca işlemler bilgisi düzeyinde olduğu; bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından soruların tamamının analiz basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2022 YDT İngilizce parçada anlam bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma sorularının %40’ının yatay ve dikey boyut kesişiminin olgusal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (A4)/ işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu, %40’ının ise olgusal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (A4)/ kavramsal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (B4)/ işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu, %20’sinin ise işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu tespit edilmiştir. Parçada anlam bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma sorularının bazıları aynı anda birden fazla bilgi düzeyinde yer almış; tüm sorular analiz basamağında yığılmıştır.

Tablo 4.37. 2022 YDT İngilizce çeviri (İngilizce cümlenin Türkçe karşılığını bulma) sorularının YBT'ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2022 YDT Çeviri (İngilizce Cümlenin Türkçe Karşılığını Bulma) Soruları (6 soru)	A2 Olgusal Bilgi Düzeyi C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	1	%16,67
	B2 Kavramsal Bilgi Düzeyi C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	4	%66,67
	C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	1	%16,67

2022 YDT İngilizce sınavlarında sorulan 6 çeviri (İngilizce cümlenin Türkçe karşılığını bulma) sorusu, sınavın %7,50'sini oluşturmaktadır. 2022 YDT İngilizce çeviri (İngilizce cümlenin Türkçe karşılığını bulma) soruları, YBT'ye göre incelendiğinde, 1 sorunun olgusal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu, 4 sorunun kavramsal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu, 1 sorunun ise yalnızca işlemler bilgisi düzeyinde olduğu; bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından soruların tamamının anlama basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2022 YDT İngilizce çeviri (İngilizce cümlenin Türkçe karşılığını bulma) sorularının %16,67'sinin yatay ve dikey boyut kesişiminin olgusal bilgi düzeyi ve anlama basamağı (A2)/ işlemler bilgisi düzeyi ve anlama basamağı (C2) olduğu, %66,67'sinin kavramsal bilgi düzeyi ve anlama basamağı (B2)/ işlemler bilgisi düzeyi ve anlama basamağı (C2) olduğu, %16,67'sinin ise işlemler bilgisi düzeyi ve anlama basamağı (C2) olduğu tespit edilmiştir. Çeviri (İngilizce cümlenin Türkçe karşılığını bulma) sorularının tümünün anlama basamağında yığıldığı; bilgi düzeyleri bakımından tamamı işlemler bilgisi düzeyindeyken 2 sorunun aynı anda farklı bilgi düzeylerinde olduğu görülmüştür.

Tablo 4.38. 2022 YDT İngilizce çeviri (Türkçe cümlenin İngilizce karşılığını bulma) sorularının YBT'ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2022 YDT Çeviri (Türkçe Cümlenin İngilizce Karşılığını Bulma) Soruları (6 soru)	B2 Kavramsal Bilgi Düzeyi C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	4	%66,67
	C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	2	%33,33

2022 YDT İngilizce’de sorulan 6 çeviri (Türkçe cümlenin İngilizce karşılığını bulma) sorusu, sınavın %7,50’sini oluşturmaktadır. 2022 YDT İngilizce çeviri (Türkçe cümlenin İngilizce karşılığını bulma) soruları, YBT’ye göre incelendiğinde, 4 sorunun kavramsal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu, 2 sorunun ise yalnızca işlemler bilgisi düzeyinde olduğu; bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından soruların tamamının anlama basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2022 YDT İngilizce çeviri (Türkçe cümlenin İngilizce karşılığını bulma) sorularının %66,67’sinin yatay ve dikey boyut kesişiminin kavramsal bilgi düzeyi ve anlama basamağı (B2)/ işlemler bilgisi düzeyi ve anlama basamağı (C2) olduğu ve %33,33’ünün ise işlemler bilgisi ve anlama basamağı (C2) olduğu tespit edilmiştir. Çeviri (Türkçe cümlenin İngilizce karşılığını bulma) sorularının tümünün anlama basamağında yığıldığı; bilgi düzeyleri bakımından tamamı işlemler bilgisi düzeyindeyken 4 sorunun aynı zamanda kavramsal bilgi düzeyinde olduğu görülmüştür.

Tablo 4.39. 2022 YDT İngilizce parçada anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulma sorularının YBT’ye göre dağılımı

	Yatay ve Dikey Boyut Kesişim Basamağı	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
2022 YDT Parçada Anlam Bütünlüğünü Bozan Cümleyi Bulma Soruları (5 soru)	A4 Olgusal Bilgi Düzeyi B4 Kavramsal Bilgi Düzeyi C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	5	% 100

2022 YDT İngilizce’de sorulan 5 parçada anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulma sorusu, sınavın %6,25’ini oluşturmaktadır. 2022 YDT İngilizce parçada anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulma soruları YBT’ye göre incelendiğinde, soruların tamamının olgusal bilgi düzeyinde, kavramsal bilgi düzeyinde ve işlemler bilgisi düzeyinde olduğu; bilişsel süreç basamakları (dikey boyut) bakımından soruların analiz basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 2022 YDT İngilizce parçada anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulma sorularının %100’ünün yatay ve dikey boyut kesişiminin olgusal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (A4)/ kavramsal bilgi düzeyi ve analiz basamağı (B4)/ işlemler bilgisi düzeyi ve analiz basamağı (C4) olduğu tespit edilmiştir.

2022 YDT İngilizce sorularının YBT’ye göre dağılımları alt kategorilere ayrılmaksızın genel olarak değerlendirildiğinde, soruların ait oldukları bilgi basamakları (yatay boyut) ve yer aldıkları bilişsel süreç basamaklarına (dikey boyut) ilişkin veriler Tablo 4.40’da verilmiştir.

Tablo 4.40. 2022 YDT İngilizce sorularının YBT'ye göre dağılımı

Bilgi Düzeyi (Yatay Boyut)	Bilişsel Süreç Basamağı (Dikey Boyut)	Kesişim Basamağı	Soru Numaraları	Soru Sayısı	Soru Yüzdesi
Olgusal Bilgi Basamağı (Bir alana özgü terimler, ayrıntılar ve öğeler bilgisi.)	Anlama Basamağı (Bilgi boyutunda belirtilen bilgileri anlama, açıklama, yorumlama ve bu bilgilerden çıkarım yapma.)	A2 Olgusal Bilgi Düzeyi + Anlama Basamağı	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 14, 53, 64, 71, 74, 75	16	%20
	Analiz Basamağı (Bir bütünü oluşturan Bilgileri ayrıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünlü ilişkilendirme.)	A4 Olgusal Bilgi Düzeyi + Analiz Basamağı	16, 17, 18, 19, 20, 21, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 41, 42, 43, 45, 59, 60, 61, 63, 76, 77, 78, 79, 80	30	%37,50
Kavramsal Bilgi Basamağı (Sınıflama ve kategoriler, ilke ve genellemeler, kuramlar, yapılar ve modeller bilgisi.)	Anlama Basamağı (Bilgi boyutunda belirtilen bilgileri anlama, açıklama, yorumlama ve bu bilgilerden çıkarım yapma.)	B2 Kavramsal Bilgi Düzeyi + Anlama Basamağı	49, 52, 53, 65, 66, 67, 69, 71, 74, 75	10	%12,50
	Analiz Basamağı (Bir bütünü oluşturan Bilgileri ayrıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünlü ilişkilendirme.)	B4 Kavramsal Bilgi Düzeyi + Analiz Basamağı	22, 24, 26, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 41, 42, 43, 46, 47, 48, 54, 60, 61, 63, 76, 77, 78, 79, 80	27	%33,75
İşlemler Bilgisi Basamağı (Bir alana özgü beceriler ve kurallar, teknik ve yöntemler ve ölçütler bilgisi.)	Anlama Basamağı (Bilgi boyutunda Belirtilen bilgileri anlama, açıklama, yorumlama ve bu bilgilerden çıkarım yapma.)	C2 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Anlama Basamağı	6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 49, 50, 51, 52, 53, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75	26	%32,50
	Analiz Basamağı (Bir bütünü oluşturan Bilgileri ayrıştırıp analiz etme, aralarındaki ilişkileri görme, birbirleriyle ve bütünlü ilişkilendirme.)	C4 İşlemler Bilgisi Düzeyi + Analiz Basamağı	16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 54, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 76, 77, 78, 79, 80	47	%58,75

Tablo 4.40'a göre, 2022 YDT İngilizce sorularının YBT'ye göre dağılımları incelendiğinde, soruların en çok 47 soruyla (%58,75) işlemler bilgisi düzeyinde ve analiz basamağında (C4) yer aldığı görülmektedir. Bu dağılımı, 30 soruyla (%37,50) olgusal bilgi düzeyinde ve analiz basamağında (A4) izlemektedir. Kavramsal bilgi düzeyinde ve analiz basamağında (B4) yer alan 27 soru (%33,75) olduğu belirlenirken işlemler bilgisi düzeyinde ve anlama basamağında (C2) yer alan soru sayısının 26 (%32,50) olduğu belirlenmiştir. Soruların en az dağılım gösterdiği bilgi düzeylerinin ve bilişsel alan basamaklarının ise 16 soruyla (%20) olgusal bilgi düzeyi ve anlama basamağı (A2)

olduğu ve bu dağılımı 10 soruyla (%12,50) kavramsal bilgi düzeyinin ve anlama basamağının (B2) izlediği görülmektedir. 2022 YDT İngilizce sorularının belirli soru tiplerine göre belirli bilişsel süreç basamaklarında istikrarlı olarak yığılma gösterdiği; bilgi düzeyleri bakımından bazı soruların aynı anda birden çok bilgi düzeyinde yer aldığı tespit edilmiştir.

2021 ve 2022 YDT İngilizce sorularının YBT'ye göre dağılımı incelendiğinde, belirli soru tiplerinin belirli bilgi düzeylerine ait oldukları ve belirli bilişsel süreç basamaklarında yer aldıkları belirlenmiştir. Bu soru tipleri ve YBT'ye göre dağılımları ile ilgili olarak elde edilen veriler Tablo 4.41'de gösterilmiştir.

Tablo 4.41. Soru Tiplerine Göre YBT Dağılımları

Soru Tipi		Soru Sayısı	Soru Yüzdesi	Bilgi Düzeyi (Yatay Boyut)	Bilişsel Süreç Basamağı (Dikey Boyut)
1. Kelime Soruları		5	% 100	Olgusal Bilgi Düzeyi	Anlama Basamağı
2. Dilbilgisi (Bağlaç) Soruları		3	% 100	Olgusal Bilgi Düzeyi İşlemler Bilgisi Düzeyi	Anlama Basamağı
3. Boşluk Doldurma (Cloze Test) Soruları	A. Kelime ve Edat Soruları	2	% 100	Olgusal Bilgi Düzeyi İşlemler Bilgisi Düzeyi	Analiz Basamağı
	B. Bağlaç Soruları	2	% 100	Olgusal Bilgi Düzeyi İşlemler Bilgisi Düzeyi	Analiz Basamağı
	C. Dilbilgisi Soruları	1	% 100	Olgusal Bilgi Düzeyi İşlemler Bilgisi Düzeyi	Analiz Basamağı
4. Cümle Tamamlama Soruları		8	% 100	Olgusal Bilgi Düzeyi veya Kavramsal Bilgi Düzeyi (içeriğe göre) İşlemler Bilgisi Düzeyi	Analiz Basamağı
5. Okuma Parçası (Paragraf) Soruları		15	% 100	Olgusal Bilgi Düzeyi veya Kavramsal Bilgi Düzeyi (içeriğe göre) İşlemler Bilgisi Düzeyi	Analiz Basamağı
6. Karşılıklı Konuşma (Diyalog Tamamlama) Soruları		5	% 100	Olgusal Bilgi Düzeyi veya Kavramsal Bilgi Düzeyi (içeriğe göre) İşlemler Bilgisi Düzeyi	Analiz Basamağı
7. Anlamca En Yakın Cümle Soruları		5	% 100	Olgusal Bilgi Düzeyi veya Kavramsal Bilgi Düzeyi (içeriğe göre) İşlemler Bilgisi Düzeyi	Anlama Basamağı
8. Verilen Durumda Söylenecek İfade Soruları		5	% 100	Olgusal Bilgi Düzeyi veya Kavramsal Bilgi Düzeyi (içeriğe göre) İşlemler Bilgisi Düzeyi	Analiz Basamağı
9. Parçada Anlam Bütünlüğünü Sağlayan Cümle Soruları		5	% 100	Olgusal Bilgi Düzeyi veya Kavramsal Bilgi Düzeyi (içeriğe göre) İşlemler Bilgisi Düzeyi	Analiz Basamağı
10. Çeviri Soruları		12	% 100	Olgusal Bilgi Düzeyi veya Kavramsal Bilgi Düzeyi (içeriğe göre) İşlemler Bilgisi Düzeyi	Anlama Basamağı
11. Parçada Anlam Bütünlüğünü Bozan İfade Soruları		5	% 100	Olgusal Bilgi Düzeyi veya Kavramsal Bilgi Düzeyi (içeriğe göre) İşlemler Bilgisi Düzeyi	Analiz Basamağı

Tablo 4.41'e göre, 2021 ve 2022 YDT İngilizce sorularının YBT'ye göre dağılımları incelendiğinde, kelime sorularının tamamının olgusal bilgi düzeyinde olduğu ve anlama basamağında (A2) yer aldığı görülmektedir. Dilbilgisi (bağlaç) sorularının tamamının olgusal bilgi düzeyi ile işlemler bilgisi düzeyinde olduğu ve anlama basamağında (A2)/(C2) yer aldığı belirlenmiştir. Boşluk doldurma sorularının tümünün olgusal bilgi düzeyi ile işlemler bilgisi düzeyinde olduğu ve analiz basamağında (A4)/(C4) yer aldığı belirlenmiştir.

Cümle tamamlama, okuma parçası (paragraf), karşılıklı konuşma (diyalog tamamlama), verilen durumda söylenecek ifadeyi bulma, parçada anlam bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma ve parçada anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulma sorularının içeriklerine göre olgusal bilgi düzeyi veya kavramsal bilgi düzeyindeyken aynı zamanda işlemler bilgisi düzeyinde olduğu ve yer aldıkları bilişsel süreç basamağının analiz basamağı (A4)/(B4)/(C4) olduğu tespit edilmiştir.

Anlamca en yakın cümleyi bulma ve çeviri sorularının ise içeriklerine göre olgusal bilgi düzeyi veya kavramsal bilgi düzeyindeyken aynı zamanda işlemler bilgisi düzeyinde olduğu ve yer aldıkları bilişsel süreç basamağının anlama basamağı (A2)/(B2)/(C2) olduğu belirlenmiştir

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, 2021-2022 yılları YDT İngilizce soruları ile (2018) ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan 9-12. sınıf tema ve kazanımlarının uyumu ve 2021-2022 yılları YDT sorularının YBT'ye göre bilgi düzeylerine (yatay boyut) ve bilişsel süreç basamaklarına (dikey boyut) ilişkin dağılımları incelenmiş ve bulgular bölümünde sunulmuştur. Bu bölümde araştırma bulguları ışığında ulaşılan sonuçlar, tartışma ve öneriler verilmiştir.

5.1. 2021-2022 YDT İngilizce Soruları ile Ortaöğretim İngilizce 9-12. sınıf Öğretim Programı Temalarının Uyumu

YDT İngilizce sorularının ortaöğretim İngilizce dersi öğretim programı temaları ile ilişkisi incelendiğinde elde edilen sonuçlar sınıf düzeylerine göre sırasıyla aşağıda verilmiştir.

9. sınıf düzeyinde, 2021 YDT İngilizce sorularının 8 temayla ilişkili olduğu ancak 2 temanın herhangi bir soruyla ilişkili olmadığı belirlenmiştir. En çok "Yurtdışında Okumak" ve "Birleştiren Kültürler" temalarıyla ilişkili soru olduğu görülmüştür. Bu temaları "Acil Durum ve Sağlık Sorunları" ve "İlham Veren İnsanlar" temaları izlemektedir. "Dünya mirası" ve "Davetler ve kutlamalar" temalarına ait herhangi bir soru yer almamaktadır. 2022 YDT İngilizce sorularının aynı şekilde 8 temayla ilişkili olduğu ancak "Muhitim" ve "Filmler" temalarıyla ilişkili herhangi bir soru olmadığı belirlenmiştir. "Yurtdışında Okumak" ve "Acil Durum ve Sağlık Sorunları" en çok soru sorulan temalarken bu temaları, "Birleştiren Kültürler" ve "İlham Veren İnsanlar" temaları izlemektedir.

10. sınıf düzeyinde, 2021 YDT İngilizce sorularında 10 temaya da yer verildiği görülmüştür. Sorular en çok "Gelenekler", "İşe Yarar Taktikler", "Efsanevi Kişiler", "Alışveriş" ve "Planlar" temalarıyla ilişkilendirilmiştir. "Modern Erkek ve Kadın Kahramanlar" temasına yalnızca 1 soruda yer verilmiştir. 2022 YDT İngilizce soruları incelendiğinde, 9 temanın sorularla ilişkili olduğu belirlenmiştir. "Planlar", "İşe Yarar Taktikler" ve "Gelenekler" en çok soruyla ilişkisi olduğu belirlenen temalardır. Bu temaları "Efsanevi Kişiler", "Yiyecekler ve Festivaller" ve "Alışveriş" temaları izlemektedir. "Modern Kadın ve Erkek Kahramanlar" temasına ilişkin hiçbir soruya yer verilmemiştir.

11. sınıf düzeyinde, 2021 YDT İngilizce sorularında 9 temaya yer verildiği ancak "Geleceğin Meslekleri" temasının sorularla ilişkisi olmayan tek tema olduğu belirlenmiştir. Sorularda en çok yer verilen temalar, "Zor Zamanlar", "Sırlarını Paylaş" ve "Hobiler ve Beceriler" temalarıdır. Bu temaları "Ne Hayat Ama!" ve "Değerler ve Normlar" temaları takip etmiştir. 2022 YDT İngilizce sorularının 3 temayla herhangi bir ilişkisi bulunamazken, geri kalan 7 temanın tümüne sorularda yer verildiği belirlenmiştir. "Zor Zamanlar", "Değerler ve Normlar" ve "Hobiler ve Beceriler" temaları sorularla ilişkisi en çok bulunan temalar olmuştur. Bu temaları "Türkiye'ye İlişkin Gerçekler", "Sırlarını Paylaş", "Ne Hayat Ama!" ve "Sporlar" temaları izlemiştir. "Geleceğin Meslekleri", "Geçmişe Dönüş" ve "Dostlarım" temaları, herhangi bir soruyla ilişkilendirilememiş temalardır.

12. sınıf düzeyinde, 2021 YDT İngilizce sorularında 7 temanın sorularla ilişkili olduğu görülmüştür. En çok soruyla ilişkilendirilen temalar, "Örfler" ve "Psikoloji" temaları olup bu temaları "Teknoloji", "Müzik" ve "Çok Yakında" temaları takip etmiştir. "Dostluk" ve "Yenilenebilir Enerji" temaları sadece 1'er soruyla ilişkilendirilebilmiştir. "İnsan Hakları", "İyilik" ve "Yeni Hikayeler" temalarına hiçbir soruda yer verilmemiştir. 2022 YDT İngilizce sorularının, en çok "Örfler" ve "Psikoloji" temaları olmak üzere 6 temayı içerdiği; bu temaları "Çok Yakında", "Teknoloji" ve "Yenilenebilir Enerji" temalarının izlediği belirlenmiştir. "İnsan Hakları" teması en az soru ile ilişkilendirilen temadır. "Müzik", "İyilik" ve "Yeni Hikayeler" temalarına hiçbir soruda yer verilmemiştir.

YDT İngilizce soruları yıl bazında ele alındığında, 2021 YDT İngilizce sorularıyla en çok uyumlu program temasının, 11. sınıf düzeyi "Zor Zamanlar" ve "Sırlarını Paylaş" temaları olduğu görülmüştür. Her iki tema da 32 soruyla ilişkilendirilmiştir. 12. sınıf düzeyi "Örfler" teması 16 soru ile ilişkilendirilen en az uyumlu tema olarak belirlenmiştir. 2022 YDT İngilizce sorularıyla en çok uyumlu program temasının, önceki yıla benzer şekilde 11. sınıf düzeyi "Zor Zamanlar" teması olduğu görülmüştür. Bu temayla ilişkilendirilen 34 soru bulunmuştur. 12. sınıf düzeyi "Örfler" teması 19 soru ile ilişkilendirilen yine en az uyumlu tema olarak belirlenmiştir. Hem 2021 hem 2022 YDT İngilizcede en çok yoklanan temaların "örfler" ve "psikoloji" teması olduğu belirlenmiştir.

Genel olarak tüm sınıflar düzeyinde 2021 ve 2022 YDT İngilizce sorularının Ortaöğretim İngilizce öğretim programı temalarına göre analizine bakıldığında, soruların eşit olarak dağılmadığı saptanmıştır. 2021 YDT İngilizcede Ortaöğretim İngilizce öğretim

programında yer alan temalarla ilişkili soru yer almamışsa, 2022 YDT İngilizcede bu temalara ilişkin sorulara yer verilmiştir. Aynı şekilde 2022 YDT İngilizcede Ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan temalarla ilişkili soru yer almamışsa, 2021 YDT İngilizcede bu temalara ilişkin sorulara yer verilmiştir. Genel olarak 12. Sınıf “iyilik” ve “yeni hikayeler” temaları dışında kalan ortaöğretim İngilizce öğretim programında yer alan tüm temaların 2021 ve 2022 YDT İngilizcede yoklandığı belirlenmiştir.

Her yıl temalarla ilişkili bulunan soru sayıları farklılaşmakla birlikte, genel olarak temalara göre yıllar düzeyinde soru dağılım yüzdeleri incelendiğinde; tüm sınıf düzeylerinde en çok sorulan ve en az sorulan temalar ortaktır. Bu sonuçlara göre İngilizce YDT sınav sorularının, temalar açısından ortaöğretim İngilizce öğretim programına uyumlu olduğu söylenebilir.

5.2. 2021-2022 YDT İngilizce soruları ve İngilizce Öğretim Programı Kazanım Uyumu

2021 ve 2022 YDT soruları ile İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan kazanım ilişkisi sınıf düzeylerine göre incelendiğinde, 2021 YDT İngilizce sınavında 9. sınıflarda 16 kazanımdan 7’sinin, 10. sınıflarda 18 kazanımdan 9’unun, 11. sınıflarda 14 kazanımdan 5’inin ve 12. sınıflarda ise 19 kazanımdan yalnızca 2 kazanımın yoklandığı belirlenmiştir. İngilizce öğretim programında 9. sınıflarda 9, 10. sınıflarda 9, 11. sınıflarda 9 ve 12. sınıflarda ise 17 kazanımın hiçbir soruda yoklanmadığı tespit edilmiştir.

2022 YDT İngilizce sınavında 9. sınıflarda 16 kazanımdan 4, 10. Sınıflarda 18 kazanımdan 6, 11. sınıflarda 14 kazanımdan 1 ve 12. sınıflarda ise 19 kazanımdan yalnızca 2 kazanımın yoklandığı belirlenmiştir. İngilizce öğretim programında 9. sınıflarda 12, 10. sınıflarda 12, 11. sınıflarda 13 ve 12. sınıflarda ise 17 kazanımın hiçbir soruda yoklanmadığı tespit edilmiştir.

2021 ve 2022 YDT soruları ile İngilizce dersi ortaöğretim programında yer alan kazanım ilişkisi, soru tipleri bazında incelendiğinde, *okuduğunu anlama becerisini* yoklayan soruların tüm alt kategoriler dahilinde değerlendirilmesi yapılmış; bu sorularda birden çok kez istikrarlı olarak yoklanan belirli kazanımlar olduğu görülmüştür. Sorularda sürekli olarak tekrarlanan bu kazanımların;

“ E9.5.R1 Belirli bilgiler için bir metni tarayabilir.

E9.5.R2 Bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamlardan hareketle tahmin edebilir.

E9.9.R1 Bir metinde yardımcı fikirleri bulabilir.

E10.2.R2 Çıkarım yapmak için bir metni gözden geçirebilir.

E10.6.R2 Yardımcı ipuçları hakkında olası sonuçları çıkarmak için bağlamsal ipuçlarını kullanabilir.

E12.1.R2 İlgili soruları yanıtlamak için anketleri/röportajları analiz edebilir.

E12.5.R2 Bir gerçek hayat metninde verilen belirli bilgileri tanımlayabilir.” olduğu belirlenmiştir.

Araştırma sonucunda ulaşılan bulgular genel olarak yorumlandığında, programda yer alan kazanımların sorularla uyumunun beklenen düzeyde olmadığı görülmektedir. Buna göre İngilizce öğretim programında yer alan kazanımların önemli bir bölümünün YDT’de yoklanmadığı söylenebilir. İngilizce öğretim programında kazanımlar temalarla ilişkilendirilerek ifade edilmiştir. Bu nedenle tema-kazanım ve YDT soru uyumu düşüktür. Örneğin 9. Sınıf Filmler temasıyla ilişkili olarak hazırlanan “E9.3.R2. Filmlerle ilgili bir metnin ana fikrini bulabilir” kazanımı “Bir metnin ana fikrini bulabilir” şeklinde daha genel ve kapsayıcı bir ifade içerirse YDT’de yer alan pek çok soruda yoklandığı sonucuna ulaşılabilir. Tema odaklı spesifik ifadeler içeren kazanımların aksine, genel ifadeler içeren kazanımların, hem 2021 hem de 2022 YDT İngilizcede %100 oranında yoklandığı görülmüştür.

MEB Talim ve Terbiye Kurulu kararıyla yürürlüğe giren 9-12. sınıflar İngilizce dersi ortaöğretim programında, 4 temel becerinin birbiri ile bütünleşik olarak verilmesi hedeflenmiş ve program lise öğrencilerinin gereksinimlerine uygun olarak düzenlenmiştir. Dilin kurallarını öğretmek yerine, bir iletişim aracı olarak kullanılmasını hedefleyen iletişimsel yaklaşım temelli ortaöğretim İngilizce öğretim programının aksine, YDT soruları büyük ölçüde dil bilgisi kurallarını ve kullanımını yoklamaktadır. Öğrenci merkezli öğretim programının kazanımları ise dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerileri olmak üzere 4 dil becerisine göre düzenlenmiştir. Bu beceriler birbirleriyle bütünleşik olarak sunulmuştur. YDT’de dinleme ve konuşma becerisini ölçen herhangi bir soru tipi olmadığından, programda yer alan dinleme ve konuşma becerilerine yönelik kazanımların YDT ile uyumunu incelemek mümkün olmamıştır. Dolayısıyla, bu çalışmada program kazanımlarından sadece okuduğunu anlama becerisine yönelik olanların YDT sorularıyla uyumuna yer verilmiştir. Elde edilen

sonuçlara göre, programda bulunan okuduğunu anlama becerisine yönelik 19 kazanımdan 16'sının sorularla herhangi bir ilişkisi bulunamamıştır. Dolayısıyla, program kazanımlarının YDT soruları ile yeterli ölçüde uyumlu olmadığı, tema odaklı olmaları nedeniyle, sınırlı ve kısıtlı sayıda kazanımın sorularla ilişkilendirilebildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışmada elde edilen bulgular, benzer çalışmalarda elde edilen bulgularla karşılaştırıldığında, sonuçların benzerlik gösterdikleri görülmüştür. Yabancı Dil Ağırlıklı Lise Yabancı Dil Programı'nın YDS ile hedef içerik açısından incelemesini yaptığı çalışmasında (Arslan, 2005), program hedeflerinin davranışlarla tutarsız olduğu yani program kazanımlarıyla sınav sorularının uyumlu olmadığı sonucuna ulaşmıştır. (Aldım, 2010), 7. Sınıf öğretim programı ve Seviye Belirleme Sınavı (SBS) soruları üzerine yaptığı çalışmada, SBS İngilizce testi sorularını çoktan seçmeli sınav türüne, genel ölçme ve değerlendirme esaslarına ve İngilizce öğretim programına göre tek tek incelemiş, geçerlilik ve güvenilirlik düzeylerine göre değerlendirmiştir. Elde ettiği bulgulara göre, öğretim programında öğretilmesi hedeflenen konularla SBS'de öğretilip öğretilmediği ölçülen konuların uyuşmadığı ve konu kapsamının yetersiz olduğu sonucuna ulaşmıştır. Sınav sorularıyla öğretim programının tam uyumlu olmadığını, önemli olan konuların dikkate alınmadığını gözlemlemiştir. Soruların programda yer alan konuların tamamını kapsamadığını ve bir önceki yılın konularının kullanılmadığını belirtmiş dolayısıyla sınavın kapsam geçerliliğinin düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır. Programda açıkça ifade edilen kazanımların sorularda yer almadığını belirterek bu çalışmayla benzer sonuçlar elde etmiştir.

Yücel vd. (2017), son 15 yılda yayımlanan ilk ve ortaöğretim İngilizce dersi öğretim programlarının hedefleri üzerine araştırma yapmışlar ve 2002, 2011, 2014 ve 2016 ortaöğretim İngilizce öğretim programlarının ortak hedefinin "dinleyen, okuyan, konuşan ve yazan bireyler yetiştirmek" olduğuna vurgu yaparak iletişimsel yaklaşımı benimseyen bu programların ortak hedeflerinin, öğrencilerin hedef dili iletişimsel gereksinimlerini karşılamak için kullanabilmelerini sağlamak olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Gökdeniz & Demirci (2020), yapmış oldukları çalışmada, TEOG sınavlarında öğrencilere yöneltilen İngilizce sorularının İngilizce dersi öğretim programına uygunluğunu incelemiş; araştırma sonucunda sınavda yer alan soruların ilgili kazanımlarla uyumlu olduğunu, ancak tüm kazanımların TEOG sınavlarıyla ölçülmediğini saptamışlardır. Sınavdaki tüm soruların en az bir kazanımla eşleştiğini ve

kazanım dışı soru bulunmadığını ancak genel olarak TEOG sınavının İngilizce ilköğretim programının kazanımlarını yeterince kapsamadığını ifade etmişlerdir.

Çakır (2024) ise İngilizce öğretim programı kazanımları ve ders kitaplarının, yabancı dil testi (YDT) ile uyumunu incelediği ve paydaş görüşlerini değerlendirdiği çalışmada, YDT sorularıyla program kazanımlarının uyumlu olduğu sonucuna ulaşmış; bu çalışmada elde edilen bulgulara benzer şekilde, kazanımların yeterince açık ve kapsayıcı olarak ifade edilmemesinin ve temalara odaklı olmasının birçok soruda yoklanamamasına yol açtığını belirtmiştir.

5.3. 2021-2022 YDT İngilizce Sorularının YBT'ye Göre Dağılımı

2021-2022 YDT İngilizce soruları, YBT'ye göre dağılımlarını belirlemek üzere tek tek incelenerek ait oldukları bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları belirlenmiştir. YBT'ye göre bilgi düzeyleri bakımından incelendiğinde, 2021 YDT İngilizce sorularından 63 sorunun olgusal bilgi düzeyinde olduğu belirlenmiştir. 23 soru kavramsal bilgi düzeyinde, 75 soru ise işlemler bilgisi düzeyindedir. 2021 YDT İngilizce sorularının %93,75'inin bir alana özgü becerileri, kuralları, teknik ve yöntemleri içerdiği bir başka ifadeyle soruların tamamına yakınının dilbilgisi kurallarını bilmeyi ve kullanmayı gerektirdiği sonucuna ulaşılmıştır. 2022 YDT İngilizce sorularına ilişkin bulgular, 2021 YDT İngilizce sorularına ait bulgularla benzerlik göstermiştir. Her iki yıla ait sınavda da sorular benzer şekilde işlemler bilgisi düzeyinde yapılmıştır. 57 sorunun olgusal bilgi düzeyinde, 26 sorunun kavramsal bilgi düzeyinde ve 80 sorunun tamamının da işlemler bilgisi düzeyinde olduğu görülmüştür. 2022 YDT İngilizce sorularının %100 oranında bir alana özgü becerileri, kuralları, teknik ve yöntemleri içerdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Hem 2021 hem de 2022 YDT İngilizce soruları soru türlerine göre ele alındığında, bilgi düzeyleri bakımından 5 kelime sorusunun tamamının olgusal bilgi, 10 dil bilgisi sorusunun tamamının işlemler bilgisi ve 65 okuduğunu anlama sorusunun ise 15'inin olgusal bilgi, 6'sının hem olgusal hem işlemler bilgisi ve 4'ünün ise hem kavramsal hem işlemler bilgisi düzeyinde olduğu sonucu elde edilmiştir.

Yüzdeler oranlar açısından bakıldığında, sınav sorularının %63,75'i olgusal, %15'i kavramsal, %75'i ise işlemler bilgisi düzeyindedir. İşlemler bilgisi düzeyinde yer alan soruların yanıtlanabilmesi için öğrencinin dilin yapısına ve kurallarına ait bilgilere sahip olması beklenmektedir. Sınavın %75'ini kapsayan dil bilgisi becerisinin göz ardı edilemeyecek bir öneme sahip olduğu açıktır.

YBT'ye göre bilişsel süreç basamakları bakımından değerlendirilmesi sonucunda, 2021 YDT İngilizce sorularından 55 sorunun anlama basamağında, 25 sorunun analiz basamağında yer aldığı belirlenmiştir. Bu soruların %68,75'i anlama basamağında, %31,25'i ise analiz basamağındadır. Soruların yarısından fazlası bilgi boyutunda belirtilen bilgileri anlamaya, açıklamaya, yorumlamaya ve bu bilgilerden çıkarım yapmaya dayanmaktadır. 2022 YDT İngilizce sorularından 55 sorunun anlama basamağında 25 sorunun analiz basamağında olduğu belirlenerek 2021 YDT İngilizce sorularıyla aynı sonuçlar elde edilmiştir. Her iki yılın soruları da istikrarlı olarak anlama basamağında yığılma göstermiştir.

Soru türleri bakımından ele alındığında, 2021 ve 2022 YDT İngilizce sorularından 5 kelime ve 10 dil bilgisi sorusu olmak üzere toplam 15 sorunun tamamının anlama basamağında yer aldığı belirlenmiştir. 65 okuduğunu anlama sorusunun 40'ının anlama, 25'inin ise analiz basamağında yer aldığı görülmüştür. Uygulama, değerlendirme ve yaratma basamaklarında hiçbir sorunun yer almadığı belirlenmiştir. Yüzdeler oranlar açısından bakıldığında, sınav sorularının %50'sinin anlama, %31,25'inin analiz basamağında yer aldığı ve YDT'de, üst düzey düşünme becerilerini ölçen sorulara yer verilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Bunun nedeni, soruların çoktan seçmeli sorular olmasıyla açıklanabilir.

Hem 2021 hem de 2022 YDT İngilizcede yer alan okuduğunu anlama becerisine yönelik soruların tamamının bilişsel süreç (dikey boyut) bakımından analiz basamağında yer aldığı; bilgi düzeyleri (yatay boyut) bakımından ise olgusal bilgi, kavramsal bilgi ve işlemler bilgisi düzeyinde yığılma gösterdiği bu nedenle homojen bir dağılımı olmadığı sonucu elde edilmiştir. Alanyazın incelendiğinde YDT İngilizce sınavlarında elde edilen bu sonuçlarla TEOG İngilizce sorularının YBT'ye göre incelendiği çalışma sonuçlarının benzerlik gösterdiği görülmektedir. Örneğin; Çarıkçioğlu (2019), TEOG İngilizce sorularının YBT'ye göre dağılımlarını incelediği çalışmasında, bilgi düzeyleri bakımından soruların %50'sinden fazlasının en alt düzey bilgi türü olan olgusal bilgi düzeyinde olduğunu ifade etmiş; bilişsel süreç basamakları bakımından yaptığı değerlendirmede ise soruların alt düzey bilişsel basamaklarda yoğunlaştığı ancak üst düzey bilişsel basamaklarda herhangi bir sorunun yer almadığı sonucuna ulaşmıştır. Soruların bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamaklarında homojen bir dağılım göstermediğini, olgusal bilgi düzeyi ve anlama basamağı hücrelerinde yığılma olduğunu ifade etmiştir.

Gökdeniz & Demirci (2020), TEOG sınavlarında yer alan İngilizce sorularının İngilizce dersi Öğretim Programı'na uygunluğunu ve soruların YBT'ye göre ilgili kazanımları ölçme düzeylerini belirlemeye çalışmışlardır. Çalışma kapsamında toplam 40 soru üzerinde inceleme yaparak bilgi düzeyi bakımından 25 sorunun olgusal bilgi; 13 sorunun ise kavramsal bilgi düzeyinde olduğunu belirlemişlerdir. Soruların bilgi düzeyindeki dağılımlarından yola çıkarak TEOG sorularının yarısından fazlasının en alt bilgi düzeyi olan olgusal bilgi düzeyinde yer aldığı sonucuna ulaşmışlardır. Bilişsel süreç boyutu bakımından da benzer şekilde; hatırlamak basamağında 6 ve anlamak basamağında 32 olmak üzere soruların büyük bir kısmının YBT'nin en alt bilişsel süreç basamaklarında bulunduğunu tespit etmişlerdir. Özetle, TEOG sınavında, öğrencilerin hatırlama ve anlama bilişsel süreçlerini gerçekleştirmeleri beklenirken bilgi boyutunda yalnızca olgusal ve kavramsal bilgilerini kullanmaları beklenmiştir. Çoktan seçmeli sorulardan oluşan TEOG sınavında, değerlendirme ve yaratma basamaklarına dair soru bulunmamaktadır. Üst düzey bilişsel süreç basamakları göz ardı edilirken alt düzey bilişsel süreç basamaklarında yığılma meydana gelmiştir.

Açıkgöz (2023) ise benzer sonuçlara LGS İngilizce sorularını incelediği çalışmasında ulaşmıştır. Çalışmada 8. Sınıf İngilizce öğretim programı ve 2018-2022 yılları arasında uygulanan LGS sorularını Yenilenmiş Bloom Taksonomisinin (YBT) bilişsel süreç ve bilgi boyutlarına göre değerlendirilmiş; program kazanımlarının sınav sorularıyla ilişkisini belirlenmiştir. Program kazanımlarının ve LGS sorularının alt düzey bilişsel süreç basamaklarında sınıflandırıldığı, kavramsal bilgi düzeyinin ise en çok vurgulanan bilgi düzeyi olduğu sonucuna ulaşmıştır. Kazanımların veya sınav sorularının üstbilişsel bilginin gelişimini vurgulanmadığını ifade edilmiştir.

Ortaöğretim İngilizce öğretim programı incelendiğinde ise okuma, dinleme, yazma ve konuşma kazanımlarını içerdiği ve kazanımları YBT'ye göre dağılımların alanlara göre farklılaştığı görülmektedir. Örneğin; Uğurlu (2023), Ortaöğretim İngilizce öğretim programı kazanımlarının YBT bilgi düzeyleri ve bilişsel süreç basamakları açısından dağılımını incelediği çalışmasında; dinleme, konuşma ve okuma becerisine yönelik kazanımların, en çok olgusal bilgi düzeyindeyken yazma becerisindeki kazanımlar en çok kavramsal bilgi düzeyinde, telaffuz becerisi kazanımları en çok işlemsel bilgi düzeyinde dağılım gösterdiğin belirlemiştir. Beceri bazında üst bilişsel bilgi düzeyinde yer alan hiçbir kazanıma rastlanmadığı, bilişsel süreç basamakları bakımından ise dinleme ve yazma becerisi kazanımlarının anlama basamağında, konuşma ve telaffuz

becerisi kazanımlarının uygulama basamağında, okuma becerisi kazanımlarının ise anlama basamağında yığıldığı sonucuna ulaşmıştır.

Bu çalışma da ise okuma becerisine yönelik kazanımların YBT'ye göre ait oldukları bilgi düzeylerinin ve yer aldıkları bilişsel süreç basamaklarının belirlenmesi amacıyla yapılan incelemelerde, Uğurlu (2023)'ün çalışmasında elde ettiği bulgularla bu çalışmada ulaşılan sonuçlar farklılık göstermektedir. Uğurlu (2023), Ortaöğretim İngilizce öğretim programında olgusal bilgi düzeyinde ve anlama basamağında yoğunlaştığını ifade ederken bu çalışmada, soruların olgusal bilgi, kavramsal bilgi ve işlemler bilgisi düzeyinde yoğunlaştığı; bilişsel süreç basamakları bakımından ise analiz basamağında yığıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Alan yazındaki benzer çalışmalarla bu çalışmada elde edilen bulgular genel olarak değerlendirildiğinde sınav sorularının program kazanımlarının tamamını içermediği, bazı kazanımların hiç yoklanmazken bazı kazanımların ise istikrarlı olarak yoklandığı görülmüştür. LGS, TEOG, YDT vb. sınavların çoktan seçmeli sorulardan oluşması nedeniyle üst düzey bilişsel süreç basamaklarının ve bilgi düzeylerinin göz ardı edildiği, alt düzey bilişsel süreç basamaklarında ve bilgi düzeylerinde ise yığılmalar oluştuğu görülmüş sınav sorularının homojen bir dağılım göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

4 temel becerinin birbirleriyle bütünleşik olarak verildiği 2018 ortaöğretim İngilizce öğretim programı, iletişimsel aktivitelere vurgu yapmakta ve performans değerlendirmeye dayalı ölçme araçlarının kullanılmasını ön görmektedir. Geleneksel değerlendirme araçlarının kullanımından uzak olan bu yaklaşımla, ortaöğretime ve yükseköğrenime geçiş sınavlarının çelişkili olduğu açıktır. Eğitim durumları ile ölçme durumlarının birbiriyle uyumlu olmadığı bir eğitim sürecinin, etkili ve verimli bir öğretimle son bulması düşük bir olasılıktır. Değerlendirme sürecinde yoklanmayan kazanımlar, öğretim sürecinde öğrencinin ilgisini çekmeyecek, bu da öğretimi olumsuz yönde etkileyecektir.

Özellikle yükseköğrenim kurumlarına geçişte büyük öneme sahip olan ÖSYM sınavlarının, MEB tarafından okullarda uygulanması uygun görülen öğretim programlarının kazanımlarıyla ve ölçme araçlarıyla uyumlu olması beklenmektedir. Lise 11. sınıf öğrencileri, 10. sınıf sonunda lisans düzeyinde almak istedikleri eğitime uygun olarak alan seçimi yapmaktadırlar. Yabancı dil alanı seçen öğrenciler, 11. ve 12. sınıfta bu alana yönelik bir eğitim sürecine dahil edilmeden, ÖSYM tarafından alan bilgisi testi olarak uygulanan YDT ile ölçme ve değerlendirmeye tabi tutulmaktadır. Bu sınavda yer alan 80 İngilizce sorusu, kelime bilgisi, dil bilgisi ve okuduğunu anlama becerisine

yöneliktir. Yabancı Dil bölümü öğrencilerinin İngilizce dersleri, haftada 4 saat Yabancı Dil ve haftada 12 saat Seçmeli Yabancı Dil dersi olmak üzere haftada 16 saat uygulanırken Sözel, Eşit Ağırlık ve Sayısal alan öğrencilerinin İngilizce dersleri haftada 4 saat olarak uygulanan Yabancı Dil dersi ile sınırlıdır. Bu öğrencilerin alan testleri olan AYT’de İngilizce soru sorulmamaktadır. Ders saatlerindeki ve alan sınavlarında yer alan soru içeriklerindeki farklılığa rağmen ortaöğretim İngilizce öğretim programı tüm öğrencileri kapsayacak şekilde hazırlanmıştır.

Çelebi & Kalay (2023) ilköğretim ve ortaöğretimde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin ve okul yöneticilerinin İngilizce öğretimine yönelik görüşlerini belirlemeye çalıştıkları çalışmalarında, katılımcıların Millî Eğitim Bakanlığı tarafından sağlanan materyallerin dil öğretiminde ve programında geçen dil öğretim yöntemlerinin uygulanmasında yetersiz olduğunu yönünde görüş bildiklerine dair bulgu elde etmişlerdir. Çakır (2024) ise ortaöğretim İngilizce ders kitaplarının YDT soruları ile uyumunu incelediği çalışmasında YDT’de ve ders kitabında geçen İngilizce kelimeleri karşılaştırarak ders kitabı ve sınav içeriğinin %50’nin üzerinde bir benzerlik gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Ancak, çalışmada incelenen söz konusu ders kitabı, üniversiteye geçişte alan sınavı olarak YDT’ye girmek zorunda olan Yabancı Dil bölümü öğrencilerinin alan dersleri olan 12 kredilik Seçmeli Yabancı Dil dersine ait ders kitabı değildir. Bu kitap, 9-12. sınıf öğrencilerinin alan ayrımı olmaksızın zorunlu yabancı dil dersi olarak aldıkları 4 kredilik ders için hazırlanmıştır. Dolayısıyla YDT içeriği ile %50’nin üzerindeki benzerlik oranı, Yabancı Dil bölümü öğrencilerinin alan sınavı olan YDT’ye girmeyecek olan Sözel, Eşit Ağırlık ve Sayısal bölüm öğrencileri açısından bir anlam ifade etmemektedir.

12. sınıf ortaöğretim programının yabancı dil bölümü öğrencilerinin ders saatlerine ve sınav içeriğine göre farklı kazanım ve etkinliklerle planlanması, 11. sınıf kademesinin de bu bağlamda dikkate alınması büyük önem arz etmektedir. Hem 11. hem de 12. sınıf kademesindeki Yabancı Dil bölümü öğrencilerinin ders saatlerinin ve üniversiteye yerleşmenin ön koşulu olan YDT’ye yönelik içeriklerin farklılığı düşünülerek diğer bölüm öğrencilerinden farklı olarak alanlarında yeterlilik sağlayabilmelerini hedefleyen materyaller ile desteklenmelidir. Bu amaçla, MEB Kitap Komisyonu tarafından alan bazlı İngilizce ders kitapları, kazanım kavrama testleri ve soru bankaları hazırlanabilir.

İletişimsel aktivitelerin vurgulandığı öğretim programıyla sürdürülen bir öğretim sürecinde yoğrulan öğrencilerin geleneksel ölçme araçlarının kullanıldığı bir

değerlendirme sürecinde başarılı olmalarını beklemek gerçek dışı bir beklenti olacaktır. YDT'nin dil bilgisi becerilerini ve kural bilgisini yokladığı, benzer çalışma sonuçlarında olduğu gibi bu çalışma sonuçlarında da açık olarak ortaya koyulmuştur. Bu ve benzeri çalışmalardan elde edilen verilerin, YDT soru içerikleri ve ortaöğretim programının uyumlu hale gelmesi için yapılacak diğer çalışmalara yön vermesi umut edilmektedir.

Bu çalışmada elde edilen bulgular ışığında, aşağıdaki önerilerde bulunulabilir.

- Program kazanımlarının tema odaklı olmadan daha genel ifadeler içermesi ya da YDT İngilizce soru içeriklerinin program temalarından seçilmesi, ilgili kazanımların daha çok soru sayısı ile ilişkilendirilmesini mümkün kılacağından YDT İngilizce sorularının programla daha uyumlu hale getirilmesine olanak sağlayabilir. Örneğin, "Filmlerle ilgili bir metnin ana fikrini bulabilir." 9. Sınıf kazanımı, programda yer alan "Filmler" temasına odaklı olarak verilmiştir. Bu kazanım, "Bir metnin ana fikrini bulabilir" şeklinde daha genel bir ifadeye sahip olursa YDT'de yer alan birçok soruyla ilişkilendirilebilir.
- "Teknolojinin evrimi hakkında bir metni belirli bir bilgi için tarayabilir." ve "Çıkarıma ulaşmak için yazılı bir metinde sosyal medyanın etkilerini değerlendirebilir." 10. Sınıf kazanımları, programda yer alan "Dijital Çağ" temasına odaklı olarak verilen kazanımlardır. Teknolojinin evrimi ve sosyal medya ile ilgili olduklarından her iki kazanım da YDT sorularının çoğu ile uyumlu bulunamamıştır.
- 11. Sınıf kazanımları incelendiğinde, "Düelloyu konu alan bir deneme yazısında, anafikir, konu cümleleri, yardımcı fikir ve örnekleri belirleyebilir." kazanımının, programın 3 "Zor Zamanlar" temasına odaklı olarak hazırlandığı görülmektedir. Bu kazanımın YDT sorularından herhangi biri ile ilişkilendirilebilmesi için sorunun "Bir metinde anafikir, konu cümleleri, yardımcı fikir ve örnekleri belirleyebilir." Şeklinde daha genel ve kapsayıcı bir ifade içermesi program kazanımlarının ölçme aracıyla daha uyumlu hale gelmesini sağlayabilir.
- Aynı şekilde programın "Yenilenebilir Enerji" temasına odaklı "Yenilenebilir enerji ile ilgili bir okuma parçasını özetleyebilir." ve "Çevre sorunlarına çözümler bulmak için bir okuma parçasını analiz edebilir." 12. sınıf kazanımlarının YDT sorularıyla uyumlu olabilmesi ancak bu içeriklere

sahip soru tespit edilmesiyle mümkün olabilir. Bu da oldukça zor bir ihtimaldir.

- YBT'ye göre bilişsel süreç boyutlarına ve bilgi düzeylerine bakıldığında, YDT'de dengeli bir dağılım olmadığı gözlenmiştir. Belirli soru tiplerinin belirli süreç basamaklarında yığılma gösterdiği ve benzer bilgi düzeylerinde oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Örneğin, YDT kelime sorularının tamamının anlama basamağında yığıldığı ve bilgi düzeyi bakımından olgusal bilgi düzeyinde yer aldıkları belirlenmiştir. Dil bilgisi sorularının tamamı aynı şekilde anlama basamağında dağılım gösterirken bilgi düzeylerinin işlemler bilgisi düzeyinde olduğu görülmüştür. Okuduğunu anlama sorularının %61,54'ünün anlama basamağında yığılıyken %38,46'sının çözümleme basamağında yer aldığı ve bilgi düzeyleri bakımından tamamının işlemler bilgisi düzeyinde olduğu ancak bazı soruların aynı zamanda olgusal ve kavramsal bilgi düzeyinde de oldukları görülmüştür. YDT sorularının YBT'ye göre hürelere homojen bir şekilde dağılmaları ve belirli basamaklarda yığılmamaları gerekmektedir. Bunun yanı sıra, üst düzey düşünme becerilerini ölçmeye yönelik sorulara da yer verilmelidir.

6. KAYNAKLAR

- Açıkgöz, Z. (2023). *An Evaluation Of 8th Grade English Program and High School Entrance Exam English Questions from The Perspective of Bloom's Revised Taxonomy* [MA Thesis, Anadolu University]. Eskişehir.
- Ada, S., & Şahenk, S. S. (2010). Avrupa Dil Portfolyosu ve Türkiye'de Yabancı Dil Eğitimi. *Marmara Üniversitesi Avrupa Araştırmaları Enstitüsü Avrupa Araştırmaları Dergisi*, 18(1&2), 63-88.
- Akyüz, Y. (2021). *Türk Eğitim Tarihi-MÖ 1000-MS 2021* (34. Baskı). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Aldım, Ü. F. (2010). *İlköğretim 7. Sınıflarında Uygulanan SBS (Seviye Belirleme Sınavı) İngilizce Sorularının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi]. Elazığ.
- Alkan, M. F., & Kartal, Ş. (2018). Comparison Of Teaching English As a Foreign Language in Turkey with Denmark, Hungary, and Portugal. *Turkish Online Journal of English Language Teaching*, 3(1), 10-23.
- Alperen, A., & Hertsch, M. F. (2013). Türkiye'de Yabancı Dil Öğretiminde Yenilikçi Yaklaşımlar. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 2(4), 17-44.
- Altınok, K. (2020). Kültürel Miras ve Dil Öğretimi Bağlamında Gazi Tömer Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti. *Uluslararası Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, 3(5), 223-246.
- Altun, M. (2019). Türkiye'de Yabancı Dil Eğitimi ve Güncel Uygulamalar. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi*, 23(2), 45-58.
- Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (2001). *A Taxonomy For Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives: Complete Edition*. Addison Wesley Longman, Inc.
- Arslan, A. (2005). *Yabancı Dil Ağırlıklı Lise İngilizce Programının Hedef İçerik Açısından Yabancı Dil Sınavı ile İlişkisi* [Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. Bolu.
- Arslan, M. (2011). Second Language Acquisition in the Context of Informal Education. *Languages For Specific Purposes in Theory And Practice*, 194-211.
- Aslan, N. (2008). Dünyada Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Uygulamaları ve Türkiye'deki Durumu. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(35), 1-9.
- Ateş, E., & Aytakin, H. (2020). Küreselleşen Dünyada Çokkültürlülük ve Yabancı Dil Eğitimi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 15(26), 4563-4579.
- Avrupa Konseyi. (2001a). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*. Cambridge University Press.
- Avrupa Konseyi. (2001b). *European Language Portfolio*. Cambridge University Press.
- Avrupa Konseyi. (2009). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*. Cambridge University Press.
- Balcı, S. (2008). Osmanlı Devleti'nde Modernleşme Girişimlerine Bir Örnek: Lisan Mektebi. *Tarih Araştırmaları Dergisi*, 27(44), 77-98.

- Başar, E. (2017). Türkiye'deki Eğitimin Tarihsel Gelişimi. Özcan Demirel (Ed.). *İçinde Eğitim Bilimine Giriş* (s. 69-93). Pegem Akademi.
- Başgöz, M. İ., & Wilson, H. E. (1968). *Educational Problems in Turkey, 1920-1940*. Indiana University Press.
- Batdi, V. (2017). Comparing the High School English Curriculum in Turkey through Multi-Analysis. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 17(4), 1255-1290.
- Baugh, A., & Cable, T. (1993). *A History of the English Language*. Routledge.
- Beyreli, L., & Sönmez, H. (2017). Bloom Taksonomisi ve Yenilenmiş Bloom Taksonomisi İle İlgili Türkiye'de Yapılan Çalışmaların Odaklandığı Araştırma Konuları. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 5(2), 213-229.
- Birgin, O. (2016). Bloom Taksonomisi. *İçinde Matematik Eğitiminde Teoriler* (syf. 839-860). Pegem Akademi.
- Blake, R. J. (2013). *Brave New Digital Classroom: Technology and Foreign Language Learning*. Georgetown University Press.
- Bloom, B., Bloom, B., & Krathwohl, D. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives*. McKey.
- Bourdieu, P., & Passeron, J.-C. (1977). *Reproduction in Education, Culture and Society*. In: London: Sage.
- Bozavlı, E. (2012). İşbirliğine Dayalı Öğrenme Yöntemiyle Yabancı Dil Öğretimi (Psikolinguistik Model). *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 31-40.
- Bümen, N. T. (2006). Program Geliştirmede Bir Dönüm Noktası: Yenilenmiş Bloom Taksonomisi. *Eğitim ve Bilim*, 31(142).
- Bür, B., & Aycan, A. (2013). Birinci Yabancı Dil Olarak Öğrenilen İngilizcenin İkinci Yabancı Dil Fransızcanın Öğrenim Sürecine Etkisi. *Turkish Studies*, 8(10), 193-207.
- Büyükboyacı, Ş., & Doğan, U. (2024). II. Meşrutiyet Döneminin Cumhuriyet Dönemi Eğitimine Etkileri. *İçinde M. Alanoglu (Ed.), Eğitim & Bilim 2024-I* (syf. 129). Efe Akademi Yayınları.
- Byram, M. (2022). Politics, Origins and Futures of the CEFR. *The Language Learning Journal*, 50(5), 586-599.
- Cakir, I. (2006). The Use of Video As an Audio-Visual Material in Foreign Language Teaching Classroom. *Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, 5(4), 67-72.
- Can, Y., & Kartal, Ş. (2020). Cumhuriyet Dönemi Ortaöğretim İngilizce Dersi Öğretim Programlarının İncelenmesi. *Journal of History School (JOHS)*, 44, 394-426.
- Castaneda, M., & Rodríguez-González, E. (2011). L2 Speaking Self-Ability Perceptions Through Multiple Video Speech Drafts. *Hispania*, 94(3), 483-501.
- Celik, S., Kirkgoz, Y., Copur, D., Irgin, P., & Erbay Çetinkaya, Ş. (2021). *Council of Europe. (2021). Diller için Avrupa ortak başvuru metni: Öğrenme, öğretme ve değerlendirme – Tamamlayıcı cilt (S. Çelik, Y. Kirkgöz, D. Çopur, P. İrgin, & Ş. Erbay Çetinkaya, Trans.). Council of Europe Publishing. (Original work published 2020).*

- Ceylan, H., & Yorulmaz, M. (2010). Avrupa Birliği'ne Uyum Sürecinin Türkiye'de Yabancı Dil Öğretmeni Yetiştirme Politikalarına Etkisi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1), 116-127.
- Chapelle, C. A. (2003). *English Language Learning and Technology*. John Benjamins.
- Chomsky, N. (1965). *Aspects of The Theory of Syntax*. MIT Press.
- Çakır, K. (2024). *İngilizce Öğretim Programı Kazanımları ve Ders Kitaplarının, Yabancı Dil Testi (YDT) İle Uyumunun İncelenmesi Ve Paydaş Görüşlerinin Değerlendirilmesi* [Yüksek Lisans Tezi, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi]. Samsun.
- Çarıkcıoğlu, M. (2019). *2018 Ortaöğretim İngilizce Dersi Öğretim Programının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri* [Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi]. Ankara.
- Çelebi, S., & Kalay, M. (2023). İngilizce Öğretimine Yönelik Öğretmen ve Okul Yöneticilerinin Görüşleri. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(16), 268-287.
- Çelik, N., & Başutku, S. (2020). 2018 (CEFR) Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi Yeni Açıklamalar Metninde Okuma Becerisine Yönelik İncelemeler. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 5(1), 91-118.
- Çetintaş, B., & Genç, A. (2001). Eğitim Reformu Sonrası Anadolu Liselerinde Yabancı Dil Öğretimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(20).
- Daslak, İ. B. (2019). Kültürün Yabancı Dil Eğitimi Üzerindeki Etkisi: Trabzon Örneği. *İmgelem*, 3(4), 81-106.
- Dave, R. H. (1970). Psychomotor Levels. In R. J. Armstrong (Ed.), *Developing and Writing Educational Objectives* (pp. 33-34). Educational Innovators Press.
- Demir, Y., & Yavuz, M. (2014). Finlandiya, Japonya, Kore, Çin (Şangay) ve Türkiye'deki İngilizce Dersi Öğretim Programlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. *Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi*, 4(1), 115-128.
- Demircan, Ö. (1988). *Dünden Bugüne Türkiye'de Yabancı Dil*. Remzi Kitabevi.
- Demirel, Ö. (2003). *Yabancı Dil Öğretimi* (Cilt 653). Pegem Akademi Yayınları.
- Demirel, Ö. (2020). *Eğitimde Program Geliştirme: Kuramdan Uygulamaya* (29. Baskı). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Dewaele, J.-M., & Li, C. (2021). Teacher Enthusiasm and Students' Social-behavioral Learning Engagement: The Mediating Role Of Student Enjoyment and Boredom in Chinese EFL Classes. *Language Teaching Research*, 25(6), 922-945. <https://doi.org/10.1177/13621688211014538>
- Doğan, K. (2010). *Cumhuriyet Dönemi Kimlik İnşası* [Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi]. Sakarya.
- Doğan, M., Koç, N., & Saraç, M. (2022). Yabancı Dil Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*(26), 765-781.
- Doğançay-Aktuna, S., & Kızıltepe, Z. (2005). English in Turkey. *World Englishes*, 24(2), 253-265.

- Dudeney, G., & Hockly, N. (2011). Digital Literacies and The Language Classroom. *Didáctica del inglés. Classroom Practice. Barcelona: Graó*, 51-76.
- Dunbar, R. (1996). *Grooming, Gossip, and the Evolution of Language*. Faber and Faber.
- Ege, İ. (2011). *İkinci yabancı dil (Almanca) öğretiminde Avrupa dil portfolyosuna dayalı uygulamaların etkililiğinin değerlendirilmesi* [Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi]. Konya.
- Erdem, M. D., Gün, M., Şengül, M., & Şimşek, R. (2015). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Okuma Metinlerinin Öğretim Elemanlarınca Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni ve İşlevsel Metin Özellikleri Kapsamında Değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 10(3), 455-476.
- Evcim, H. (2013). *Cumhuriyet Dönemi Yabancı Dil Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Programlarının Karşılaştırılması* [Doktora Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi].
- Forehand, M. (2010). Bloom's Taxonomy. *Emerging Perspectives on Learning, Teaching, and Technology*, 41(4), 47-56.
- Friedman, T. L. (2005). *The World is Flat: A Brief History of The Twenty-First Century*. Macmillan.
- Fryer, L., & Carpenter, R. (2006). Bots as Language Learning Tools. *Language Learning & Technology*, 10(3), 8-14.
- Godwin-Jones, R. (2015). Contributing, Creating, Curating: Digital Literacies for Language Learners. *Language Learning & Technology*, 19(3), 8-20.
- Gorski, P. C. (2006). Complicity with Conservatism: The De-politicizing of Multicultural and Intercultural Education. *Intercultural education*, 17(2), 163-177.
- Gökdeniz, M. (2018). *TEOG Sınavı İngilizce Sorularının İngilizce Öğretim Programına Uygunluğu ve Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Sınıflandırılması* [Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi]. Eskişehir.
- Gökdeniz, M., & Demirci, C. (2020). TEOG Sınavı İngilizce Sorularının İngilizce Öğretim Programına Uygunluğu ve Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Sınıflandırılması. *Education Sciences*, 15(1), 1-10.
- Güler, C., & Sönmez, I. (2023). *Finlandiya Çin Hollanda ve Türkiyede İlkokul İngilizce Eğitim Programları*. Eğitim Yayınevi.
- Güler, G. (2005). Avrupa Konseyi Ortak Dil Kriterleri Çerçeve Programı ve Türkiye'de Yabancı Dil Öğretim Süreçleri. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 89-106.
- Gültekin Talayhan, Ö., & Babayiğit, M. V. (2023). Türkiye'de Yabancı Dil Öğretimi: Tarihsel Gelişim, Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Uluslararası Bilim ve Eğitim Dergisi*, 6(3), 246-260.
- Gürsoy, E., Korkmaz, S., & Damar, A. (2013). Foreign Language Teaching within 4+ 4+ 4 Education System in Turkey: Language Teachers' Voice. *Eurasian Journal of Educational Research*, 53(1), 59-74.
- Güven, İ. (2017). Türkiye'de Yabancı Dil Öğretimi ve Eğitimi. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi*, 35(1), 111-126.

- İşcan, A., & Yassıtaş, T. (2018). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Örneği (B1-B2 düzeyi). *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 3(1), 47-66.
- İşık, A. (2008). Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi ve Avrupa Birliği Süreci. *Yabancı Dil Eğitimi Dergisi*, 14(2), 56-72.
- İşisağ, K. U., & Demirel, Ö. (2010). Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni’nin konuşma becerisinin gelişiminde kullanılması. *Eğitim ve Bilim*, 35(156).
- Jones, C., & Carter, R. (2012). Literature and Language Awareness: Using Literature to Achieve CEFR Outcomes. *Journal of Second Language Teaching & Research*, 1(1), 69-82.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.
- Katzner, K., & Miller, K. (2002). *The Languages of The World*. Routledge.
- Kay, P., & Kempton, W. (1984). What is the Sapir-Whorf hypothesis? *American Anthropologist*, 86(1), 65-79.
- Kaya, Y. (2015). Osmanlı’dan Günümüze Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi. *Osmanlı Araştırmaları Dergisi*, 46, 75-94.
- Kaya, Z. (2006). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Pegem Akademi.
- Kelly, L. G. (1969). *25 Centuries of Language Teaching*. Newbury House Publishers.
- Kılınç, A. (2021). Avrupa Dil Portfolyosu ve Pasaportunun Yabancı Dil Eğitimindeki İşlevi. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*(25), 333-355.
- Kırkgöz, Y. (2007). English Language Teaching in Turkey: Policy Changes and Their Implementations. *World Englishes*, 26(3), 419-434.
- Kohonen, V. (2004). On the Pedagogical Significance of The European Language Portfolio: Findings of The Finnish Pilot Project. *Future Perspectives in Foreign Language Education*, 27-44.
- Koyuncu, M. S., Şata, M., & Karakaya, İ. (2018). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Kongrelerinde Sunulan Bildirilerin Doküman Analizi Yöntemi ile İncelenmesi. *Journal of Measurement and Evaluation in Education and Psychology*, 9(2), 216-238.
- Köğçe, D., Aydın, M., & Yıldız, C. (2009). Bloom Taksonomisinin Revizyonu: Genel Bir Bakış. *İlköğretim Online*, 8(3), 1-7.
- Krathwohl, D. R. (2002). A Revision Bloom's Taxonomy: An Overview. *Theory into Practice*, 41(4), 212-218.
- Linn, R. L. (1980). Issues of Validity for Criterion-Referenced Measures. *Applied Psychological Measurement*, 4(4), 547-561.
- Little, D. (2002). The European Language Portfolio: Structure, Origins, Implementation and Challenges. *Language Teaching*, 35(3), 182-189. <https://doi.org/10.1017/S0261444802001805>
- Little, D. (2009). The European Language Portfolio: Where Pedagogy and Assessment Meet. 8th International Seminar on the European Language Portfolio, Graz,
- Little, D. (2012). The European Language Portfolio: History, Key Concerns, Future Prospects. In *Perspectives from the European language portfolio* (pp. 7-21). Routledge.

- Littlewood, W. (2004). Second Language Learning. *The Handbook of Applied Linguistics*, 501-524.
- Marzano, R. J., & Kendall, J. S. (2006). *The New Taxonomy of Educational Objectives*. Corwin Press.
- McGraw.Hill.Education, & Ennis, C. (2018). *The Partnership for 21st Century Learning Skills*. M. Hill.
- MEB. (2013). İlköğretim Kurumları (İlkokullar ve Ortaokullar) İngilizce Dersi Öğretim Programı. In. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- MEB. (2018). *Ortaöğretim İngilizce Dersi Öğretim Programı (Güncellenmiş)*. 03.03.2023 tarihinde erişildi, <https://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=342&ysclid=lf0uqvhtcq429747>
- Nergis, A. (2011). Foreign language teacher education in Turkey: A historical overview. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 15, 181-185.
- OECD. (2018). *The future of education and skills: education 2030: the future we want*. OECD Publishing. 05.04.2023 tarihinde erişildi, <http://www.oecd.org/education/2030/E2030%20Position%20Paper%20.pdf>
- Ormancı, Ü., Çepni, S., & Ülger, B. B. (2017). Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Ortaöğretime Geçiş Ortak Sınavları Hakkındaki Görüşleri. *Academy Journal of Educational Sciences*, 2(1), 1-15.
- ÖSYM. (2021). *Yabancı Dil Testi (YDT) ve Cevap Anahtarı (İNGİLİZCE)*. 03.03.2023 tarihinde erişildi, https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2021/YKS/TSK/ydt_ingilizce_yks_2021.pdf
- ÖSYM. (2022). *Yabancı Dil Testi (YDT) ve Cevap Anahtarı (İNGİLİZCE)*. 03.03.2023 tarihinde erişildi, <https://www.osym.gov.tr/TR,23824/2022-yks-tyt-ayt-ve-ydt-temel-soru-kitapciklari-ve-cevap-anahtarlari.html>
- ÖSYM.(2023). *Hakkında*. 18.03.2024 tarihinde erişildi,<https://www.osym.gov.tr/TR,8789/hakkında.html>
- Özbek, Ü. (2021). *Türkiye, Almanya ve İngiltere ortaöğretim İngilizce öğretim programlarının karşılaştırılması* [Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi]. Diyarbakır.
- Özcan, B. S. (2021). *Yabancı Dil Olarak Türkçede Karşılıklı Konuşma Becerisi ve Kalip Sözler* [Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. İzmir.
- Özkan, S. H. (2010). Osmanlı Devleti'nde Yabancı Dil Eğitimi. *International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 5(16), 1783-1800.
- Özkan, U. B. (2019). Eğitim Bilimleri Araştırmaları İçin Doküman İnceleme Yöntemi. *Ankara: Pegem Akademi*.
- Pinker, S. (1954). *The Language Instinct*. W.Morrow and Co.
- Potukoğlu, S., & Büyüktolu, R. (2020). Osmanlı'da Yabancı Dil Öğretimi ve Robert Koleji Örneği. *Belgi Dergisi*, 2(19).
- Ranger, T. O., & Hobsbawm, E. J. (1983). *The Invention of Tradition*. Cambridge University Press Cambridge.

- Remmert, M. (2021). *Dil Eğitim Politikası Alanında Avrupa Konseyinin Çalışmaları Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi ve Avrupa’daki Uygulamalar: Gelişmeler ve Öneriler*, Ankara.
- Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2001). *Approaches and Methods in Language Teaching* (2 ed.). Cambridge University Press.
- Sak, R., Sak, İ. T. Ş., Şendil, Ç. Ö., & Nas, E. (2021). Bir Araştırma Yöntemi Olarak Doküman Analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227-256.
- Schärer, R. (2000). *European Language Portfolio. Final Report on the Pilot Projects*. C. o. Europe.
- Soner, O. (2007). Türkiye’de Yabancı Dil Eğitiminin Dünü Bugünü. *Öneri Dergisi*, 7(28), 397-404.
- Sözer, B., & Pilanci, H. (2021). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğreten Öğretmenlerin Avrupa Ortak Başvuru Metni Hakkındaki Düşünceleri. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 6(1), 85-102.
- Suna, Y., & Durmuşçelebi, M. (2013). Türkiye’de Yabancı Dil Öğrenme-Öğretme Problemine İlişkin Yapılan Çalışmaların Derlemesi. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 3(5), 7-24.
- Şahin, H., & Aykaç, N. (2019). Avrupa Ülkelerinde ve Türkiye’de İlkokullarda Uygulanan Yabancı Dil Öğretim Programlarının Karşılaştırılması. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(1), 571-594.
- Şen, S., & Altun, S. A. (2022). Dönemin Ruhunun Türk Milli Eğitim Şûralarına (1939-2014) Etkileri: Hermenötik Bir Analiz. *Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 23-45.
- Tafazoli, D., Gómez-Parra, M.-E., & Huertas-Abril, C. A. (2020). A Cross-Cultural Qualitative Study on Students’ Attitudes Towards Computer-Assisted Language Learning. *The Qualitative Report*, 25(7), 1841-1855.
- Tosun, C. (2006). Yabancı Dille Eğitim Sorunu. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 2(1), 28-42.
- Tutkun, Ö. F. (2012). Bloom’un Yenilenmiş Taksonomisi Üzerine Genel Bir Bakış. *Sakarya University Journal of Education*, 2(1), 14-22.
- Türkben, T. (2018). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Alanında Yapılan Lisansüstü Çalışmaların Değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(4), 2464-2479.
- Uğurlu, S. (2023). *Türkiye’de Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri ve Yaklaşımları* [Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi]. Kocaeli.
- UNESCO. (2015). *Rethinking Education. Towards a Global Common Good?* UNESCO Publishing. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000232555>
- Üstün, B. (2021). Turizm Fakültesi Öğrencilerinin Seçmeli Yabancı Dil Derslerine (Almanca, Fransızca ve İtalyanca) Yönelik Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi. *Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik*, 9(1), 167-183.
- Variş, F. (1989). Eğitimde Program Geliştirmeye Sistemik Yaklaşım. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 22(1), 7-12.

Yıldırım, A., & Simsek, H. (2021). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (12. Baskı). Seçkin Yayıncılık.

Yücel, E., Dimici, K., Yıldız, B., & Bümen, N. (2017). Son 15 Yılda Yayımlanan İlk ve Ortaöğretim İngilizce Dersi Öğretim Programları Üzerine Bir Analiz. *Ege Eğitim Dergisi*, 18(2), 702-737.

Yücel, M. S. (2006). Avrupa Ortak Başvuru Metni - Avrupa Dil Portföyü Eleştirel Bir Yaklaşım. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 110-122.

ÖZGEÇMİŞ

Adı-Soyadı : Tuğçe YALDIZSAL YILDIRIM

Eğitim Geçmişi:

- 2012, Celal Bayar Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı
- 2007, 19 Mayıs Lisesi (YDAL)

Mesleki Geçmişi:

- 2019-devam, Milli Eğitim Bakanlığı, Mahmutlar Anadolu Lisesi, İngilizce Öğretmeni, Alanya/ANTALYA
- 2019- Milli Eğitim Bakanlığı, Nimet Alaettinoğlu Anadolu Lisesi, İngilizce Öğretmeni, Alanya/ANTALYA
- 2018- Milli Eğitim Bakanlığı, Karşıyaka Orhan Çobanoğlu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Yüreğir/ADANA
- 2016- Milli Eğitim Bakanlığı, Şehittepe İlkokulu, Özalp/VAN
- 2015-Yüksek Öğrenim Kurumu, Toros Üniversitesi, İngilizce Okutmanı, Yenişehir/MERSİN

Yabancı Dil Bilgisi:

İngilizce